

**CONFERÈNCIA
DELS REPRESENTANTS
DELS GOVERNS
DELS ESTATS MEMBRES**

**Brussel·les, 13 d'octubre de 2004
(OR. fr)**

**CIG 87/1/04
REF 1**

Assumpte: Tractat pel qual s'establix una Constitució per a Europa

ÍNDEX

PREÀMBUL

PART I

TÍTOL I - DE LA DEFINICIÓ I ELS OBJECTIUS DE LA UNIÓ

TÍTOL II - DELS DRETS FONAMENTALS
I DE LA CIUTADANIA DE LA UNIÓ

TÍTOL III - DE LES COMPETÈNCIES DE LA UNIÓ

TÍTOL IV - DE LES INSTITUCIONS I ÒRGANS DE LA UNIÓ

CAPÍTOL I - MARC INSTITUCIONAL

CAPÍTOL II - ALTRES INSTITUCIONS I ÒRGANS CONSULTIUS DE LA UNIÓ

TÍTOL V - DE L'EXERCICI DE LES COMPETÈNCIES DE LA UNIÓ

CAPÍTOL I – DISPOSICIONS COMUNES

CAPÍTOL II – DISPOSICIONS PARTICULARS

CAPÍTOL III – COOPERACIONS REFORÇADES

TÍTOL VI - DE LA VIDA DEMOCRÀTICA DE LA UNIÓ

TÍTOL VII - DE LES FINANCES DE LA UNIÓ

TÍTOL VIII - DE LA UNIÓ I EL SEU ENTORN PRÒXIM

TÍTOL IX - DE LA PERTINENÇA A LA UNIÓ

PART II: CARTA DELS DRETS FONAMENTALS DE LA UNIÓ

PREÀMBUL

TÍTOL I - DIGNITAT

TÍTOL II - LLIBERTATS

TÍTOL III - IGUALTAT

TÍTOL IV - SOLIDARITAT

TÍTOL V - CIUTADANIA

TÍTOL VI - JUSTÍCIA

TÍTOL VII - DISPOSICIONS GENERALS QUE REGIXEN LA
INTERPRETACIÓ I L'APLICACIÓ DE LA CARTA

PART III: DE LES POLÍTIQUES I EL FUNCIONAMENT DE LA UNIÓ

TÍTOL I - DISPOSICIONS D'APLICACIÓ GENERAL

TÍTOL II - NO-DISCRMINACIÓ I CIUTADANIA

TÍTOL III - POLÍTIQUES I ACCIONS INTERNES

CAPÍTOL I - MERCAT INTERIOR

Secció 1 - Establiment i funcionament del mercat interior

Secció 2 - Lliure circulació de persones i servicis

Subsecció 1 - Treballadors

Subsecció 2 - Llibertat d'establiment

Subsecció 3 - Llibertat de prestació de servicis

Secció 3 - Lliure circulació de mercaderies

Subsecció 1 - Unió duanera

Subsecció 2 - Cooperació duanera

Subsecció 3 - Prohibició de les restriccions quantitatives

Secció 4 - Capitals i pagaments

Secció 5 - Normes sobre competència

Subsecció 1 - Normes aplicables a les empreses

Subsecció 2 - Ajudes atorgades pels Estats membres

Secció 6 - Disposicions fiscals

Secció 7 - Disposicions comunes

CAPÍTOL II - POLÍTICA ECONÒMICA I MONETÀRIA

Secció 1 - Política econòmica

Secció 2 - Política monetària

Secció 3 - Disposicions institucionals

Secció 4 - Disposicions específiques per als Estats membres la moneda dels quals és l'euro

Secció 5 - Disposicions transitòries

CAPÍTOL III - POLÍTIQUES EN ALTRES ÀMBITS

Secció 1 - Ocupació

Secció 2 - Política social

Secció 3 - Cohesió econòmica, social i territorial

Secció 4 - Agricultura i pesca

Secció 5 - Medi ambient

Secció 6 - Protecció dels consumidors

Secció 7 - Transports

Secció 8 - Xarxes transeuropees

Secció 9 - Investigació i desenvolupament tecnològic i espai

Secció 10 - Energia

CAPÍTOL IV - ESPAI DE LLIBERTAT, SEGURETAT I JUSTÍCIA

Secció 1 - Disposicions generals

Secció 2 - Polítiques sobre controls en les fronteres, asil i immigració

Secció 3 - Cooperació judicial en matèria civil

Secció 4 - Cooperació judicial en matèria penal

Secció 5 - Cooperació policial

CAPÍTOL V - ÀMBITS EN QUÈ LA UNIÓ POT DECIDIR REALITZAR UNA ACCIÓ DE SUPORT, COORDINACIÓ O COMPLEMENT

Secció 1 - Salut pública

Secció 2 - Indústria

Secció 3 - Cultura

Secció 4 - Turisme

Secció 5 - Educació, joventut, esports i formació professional

Secció 6 - Protecció civil

Secció 7 - Cooperació administrativa

TÍTOL IV - ASSOCIACIÓ DELS PAÏSOS I TERRITORIS
D'ULTRAMAR

TÍTOL V - ACCIÓ EXTERIOR DE LA UNIÓ

CAPÍTOL I - DISPOSICIONS D'APLICACIÓ GENERAL

CAPÍTOL II - POLÍTICA EXTERIOR I DE SEGURETAT COMUNA

Secció 1 - Disposicions comunes

Secció 2 - Política comuna de seguretat i defensa

Secció 3 - Disposicions financeres

CAPÍTOL III - POLÍTICA COMERCIAL COMUNA

CAPÍTOL IV - COOPERACIÓ AMB TERCERS PAÏSOS I
AJUDA HUMANITÀRIA

Secció 1 - Cooperació per al desenvolupament

Secció 2 - Cooperació econòmica, financera i tècnica amb tercers països

Secció 3 - Ajuda humanitària

CAPÍTOL V - MESURES RESTRICTIVES

CAPÍTOL VI - ACORDS INTERNACIONALS

CAPÍTOL VII - RELACIONS DE LA UNIÓ AMB LES ORGANITZACIONS
INTERNACIONALS, TERCERS PAÏSOS I
DELEGACIONS DE LA UNIÓ

CAPÍTOL VIII - APLICACIÓ DE LA CLÀUSULA DE SOLIDARITAT

TÍTOL VI - FUNCIONAMENT DE LA UNIÓ

CAPÍTOL I - DISPOSICIONS INSTITUCIONALS

Secció 1 - Institucions

Subsecció 1 - El Parlament Europeu

Subsecció 2 - El Consell Europeu

Subsecció 3 - El Consell de Ministres

Subsecció 4 - La Comissió Europea

Subsecció 5 - El Tribunal de Justícia de la Unió Europea

Subsecció 6 - El Banc Central Europeu

Subsecció 7 - El Tribunal de Comptes

Secció 2 - Òrgans consultius de la Unió

Subsecció 1 - El Comitè de les Regions

Subsecció 2 - El Comitè Econòmic i Social

Secció 3 - El Banc Europeu d'Inversions

Secció 4 - Disposicions comunes a les institucions, òrgans i organismes de la Unió

CAPÍTOL II - DISPOSICIONS FINANCERES

Secció 1 - Marc financer plurianual

Secció 2 - Pressupost anual de la Unió

Secció 3 - Execució del pressupost i aprovació de la gestió

Secció 4 - Disposicions comunes

Secció 5 - Lluita contra el frau

CAPÍTOL III - COOPERACIONS REFORÇADES

TÍTOL VII - DISPOSICIONS COMUNES

PART IV: DISPOSICIONS GENERALS I FINALS

TRACTAT PEL QUAL S'ESTABLIX
UNA CONSTITUCIÓ PER A EUROPA

PREÀMBUL

SA MAJESTAT EL REI DELS BELGUES, EL PRESIDENT DE LA REPÚBLICA TXECA, SA MAJESTAT LA REINA DE DINAMARCA, EL PRESIDENT DE LA REPÚBLICA FEDERAL D'ALEMANYA, EL PRESIDENT DE LA REPÚBLICA D'ESTÒNIA, EL PRESIDENT DE LA REPÚBLICA HEL·LÈNICA, SA MAJESTAT EL REI D'ESPANYA, EL PRESIDENT DE LA REPÚBLICA FRANCESA, LA PRESIDENTA D'IRLANDA, EL PRESIDENT DE LA REPÚBLICA ITALIANA, EL PRESIDENT DE LA REPÚBLICA DE XIPRE, EL PRESIDENT DE LA REPÚBLICA DE LETÒNIA, EL PRESIDENT DE LA REPÚBLICA DE LITUÀNIA, SA ALTESA REIAL EL GRAN DUC DE LUXEMBURG, EL PARLAMENT DE LA REPÚBLICA D'HONGRIA, EL PRESIDENT DE LA REPÚBLICA DE MALTA, SA MAJESTAT LA REINA DELS PAÏSOS BAIXOS, EL PRESIDENT DE LA REPÚBLICA D'ÀUSTRIA, EL PRESIDENT DE LA REPÚBLICA DE POLÒNIA, EL PRESIDENT DE LA REPÚBLICA PORTUGUESA, EL PRESIDENT DE LA REPÚBLICA D'ESLOVÈNIA, EL PRESIDENT DE LA REPÚBLICA ESLOVACA, EL PRESIDENT DE LA REPÚBLICA DE FINLÀNDIA, EL GOVERN DEL REGNE DE SUÈCIA, SA MAJESTAT LA REINA DEL REGNE UNIT DE GRAN BRETANYA I IRLANDA DEL NORD,

INSPIRANT-SE en l'herència cultural, religiosa i humanista d'Europa, a partir de la qual s'han desenvolupat els valors universals dels drets inviolables i inalienables de la persona humana, la democràcia, la igualtat, la llibertat i l'Estat de dret;

CONVENÇUTS que Europa, ara reunida després de doloroses experiències, es proposa avançar per la senda de la civilització, el progrés i la prosperitat pel bé de tots els seus habitants, sense oblidar els més dèbils i desfavorits; que vol continuar sent un continent obert a la cultura, al saber i al progrés social; que desitja aprofundir en el caràcter democràtic i transparent de la seua vida pública i obrar en pro de la pau, la justícia i la solidaritat en el món;

CONVENÇUTS que els pobles d'Europa, sense deixar de sentir-se orgullosos de la seua identitat i de la seua història nacional, estan decidits a superar les seues antigues divisions i, cada vegada més estretament units, a forjar un destí comú;

SEGURS que, "unida en la diversitat", Europa els brinda les millors possibilitats de prosseguir, respectant els drets de tots i conscients de la seua responsabilitat amb les generacions futures i la Terra, la gran aventura que en fa un espai privilegiat de l'esperança humana;

DECIDITS a continuar l'obra realitzada en el marc dels Tractats constitutius de les Comunitats Europees i del Tractat de la Unió Europea, garantint la continuïtat del patrimoni comunitari,

AGRAÏTS als membres de la Convenció Europea per haver elaborat el projecte d'esta Constitució en nom dels ciutadans i dels Estats d'Europa,

HAN DESIGNAT COM A PLENIPOTENCIARIS:

SA MAJESTAT EL REI DELS BELGUES

EL PRESIDENT DE LA REPÚBLICA TXECA

SA MAJESTAT LA REINA DE DINAMARCA

EL PRESIDENT DE LA REPÚBLICA FEDERAL D'ALEMANYA

EL PRESIDENT DE LA REPÚBLICA D'ESTÒNIA

EL PRESIDENT DE LA REPÚBLICA HEL·LÈNICA

SA MAJESTAT EL REI D'ESPANYA

EL PRESIDENT DE LA REPÚBLICA FRANCESA

EL PRESIDENT D'IRLANDA

EL PRESIDENT DE LA REPÚBLICA ITALIANA

EL PRESIDENT DE LA REPÚBLICA DE XIPRE

EL PRESIDENT DE LA REPÚBLICA DE LETÒNIA

EL PRESIDENT DE LA REPÚBLICA DE LITUÀNIA

SA ALTESA REIAL EL GRAN DUC DE LUXEMBURG

EL PRESIDENT DE LA REPÚBLICA D'HONGRIA

EL PRESIDENT DE MALTA

SA MAJESTAT LA REINA DELS PAÏSOS BAIXOS

EL PRESIDENT FEDERAL DE LA REPÚBLICA D'ÀUSTRIA

EL PRESIDENT DE LA REPÚBLICA DE POLÒNIA

EL PRESIDENT DE LA REPÚBLICA PORTUGUESA

EL PRESIDENT DE LA REPÚBLICA D'ESLOVÈNIA

EL PRESIDENT DE LA REPÚBLICA ESLOVACA

EL PRESIDENT DE LA REPÚBLICA DE FINLÀNDIA

EL GOVERN DEL REGNE DE SUÈCIA

SA MAJESTAT LA REINA DEL REGNE UNIT DE GRAN BRETANYA I IRLANDA
DEL NORD

ELS QUALS, després d'haver intercanviat els seus plens poders, reconeguts en bona i deguda forma, han convingut en les disposicions següents:

PART I

TÍTOL I

DE LA DEFINICIÓ I ELS OBJECTIUS DE LA UNIÓ

ARTICLE I-1

Creació de la Unió

1. La present Constitució, que naix de la voluntat dels ciutadans i dels Estats d'Europa de construir un futur comú, crea la Unió Europea, a la qual els Estats membres atribueixen competències per a assolir els seus objectius comuns. La Unió coordinarà les polítiques dels Estats membres encaminades a assolir estos objectius i exercirà, de forma comunitària, les competències que estos li atribuïsquen.
2. La Unió està oberta a tots els Estats europeus que respecten els seus valors i es comprometen a promoure'ls en comú.

ARTICLE I-2

Valors de la Unió

La Unió es fonamenta en els valors de respecte de la dignitat humana, la llibertat, la democràcia, la igualtat, l'Estat de dret i el respecte dels drets humans, incloent-hi els drets de les persones pertanyents a minories. Estos valors són comuns als Estats membres en una societat caracteritzada pel pluralisme, la no-discriminació, la tolerància, la justícia, la solidaritat i la igualtat entre dones i hòmens.

ARTICLE I-3

Objectius de la Unió

1. La Unió té com a finalitat promoure la pau, els seus valors i el benestar dels seus pobles.
2. La Unió oferirà als seus ciutadans un espai de llibertat, seguretat i justícia sense fronteres interiors i un mercat interior en què la competència siga lliure i no estiga falsejada.
3. La Unió obrarà en pro del desenvolupament sostenible d'Europa basat en un creixement econòmic equilibrat i en l'estabilitat dels preus, en una economia social de mercat altament competitiva, tendent a la plena ocupació i al progrés social, i en un nivell elevat de protecció i millora de la qualitat del medi ambient. Així mateix, promourà el progrés científic i tècnic.

La Unió combatrà l'exclusió social i la discriminació i fomentará la justícia i la protecció socials, la igualtat entre dones i hòmens, la solidaritat entre les generacions i la protecció dels drets del xiquet.

La Unió fomentarà la cohesió econòmica, social i territorial i la solidaritat entre els Estats membres.

La Unió respectarà la riquesa de la seua diversitat cultural i lingüística i vetlarà per la conservació i el desenvolupament del patrimoni cultural europeu.

4. En les seues relacions amb la resta del món, la Unió refermarà i promourà els seus valors i interessos. Contribuirà a la pau, la seguretat, el desenvolupament sostenible del planeta, la solidaritat i el respecte mutu entre els pobles, el comerç lliure i just, l'eradicació de la pobresa i la protecció dels drets humans, especialment els drets del xiquet, així com a l'estricta respecte i al desenvolupament del dret internacional, en particular el respecte dels principis de la Carta de les Nacions Unides.

5. La Unió perseguirà els seus objectius pels mitjans apropiats, d'acord amb les competències que se li atribueixen en la Constitució.

ARTICLE I-4

Llibertats fonamentals i no-discriminació

1. La Unió garantirà en el seu interior la lliure circulació de persones, servicis, mercaderies i capitals, així com la llibertat d'establiment, de conformitat amb el que disposa la Constitució.

2. En l'àmbit d'aplicació de la Constitució, i sense perjuí de les seues disposicions particulars, es prohibix qualsevol discriminació per raó de nacionalitat.

ARTICLE I-5

Relacions entre la Unió i els Estats membres

1. La Unió respectarà la igualtat dels Estats membres davant de la Constitució, així com la seua identitat nacional, inherent a les estructures fonamentals polítiques i constitucionals d'estos, incloent-hi el sistema de les autonomies locals i regionals. Respectarà les funcions essencials de l'Estat, especialment les que tenen com a objecte garantir-ne la integritat territorial, mantindre l'orde públic i salvaguardar la seguretat nacional.

2. D'acord amb el principi de cooperació lleial, la Unió i els Estats membres es respectaran i s'assistiran mútuament en el compliment de les missions derivades de la Constitució.

Els Estats membres adoptaran totes les mesures generals o particulars apropiades per a assegurar el compliment de les obligacions derivades de la Constitució o resultants dels actes de les institucions de la Unió.

Els Estats membres ajudaran la Unió en el compliment de la seua missió i s'abstindran de qualsevol mesura que pugua posar en perill la consecució dels objectius de la Unió.

ARTICLE I-6

Dret de la Unió

La Constitució i el dret adoptat per les institucions de la Unió en l'exercici de les competències que se li atribuïxen primaran sobre el dret dels Estats membres.

ARTICLE I-7

Personalitat jurídica

La Unió té personalitat jurídica.

ARTICLE I-8

Símbols de la Unió

La bandera de la Unió representa un cercle de dotze estrelles daurades sobre fons blau.

L'himne de la Unió es pren de l'“Himne a l'Alegria” de la Novena Simfonia de Ludwig van Beethoven.

La divisa de la Unió és “Unida en la diversitat”.

La moneda de la Unió és l'euro.

El Dia d'Europa se celebra el 9 de maig en tota la Unió.

TÍTOL II

DELS DRETS FONAMENTALS I DE LA CIUTADANIA DE LA UNIÓ

ARTICLE I-9

Drets fonamentals

1. La Unió reconeix els drets, les llibertats i els principis enunciats en la Carta dels Drets Fonamentals que constituïx la part II.
2. La Unió s'adherirà al Conveni Europeu per a la Protecció dels Drets Humans i de les Llibertats Fonamentals. Esta adhesió no modificarà les competències de la Unió que es definixen en la Constitució.
3. Els drets fonamentals que garantix el Conveni Europeu per a la Protecció dels Drets Humans i de les Llibertats Fonamentals i els que són fruit de les tradicions constitucionals comunes als Estats membres formen part del dret de la Unió com a principis generals.

ARTICLE I-10

Ciutadania de la Unió

1. Tota persona que tinga la nacionalitat d'un Estat membre posseïx la ciutadania de la Unió, que s'afig a la ciutadania nacional sense substituir-la.

2. Els ciutadans de la Unió són titulars dels drets i estan subjectes als deures que estableix la Constitució. Tenen el dret:

- a) de circular i residir lliurement en el territori dels Estats membres;
- b) de sufragi actiu i passiu en les eleccions al Parlament Europeu i en les eleccions municipals de l'Estat membre on residisquen, en les mateixes condicions que els nacionals d'eixe Estat;
- c) d'acollir-se, en el territori d'un tercer país on no estiga representat l'Estat membre de què siguen ciutadans, a la protecció de les autoritats diplomàtiques i consulars de qualsevol Estat membre en les mateixes condicions que els nacionals d'eixe Estat;
- d) de formular peticions al Parlament Europeu, de recórrer al Defensor del Poble Europeu, així com de dirigir-se a les institucions i als òrgans consultius de la Unió en una de les llengües de la Constitució i de rebre una resposta en eixa mateixa llengua.

Estos drets s'exerciran en les condicions i dins dels límits definits per la Constitució i per les mesures adoptades per a la seua aplicació.

TÍTOL III

DE LES COMPETÈNCIES DE LA UNIÓ

ARTICLE I-11

Principis fonamentals

1. La delimitació de les competències de la Unió es regix pel principi d'atribució. L'exercici de les competències de la Unió es regix pels principis de subsidiarietat i proporcionalitat.
2. En virtut del principi d'atribució, la Unió actua dins dels límits de les competències que li atribuïxen els Estats membres en la Constitució per a assolir els objectius que esta determina. Qualsevol competència no atribuïda a la Unió en la Constitució correspon als Estats membres.
3. En virtut del principi de subsidiarietat, en els àmbits que no siguen de la seua competència exclusiva, la Unió intervindrà només en el cas que, i en la mesura que, els objectius de l'acció projectada no puguen ser suficientment assolits pels Estats membres, ni en l'àmbit central ni en l'àmbit regional i local, sinó que puguen assolir-se millor, per les seues dimensions o pels efectes de l'acció projectada, en l'àmbit de la Unió.

Les institucions de la Unió aplicaran el principi de subsidiarietat de conformitat amb el Protocol sobre l'aplicació dels principis de subsidiarietat i proporcionalitat. Els parlaments nacionals vetlaran pel respecte d'este principi d'acord amb el procediment que establix l'esmentat protocol.
4. En virtut del principi de proporcionalitat, el contingut i la forma de l'acció de la Unió no excediran el que és necessari per a assolir els objectius de la Constitució.

Les institucions aplicaran el principi de proporcionalitat de conformitat amb el Protocol sobre l'aplicació dels principis de subsidiarietat i proporcionalitat.

ARTICLE I-12

Categories de competències

1. Quan la Constitució atribuïska a la Unió una competència exclusiva en un àmbit determinat, només la Unió podrà legislar i adoptar actes jurídicament vinculants, mentres que els Estats membres, com a tals, únicament podran fer-ho si hi són facultats per la Unió o per a aplicar actes de la Unió.
2. Quan la Constitució atribuïska a la Unió una competència compartida amb els Estats membres en un àmbit determinat, la Unió i els Estats membres podran legislar i adoptar actes jurídicament vinculants en este àmbit. Els Estats membres exerciran la seua competència en la mesura que la Unió no haja exercit la seua o haja decidit deixar d'exercir-la.
3. Els Estats membres coordinaran les seues polítiques econòmiques i d'ocupació segons les modalitats que estableix la part III, per a la definició de la qual la Unió disposarà de competència.
4. La Unió disposarà de competència per a definir i aplicar una política exterior i de seguretat comuna, inclosa la definició progressiva d'una política comuna de defensa.
5. En determinats àmbits i en les condicions que estableix la Constitució, la Unió disposarà de competència per a dur a terme accions a fi de donar suport a l'acció dels Estats membres, coordinar-la o complementar-la, sense substituir-ne la competència en eixos àmbits.

Els actes jurídicament vinculants de la Unió adoptats en virtut de les disposicions de la part III relatives a eixos àmbits no podran comportar cap harmonització de les disposicions legals i reglamentàries dels Estats membres.

6. L'abast i les condicions d'exercici de les competències de la Unió es determinaran en les disposicions de la part III relatives a cada àmbit.

ARTICLE I-13

Àmbits de competència exclusiva

1. La Unió disposarà de competència exclusiva en els àmbits següents:
 - a) la unió duanera;
 - b) l'establiment de les normes sobre competència necessàries per al funcionament del mercat interior;
 - c) la política monetària dels Estats membres la moneda dels quals és l'euro;
 - d) la conservació dels recursos biològics marins dins de la política pesquera comuna;
 - e) la política comercial comuna.

2. La Unió disposarà també de competència exclusiva per a la celebració d'un acord internacional quan esta celebració estiga prevista en un acte legislatiu de la Unió, quan siga necessària per a permetre-li exercir la seua competència interna o en la mesura que puga afectar normes comunes o alterar-ne l'abast.

ARTICLE I-14

Àmbits de competència compartida

1. La Unió disposarà de competència compartida amb els Estats membres quan la Constitució li atribuisca una competència que no corresponga als àmbits esmentats en els articles I-13 i I-17.

2. Les competències compartides entre la Unió i els Estats membres s'aplicaran als següents àmbits principals:

- a) el mercat interior;
- b) la política social, en els aspectes definits en la part III;
- c) la cohesió econòmica, social i territorial;
- d) l'agricultura i la pesca, excloent-ne la conservació dels recursos biològics marins;
- e) el medi ambient;
- f) la protecció dels consumidors;
- g) els transports;
- h) les xarxes transeuropees;
- i) l'energia;
- j) l'espai de llibertat, seguretat i justícia;
- k) els assumptes comuns de seguretat en matèria de salut pública, en els aspectes definits en la part III.

3. En els àmbits de la investigació, el desenvolupament tecnològic i l'espai, la Unió disposarà de competència per a dur a terme accions, especialment per a definir i realitzar programes, sense que l'exercici d'esta competència pugui tindre per efecte impedir als Estats membres exercir-hi la seua.

4. En els àmbits de la cooperació per al desenvolupament i de l'ajuda humanitària, la Unió disposarà de competència per a dur a terme accions i una política comuna, sense que l'exercici d'esta competència pugui tindre per efecte impedir als Estats membres exercir-hi la seua.

ARTICLE I-15

Coordinació de les polítiques econòmiques i d'ocupació

1. Els Estats membres coordinaran les seues polítiques econòmiques al si de la Unió. Amb este fi, el Consell de Ministres adoptarà mesures, en particular les orientacions generals d'estes polítiques.

S'aplicaran disposicions particulars als Estats membres la moneda dels quals és l'euro.

2. La Unió prendrà mesures per a garantir la coordinació de les polítiques d'ocupació dels Estats membres, en particular definint les orientacions d'estes polítiques.

3. La Unió podrà prendre iniciatives per a garantir la coordinació de les polítiques socials dels Estats membres.

ARTICLE I-16

Política exterior i de seguretat comuna

1. La competència de la Unió en matèria de política exterior i de seguretat comuna comprendrà tots els àmbits de la política exterior i totes les qüestions relatives a la seguretat

de la Unió, incloent-hi la definició progressiva d'una política comuna de defensa que podrà conduir a una defensa comuna.

2. Els Estats membres donaran suport activament i sense reserves a la política exterior i de seguretat comuna de la Unió, amb esperit de lleialtat i solidaritat mútua, i respectaran l'actuació de la Unió en este àmbit. S'abstindran de qualsevol acció contrària als interessos de la Unió o que pugja perjudicar la seua eficàcia.

ARTICLE I-17

Àmbits de les accions de suport, coordinació o complement

La Unió disposarà de competència per a dur a terme accions de suport, coordinació o complement. Els àmbits d'estes accions seran, en la seua finalitat europea:

- a) la protecció i millora de la salut humana;
- b) la indústria;
- c) la cultura;
- d) el turisme;
- e) l'educació, la joventut, l'esport i la formació professional;
- f) la protecció civil;
- g) la cooperació administrativa.

ARTICLE I-18

Clàusula de flexibilitat

1. Quan es considere necessària una acció de la Unió en l'àmbit de les polítiques definides en la part III per a assolir un dels objectius fixats per la Constitució, sense que esta haja previst els poders d'actuació necessaris a este efecte, el Consell de Ministres adoptarà les mesures adequades per unanimitat, a proposta de la Comissió Europea i prèvia aprovació del Parlament Europeu.
2. La Comissió Europea, en el marc del procediment de control del principi de subsidiarietat mencionat en l'apartat 3 de l'article I-11, indicarà als parlaments nacionals les propostes que es basen en este article.
3. Les mesures basades en este article no podran comportar cap harmonització de les disposicions legals i reglamentàries dels Estats membres quan la Constitució excloga esta harmonització.

TÍTOL IV

DE LES INSTITUCIONS I ÒRGANS DE LA UNIÓ

CAPÍTOL I

MARC INSTITUCIONAL

ARTICLEI-19

Institucions de la Unió

1. La Unió disposa d'un marc institucional que té com a finalitat:
 - promoure els seus valors;
 - perseguir els seus objectius;
 - defendre els seus interessos, els dels seus ciutadans i els dels Estats membres;
 - garantir la coherència, l'eficàcia i la continuïtat de les seues polítiques i accions.

Este marc institucional està format per:

- el Parlament Europeu,
- el Consell Europeu,

- el Consell de Ministres (anomenat d'ara en avant “Consell”),
- la Comissió Europea (anomenada d'ara en avant “Comissió”),
- el Tribunal de Justícia de la Unió Europea.

2. Cada institució actuarà dins dels límits de les atribucions que li conferix la Constitució, d'acord amb els procediments i les condicions que s'hi establixen. Les institucions mantindran entre si una cooperació lleial.

ARTICLE I-20

El Parlament Europeu

1. El Parlament Europeu exercirà conjuntament amb el Consell la funció legislativa i la funció pressupostària. Exercirà funcions de control polític i consultives, en les condicions establides en la Constitució. Elegirà el president de la Comissió.
2. El Parlament Europeu estarà compost per representants dels ciutadans de la Unió. El seu nombre no excedirà els set-cents cinquanta. La representació dels ciutadans serà decreixentment proporcional, amb un mínim de sis diputats per Estat membre. No s'assignarà a cap Estat membre més de noranta-sis escons.

El Consell Europeu adoptarà per unanimitat, a iniciativa del Parlament Europeu i amb la seua aprovació, una decisió europea per la qual es fixe la composició del Parlament Europeu d'acord amb els principis a què es referix el primer paràgraf.

3. Els diputats al Parlament Europeu seran elegits per sufragi universal directe, lliure i secret, per a un mandat de cinc anys.

4. El Parlament Europeu elegirà el seu president i la Mesa d'entre els seus diputats.

ARTICLE I-21

El Consell Europeu

1. El Consell Europeu donarà a la Unió els impulsos necessaris per al seu desenvolupament i definirà les seues orientacions i prioritats polítiques generals. No exercirà cap funció legislativa.

2. El Consell Europeu estarà compost pels caps d'Estat o de Govern dels Estats membres, així com pel seu president i pel president de la Comissió. Participarà en els seus treballs el ministre d'Assumptes Exteriors de la Unió.

3. El Consell Europeu es reunirà trimestralment per convocatòria del seu president. Quan l'orde del dia ho exigisca, els membres del Consell Europeu podran decidir comptar, cada un d'ells, amb l'assistència d'un ministre i, en el cas del president de la Comissió, amb la d'un membre de la Comissió. Quan la situació ho exigisca, el president convocarà una reunió extraordinària del Consell Europeu.

4. El Consell Europeu es pronunciarà per consens, excepte quan la Constitució dispose una altra cosa.

ARTICLEI-22

El president del Consell Europeu

1. El Consell Europeu elegirà el seu president per majoria qualificada per a un mandat de dos anys i mig, que podrà renovar-se una sola vegada. En cas d'impediment o falta greu, el Consell Europeu podrà posar fi al seu mandat pel mateix procediment.

2. El president del Consell Europeu:

- a) presidirà i impulsarà els treballs del Consell Europeu;
- b) vetlarà per la preparació i la continuïtat dels treballs del Consell Europeu, en cooperació amb el president de la Comissió i basant-se en els treballs del Consell d'Assumptes Generals;
- c) s'esforçarà per facilitar la cohesió i el consens al si del Consell Europeu;
- d) en finalitzar cada reunió del Consell Europeu, presentarà un informe al Parlament Europeu.

El president del Consell Europeu assumirà, en el seu rang i condició, la representació exterior de la Unió en els assumptes de política exterior i de seguretat comuna, sense perjudici de les atribucions del ministre d'Assumptes Exteriors de la Unió.

3. El president del Consell Europeu no podrà exercir cap mandat nacional.

ARTICLE I-23

El Consell de Ministres

1. El Consell exercirà conjuntament amb el Parlament Europeu la funció legislativa i la funció pressupostària. Exercirà funcions de definició de polítiques i de coordinació, en les condicions que estableix la Constitució.
2. El Consell estarà compost per un representant de cada Estat membre, de rang ministerial, facultat per a comprometre el Govern de l'Estat membre que represente i per a exercir el dret a vot.
3. El Consell es pronunciarà per majoria qualificada, excepte quan la Constitució dispose una altra cosa.

ARTICLE I-24

Formacions del Consell de Ministres

1. El Consell es reunirà en diverses formacions.
2. El Consell d'Assumptes Generals vetlarà per la coherència dels treballs de les diverses formacions del Consell.

Prepararà les reunions del Consell Europeu i garantirà l'actuació subsegüent, en contacte amb el president del Consell Europeu i la Comissió.

3. El Consell d'Assumptes Exteriors elaborarà l'acció exterior de la Unió tenint en compte les línies estratègiques definides pel Consell Europeu i vetlarà per la coherència de l'actuació de la Unió.
4. El Consell Europeu adoptarà per majoria qualificada una decisió europea per la qual s'establisca la llista de les altres formacions del Consell.
5. Un Comitè de Representants Permanents dels governs dels Estats membres s'encarregarà de preparar els treballs del Consell.
6. El Consell es reunirà en públic quan delibere i vote sobre un projecte d'acte legislatiu. Amb este fi, cada sessió del Consell es dividirà en dos parts, dedicades respectivament a les deliberacions sobre els actes legislatius de la Unió i a les activitats no legislatives.
7. La presidència de les formacions del Consell, a excepció de la d'Assumptes Exteriors, serà exercida pels representants dels Estats membres en el Consell per mitjà d'un sistema de rotació igual, de conformitat amb les condicions establides per una decisió europea del Consell Europeu. El Consell Europeu es pronunciarà per majoria qualificada.

ARTICLEI-25

Definició de la majoria qualificada en el Consell Europeu i en el Consell

1. La majoria qualificada es definirà com un mínim del 55% dels membres del Consell que n'incloga almenys quinze i represente Estats membres que reunisquen com a mínim el 65% de la població de la Unió.

Una minoria de bloqueig estarà composta almenys per quatre membres del Consell; a falta d'això, la majoria qualificada es considerarà aconseguida.

2. No obstant el que disposa l'apartat 1, quan el Consell no actue a proposta de la Comissió o del ministre d'Assumptes Exteriors de la Unió, la majoria qualificada es definirà com un mínim del 72% dels membres del Consell que represente Estats membres que reunisquen com a mínim el 65% de la població de la Unió.

3. Els apartats 1 i 2 s'aplicaran al Consell Europeu quan es pronuncie per majoria qualificada.

4. El president del Consell Europeu i el president de la Comissió no participaran en les votacions del Consell Europeu.

ARTICLE I-26

La Comissió Europea

1. La Comissió promourà l'interés general de la Unió i prendrà les iniciatives adequades amb este fi. Vetlarà perquè s'apliquen la Constitució i les mesures adoptades per les institucions en virtut d'esta. Supervisarà l'aplicació del dret de la Unió sota el control del Tribunal de Justícia de la Unió Europea. Executarà el Pressupost i gestionarà els programes. Exercirà així mateix funcions de coordinació, execució i gestió, de conformitat amb les condicions establides en la Constitució. A excepció de la política exterior i de seguretat comuna i dels altres casos que preveu la Constitució, assumirà la representació exterior de la Unió. Adoptarà les iniciatives de la programació anual i plurianual de la Unió a fi d'arribar a acords interinstitucionals.

2. Els actes legislatius de la Unió només podran adoptar-se a proposta de la Comissió, excepte quan la Constitució dispose una altra cosa. La resta d'actes s'adoptaran a proposta de la Comissió quan així ho establisca la Constitució.
3. El mandat de la Comissió serà de cinc anys.
4. Els membres de la Comissió seran elegits tenint en compte la seua competència general i el seu compromís europeu, d'entre personalitats que oferisquen plenes garanties d'independència.
5. La primera Comissió nomenada d'acord amb el que disposa la Constitució estarà composta per un nacional de cada Estat membre, inclosos el seu president i el ministre d'Assumptes Exteriors de la Unió, que serà un dels seus vicepresidents.
6. A partir del final del mandat de la Comissió a què es referix l'apartat 5, la Comissió estarà composta per un nombre de membres corresponent als dos terços del nombre d'Estats membres, que inclourà el seu president i el ministre d'Assumptes Exteriors de la Unió, a menys que el Consell Europeu decidisca per unanimitat modificar este nombre.

Els membres de la Comissió seran seleccionats d'entre els nacionals dels Estats membres per mitjà d'un sistema de rotació igual entre els Estats membres. Este sistema s'establirà per decisió europea adoptada per unanimitat pel Consell Europeu i d'acord amb els principis següents:

- a) es tractarà els Estats membres en condicions de rigorosa igualtat pel que fa a la determinació de l'orde de torn i del període de permanència dels seus ciutadans en la Comissió; per tant, la diferència entre el nombre total dels mandats que exercisquen nacionals de dos Estats membres determinats no podrà ser mai superior a un;

b) amb subjecció al que disposa la lletra a), cada una de les successives Comissions es constituirà de manera que reflectisca satisfactòriament la diversitat demogràfica i geogràfica del conjunt dels Estats membres.

7. La Comissió exercirà les seues responsabilitats amb plena independència. Sense perjuí de l'apartat 2 de l'article I-28, els membres de la Comissió no sol·licitaran ni acceptaran instruccions de cap govern, institució, òrgan o organisme. S'abstindran de qualsevol acte incompatible amb les seues obligacions o amb l'exercici de les seues funcions.

8. La Comissió tindrà una responsabilitat col·legiada davant del Parlament Europeu. El Parlament Europeu podrà votar una moció de censura contra la Comissió de conformitat amb l'article III-340. Si s'aprova l'esmentada moció, els membres de la Comissió hauran de dimitir col·lectivament els seus càrrecs i el ministre d'Assumptes Exteriors de la Unió haurà de dimitir el càrrec que exercix en la Comissió.

ARTICLE I-27

El president de la Comissió Europea

1. Tenint en compte el resultat de les eleccions al Parlament Europeu i després de mantindre les consultes apropiades, el Consell Europeu proposarà al Parlament Europeu, per majoria qualificada, un candidat al càrrec de president de la Comissió. El Parlament Europeu elegirà el candidat per majoria dels membres que el componen. Si el candidat no hi obté la majoria necessària, el Consell Europeu proposarà en el termini d'un mes, per majoria qualificada, un nou candidat, que serà elegit pel Parlament Europeu pel mateix procediment.

2. El Consell, de comú acord amb el president electe, adoptarà la llista de la resta de personalitats que es propose nomenar membres de la Comissió. Estes seran seleccionades, a partir de les propostes presentades pels Estats membres, d'acord amb els criteris que enuncien l'apartat 4 i el segon paràgraf de l'apartat 6 de l'article I-26.

El president, el ministre d'Assumptes Exteriors de la Unió i la resta de membres de la Comissió se sotmetran col·legiadament al vot d'aprovació del Parlament Europeu. Basant-se en esta aprovació, la Comissió serà nomenada pel Consell Europeu, per majoria qualificada.

3. El president de la Comissió:

- a) definirà les orientacions d'acord amb les quals la Comissió exercirà les seues funcions;
- b) determinarà l'organització interna de la Comissió vetlant per la coherència, l'eficàcia i la col·legialitat de la seua actuació;
- c) nomenarà vicepresidents, distints del ministre d'Assumptes Exteriors de la Unió, d'entre els membres de la Comissió.

Un membre de la Comissió presentarà la seua dimissió si li ho demana el president. El ministre d'Assumptes Exteriors de la Unió presentarà la seua dimissió, d'acord amb el procediment que establix l'apartat 1 de l'article I-28, si li ho demana el president.

ARTICLEI-28

El ministre d'Assumptes Exteriors de la Unió

1. El Consell Europeu nomenarà per majoria qualificada, amb l'aprovació del president de la Comissió, el ministre d'Assumptes Exteriors de la Unió. El Consell Europeu podrà posar fi al seu mandat pel mateix procediment.
2. El ministre d'Assumptes Exteriors de la Unió estarà al capdavant de la política exterior i de seguretat comuna de la Unió. Contribuirà amb les seues propostes a elaborar esta política i l'executarà com a mandatari del Consell. Actuarà de la mateixa manera en relació amb la política comuna de seguretat i defensa.
3. El ministre d'Assumptes Exteriors de la Unió presidirà el Consell d'Assumptes Exteriors.
4. El ministre d'Assumptes Exteriors de la Unió serà un dels vicepresidents de la Comissió. Vetlarà per la coherència de l'acció exterior de la Unió. S'encarregarà, dins de la Comissió, de les responsabilitats que li incumbixen en l'àmbit de les relacions exteriors i de la coordinació de la resta d'aspectes de l'acció exterior de la Unió. En l'exercici d'estes responsabilitats dins de la Comissió, i exclusivament pel que fa a estes responsabilitats, el ministre d'Assumptes Exteriors de la Unió estarà subjecte als procediments pels quals es regix el funcionament de la Comissió en la mesura que això siga compatible amb els apartats 2 i 3.

ARTICLEI-29

El Tribunal de Justícia de la Unió Europea

1. El Tribunal de Justícia de la Unió Europea comprendrà el Tribunal de Justícia, el Tribunal General i els tribunals especialitzats. Garantirà el respecte del dret en la interpretació i l'aplicació de la Constitució.

Els Estats membres establiran les vies de recurs necessàries per a garantir la tutela judicial efectiva en els àmbits coberts pel dret de la Unió.

2. El Tribunal de Justícia estarà compost per un jutge per Estat membre i estarà assistit per advocats generals.

El Tribunal General disposarà almenys d'un jutge per Estat membre.

Els jutges i advocats generals del Tribunal de Justícia i els jutges del Tribunal General seran elegits d'entre personalitats que oferisquen plenes garanties d'independència i que reunisquen les condicions que preveuen els articles III-355 i III-356. Seran nomenats de comú acord pels governs dels Estats membres per a un període de sis anys. Els jutges i els advocats generals ixents podran ser nomenats novament.

3. El Tribunal de Justícia de la Unió Europea es pronunciarà, de conformitat amb la part III:

- a) sobre els recursos interposats per un Estat membre, per una institució o per persones físiques o jurídiques;
- b) amb caràcter prejudicial, a petició dels òrgans jurisdiccionals nacionals, sobre la interpretació del dret de la Unió o sobre la validesa dels actes adoptats per les institucions;

- c) en els altres casos que preveu la Constitució.

CAPÍTOL II

ALTRES INSTITUCIONS I ÒRGANS CONSULTIUS DE LA UNIÓ

ARTICLE I-30

El Banc Central Europeu

1. El Banc Central Europeu i els bancs centrals nacionals constituïran el Sistema Europeu de Bancs Centrals. El Banc Central Europeu i els bancs centrals nacionals dels Estats membres la moneda dels quals és l'euro, que constituïxen l'Eurosistema, dirigiran la política monetària de la Unió.
2. El Sistema Europeu de Bancs Centrals estarà dirigit pels òrgans rectors del Banc Central Europeu. L'objectiu principal del Sistema Europeu de Bancs Centrals serà mantindre l'estabilitat de preus. Sense perjudi d'este objectiu, prestarà suport a les polítiques econòmiques generals de la Unió per a contribuir a la consecució dels seus objectius. Realitzarà totes les altres missions d'un banc central de conformitat amb la part III i amb els Estatuts del Sistema Europeu de Bancs Centrals i del Banc Central Europeu.
3. El Banc Central Europeu és una institució. Tindrà personalitat jurídica. Li correspondrà en exclusiva autoritzar l'emissió de l'euro. Serà independent en l'exercici de les seues competències i en la gestió de les seues finances. Les institucions, òrgans i organismes de la Unió i els governs dels Estats membres respectaran esta independència.

4. El Banc Central Europeu adoptarà les mesures necessàries per a dur a terme les seues comeses d'acord amb els articles III-185 a III-191 i III-196 i amb les condicions establides en els Estatuts del Sistema Europeu de Bancs Centrals i del Banc Central Europeu. D'acord amb estos articles, els Estats membres la moneda dels quals no siga l'euro i els bancs centrals d'estos mantindran les seues competències en l'àmbit monetari.

5. En els àmbits que entren dins de les seues atribucions, es consultarà el Banc Central Europeu sobre qualsevol projecte d'acte de la Unió i sobre qualsevol projecte de normativa a nivell nacional; el Banc podrà emetre dictàmens.

6. Els òrgans rectors del Banc Central Europeu, la seua composició i les normes del seu funcionament es definixen en els articles III-382 i III-383 i en els Estatuts del Sistema Europeu de Bancs Centrals i del Banc Central Europeu.

ARTICLE I-31

El Tribunal de Comptes

1. El Tribunal de Comptes és una institució. Efectuarà el control de comptes de la Unió.

2. El Tribunal de Comptes examinarà els comptes de la totalitat dels ingressos i les despeses de la Unió i garantirà una bona gestió financera.

3. El Tribunal de Comptes estarà compost per un nacional de cada Estat membre. Els membres del Tribunal exerciran les seues funcions amb plena independència, en interès general de la Unió.

ARTICLE I-32

Òrgans consultius de la Unió

1. El Parlament Europeu, el Consell i la Comissió Europea estaran assistits per un Comitè de les Regions i per un Comitè Econòmic i Social, que exerciran funcions consultives.
2. El Comitè de les Regions estarà compost per representants dels ens regionals i locals que siguen titulars d'un mandat electoral en un ens regional o local, o que tinguen responsabilitat política davant d'una assemblea elegida.
3. El Comitè Econòmic i Social estarà compost per representants de les organitzacions d'empresaris, de treballadors i d'altres sectors representatius de la societat civil, en particular en els àmbits socioeconòmic, cívic, professional i cultural.
4. Els membres del Comitè de les Regions i del Comitè Econòmic i Social no estaran vinculats per cap mandat imperatiu. Exerciran les seues funcions amb plena independència, en interès general de la Unió.
5. Les normes relatives a la composició d'estos Comitès, la designació dels seus membres, les seues atribucions i el seu funcionament es definixen en els articles III-386 a III-392.

Les normes que preveuen els apartats 2 i 3, relatives a la naturalesa de la seua composició, seran revisades periòdicament pel Consell per a tindre en compte l'evolució econòmica, social i demogràfica en la Unió. El Consell, a proposta de la Comissió, adoptarà decisions europees a este efecte.

TÍTOL V

DE L'EXERCICI DE LES COMPETÈNCIES DE LA UNIÓ

CAPÍTOL I

DISPOSICIONS COMUNES

ARTICLE I-33

Actes jurídics de la Unió

1. Les institucions, per a exercir les competències de la Unió, utilitzaran els següents instruments jurídics, de conformitat amb la part III: la llei europea, la llei marc europea, el reglament europeu, la decisió europea, les recomanacions i els dictàmens.

La llei europea és un acte legislatiu d'abast general. Serà obligatòria en tots els seus elements i directament aplicable en cada Estat membre.

La llei marc europea és un acte legislatiu que vincula tots els Estats membres destinataris pel que fa al resultat que es vol aconseguir, però deixa a les autoritats nacionals la competència de triar la forma i els mitjans.

El reglament europeu és un acte no legislatiu d'abast general que té com a objecte l'execució d'actes legislatius i de determinades disposicions de la Constitució. Pot ser obligatori en tots els seus elements i directament aplicable en cada Estat membre, o bé obligar l'Estat membre destinatari pel que fa al resultat que es vol aconseguir, però deixant a les autoritats nacionals la competència de triar la forma i els mitjans.

La decisió europea és un acte no legislatiu obligatori en tots els seus elements. Quan designe destinataris, només serà obligatòria per a estos.

Les recomanacions i els dictàmens no tindran efecte vinculant.

2. Quan se'ls presente un projecte d'acte legislatiu, el Parlament Europeu i el Consell s'abstindran d'adoptar actes no previstos pel procediment legislatiu aplicable a l'àmbit de què es tracte.

ARTICLE I-34

Actes legislatius

1. Les lleis i les lleis marc europees seran adoptades, a proposta de la Comissió, conjuntament pel Parlament Europeu i el Consell pel procediment legislatiu ordinari que preveu l'article III-396. Si estes dos institucions no arriben a un acord, l'acte no s'adoptarà.

2. En els casos específics que preveu la Constitució, les lleis i les lleis marc europees seran adoptades pel Parlament Europeu amb la participació del Consell, o per este amb la participació del Parlament Europeu, d'acord amb procediments legislatius especials.

3. En els casos específics que preveu la Constitució, les lleis i les lleis marc europees podran ser adoptades per iniciativa d'un grup d'Estats membres o del Parlament Europeu, per recomanació del Banc Central Europeu o a petició del Tribunal de Justícia o del Banc Europeu d'Inversions.

ARTICLE I-35

Actes no legislatius

1. El Consell Europeu adoptarà decisions europees en els casos que preveu la Constitució.
2. El Consell i la Comissió, en particular en els casos que preveuen els articles I-36 i I-37, així com el Banc Central Europeu en els casos específics que preveu la Constitució, adoptaran reglaments o decisions europeus.
3. El Consell adoptarà recomanacions. Es pronunciarà a proposta de la Comissió en tots els casos en què la Constitució dispose que el Consell adopte actes a proposta de la Comissió. Es pronunciarà per unanimitat en els àmbits en què es requereix la unanimitat per a l'adopció d'un acte de la Unió. La Comissió, així com el Banc Central Europeu en els casos específics que preveu la Constitució, adoptaran recomanacions.

ARTICLE I-36

Reglaments europeus delegats

1. Les lleis i les lleis marc europees podran delegar en la Comissió els poders per a adoptar reglaments europeus delegats que completen o modifiquen determinats elements no essencials de la llei o la llei marc.

Les lleis i les lleis marc europees delimitaran de forma expressa els objectius, el contingut, l'abast i la duració de la delegació de poders. La regulació dels elements essencials d'un àmbit estarà reservada a la llei o la llei marc europea i, per tant, no podrà ser objecte d'una delegació de poders.

2. Les lleis i les lleis marc europees fixaran de forma expressa les condicions a què estarà subjecta la delegació, que podran ser les següents:

- a) el Parlament Europeu o el Consell podran decidir revocar la delegació;
- b) el reglament europeu delegat no podrà entrar en vigor si el Parlament Europeu o el Consell han formulat objeccions en el termini fixat en la llei o la llei marc europea.

Als efectes de les lletres a) i b), el Parlament Europeu es pronunciarà per majoria dels membres que el componen i el Consell ho farà per majoria qualificada.

ARTICLEI-37

Actes d'execució

1. Els Estats membres adoptaran totes les mesures de dret intern necessàries per a l'execució dels actes jurídicament vinculants de la Unió.
2. Quan es requerisquen condicions uniformes d'execució dels actes jurídicament vinculants de la Unió, estos conferiran competències d'execució a la Comissió o, en casos específics degudament justificats i en els que preveu l'article I-40, al Consell.
3. Als efectes de l'apartat 2, s'establiran prèviament mitjançant una llei europea les normes i els principis generals relatius a les modalitats de control, per part dels Estats membres, de l'exercici de les competències d'execució per la Comissió.
4. Els actes d'execució de la Unió revestiran la forma de reglament europeu d'execució o de decisió europea d'execució.

ARTICLE I-38

Principis comuns dels actes jurídics de la Unió

1. Quan la Constitució no establisca el tipus d'acte que cal adoptar, les institucions decidiran en cada cas d'acord amb els procediments aplicables i amb el principi de proporcionalitat que preveu l'article I-11.
2. Els actes jurídics hauran d'estar motivats i es referiran a les propostes, iniciatives, recomanacions, peticions o dictàmens que preveu la Constitució.

ARTICLE I-39

Publicació i entrada en vigor

1. Les lleis i les lleis marc europees adoptades pel procediment legislatiu ordinari seran firmades pel president del Parlament Europeu i pel president del Consell.

En la resta de casos, seran firmades pel president de la institució que les haja adoptades.

Les lleis i les lleis marc europees es publicaran en el *Diari Oficial de la Unió Europea* i entraran en vigor en la data que fixen o, si no n'hi ha, al cap de vint dies de la seua publicació.

2. Els reglaments europeus i les decisions europees que no indiquen el destinatari seran firmats pel president de la institució que els haja adoptat.

Els reglaments europeus i les decisions europees que no indiquen destinatari es publicaran en el *Diari Oficial de la Unió Europea* i entraran en vigor en la data que fixen o, si no n'hi ha, al cap de vint dies de la seua publicació.

3. Les decisions europees diferents de les que preveu l'apartat 2 es notificaran als seus destinataris i tindran efecte en virtut d'esta notificació.

CAPÍTOL II

DISPOSICIONS PARTICULARS

ARTICLE I-40

Disposicions particulars relatives a la política exterior i de seguretat comuna

1. La Unió Europea durà a terme una política exterior i de seguretat comuna basada en el desenvolupament de la solidaritat política mútua dels Estats membres, en la identificació dels assumptes que presenten un interès general i en la consecució d'una convergència cada vegada més gran de l'actuació dels Estats membres.

2. El Consell Europeu determinarà els interessos estratègics de la Unió i fixarà els objectius de la seua política exterior i de seguretat comuna. El Consell elaborarà esta política en el marc de les línies estratègiques establides pel Consell Europeu i d'acord amb el que disposa la part III.

3. El Consell Europeu i el Consell adoptaran les decisions europees necessàries.

4. La política exterior i de seguretat comuna serà executada pel ministre d'Assumptes Exteriors de la Unió i pels Estats membres, utilitzant els mitjans nacionals i els de la Unió.

5. Els Estats membres es concertaran al si del Consell Europeu i del Consell sobre qualsevol assumpte de política exterior i de seguretat que tinga un interès general amb vista a establir un enfocament comú. Abans d'emprendre qualsevol actuació en l'escena internacional o d'assumir qualsevol compromís que puga afectar els interessos de la Unió, cada Estat membre consultarà els altres al si del Consell Europeu o del Consell. Els Estats membres garantirán, per mitjà de la convergència de la seua actuació, que la Unió puga defendre els seus interessos i valors en l'escena internacional. Els Estats membres seran solidaris entre si.

6. En matèria de política exterior i de seguretat comuna, el Consell Europeu i el Consell adoptaran decisions europees per unanimitat, excepte en els casos que preveu la part III. Es pronunciaran bé per iniciativa d'un Estat membre, bé a proposta del ministre d'Assumptes Exteriors de la Unió, bé a proposta d'este ministre amb el suport de la Comissió. Les lleis i les lleis marc europees no s'utilitzaran en esta matèria.

7. El Consell Europeu podrà adoptar per unanimitat una decisió europea que establisca que el Consell es pronuncie per majoria qualificada en casos diferents dels que preveu la part III.

8. Es consultarà periòdicament el Parlament Europeu sobre els aspectes principals i les opcions fonamentals de la política exterior i de seguretat comuna. Se'l mantindrà informat de la seua evolució.

ARTICLE I-41

Disposicions particulars relatives a la política comuna de seguretat i defensa

1. La política comuna de seguretat i defensa forma part integrant de la política exterior i de seguretat comuna. Oferirà a la Unió una capacitat operativa basada en mitjans civils i militars. La Unió podrà recórrer a estos mitjans en missions fora de la Unió que tinguen com a objectiu garantir el manteniment de la pau, la prevenció de conflictes i el reforçament de la seguretat internacional, d'acord amb els principis de la Carta de les Nacions Unides. L'execució d'estes tasques es basarà en les capacitats proporcionades pels Estats membres.

2. La política comuna de seguretat i defensa inclourà la definició progressiva d'una política comuna de defensa de la Unió. Esta conduirà a una defensa comuna una vegada que el Consell Europeu ho haja decidit per unanimitat. En este cas, el Consell Europeu recomanarà als Estats membres que adopten una decisió en este sentit de conformitat amb les seues respectives normes constitucionals.

La política de la Unió d'acord amb el present article no afectarà el caràcter específic de la política de seguretat i defensa de determinats Estats membres, respectarà les obligacions derivades del Tractat de l'Atlàntic Nord per a determinats Estats membres que consideren que la seua defensa comuna es realitza en el marc de l'Organització del Tractat de l'Atlàntic Nord i serà compatible amb la política comuna de seguretat i defensa establida en este marc.

3. Els Estats membres posaran a disposició de la Unió, a fi d'aplicar la política comuna de seguretat i defensa, capacitats civils i militars per a contribuir als objectius definits pel Consell. Els Estats membres que constituïsquen entre si forces multinacionals podran, així mateix, posar-les a disposició de la política comuna de seguretat i defensa.

Els Estats membres es comprometen a millorar progressivament les seues capacitats militars. Es constituirà una Agència en l'àmbit del desenvolupament de les capacitats de defensa, investigació, adquisició i armament (Agència Europea de Defensa) per a identificar les necessitats operatives, fomentar mesures per a satisfer-les, contribuir a identificar i, si és el cas, a aplicar qualsevol mesura oportuna per a reforçar la base industrial i tecnològica del sector de la defensa, per a participar en la definició d'una política europea de capacitats i d'armament, així com per a assistir el Consell en l'avaluació de la millora de les capacitats militars.

4. El Consell adoptarà per unanimitat, a proposta del ministre d'Assumptes Exteriors de la Unió o a iniciativa d'un Estat membre, les decisions europees relatives a la política comuna de seguretat i defensa, incloses les relatives a l'inici d'una missió que preveu este article. El ministre d'Assumptes Exteriors de la Unió podrà proposar que es recórrega a mitjans nacionals i als instruments de la Unió, si és el cas conjuntament amb la Comissió.

5. El Consell podrà encomanar la realització d'una missió, en el marc de la Unió, a un grup d'Estats membres a fi de defendre els valors i afavorir els interessos de la Unió. La realització d'esta missió es regirà pel que estableix l'article III-310.

6. Els Estats membres que complisquen criteris més elevats de capacitats militars i que hagen subscrit compromisos més vinculants en la matèria per a realitzar les missions més exigents establiran una cooperació estructurada permanent en el marc de la Unió. Esta cooperació es regirà pel que disposa l'article III-312. Això no afectarà les disposicions de l'article III-309.

7. Si un Estat membre és objecte d'una agressió armada en el seu territori, els altres Estats membres tenen el deure de prestar-li ajuda i assistència amb tots els mitjans al seu abast, de conformitat amb l'article 51 de la Carta de les Nacions Unides. Això no afectarà el caràcter específic de la política de seguretat i defensa de determinats Estats membres.

Els compromisos i la cooperació en este àmbit continuaran ajustant-se als compromisos adquirits en el marc de l'Organització del Tractat de l'Atlàntic Nord, que continuarà sent, per als Estats membres que en formen part, el fonament de la seua defensa col·lectiva i l'organisme d'execució d'esta.

8. Es consultarà periòdicament el Parlament Europeu sobre els aspectes principals i les opcions fonamentals de la política comuna de seguretat i defensa. Se'l mantindrà informat de la seua evolució.

ARTICLE I-42

Disposicions particulars relatives a l'espai de llibertat, seguretat i justícia

1. La Unió constituirà un espai de llibertat, seguretat i justícia:
 - a) per mitjà de l'adopció de lleis i lleis marc europees destinades, si cal, a aproximar les disposicions legals i reglamentàries dels Estats membres en els àmbits que preveu la part III;
 - b) fomentant la confiança mútua entre les autoritats competents dels Estats membres, basada en particular en el reconeixement mutu de les resolucions judicials i extrajudicials;
 - c) per mitjà de la cooperació operativa de les autoritats competents dels Estats membres, inclosos els servicis de policia, de duanes i altres servicis especialitzats en la prevenció i detecció d'infraccions penals.

2. Els parlaments nacionals podran, en el marc de l'espai de llibertat, seguretat i justícia, participar en els mecanismes d'avaluació que estableix l'article III-260. Estaran associats al control polític d'Europol i a l'avaluació de l'activitat d'Eurojust d'acord amb els articles III-276 i III-273.

3. Els Estats membres disposaran de dret d'iniciativa en l'àmbit de la cooperació policial i judicial en matèria penal d'acord amb l'article III-264.

ARTICLE I-43

Clàusula de solidaritat

1. La Unió i els Estats membres actuaran conjuntament amb esperit de solidaritat si un Estat membre és objecte d'un atac terrorista o víctima d'una catàstrofe natural o d'origen humà. La Unió mobilitzarà tots els instruments de què dispose, inclosos els mitjans militars posats a la seua disposició pels Estats membres, per a:

- a) – previndre l'amenaça terrorista en el territori dels Estats membres;
 - protegir les institucions democràtiques i la població civil d'un eventual atac terrorista;
 - prestar assistència a un Estat membre en el seu territori, a petició de les seues autoritats polítiques, en cas d'atac terrorista;
- b) prestar assistència a un Estat membre en el seu territori, a petició de les seues autoritats polítiques, en cas de catàstrofe natural o d'origen humà.

2. Les modalitats d'aplicació d'este article estan previstes en l'article III-329.

CAPÍTOL III

COOPERACIONS REFORÇADES

ARTICLE I-44

Cooperacions reforçades

1. Els Estats membres que vullguen instaurar entre si una cooperació reforçada en el marc de les competències no exclusives de la Unió podran fer ús de les seues institucions i exercir estes competències aplicant les disposicions pertinents de la Constitució, dins dels límits i d'acord amb les modalitats que preveuen el present article i els articles III-416 a III-423.

La finalitat de les cooperacions reforçades serà impulsar els objectius de la Unió, protegir els seus interessos i reforçar el seu procés d'integració. La cooperació reforçada estarà oberta permanentment a tots els Estats membres, de conformitat amb l'article III-418.

2. La decisió europea d'autoritzar una cooperació reforçada serà adoptada pel Consell com a últim recurs, quan haja arribat a la conclusió que els objectius perseguits per esta cooperació no poden ser assolits en un termini raonable per la Unió en el seu conjunt, i a condició que hi participe almenys un terç dels Estats membres. El Consell es pronunciarà d'acord amb el procediment que estableix l'article III-419.

3. Tots els membres del Consell podran participar en les seues deliberacions, però únicament participaran en la votació els membres del Consell que representen els Estats membres que participen en una cooperació reforçada.

La unanimitat estarà constituïda únicament pels vots dels representants dels Estats membres participants.

La majoria qualificada es definirà com un mínim del 55% dels membres del Consell que represente Estats membres participants que reunisquen com a mínim el 65% de la població d'estos Estats.

Una minoria de bloqueig estarà composta almenys pel nombre mínim de membres del Consell que represente més del 35% de la població dels Estats membres participants, més un membre; a falta d'això la majoria qualificada es considerarà aconseguida.

No obstant el que disposen els paràgrafs tercer i quart, quan el Consell no es pronuncie a proposta de la Comissió o del ministre d'Assumptes Exteriors de la Unió, la majoria qualificada requerida es definirà com un mínim del 72% dels membres del Consell que represente Estats membres participants que reunisquen com a mínim el 65% de la població d'estos Estats.

4. Els actes adoptats en el marc d'una cooperació reforçada vincularan únicament els Estats membres participants. Estos actes no es consideraran patrimoni que hagen d'acceptar els Estats candidats a l'adhesió a la Unió.

TÍTOL VI

DE LA VIDA DEMOCRÀTICA DE LA UNIÓ

ARTICLE I-45

Principi d'igualtat democràtica

La Unió respectarà en totes les seues activitats el principi de la igualtat dels seus ciutadans, que es beneficiaran de la mateixa manera de l'atenció de les seues institucions, òrgans i organismes.

ARTICLE I-46

Principi de democràcia representativa

1. El funcionament de la Unió es basa en la democràcia representativa.
2. Els ciutadans estaran directament representats en la Unió a través del Parlament Europeu.

Els Estats membres estaran representats en el Consell Europeu pel seu cap d'Estat o de Govern i en el Consell pels seus governs, que seran democràticament responsables, bé davant dels seus parlaments nacionals, bé davant dels seus ciutadans.

3. Tot ciutadà té dret a participar en la vida democràtica de la Unió. Les decisions seran preses de la manera més oberta i pròxima possible als ciutadans.
4. Els partits polítics de dimensió europea contribuiran a formar la consciència política europea i a expressar la voluntat dels ciutadans de la Unió.

ARTICLE I-47

Principi de democràcia participativa

1. Les institucions donaran als ciutadans i a les associacions representatives, per les vies apropiades, la possibilitat d'expressar i intercanviar públicament les seues opinions en tots els àmbits d'actuació de la Unió.

2. Les institucions mantindran un diàleg obert, transparent i regular amb les associacions representatives i la societat civil.
3. A fi de garantir la coherència i la transparència de les accions de la Unió, la Comissió mantindrà àmplies consultes amb les parts interessades.
4. Un grup de com a mínim un milió de ciutadans de la Unió, que siguen nacionals d'un nombre significatiu d'Estats membres, podrà prendre la iniciativa d'invitar la Comissió, en el marc de les seues atribucions, a presentar una proposta adequada sobre qüestions que estos ciutadans consideren que requerix un acte jurídic de la Unió per a aplicar la Constitució. La llei europea establirà les disposicions relatives als procediments i condicions necessaris per a la presentació d'esta iniciativa ciutadana, inclòs el nombre mínim d'Estats membres d'on han de procedir els ciutadans que la presenten .

ARTICLE I-48

Interlocutors socials i diàleg social autònom

La Unió reconeixerà i promourà el paper dels interlocutors socials en el seu àmbit, tenint en compte la diversitat dels sistemes nacionals. Facilitarà el diàleg entre ells, dins del respecte de la seua autonomia.

La cimera social tripartida per al creixement i l'ocupació contribuirà al diàleg social.

ARTICLE I-49

El Síndic de Greuges Europeu

El Parlament Europeu elegirà un Síndic de Greuges Europeu, que rebrà les queixes relatives a casos de mala administració en l'actuació de les institucions, òrgans o organismes de la Unió en les condicions que estableix la Constitució. Instruirà estes queixes i n'haurà d'informar. El Síndic de Greuges Europeu exercirà les seues funcions amb total independència.

ARTICLE I-50

Transparència dels treballs de les institucions, òrgans i organismes de la Unió

1. A fi de fomentar una bona governança i de garantir la participació de la societat civil, les institucions, òrgans i organismes de la Unió actuaran amb el màxim respecte possible al principi d'obertura.
2. Les sessions del Parlament Europeu seran públiques, així com les del Consell en què este delibere i vote sobre un projecte d'acte legislatiu.
3. Qualsevol ciutadà de la Unió i qualsevol persona física o jurídica que residisca en un Estat membre, o que hi tinga el seu domicili social, tindrà dret, en les condicions que estableix la part III, a accedir als documents de les institucions, òrgans i organismes de la Unió, siga quin siga el seu suport.

La llei europea fixarà els principis generals i límits que regiran, per motius d'interés públic o privat, l'exercici del dret a accedir a estos documents.

4. Cada institució, òrgan o organisme establirà en el seu Reglament Intern disposicions específiques sobre l'accés als seus documents, de conformitat amb la llei europea que preveu l'apartat 3.

ARTICLE I-51

Protecció de dades de caràcter personal

1. Tota persona té dret a la protecció de les dades de caràcter personal que la concernisquen.
2. La llei o la llei marc europea establirà les normes sobre protecció de les persones físiques respecte del tractament de dades de caràcter personal per les institucions, òrgans i organismes de la Unió, així com pels Estats membres en l'exercici de les activitats compreses en l'àmbit d'aplicació del dret de la Unió, i sobre la lliure circulació d'estes dades. El respecte d'estes normes estarà sotmés al control d'autoritats independents.

ARTICLE I-52

Estatut de les esglésies i de les organitzacions no confessionals

1. La Unió respectarà i no perjudjarà l'estatut reconegut en els Estats membres, en virtut del dret intern, a les esglésies i les associacions o comunitats religioses.
2. La Unió respectarà així mateix l'estatut reconegut, en virtut del dret intern, a les organitzacions filosòfiques i no confessionals.

3. Reconeixent la seua identitat i la seua aportació específica, la Unió mantindrà un diàleg obert, transparent i regular amb estes esglésies i organitzacions.

TÍTOL VII

DE LES FINANCES DE LA UNIÓ

ARTICLE I-53

Principis pressupostaris i financers

1. Tots els ingressos i les despeses de la Unió hauran de ser objecte de previsions per a cada exercici pressupostari i ser consignats en el pressupost de la Unió de conformitat amb la part III.
2. El pressupost haurà d'estar equilibrat pel que fa a ingressos i a despeses.
3. Les despeses consignades en el pressupost seran autoritzades per a tot l'exercici pressupostari anual de conformitat amb la llei europea a què es referix l'article III-412.
4. L'execució de despeses consignades en el pressupost requerirà l'adopció prèvia d'un acte jurídicament vinculant de la Unió que atorgue un fonament jurídic a la seua acció i a l'execució de la despesa corresponent de conformitat amb la llei europea a què es referix l'article III-412, llevat de les excepcions que estableix esta llei.

5. A fi de garantir la disciplina pressupostària, la Unió no adoptarà actes que puguin incidir considerablement en el pressupost sense donar garanties que les despeses derivades d'eixos actes puguin ser finançades dins del límit dels recursos propis de la Unió i dins del marc financer plurianual a què es referix l'article I-55.

6. El pressupost s'executarà d'acord amb el principi de bona gestió financera. Els Estats membres i la Unió cooperaran perquè els crèdits consignats en el pressupost s'utilitzen d'acord amb este principi.

7. La Unió i els Estats membres, de conformitat amb l'article III-415, combatran el frau i qualsevol altra activitat il·legal que perjudique els interessos financers de la Unió.

ARTICLE I-54

Recursos propis de la Unió

1. La Unió es dotarà dels mitjans necessaris per a assolir els seus objectius i per a dur a terme les seues polítiques.

2. El pressupost de la Unió es finançarà íntegrament a càrrec de recursos propis, sense perjuí d'altres ingressos.

3. Una llei europea del Consell fixarà les disposicions relatives al sistema de recursos propis de la Unió. En este context podran establir-se noves categories de recursos propis o suprimir-se una categoria existent. El Consell es pronunciarà per unanimitat prèvia consulta al Parlament Europeu. Esta llei no entrarà en vigor fins que haja sigut aprovada pels Estats membres de conformitat amb les seues respectives normes constitucionals.

4. Una llei europea del Consell fixarà les mesures d'aplicació del sistema de recursos propis de la Unió sempre que així ho dispose la llei europea adoptada d'acord amb l'apartat
3. El Consell es pronunciarà prèvia aprovació del Parlament Europeu.

ARTICLE I-55

Marc financer plurianual

1. El marc financer plurianual tindrà com a objecte garantir l'evolució ordenada de les despeses de la Unió dins del límit dels seus recursos propis. Fixarà els imports dels límits màxims anuals de crèdits per a compromisos, per categoria de despeses, de conformitat amb l'article III-402.
2. Una llei europea del Consell fixarà el marc financer plurianual. El Consell es pronunciarà per unanimitat, prèvia aprovació del Parlament Europeu, que es pronunciarà per majoria dels membres que el componen.
3. El pressupost anual de la Unió respectarà el marc financer plurianual.
4. El Consell Europeu podrà adoptar per unanimitat una decisió europea que permeti al Consell pronunciar-se per majoria qualificada quan adopte la llei europea del Consell que preveu l'apartat 2.

ARTICLE I-56

Pressupost de la Unió

La llei europea establirà el pressupost anual de la Unió de conformitat amb l'article III-404.

TÍTOL VIII

DE LA UNIÓ I EL SEU ENTORN PRÒXIM

ARTICLE I-57

La Unió i el seu entorn pròxim

1. La Unió desenvoluparà amb els països veïns relacions preferents, a fi de crear un espai de prosperitat i de bon veïnatge basat en els valors de la Unió i caracteritzat per unes relacions estretes i pacífiques basades en la cooperació.
2. Als efectes de l'apartat 1, la Unió podrà celebrar acords específics amb eixos països. Estos acords podran incloure drets i obligacions recíprocs, així com la possibilitat de realitzar accions en comú. La seua aplicació serà objecte d'una concertació periòdica.

TÍTOL IX

DE LA PERTINENÇA A LA UNIÓ

ARTICLE I-58

Requisits de pertinença i procediment d'adhesió a la Unió

1. La Unió està oberta a tots els Estats europeus que respecten els valors mencionats en l'article I-2 i es comprometen a promoure'ls en comú.
2. Tot Estat europeu que vullga ser membre de la Unió dirigirà la seua sol·licitud al Consell. Caldrà informar d'esta sol·licitud el Parlament Europeu i els parlaments nacionals. El Consell es pronunciarà per unanimitat, prèvia consulta a la Comissió i prèvia aprovació del Parlament Europeu, que es pronunciarà per majoria dels membres que el componen. Les condicions i el procediment d'admissió s'establiran per acord entre els Estats membres i l'Estat candidat. Este acord haurà de ser sotmés a ratificació per tots els Estats contractants, de conformitat amb les seues respectives normes constitucionals.

ARTICLE I-59

Suspensió de determinats drets derivats de la pertinença a la Unió

1. El Consell, per iniciativa motivada d'un terç dels Estats membres, per iniciativa motivada del Parlament Europeu o a proposta de la Comissió, podrà adoptar una decisió europea en la qual faça constar que hi ha un risc evident de violació greu dels valors que enuncia l'article I-2 per part d'un Estat membre. El Consell es pronunciarà per majoria de les quatre quintes parts dels seus membres, prèvia aprovació del Parlament Europeu.

Abans de procedir a esta constatació, el Consell oirà l'Estat membre de què es tracte i, pel mateix procediment, podrà dirigir-li recomanacions.

El Consell comprovarà de manera periòdica si els motius que han donat lloc a esta constatació continuen sent vàlids.

2. El Consell Europeu, per iniciativa d'un terç dels Estats membres o a proposta de la Comissió, podrà adoptar una decisió europea en la qual faça constar que hi ha una violació greu i persistent dels valors que enuncia l'article I-2 per part d'un Estat membre, després d'invitar eixe Estat membre a presentar les seues observacions. El Consell Europeu es pronunciarà per unanimitat, prèvia aprovació del Parlament Europeu.

3. Quan s'haja efectuat la constatació que preveu l'apartat 2, el Consell podrà adoptar, per majoria qualificada, una decisió europea que suspenga determinats drets derivats de l'aplicació de la Constitució a l'Estat membre de què es tracte, inclòs el dret a vot del membre del Consell que represente este Estat. El Consell tindrà en compte les possibles conseqüències d'esta suspensió per als drets i obligacions de les persones físiques i jurídiques.

En tot cas, este Estat seguirà vinculat per les obligacions que li incumbixen en virtut de la Constitució.

4. El Consell podrà adoptar, per majoria qualificada, una decisió europea que modifique o derogue les mesures adoptades en virtut de l'apartat 3, com a resposta a canvis en la situació que va motivar-ne la imposició.

5. Als efectes d'este article, el membre del Consell Europeu o del Consell que represente l'Estat membre de què es tracte no participarà en la votació i l'Estat membre de què es tracte no serà tingut en compte en el càlcul de la tercera part o de les quatre quintes parts dels Estats membres que preveuen els apartats 1 i 2. L'abstenció dels membres

presents o representats no obstarà perquè s'adopten les decisions europees que preveu l'apartat 2.

Per a l'adopció de les decisions europees que preveuen els apartats 3 i 4, la majoria qualificada es definirà com un mínim del 72% dels membres del Consell que represente Estats membres participants que reunisquen com a mínim el 65% de la població d'eixos Estats.

Quan, arran d'una decisió de suspensió del dret a vot adoptada de conformitat amb l'apartat 3, el Consell es pronuncie per majoria qualificada d'acord amb una de les disposicions de la Constitució, esta majoria qualificada es definirà de la mateixa manera que en el segon paràgraf o, si el Consell actua a proposta de la Comissió o del ministre d'Assumptes Exteriors de la Unió, com un mínim del 55% dels membres del Consell que represente Estats membres participants que reunisquen com a mínim el 65% de la població d'eixos Estats. En este últim cas, una minoria de bloqueig estarà composta almenys pel nombre mínim de membres del Consell que represente més del 35% de la població dels Estats membres participants, més un membre; a falta d'això, la majoria qualificada es considerarà aconseguida.

6. Als efectes d'este article, el Parlament Europeu es pronunciarà per majoria de dos terços dels vots emesos que representen la majoria dels membres que el componen.

ARTICLE I-60

Retirada voluntària de la Unió

1. Tot Estat membre podrà decidir, de conformitat amb les seues normes constitucionals, retirar-se de la Unió.

2. L'Estat membre que decidisca retirar-se notificarà la seua intenció al Consell Europeu. En vista de les orientacions del Consell Europeu, la Unió negociarà i celebrarà amb eixe Estat un acord que establirà la forma de la seua retirada, tenint en compte el marc de les seues relacions futures amb la Unió. Este acord es negociarà de conformitat amb l'apartat 3 de l'article III-325. El Consell el celebrarà en nom de la Unió per majoria qualificada, prèvia aprovació del Parlament Europeu.

3. La Constitució deixarà d'aplicar-se a l'Estat de què es tracte a partir de la data d'entrada en vigor de l'acord de retirada o, a falta d'este, al cap de dos anys de la notificació a què es referix l'apartat 2, excepte si el Consell Europeu, d'acord amb eixe Estat, decidix per unanimitat prorrogar este termini.

4. Als efectes dels apartats 2 i 3, el membre del Consell Europeu i del Consell que represente l'Estat membre que es retire no participarà ni en les deliberacions ni en les decisions europees del Consell Europeu o del Consell que l'afecten.

La majoria qualificada es definirà com un mínim del 72% dels membres del Consell que represente Estats membres participants que reunisquen com a mínim el 65% de la població d'estos Estats.

5. Si l'Estat membre que s'ha retirat de la Unió sol·licita novament l'adhesió, la seua sol·licitud se sotmetrà al procediment que estableix l'article I-58.

PART II

CARTA DELS DRETS FONAMENTALS DE LA UNIÓ

PREÀMBUL

Els pobles d'Europa, en crear entre si una unió cada vegada més estreta, han decidit compartir un futur pacífic basat en valors comuns.

Conscient del seu patrimoni espiritual i moral, la Unió està fundada sobre els valors indivisibles i universals de la dignitat humana, la llibertat, la igualtat i la solidaritat, i es basa en els principis de la democràcia i l'Estat de dret. En instituir la ciutadania de la Unió i crear un espai de llibertat, seguretat i justícia, situa la persona en el centre de la seua actuació.

La Unió contribuïx a defendre i fomentar estos valors comuns dins del respecte de la diversitat de cultures i tradicions dels pobles d'Europa, així com de la identitat nacional dels Estats membres i de l'organització dels seus poders públics en l'àmbit nacional, regional i local; tracta de fomentar un desenvolupament equilibrat i sostenible i garanteix la lliure circulació de persones, servicis, mercaderies i capitals, així com la llibertat d'establiment.

Amb este fi, cal reforçar la protecció dels drets fonamentals segons l'evolució de la societat, del progrés social i dels avanços científics i tecnològics, donant-los més projecció per mitjà d'una Carta.

La present Carta reafirma, dins del respecte de les competències i missions de la Unió, així com del principi de subsidiarietat, els drets que emanen en particular de les tradicions constitucionals i les obligacions internacionals comunes als Estats membres, del Conveni Europeu per a la Protecció dels Drets Humans i de les Llibertats Fonamentals, les Cartes Socials adoptades per la Unió i pel Consell d'Europa, així com de la jurisprudència del Tribunal de Justícia de la Unió Europea i del Tribunal Europeu de Drets Humans. En este context, els òrgans jurisdiccionals de la Unió i dels Estats membres interpretaran la Carta atenent degudament les explicacions elaborades sota l'autoritat del praesidium de la Convenció que va redactar la Carta i actualitzades sota la responsabilitat del praesidium de la Convenció Europea.

El gaudi d'estos drets comporta responsabilitats i deures tant de respecte dels altres com de la comunitat humana i de les generacions futures.

En conseqüència, la Unió reconeix els drets, les llibertats i els principis enunciats a continuació.

TÍTOL I

DIGNITAT

ARTICLE II-61

Dignitat humana

La dignitat humana és inviolable. Serà respectada i protegida.

ARTICLE II-62

Dret a la vida

1. Tota persona té dret a la vida.
2. Ningú podrà ser condemnat a la pena de mort ni executat.

ARTICLE II-63

Dret a la integritat de la persona

1. Tota persona té dret a la seua integritat física i psíquica.
2. En el marc de la medicina i la biologia es respectaran en particular:
 - a) el consentiment lliure i informat de la persona de què es tracte, d'acord amb les modalitats establides per la llei;
 - b) la prohibició de les pràctiques eugenèsiques, en particular les que tenen com a finalitat la selecció de les persones;
 - c) la prohibició que el cos humà o les seues parts en tant que tals es convertisquen en objecte de lucre;
 - d) la prohibició de la clonació reproductora de sers humans.

ARTICLE II-64

Prohibició de la tortura i de les penes o els tractes inhumans o degradants

Ningú podrà ser sotmés a tortura ni a penes o tractes inhumans o degradants.

ARTICLE II-65

Prohibició de l'esclavitud i del treball forçat

1. Ningú podrà ser sotmés a esclavitud o servitud.
2. Ningú podrà ser constret a realitzar un treball forçat o obligatori.
3. Es prohibeix el tràfic de sers humans.

TÍTOL II

LLIBERTATS

ARTICLE II-66

Dret a la llibertat i a la seguretat

Tota persona té dret a la llibertat i a la seguretat.

ARTICLE II-67

Respecte de la vida privada i familiar

Tota persona té dret al respecte de la seua vida privada i familiar, del seu domicili i de les seues comunicacions.

ARTICLE II-68

Protecció de dades de caràcter personal

1. Tota persona té dret a la protecció de les dades de caràcter personal que la concernisquen.
2. Estes dades es tractaran de manera lleial, per a fins concrets i sobre la base del consentiment de la persona afectada o en virtut d'un altre fonament legítim previst per la llei. Tota persona té dret a accedir a les dades arregades que la concernisquen i a obtindre'n la rectificació.
3. El respecte d'estes normes estarà subjecte al control d'una autoritat independent.

ARTICLE II-69

Dret a contraure matrimoni i dret a fundar una família

Es garantixen el dret a contraure matrimoni i el dret a fundar una família segons les lleis nacionals que en regulen l'exercici.

ARTICLE II-70

Llibertat de pensament, de consciència i de religió

1. Tota persona té dret a la llibertat de pensament, de consciència i de religió. Este dret implica la llibertat de canviar de religió o de conviccions, així com la llibertat de manifestar la seua religió o les seues conviccions individualment o col·lectivament, en públic o en privat, a través del culte, l'ensenyança, les pràctiques i l'observança dels ritus.
2. Es reconeix el dret a l'objecció de consciència d'acord amb les lleis nacionals que en regulen l'exercici.

ARTICLE II-71

Llibertat d'expressió i d'informació

1. Tota persona té dret a la llibertat d'expressió. Este dret comprén la llibertat d'opinió i la llibertat de rebre o comunicar informacions o idees sense que puga haver-hi ingerència d'autoritats públiques i sense consideració de fronteres.
2. Es respecten la llibertat dels mitjans de comunicació i el seu pluralisme.

ARTICLE II-72

Llibertat de reunió i d'associació

1. Tota persona té dret a la llibertat de reunió pacífica i a la llibertat d'associació en tots els nivells, especialment en els àmbits polític, sindical i cívic, i això suposa el dret de tota persona a fundar sindicats amb altres i a afiliar-s'hi per a la defensa dels seus interessos.
2. Els partits polítics en l'àmbit de la Unió contribueixen a expressar la voluntat política dels ciutadans de la Unió.

ARTICLE II-73

Llibertat de les arts i de les ciències

Les arts i la investigació científica són lliures. Es respecta la llibertat de càtedra.

ARTICLE II-74

Dret a l'educació

1. Tota persona té dret a l'educació i a l'accés a la formació professional i permanent.
2. Este dret inclou la facultat de rebre gratuïtament l'ensenyament obligatori.

3. Es respecten, d'acord amb les lleis nacionals que regulen el seu exercici, la llibertat de creació de centres docents dins del respecte dels principis democràtics, així com el dret dels pares a garantir l'educació i l'ensenyament dels seus fills d'acord amb les seues conviccions religioses, filosòfiques i pedagògiques.

ARTICLE II-75

Llibertat professional i dret a treballar

1. Tota persona té dret a treballar i a exercir una professió lliurement triada o acceptada.
2. Tot ciutadà de la Unió té la llibertat de buscar un lloc de treball, de treballar, d'establir-se o de prestar servicis en qualsevol Estat membre.
3. Els nacionals de tercers països que estiguen autoritzats a treballar en el territori dels Estats membres tenen dret a unes condicions laborals equivalents a aquelles de què gaudixen els ciutadans de la Unió.

ARTICLE II-76

Llibertat d'empresa

Es reconeix la llibertat d'empresa de conformitat amb el dret de la Unió i amb les legislacions i pràctiques nacionals.

ARTICLE II-77

Dret a la propietat

1. Tota persona té dret a gaudir de la propietat dels béns que haja adquirit legalment, a fer-ne ús, a disposar-ne i a llogar-los. Ningú pot ser privat de la seua propietat més que per causa d'utilitat pública, en els casos i les condicions que preveu la llei i a canvi, en un temps raonable, d'una justa indemnització per la seua pèrdua. L'ús dels béns podrà regular-se per llei en la mesura que resulte necessari per a l'interés general.

2. Es protegeix la propietat intel·lectual.

ARTICLE II-78

Dret d'asil

Es garantix el dret d'asil dins del respecte de les normes de la Convenció de Ginebra de 28 de juliol de 1951 i del Protocol de 31 de gener de 1967 sobre l'Estatut dels Refugiats i de conformitat amb la Constitució.

ARTICLE II-79

Protecció en cas de devolució, expulsió i extradició

1. Es prohibeixen les expulsions col·lectives.

2. Ningú podrà ser retornat, expulsat o extradit a un Estat en què córrega un greu risc de ser sotmés a la pena de mort, a tortura o a altres penes o tractes inhumans o degradants.

TÍTOL III

IGUALTAT

ARTICLE II-80

Igualtat davant de la llei

Totes les persones són iguals davant de la llei.

ARTICLE II-81

No-discriminació

1. Es prohibix qualsevol discriminació, i en particular l'exercida per raó de sexe,raça, color, orígens ètnics o socials, característiques genètiques, llengua, religió o conviccions, opinions polítiques o de qualsevol altre tipus, pertinença a una minoria nacional, patrimoni, naixement, discapacitat, edat o orientació sexual.

2. Es prohibix qualsevol discriminació per raó de nacionalitat en l'àmbit d'aplicació de la Constitució i sense perjudi de les seues disposicions particulars.

ARTICLE II-82

Diversitat cultural, religiosa i lingüística

La Unió respecta la diversitat cultural, religiosa i lingüística.

ARTICLE II-83

Igualtat entre dones i hòmens

La igualtat entre dones i hòmens haurà de garantir-se en tots els àmbits, inclusivament en matèria d'ocupació, treball i retribució.

El principi d'igualtat no impedit el manteniment o l'adopció de mesures que comporten avantatges concrets en favor del sexe menys representat.

ARTICLE II-84

Drets del xiquet

1. Els xiquets tenen dret a la protecció i a les atencions necessàries per al seu benestar. Podran expressar la seua opinió lliurement. Esta serà tinguda en compte per als assumptes que els afecten, en funció de la seua edat i maduresa.

2. En tots els actes relatius als xiquets duts a terme per autoritats públiques o institucions privades, l'interés superior del xiquet constituirà una consideració primordial.

3. Tot xiquet té dret a mantindre de forma periòdica relacions personals i contactes directes amb son pare i amb sa mare, excepte en el cas que això vaja en contra dels seus interessos.

ARTICLE II-85

Drets de les persones majors

La Unió reconeix i respecta el dret de les persones majors a portar una vida digna i independent i a participar en la vida social i cultural.

ARTICLE II-86

Integració de les persones discapacitades

La Unió reconeix i respecta el dret de les persones discapacitades a beneficiar-se de mesures que garantisquen la seua autonomia, la seua integració social i professional i la seua participació en la vida de la comunitat.

TÍTOL IV

SOLIDARITAT

ARTICLE II-87

Dret a la informació i a la consulta dels treballadors en l'empresa

Caldrà garantir als treballadors o als seus representants, en els nivells adequats, la informació i consulta amb suficient antelació, en els casos i les condicions que preveuen el dret de la Unió i les legislacions i pràctiques nacionals.

ARTICLE II-88

Dret de negociació i d'acció col·lectiva

Els treballadors i els empresaris, o les seues organitzacions respectives, de conformitat amb el dret de la Unió i amb les legislacions i pràctiques nacionals, tenen dret a negociar i celebrar convenis col·lectius, en els nivells adequats, i a emprendre, en cas de conflicte d'interessos, accions col·lectives per a la defensa dels seus interessos, inclosa la vaga.

ARTICLE II-89

Dret d'accés als servicis d'ocupació

Tota persona té dret a accedir a un servici gratuït d'ocupació.

ARTICLE II-90

Protecció en cas d'acomiadament injustificat

Tot treballador té dret a protecció en cas d'acomiadament injustificat, de conformitat amb el dret de la Unió i amb les legislacions i pràctiques nacionals.

ARTICLE II-91

Condicions de treball justes i equitatives

1. Tot treballador té dret a treballar en condicions que respecten la seua salut, seguretat i dignitat.
2. Tot treballador té dret a la limitació de la duració màxima del treball i a períodes de descans diaris i setmanals, així com a un període de vacances anuals retribuïdes.

ARTICLE II-92

Prohibició del treball infantil i protecció dels jòvens en el treball

Es prohibeix el treball infantil. L'edat mínima d'admissió al treball no podrà ser inferior a l'edat en què conclou el període d'escolaritat obligatòria, sense perjudi de disposicions més favorables per als jòvens i llevat d'excepcions limitades.

Els joves admesos a treball hauran de disposar de condicions de treball adaptades a la seua edat i estar protegits contra l'exploració econòmica o contra qualsevol treball que pugui ser perjudicial per a la seua seguretat, la seua salut, el seu desenvolupament físic, psíquic, moral o social, o que pugui posar en perill la seua educació.

ARTICLE II-93

Vida familiar i vida professional

1. Es garanteix la protecció de la família en els plans jurídic, econòmic i social.
2. A fi de poder conciliar vida familiar i vida professional, tota persona té dret a ser protegida contra qualsevol acomiadament per una causa relacionada amb la maternitat, així com el dret a un permís retribuït per maternitat i a un permís parental amb motiu del naixement o de l'adopció d'un xiquet.

ARTICLE II-94

Seguretat social i ajuda social

1. La Unió reconeix i respecta el dret d'accés a les prestacions de seguretat social i als servicis socials que garanteixen una protecció en casos com la maternitat, la malaltia, els accidents laborals, la dependència o la vellesa, així com en el cas de pèrdua d'ocupació, segons les modalitats establides pel dret de la Unió i les legislacions i pràctiques nacionals.

2. Tota persona que residisca en la Unió i s'hi desplace legalment té dret a les prestacions de seguretat social i als avantatges socials de conformitat amb el dret de la Unió i amb les legislacions i pràctiques nacionals.

3. A fi de combatre l'exclusió social i la pobresa, la Unió reconeix i respecta el dret a una ajuda social i a una ajuda de vivenda per a garantir una existència digna a tots aquells que no disposen de recursos suficients, segons les modalitats establides pel dret de la Unió i per les legislacions i pràctiques nacionals.

ARTICLE II-95

Protecció de la salut

Tota persona té dret a accedir a la prevenció sanitària i a beneficiar-se de l'atenció sanitària en les condicions establides per les legislacions i pràctiques nacionals. En definir-se i executar-se totes les polítiques i accions de la Unió, es garantirà un nivell elevat de protecció de la salut humana.

ARTICLE II-96

Accés als servicis d'interés econòmic general

La Unió reconeix i respecta l'accés als servicis d'interés econòmic general, tal com disposen les legislacions i pràctiques nacionals, de conformitat amb la Constitució, a fi de promoure la cohesió social i territorial de la Unió.

ARTICLE II-97

Protecció del medi ambient

En les polítiques de la Unió s'integraran i garantiran, d'acord amb el principi de desenvolupament sostenible, un nivell elevat de protecció del medi ambient i la millora de la seua qualitat.

ARTICLE II-98

Protecció dels consumidors

En les polítiques de la Unió es garantirà un nivell elevat de protecció dels consumidors.

TÍTOL V

CIUTADANIA

ARTICLE II-99

Dret de sufragi actiu i passiu en les eleccions al Parlament Europeu

1. Tot ciutadà de la Unió té dret de sufragi actiu i passiu en les eleccions al Parlament Europeu en l'Estat membre on residisca, en les mateixes condicions que els nacionals d'eixe Estat.
2. Els diputats al Parlament Europeu seran elegits per sufragi universal lliure, directe i secret.

ARTICLE II-100

Dret de sufragi actiu i passiu en les eleccions municipals

Tot ciutadà de la Unió té dret de sufragi actiu i passiu en les eleccions municipals de l'Estat membre on residisca, en les mateixes condicions que els ciutadans d'eixe Estat.

ARTICLE II-101

Dret a una bona administració

1. Tota persona té dret que les institucions, òrgans i organismes de la Unió tracten els seus assumptes imparcialment i equitativament i dins d'un termini raonable.
2. Este dret inclou en particular:
 - a) el dret de tota persona a ser oïda abans que es prenga en contra seu una mesura individual que l'afecte desfavorablement;
 - b) el dret de tota persona a accedir a l'expedient que l'afecte, dins del respecte dels interessos legítims de la confidencialitat i del secret professional i comercial;
 - c) l'obligació que incumbix a l'Administració de motivar les seues decisions.
3. Tota persona té dret a la reparació per la Unió dels danys causats per les seues institucions o els seus agents en l'exercici de les seues funcions, de conformitat amb els principis generals comuns als drets dels Estats membres.

4. Tota persona podrà dirigir-se a les institucions de la Unió en una de les llengües de la Constitució i haurà de rebre una resposta en eixa mateixa llengua.

ARTICLE II-102

Dret d'accés als documents

Tot ciutadà de la Unió i tota persona física o jurídica que residisca en un Estat membre, o hi tinga el seu domicili social, té dret a accedir als documents de les institucions, òrgans i organismes de la Unió, siga quin siga el seu suport.

ARTICLE II-103

El Síndic de Greuges Europeu

Tot ciutadà de la Unió i tota persona física o jurídica que residisca en un Estat membre, o hi tinga el seu domicili social, té dret a sotmetre al Síndic de Greuges Europeu els casos de mala administració en l'actuació de les institucions, òrgans o organismes de la Unió, excloent-ne el Tribunal de Justícia de la Unió Europea en l'exercici de les seues funcions jurisdiccionals.

ARTICLE II-104

Dret de petició

Tot ciutadà de la Unió i tota persona física o jurídica que residisca en un Estat membre, o hi tinga el seu domicili social, té el dret de petició davant del Parlament Europeu.

ARTICLE II-105

Llibertat de circulació i de residència

1. Tot ciutadà de la Unió té dret a circular i residir lliurement en el territori dels Estats membres.
2. Podrà concedir-se llibertat de circulació i de residència, de conformitat amb el que disposa la Constitució, als nacionals de tercers països que residisquen legalment en el territori d'un Estat membre.

ARTICLE II-106

Protecció diplomàtica i consular

Tot ciutadà de la Unió podrà acollir-se, en el territori d'un tercer país en què no estiga representat l'Estat membre d'on siga nacional, a la protecció de les autoritats diplomàtiques i consulars de qualsevol Estat membre, en les mateixes condicions que els nacionals d'este Estat.

TÍTOL VI

JUSTÍCIA

ARTICLE II-107

Dret a la tutela judicial efectiva i a un jutge imparcial

Tota persona els drets i les llibertats de la qual garantits pel dret de la Unió hagen sigut violats té dret a la tutela judicial efectiva respectant les condicions que estableix este article.

Tota persona té dret que la seua causa siga oïda equitativament i públicament i dins d'un termini raonable per un jutge independent i imparcial, establert prèviament per la llei. Tota persona podrà fer-se aconsellar, defensar i representar.

Es prestarà assistència jurídica gratuïta als que no disposen de recursos suficients sempre que esta assistència siga necessària per a garantir l'efectivitat de l'accés a la justícia.

ARTICLE II-108

Presumpció d'innocència i drets de la defensa

1. Tot acusat es presumix innocent mentre la seua culpabilitat no haja sigut declarada legalment.
2. Es garantix a tot acusat el respecte dels drets de la defensa.

ARTICLE II-109

Principis de legalitat i de proporcionalitat dels delictes i les penes

1. Ningú podrà ser condemnat per una acció o una omisió que, en el moment en què haja sigut comesa, no constituïska una infracció segons el dret intern o el dret internacional. De la mateixa manera, no podrà imposar-se una pena més greu que l'aplicable en el moment en què la infracció haja sigut comesa. Si amb posterioritat a esta infracció la llei disposa una pena més lleu, caldrà aplicar esta.
2. El present article no impedirà el juí i el castic d'una persona culpable d'una acció o una omisió que, en el moment en què haja sigut comesa, fóra constitutiva de delicte segons els principis generals reconeguts pel conjunt de les nacions.
3. La intensitat de les penes no haurà de ser desproporcionada en relació amb la infracció.

ARTICLE II-110

Dret a no ser jutjat o condemnat penalment dos vegades per la mateixa infracció

Ningú podrà ser jutjat o condemnat penalment per una infracció respecte de la qual ja haja sigut absolt o condemnat en la Unió mitjançant una sentència penal ferma d'acord amb la llei.

TÍTOL VII

DISPOSICIONS GENERALS QUE REGIXEN LA INTERPRETACIÓ I L'APLICACIÓ DE LA CARTA

ARTICLE II-111

Àmbit d'aplicació

1. Les disposicions de la present Carta estan dirigides a les institucions, òrgans i organismes de la Unió, dins del respecte del principi de subsidiarietat, així com als Estats membres únicament quan apliquen el dret de la Unió. Per consegüent, estos respectaran els drets, observaran els principis i en promouran l'aplicació, d'acord amb les seues respectives competències i dins dels límits de les competències que s'atribuïxen a la Unió en les altres parts de la Constitució.
2. La present Carta no amplia l'àmbit d'aplicació del dret de la Unió més enllà de les competències de la Unió, ni crea cap competència o missió noves per a la Unió, ni modifica les competències i missions definides en les altres parts de la Constitució.

ARTICLE II-112

Abast i interpretació dels drets i principis

1. Qualsevol limitació de l'exercici dels drets i llibertats reconeguts per la present Carta haurà de ser establida per la llei i respectar el contingut essencial d'estos drets i llibertats. Dins del respecte del principi de proporcionalitat, només podran introduir-se limitacions quan siguen necessàries i responguen efectivament a objectius d'interés general reconeguts per la Unió o a la necessitat de protecció dels drets i llibertats dels altres.

2. Els drets reconeguts per la present Carta que es mencionen en altres parts de la Constitució s'exerciran en les condicions i dins dels límits definits per estes.
3. En la mesura que la present Carta continga drets que corresponguen a drets garantits pel Conveni Europeu per a la Protecció dels Drets Humans i de les Llibertats Fonamentals, el seu sentit i abast seran iguals als que els conferix l'esmentat Conveni. Esta disposició no obstarà perquè el dret de la Unió concedisca una protecció més extensa.
4. En la mesura que la present Carta reconega drets fonamentals resultants de les tradicions constitucionals comunes als Estats membres, estos drets s'interpretaran en harmonia amb les esmentades tradicions.
5. Les disposicions de la present Carta que continguen principis podran aplicar-se per mitjà d'actes legislatius i executius adoptats per les institucions, òrgans i organismes de la Unió, i per actes dels Estats membres quan apliquen el dret de la Unió, en l'exercici de les seues competències respectives. Només podran al·legar-se davant d'un òrgan jurisdiccional en allò que fa referència a la interpretació i el control de la legalitat d'estos actes.
6. Es tindran plenament en compte les legislacions i pràctiques nacionals segons el que especifica la present Carta.
7. Les explicacions elaborades per a guiar en la interpretació de la Carta dels Drets Fonamentals seran tingudes degudament en compte pels òrgans jurisdiccional de la Unió i dels Estats membres.

ARTICLE II-113

Nivell de protecció

Cap de les disposicions de la present Carta podrà interpretar-se com a limitadora o lesiva dels drets humans i llibertats fonamentals reconeguts, en el seu respectiu àmbit d'aplicació, pel dret de la Unió, el dret internacional i els convenis internacionals dels quals són part la Unió o tots els Estats membres, i en particular el Conveni Europeu per a la Protecció dels Drets Humans i de les Llibertats Fonamentals, així com per les constitucions dels Estats membres.

ARTICLE II-114

Prohibició de l'abús de dret

Cap de les disposicions de la present Carta podrà ser interpretada en el sentit que implique un dret qualsevol a dedicar-se a una activitat o a realitzar un acte tendent a la destrucció dels drets o les llibertats reconeguts en esta Carta o a limitacions més àmplies d'estos drets i llibertats que les previstes en la present Carta.

PART III

DE LES POLÍTIQUES I EL FUNCIONAMENT DE LA UNIÓ

TÍTOL I

DISPOSICIONS D'APLICACIÓ GENERAL

ARTICLE III-115

La Unió vetlarà per la coherència entre les diverses polítiques i accions que preveu esta part, tenint en compte el conjunt dels seus objectius i observant el principi d'atribució de competències.

ARTICLE III-116

En totes les accions que preveu esta part, la Unió tractarà d'eliminar les desigualtats entre la dona i l'home i de promoure'n la igualtat.

ARTICLE III-117

En la definició i execució de les polítiques i accions que preveu esta part, la Unió tindrà en compte les exigències relacionades amb la promoció d'un nivell d'ocupació elevat, amb la garantia d'una protecció social adequada, amb la lluita contra l'exclusió social i amb un nivell elevat d'educació, formació i protecció de la salut humana.

ARTICLE III-118

En la definició i l'execució de les polítiques i accions que preveu esta part, la Unió tractarà de lluitar contra qualsevol discriminació per raó de sexe, raça o origen ètnic, religió o conviccions, discapacitat, edat o orientació sexual.

ARTICLE III-119

Les exigències de la protecció del medi ambient hauran d'integrar-se en la definició i l'execució de les polítiques i accions que preveu esta part, en particular a fi de fomentar un desenvolupament sostenible.

ARTICLE III-120

Les exigències de la protecció dels consumidors es tindran en compte en la definició i execució d'altres polítiques i accions de la Unió.

ARTICLE III-121

Quan definisquen i executen la política de la Unió en els àmbits de l'agricultura, la pesca, els transports, el mercat interior, la investigació i el desenvolupament tecnològic i l'espai, la Unió i els Estats membres tindran plenament en compte les exigències del benestar dels animals com a sers sensibles, al mateix temps que respectaran les disposicions legals o administratives i els usos dels Estats membres, en particular pel que fa als ritus religiosos, les tradicions culturals i els patrimonis regionals.

ARTICLE III-122

Sense perjudi dels articles I-5, III-166, III-167 i III-238, i atés el lloc que ocupen els servicis d'interés econòmic general com a servicis als quals tots concedixen valor en la Unió, així com el seu paper en la promoció de la cohesió social i territorial d'esta, la Unió i els Estats membres, dins de les seues competències respectives i en l'àmbit d'aplicació de la Constitució, vetlaran perquè estos servicis funcionen d'acord amb principis i en condicions, econòmiques i financeres en particular, que els permeten complir la seua comesa. Estos principis i condicions s'establiran mitjançant una llei europea, sense perjudi de la competència dels Estats membres, dins del respecte a la Constitució, per a prestar, encarregar i finançar estos servicis.

TÍTOL II

NO-DISCRMINACIÓ I CIUTADANIA

ARTICLE III-123

La llei o la llei marc europea podrà regular la prohibició de la discriminació per raó de nacionalitat que preveu l'apartat 2 de l'article I-4.

ARTICLE III-124

1. Sense perjudi de la resta de disposicions de la Constitució i dins de les competències que esta atribuïx a la Unió, una llei o una llei marc europea del Consell podrà establir les mesures necessàries per a lluitar contra qualsevol discriminació per raó de sexe, raça o origen ètnic, religió o conviccions, discapacitat, edat o orientació sexual. El Consell es pronunciarà per unanimitat, prèvia aprovació del Parlament Europeu.

2. No obstant el que disposa l'apartat 1, la llei o la llei marc europea podrà establir els principis bàsics de les mesures de foment de la Unió i definir estes mesures per a donar suport a les accions empreses pels Estats membres a fi de contribuir a la consecució dels objectius que enuncia l'apartat 1, excloent-ne qualsevol harmonització de les seues disposicions legals i reglamentàries.

ARTICLE III-125

1. Si resulta necessària una acció de la Unió per a facilitar l'exercici del dret, establert en la lletra a) de l'apartat 2 de l'article I-10, de lliure circulació i residència de tot ciutadà de la Unió, i a menys que la Constitució haja previst poders d'actuació a este efecte, la llei o la llei marc europea podrà establir mesures amb este fi.

2. Amb els mateixos fins que preveu l'apartat 1 i a menys que la Constitució haja previst poders d'actuació a este efecte, una llei o una llei marc europea del Consell podrà establir mesures referents als passaports, documents d'identitat, permisos de residència o qualsevol altre document assimilat, així com mesures referents a la seguretat social o a la protecció social. El Consell es pronunciarà per unanimitat, prèvia consulta al Parlament Europeu.

ARTICLE III-126

Una llei o una llei marc europea del Consell establirà els procediments per a l'exercici del dret, que preveu la lletra b) de l'apartat 2 de l'article I-10, de sufragi actiu i passiu en les eleccions municipals i en les eleccions al Parlament Europeu per tot ciutadà de la Unió en l'Estat membre on residisca sense ser-ne nacional. El Consell es pronunciarà per unanimitat, prèvia consulta al Parlament Europeu. Estos procediments podran establir excepcions quan així ho justifiquen problemes propis d'un Estat membre.

El dret de sufragi actiu i passiu en les eleccions al Parlament Europeu s'exercirà sense perjudici de l'apartat 1 de l'article III-330 i de les mesures adoptades per a la seua aplicació.

ARTICLE III-127

Els Estats membres adoptaran les disposicions necessàries per a garantir la protecció diplomàtica i consular dels ciutadans de la Unió en tercers països que preveu la lletra c) de l'apartat 2 de l'article I-10.

Els Estats membres duran a terme les negociacions internacionals necessàries per a garantir esta protecció.

Una llei europea del Consell podrà establir les mesures necessàries per a facilitar esta protecció. El Consell es pronunciarà prèvia consulta al Parlament Europeu.

ARTICLE III-128

Les llengües en què tot ciutadà de la Unió tindrà dret a dirigir-se a les institucions o òrgans en virtut de la lletra d) de l'apartat 2 de l'article I-10 i a rebre una resposta són les que s'enumeren en l'apartat 1 de l'article IV-448. Les institucions i els òrgans que preveu la lletra d) de l'apartat 2 de l'article I-10 són els que s'enumeren en el segon paràgraf de l'apartat 1 de l'article I-19 i en els articles I-30, I-31 i I-32, així com el Síndic de Greuges Europeu.

ARTICLE III-129

Cada tres anys la Comissió informarà el Parlament Europeu, el Consell i el Comité Econòmic i Social sobre l'aplicació de l'article I-10 i del present títol. Este informe tindrà en compte el desenvolupament de la Unió.

Segons este informe, i sense perjudi de les altres disposicions de la Constitució, una llei o una llei marc europea del Consell podrà completar els drets que estableix l'article I-10. El Consell es pronunciarà per unanimitat, prèvia aprovació del Parlament Europeu. Esta llei o llei marc només entrarà en vigor una vegada que haja sigut aprovada pels Estats membres de conformitat amb les seues respectives normes constitucionals.

TÍTOL III

POLÍTIQUES I ACCIONS INTERNES

CAPÍTOL I

MERCAT INTERIOR

SECCIÓ 1

ESTABLIMENT I FUNCIONAMENT DEL MERCAT INTERIOR

ARTICLE III-130

1. La Unió adoptarà les mesures destinades a establir el mercat interior o a garantir-ne el funcionament, de conformitat amb les disposicions pertinents de la Constitució.

2. El mercat interior suposarà un espai sense fronteres interiors, en el qual la lliure circulació de persones, servicis, mercaderies i capitals estarà garantida d'acord amb la Constitució.
3. El Consell adoptarà, a proposta de la Comissió, els reglaments o decisions europeus que definisquen les orientacions i condicions necessàries per a assegurar un progrés equilibrat en el conjunt dels sectors considerats.
4. En formular les seues propostes per a la consecució dels objectius que enuncien els apartats 1 i 2, la Comissió tindrà en compte la magnitud de l'esforç que determinades economies, que presenten un nivell de desenvolupament diferent, hauran de realitzar per a l'establiment del mercat interior, i podrà proposar les mesures adequades.

Si estes mesures adopten la forma d'excepcions, hauran de tindre caràcter temporal i pertorbar el mínim possible el funcionament del mercat interior.

ARTICLE III-131

Els Estats membres es consultaran a fi d'adoptar de comú acord les disposicions necessàries per a evitar que el funcionament del mercat interior resulte afectat per les mesures que un Estat membre puga veure's obligat a adoptar en cas de greus disturbis interns que alteren l'orde públic, en cas de guerra o de greu tensió internacional que constituïska una amenaça de guerra, o per a fer front a les obligacions que haja contret per al manteniment de la pau i la seguretat internacional.

ARTICLE III-132

Si algunes de les mesures adoptades en els casos que preveuen els articles III-131 i III-436 tenen per efecte falsejar les condicions de la competència en el mercat interior, la Comissió examinarà amb l'Estat membre interessat les condicions en què estes mesures podran adaptar-se a les normes establides en la Constitució.

No obstant el procediment que establiren els articles III-360 i III-361, la Comissió o qualsevol Estat membre podrà recórrer directament al Tribunal de Justícia si considera que un altre Estat membre abusa de les facultats que preveuen els articles III-131 i III-436. El Tribunal de Justícia resoldrà a porta tancada.

SECCIÓ 2

LLIURE CIRCULACIÓ DE PERSONES I SERVICIS

Subsecció 1

Treballadors

ARTICLE III-133

1. Els treballadors tenen dret a circular lliurement dins de la Unió.

2. Es prohibeix qualsevol discriminació per raó de nacionalitat entre els treballadors dels Estats membres respecte a l'ocupació, la retribució i les altres condicions de treball.
3. Sense perjudi de les limitacions justificades per raons d'ordre públic, seguretat i salut públiques, els treballadors tenen dret a:
 - a) respondre a ofertes efectives de treball;
 - b) desplaçar-se lliurement a este efecte pel territori dels Estats membres;
 - c) residir en un dels Estats membres a fi d'exercir -hi una ocupació, de conformitat amb les disposicions legals, reglamentàries i administratives que regixen l'ocupació dels treballadors nacionals;
 - d) romandre en el territori d'un Estat membre després d'haver-hi exercit una ocupació, en les condicions que fixen els reglaments europeus adoptats per la Comissió.
4. El present article no s'aplicarà a les ocupacions en l'administració pública.

ARTICLE III-134

La llei o la llei marc europea establirà les mesures necessàries per a fer efectiva la lliure circulació dels treballadors, tal com queda definida en l'article III-133. S'adoptarà prèvia consulta al Comitè Econòmic i Social.

La llei o la llei marc europea tindrà com a finalitat, en particular:

- a) assegurar una estreta col·laboració entre les administracions nacionals del treball;
- b) eliminar aquells procediments i pràctiques administratius, així com els terminis d'accés a les ocupacions disponibles, que deriven de la legislació nacional o d'acords celebrats amb anterioritat entre els Estats membres, el manteniment dels quals supose un obstacle per a la liberalització dels moviments dels treballadors;
- c) eliminar tots els terminis i la resta de restriccions establits per les legislacions nacionals o pels acords celebrats amb anterioritat entre els Estats membres, que imposen als treballadors dels altres Estats membres condicions diferents de les imposades als treballadors nacionals per a la lliure elecció d'una ocupació;
- d) establir mecanismes adequats per a posar en relació les ofertes i les demandes d'ocupació i facilitar-ne l'equilibri en unes condicions en què no es pose en greu perill el nivell de vida i d'ocupació en les diverses regions i indústries.

ARTICLE III-135

Els Estats membres propiciaran, en el marc d'un programa comú, l'intercanvi de treballadors joves.

ARTICLE III-136

1. En l'àmbit de seguretat social, la llei o la llei marc europea establirà les mesures necessàries per a realitzar la lliure circulació dels treballadors, creant, en particular, un sistema que permeti garantir als treballadors migrants per compte d'altri i per compte propi, així com als seus drethavents:

- a) l'acumulació de tots els períodes considerats per les distintes legislacions nacionals per a adquirir i conservar el dret a les prestacions socials, així com per a calcular-les;
- b) el pagament de les prestacions a les persones que residisquen en el territori dels Estats membres.

2. Quan un membre del Consell considere que un projecte de llei o de llei marc europea de les que preveu l'apartat 1 perjudica aspectes fonamentals del seu sistema de seguretat social, com el seu àmbit d'aplicació, cost o estructura financera, o afecta l'equilibri financer d'este sistema, podrà sol·licitar que l'assumpte es remeta al Consell Europeu, i en eixe cas quedarà suspès el procediment que establix l'article III-396. Després de deliberar sobre este punt, el Consell Europeu, en un termini de quatre mesos des de l'esmentada suspensió:

- a) tornarà el projecte al Consell, posant fi amb això a la suspensió del procediment que establix l'article III-396, o
- b) demanarà a la Comissió que presente una nova proposta, i en este cas es considerarà que no ha sigut adoptat l'acte proposat inicialment.

Subsecció 2

Llibertat d'establiment

ARTICLE III-137

En el marc de la present subsecció, quedaran prohibides les restriccions a la llibertat d'establiment dels nacionals d'un Estat membre en el territori d'un altre Estat membre. Esta prohibició s'estendrà també a les restriccions relatives a l'obertura d'agències, sucursals o filials pels nacionals d'un Estat membre establits en el territori d'un altre Estat membre.

Els nacionals d'un Estat membre tindran dret, en el territori d'un altre Estat membre, a accedir a les activitats per compte propi i a exercir-les, així com a constituir i gestionar empreses i, especialment, societats, tal com es definixen en el segon paràgraf de l'article III-142, en les condicions definides per la legislació de l'Estat membre d'establiment per als seus propis ciutadans, sense perjudi de la secció 4 relativa als capitals i pagaments.

ARTICLE III-138

1. La llei marc europea establirà les mesures per a realitzar la llibertat d'establiment en una determinada activitat. S'adoptarà prèvia consulta al Comitè Econòmic i Social.
2. El Parlament Europeu, el Consell i la Comissió exerciran les funcions que els assigna l'apartat 1, en particular:

- a) ocupant-se, en general, amb prioritat, de les activitats en què la llibertat d'establiment contribuïska de manera especialment útil al desenvolupament de la producció i dels intercanvis;
- b) assegurant una estreta col·laboració entre les administracions nacionals competents a fi de conèixer les situacions particulars, en la Unió, de les diverses activitats afectades;
- c) eliminant aquells procediments i pràctiques administratius derivats de la legislació nacional o d'acords celebrats amb anterioritat entre els Estats membres, el manteniment dels quals supose un obstacle per a la llibertat d'establiment;
- d) vetlant perquè els treballadors per compte d'altri d'un Estat membre, empleats en el territori d'un altre Estat membre, puguem romandre-hi per a emprendre una activitat per compte propi quan complisquen les condicions que els serien exigibles si entraren en l'esmentat Estat en el moment de voler iniciar eixa activitat;
- e) fent possible l'adquisició i l'explotació de béns immobles situats en el territori d'un Estat membre per un nacional d'un altre Estat membre, en la mesura que no es vulneren els principis que enuncia l'apartat 2 de l'article III-227;
- f) aplicant la supressió progressiva de les restriccions a la llibertat d'establiment, en cada branca d'activitat prevista, tant pel que fa a les condicions d'obertura d'agències, sucursals o filials en el territori d'un Estat membre, com a les condicions d'admissió del personal de la seu central en els òrgans de gestió o de control d'aquelles;

- g) coordinant, en la mesura necessària i a fi de fer-les equivalents, les garanties exigides en els Estats membres a les societats definides en el segon paràgraf de l'article III-142, per a protegir els interessos de socis i tercers;
- h) assegurant-se que les condicions d'establiment no resulten falsejades per mitjà d'ajudes atorgades pels Estats membres.

ARTICLE III-139

La present subsecció no s'aplicarà, pel que fa a l'Estat membre interessat, a les activitats que, en eixe Estat, estiguen relacionades, encara que només siga de manera ocasional, amb l'exercici del poder públic.

La llei o la llei marc europea podrà excloure determinades activitats de l'aplicació del que disposa la present subsecció.

ARTICLE III-140

1. La present subsecció i les mesures adoptades en virtut d'esta no prejudicaran l'aplicabilitat de les disposicions legals, reglamentàries i administratives dels Estats membres que prevegen un règim especial per als estrangers i que estiguen justificades per raons d'orde públic, seguretat i salut públiques.
2. La llei marc europea coordinarà les disposicions nacionals que preveu l'apartat 1.

ARTICLE III-141

1. La llei marc europea facilitarà l'accés a les activitats per compte propi i el seu exercici. Tindrà com a finalitat:
 - a) el reconeixement mutu de diplomes, certificats i altres títols;
 - b) la coordinació de les disposicions legals, reglamentàries i administratives dels Estats membres relatives a l'accés a les activitats per compte propi i a l'exercici d'estes.
2. Pel que fa a les professions mèdiques, paramèdiques i farmacèutiques, la progressiva supressió de les restriccions quedarà supeditada a la coordinació de les condicions exigides per a l'exercici d'estes professions en els diversos Estats membres.

ARTICLE III-142

Les societats constituïdes de conformitat amb la legislació d'un Estat membre que tinguen el domicili social, l'administració central o el centre d'activitat principal en la Unió quedaran equiparades, a fi d'aplicar esta subsecció a les persones físiques nacionals dels Estats membres.

Per "societats" s'entén les societats de dret civil o mercantil, incloses les societats cooperatives, i la resta de persones jurídiques de dret públic o privat, a excepció de les que no perseguisquen un fi lucratiu.

ARTICLE III-143

Els Estats membres atorgaran als nacionals dels altres Estats membres el mateix tractament que als seus propis ciutadans pel que fa a la seua participació financera en el capital de les societats definides en el segon paràgraf de l'article III-142, sense perjuí de l'aplicació de les altres disposicions de la Constitució.

Subsecció 3

Llibertat de prestació de servicis

ARTICLE III-144

En el marc de la present subsecció, quedaran prohibides les restriccions a la lliure prestació de servicis dins de la Unió per als nacionals dels Estats membres establits en un Estat membre diferent del destinatari de la prestació.

La llei o la llei marc europea podrà estendre el benefici de les disposicions de la present subsecció als prestadors de servicis que siguen nacionals d'un tercer Estat i estiguen establits en la Unió.

ARTICLE III-145

Als efectes de la Constitució, es consideraran com a servicis les prestacions realitzades normalment a canvi d'una remuneració, en la mesura que no es regisquen per les disposicions relatives a la lliure circulació de persones, mercaderies i capitals.

Els servicis comprendran, en particular:

- a) activitats de caràcter industrial,
- b) activitats de caràcter mercantil,
- c) activitats artesanals,
- d) activitats pròpies de les professions liberals.

Sense perjudi de la subsecció 2 relativa a la llibertat d'establiment, per a realitzar la prestació d'un servici el prestador podrà exercir temporalment la seua activitat en l'Estat membre en què es realitze la prestació, en les mateixes condicions que impone eixe Estat als seus propis ciutadans.

ARTICLE III-146

1. La lliure prestació de servicis en matèria de transports es regirà per la secció 7 del capítol III relativa als transports.
2. La liberalització dels servicis bancaris i d'assegurances vinculades als moviments de capitals es realitzarà en harmonia amb la liberalització de la circulació de capitals.

ARTICLE III-147

1. La llei marc europea establirà les mesures per a aconseguir la liberalització d'un servici determinat. S'adoptarà prèvia consulta al Comité Econòmic i Social.
2. La llei marc europea que preveu l'apartat 1 es referirà en general, amb prioritat, als servicis que influïsquen de forma directa en els costos de producció o la liberalització dels quals contribuïska a facilitar els intercanvis de mercaderies.

ARTICLE III-148

Els Estats membres s'esforçaran per procedir a una liberalització dels servicis més àmplia que l'exigida en virtut de la llei marc europea adoptada en aplicació de l'apartat 1 de l'article III-147, si la seua situació econòmica general i la del sector afectat li ho permeten.

La Comissió dirigirà recomanacions a este efecte als Estats membres interessats.

ARTICLE III-149

Fins que no se suprimisquen les restriccions a la lliure prestació de servicis, els Estats membres les aplicaran, sense distinció de nacionalitat o residència, a tots els prestadors de servicis a què es referix el primer paràgraf de l'article III-144.

ARTICLE III-150

Els articles III-139 a III-142 seran aplicables a les matèries regulades per la present subsecció.

SECCIÓ 3

LLIURE CIRCULACIÓ DE MERCADERIES

Subsecció 1

Unió duanera

ARTICLE III-151

1. La Unió inclourà una unió duanera, que comprendrà la totalitat dels intercanvis de mercaderies i que suposarà la prohibició, entre els Estats membres, dels drets de duana d'importació i exportació i de qualssevol exaccions d'efecte equivalent, així com l'adopció d'un aranzel duaner comú en les seues relacions amb tercers països.
2. L'apartat 4 i la subsecció 3 relativa a la prohibició de les restriccions quantitatives s'aplicaran als productes originaris dels Estats membres i als productes procedents de tercers països que es troben en lliure pràctica en els Estats membres.

3. Es considerarà que es troben en lliure pràctica en un Estat membre els productes procedents de tercers països respecte dels quals s'hagen complit, en eixe Estat membre, les formalitats d'importació i percebut els drets de duana i qualssevol altres exaccions d'efecte equivalent exigibles, sempre que no s'hagen beneficiat d'una devolució total o parcial d'estos.

4. Queden prohibits entre els Estats membres els drets de duana d'importació i exportació o exaccions d'efecte equivalent. Esta prohibició s'aplicarà també als drets de duana de caràcter fiscal.

5. El Consell adoptarà, a proposta de la Comissió, els reglaments o decisions europeus pels quals es fixen els drets de l'arancel duaner comú.

6. En el compliment de les funcions que se li encomanen en virtut del present article, la Comissió es guiarà per:

- a) la necessitat de promoure els intercanvis comercials entre els Estats membres i tercers països;
- b) l'evolució de les condicions de competència dins de la Unió, en la mesura que esta evolució tinga per efecte l'increment de la competitivitat de les empreses;
- c) les necessitats d'abastiment de la Unió en matèries primeres i productes semielaborats, procurant que no es falsegen, entre els Estats membres, les condicions de competència respecte dels productes acabats;
- d) la necessitat d'evitar perturbacions greus en la vida econòmica dels Estats membres i garantir un desenvolupament racional de la producció i una expansió del consum en la Unió.

Subsecció 2

Cooperació duanera

ARTICLE III-152

Dins de l'àmbit d'aplicació de la Constitució, la llei o la llei marc europea establirà mesures per a intensificar la cooperació duanera entre els Estats membres i entre estos i la Comissió.

Subsecció 3

Prohibició de les restriccions quantitatives

ARTICLE III-153

Queden prohibides entre els Estats membres les restriccions quantitatives tant a la importació com a l'exportació, així com qualsevol mesura d'efecte equivalent.

ARTICLE III-154

L'article III-153 no obstarà a les prohibicions o restriccions a la importació, l'exportació o el trànsit que estiguen justificades per raons d'orde públic, moralitat o seguretat públiques, protecció de la salut i vida de les persones i animals o preservació dels vegetals, protecció del patrimoni artístic, històric o arqueològic nacional, o protecció de la propietat industrial i comercial. No obstant això, estes prohibicions o restriccions no hauran de constituir un mitjà de discriminació arbitrària ni una restricció encoberta del comerç entre els Estats membres.

ARTICLE III-155

1. Els Estats membres adequaran els monopolis nacionals de caràcter comercial de tal manera que quede assegurada l'exclusió de qualsevol discriminació entre els nacionals dels Estats membres respecte de les condicions d'abastiment i de mercat.

El present article s'aplicarà a qualsevol organisme per mitjà del qual un Estat membre, *de iure o de facto*, directament o indirectament, controle o dirigisca les importacions o les exportacions entre els Estats membres, o hi influïska sensiblement. S'aplicarà igualment als monopolis cedits per l'Estat a tercers.

2. Els Estats membres s'abstindran de qualsevol nova mesura contrària als principis que enuncia l'apartat 1 o que restringisca l'abast dels articles relatiu a la prohibició dels drets de duana i de les restriccions quantitatives entre els Estats membres.

3. Si un monopoli de caràcter comercial suposa una regulació destinada a facilitar la comercialització o a millorar la rendibilitat dels productes agrícoles, hauran d'establir-se, en l'aplicació del present article, garanties equivalents per a l'ocupació i el nivell de vida dels productors interessats.

SECCIÓ 4

CAPITALS I PAGAMENTS

ARTICLE III-156

En el marc de la present secció, queden prohibides les restriccions tant als moviments de capitals com als pagaments entre Estats membres i entre Estats membres i tercers països.

ARTICLE III-157

1. L'article III-156 s'entendrà sense perjudi de l'aplicació a tercers països de les restriccions existents el 31 de desembre de 1993 de conformitat amb el dret intern o amb el dret de la Unió en matèria de moviments de capitals, amb destinació a tercers països o que en procedisquen, que suposen inversions directes, incloses les immobiliàries, l'establiment, la prestació de servicis financers o l'admissió de valors en els mercats de capitals. Pel que fa a les restriccions existents en virtut de la legislació nacional d'Estònia i d'Hongria, la data en qüestió serà el 31 de desembre de 1999.

2. La llei o la llei marc europea establirà mesures relatives als moviments de capitals, amb destinació a tercers països o que en procedisquen, que suposen inversions directes, incloses les immobiliàries, l'establiment, la prestació de servicis financers o l'admissió de valors en els mercats de capitals.

El Parlament Europeu i el Consell tractaran d'assolir l'objectiu de la lliure circulació de capitals entre Estats membres i tercers països en el major grau possible, i sense perjudi de les altres disposicions de la Constitució.

3. No obstant el que disposa l'apartat 2, només una llei o una llei marc europea del Consell podrà establir mesures que suposen un retrocés en el dret de la Unió respecte de la liberalització dels moviments de capitals amb destinació a tercers països o que en procedisquen. El Consell es pronunciarà per unanimitat, prèvia consulta al Parlament Europeu.

ARTICLE III-158

1. L'article III-156 s'aplicarà sense perjudi del dret dels Estats membres a:

- a) aplicar les disposicions pertinents del seu dret fiscal que distingisquen entre contribuents la situació dels quals diferisca respecte al seu lloc de residència o respecte als llocs on estiga invertit el seu capital;
 - b) adoptar totes les mesures indispensables per a impedir les infraccions de les seues disposicions legals i reglamentàries, en particular en matèria fiscal i de supervisió prudencial d'entitats financeres, establir procediments de declaració de moviments de capitals a l'efecte d'informació administrativa o estadística o prendre mesures justificades per raons d'orde públic o de seguretat pública.
2. La present secció s'entendrà sense perjudi de l'aplicació de restriccions del dret d'establiment que siguen compatibles amb la Constitució.
 3. Les mesures i els procediments que preveuen els apartats 1 i 2 no hauran de constituir ni un mitjà de discriminació arbitrària ni una restricció encoberta de la lliure circulació de capitals i pagaments definida en l'article III-156.
 4. A falta d'una llei o una llei marc europea d'acord amb el que preveu l'apartat 3 de l'article III-157, la Comissió o, a falta d'una decisió europea de la Comissió dins d'un període de tres mesos a partir de la sol·licitud de l'Estat membre interessat, el Consell podrà adoptar una decisió europea que declare que unes mesures fiscals restrictives adoptades per un Estat membre respecte de diversos tercers països han de considerar-se compatibles amb la Constitució en la mesura que les justifique un dels objectius de la Unió i siguen compatibles amb el funcionament correcte del mercat interior. El Consell es pronunciarà per unanimitat a instància d'un Estat membre.

ARTICLE III-159

Quan en circumstàncies excepcionals els moviments de capitals amb destinació a tercers països, o que en procedisquen, causen, o amenacen causar, dificultats greus per al funcionament de la unió econòmica i monetària, el Consell podrà adoptar, a proposta de la Comissió, reglaments o decisions europeus que establisquen mesures de salvaguarda respecte de tercers països, per un termini no superior a sis mesos, sempre que estes mesures siguin estrictament necessàries. Es pronunciarà prèvia consulta al Banc Central Europeu.

ARTICLE III-160

Quan siga necessari per a assolir els objectius que enuncia l'article III-257, pel que fa a la prevenció i la lluita contra el terrorisme i les activitats que hi estiguen relacionades, la llei europea definirà un marc de mesures administratives sobre moviment de capitals i pagaments, com ara la immobilització de fons, actius financers o beneficis econòmics la propietat, possessió o tinença dels quals ostenten persones físiques o jurídiques, grups o entitats no estatals.

El Consell adoptarà, a proposta de la Comissió, reglaments o decisions europeus a fi d'aplicar la llei europea mencionada en el primer paràgraf.

Els actes que preveu el present article inclouran les disposicions necessàries en matèria de garanties jurídiques.

SECCIÓ 5

NORMES SOBRE COMPETÈNCIA

Subsecció 1

Disposicions aplicables a les empreses

ARTICLE III-161

1. Seran incompatibles amb el mercat interior i quedaran prohibits tots els acords entre empreses, les decisions d'associacions d'empreses i les pràctiques concertades que puguin afectar el comerç entre els Estats membres i que tinguen com a objecte o efecte impedir, restringir o falsejar el joc de la competència dins del mercat interior i, en particular, els que consistisquen a:

- a) fixar directament o indirectament els preus de compra o de venda o altres condicions de transacció;
- b) limitar o controlar la producció, el mercat, el desenvolupament tècnic o les inversions;
- c) repartir-se els mercats o les fonts d'abastiment;
- d) aplicar a tercers contractants condicions desiguals per a prestacions equivalents, que els ocasionen un desavantatge competitiu;

e) subordinar la celebració de contractes a l'acceptació, pels altres contractants, de prestacions suplementàries que, per la seua naturalesa o segons els usos mercantils, no guarden cap relació amb l'objecte d'estos contractes.

2. Els acords o decisions prohibits pel present article seran nuls de ple dret.

3. No obstant això, l'apartat 1 podrà ser declarat inaplicable a:

qualsevol acord o categoria d'acords entre empreses,

qualsevol decisió o categoria de decisions d'associacions d'empreses,

qualsevol pràctica concertada o categoria de pràctiques concertades,

que contribuïsqwen a millorar la producció o la distribució dels productes o a fomentar el progrés tècnic o econòmic, i reserven al mateix temps als usuaris una participació equitativa en el benefici resultant, i sense que:

a) imposen a les empreses interessades restriccions que no siguen indispensables per a assolir estos objectius;

b) oferisquen a estes empreses la possibilitat d'eliminar la competència respecte d'una part substancial dels productes de què es tracte.

ARTICLE III-162

Serà incompatible amb el mercat interior i quedarà prohibida, en la mesura que pugui afectar el comerç entre els Estats membres, l'exploració abusiva, per part d'una o més empreses, d'una posició dominant en el mercat interior o en una part substancial d'este.

Estes pràctiques abusives podran consistir, particularment, a:

- a) imposar directament o indirectament preus de compra, de venda o altres condicions de transacció no equitatives;
- b) limitar la producció, el mercat o el desenvolupament tècnic en perjudici dels consumidors;
- c) aplicar a tercers contractants condicions desiguals per a prestacions equivalents, que els ocasionen un desavantatge competitiu;
- d) subordinar la celebració de contractes a l'acceptació, pels altres contractants, de prestacions suplementàries que, per la seua naturalesa o segons els usos mercantils, no guarden cap relació amb l'objecte d'estos contractes.

ARTICLE III-163

El Consell adoptarà, a proposta de la Comissió, els reglaments europeus per a l'aplicació dels principis que enuncien els articles III-161 i III-162. Es pronunciarà prèvia consulta al Parlament Europeu.

Estos reglaments tindran especialment com a objecte:

- a) garantir l'observança de les prohibicions mencionades en l'apartat 1 de l'article III-161 i en l'article III-162, per mitjà de l'establiment de multes i multes coercitives;
- b) determinar les modalitats d'aplicació de l'apartat 3 de l'article III-161, tenint en compte la necessitat, d'una banda, d'assegurar una vigilància eficaç i, d'una altra, de simplificar en la mesura que es pugui el control administratiu;
- c) precisar, eventualment, respecte dels diversos sectors econòmics, l'àmbit d'aplicació dels articles III-161 i III-162;
- d) definir les respectives funcions de la Comissió i del Tribunal de Justícia de la Unió Europea en l'aplicació de les disposicions establides en el present paràgraf;
- e) definir les relacions entre les legislacions nacionals, d'una banda, i la present subsecció i els reglaments europeus adoptats en aplicació del present article, de l'altra.

ARTICLE III-164

Fins a l'entrada en vigor dels reglaments europeus adoptats en aplicació de l'article III-163, les autoritats dels Estats membres decidiran sobre l'admissibilitat dels acords, decisions i pràctiques concertades i sobre l'explotació abusiva d'una posició dominant en el mercat interior, de conformitat amb el seu dret intern i amb els articles III-161, en particular el seu apartat 3, i III-162.

ARTICLE III-165

1. Sense perjudi de l'article III-164, la Comissió vetlarà per l'aplicació dels principis que enuncien els articles III-161 i III-162. A instància d'un Estat membre o d'ofici, i en col·laboració amb les autoritats competents dels Estats membres, que li prestaran la seua assistència, la Comissió investigarà els casos de suposada infracció d'estos principis. Si comprova l'existència d'una infracció, proposarà les mesures adequades per a posar-li fi.
2. Si no es posa fi a les infraccions mencionades en l'apartat 1, la Comissió adoptarà una decisió europea motivada que faça constar la infracció dels principis. Podrà publicar eixa decisió i autoritzar els Estats membres a adoptar les mesures necessàries, en les condicions i modalitats que aquella determine, per a posar remei a esta situació.
3. La Comissió podrà adoptar reglaments europeus relatius a les categories d'acords sobre les quals el Consell haja adoptat un reglament europeu d'acord amb la lletra b) del segon paràgraf de l'article III-163.

ARTICLE III-166

1. Els Estats membres no prendran ni mantindran, respecte de les empreses públiques i de les empreses a què concedisquen drets especials o exclusius, cap mesura contrària a la Constitució, en particular a l'apartat 2 de l'article I-4 i als articles III-161 a III-169.

2. Les empreses encarregades de la gestió de servicis d'interés econòmic general o que tinguen el caràcter de monopoli fiscal estaran subjectes a les disposicions de la Constitució, en particular a les normes sobre competència, en la mesura que l'aplicació d'estes disposicions no impedisca, de fet o de dret, el compliment de la missió específica que se'ls confia. El desenvolupament del comerç no haurà de veure's afectat de forma contrària a l'interés de la Unió.

3. La Comissió vetlarà per l'aplicació del present article i adoptarà, segons siga necessari, els reglaments o les decisions europeus apropiats.

Subsecció 2

Ajudes atorgades pels Estats membres

ARTICLE III-167

1. Llevat que la Constitució dispose una altra cosa, seran incompatibles amb el mercat interior, en la mesura que afecten els intercanvis entre Estats membres, les ajudes atorgades pels Estats membres o per mitjà de fons estatals, sota qualsevol forma, que falsegen o amenacen falsejar la competència, afavorint determinades empreses o produccions.

2. Seran compatibles amb el mercat interior:

a) les ajudes de caràcter social concedides als consumidors individuals, sempre que s'atorguen sense discriminacions basades en l'origen dels productes;

- b) les ajudes destinades a reparar els perjudicats causats per desastres naturals o per altres esdeveniments de caràcter excepcional;
 - c) les ajudes concedides per a afavorir l'economia de determinades regions de la República Federal d'Alemanya afectades per la divisió d'Alemanya, en la mesura que siguin necessàries per a compensar els desavantatges econòmics ocasionats per esta divisió. Cinc anys després de l'entrada en vigor del Tractat pel qual s'establix una Constitució per a Europa, el Consell podrà adoptar, a proposta de la Comissió, una decisió europea per la qual es derogue la present lletra.
3. Podran considerar-se compatibles amb el mercat interior:
- a) les ajudes destinades a afavorir el desenvolupament econòmic de regions en què el nivell de vida siga anormalment baix o en les que hi haja una greu situació de subocupació, així com el de les regions que preveu l'article III-424, tenint en compte la seua situació estructural, econòmica i social;
 - b) les ajudes per a fomentar la realització d'un projecte important d'interés comú europeu o destinades a posar remei a una greu pertorbació en l'economia d'un Estat membre;
 - c) les ajudes destinades a facilitar el desenvolupament de determinades activitats o de determinades regions econòmiques, sempre que no alteren les condicions dels intercanvis en contra de l'interés comú;
 - d) les ajudes destinades a promoure la cultura i la conservació del patrimoni, quan no alteren les condicions dels intercanvis i de la competència en la Unió en contra de l'interés comú;

- e) les altres categories d'ajudes que es determinen per mitjà de reglaments o decisions europeus adoptats pel Consell a proposta de la Comissió.

ARTICLE III-168

1. La Comissió examinarà permanentment, junt amb els Estats membres, els règims d'ajudes existents en estos Estats. Esta els proposarà les mesures apropiades que exigisca el desenvolupament progressiu o el funcionament del mercat interior.

2. Si, després d'haver emplaçat els interessats perquè presenten les seues observacions, la Comissió comprova que una ajuda atorgada per un Estat membre o per mitjà de fons estatals no és compatible amb el mercat interior en virtut de l'article III-167, o que esta ajuda s'aplica de manera abusiva, adoptarà una decisió europea perquè l'Estat membre interessat la suprimisca o la modifique en el termini que la mateixa Comissió determine.

Si l'Estat membre de què es tracte no complix esta decisió europea en el termini establert, la Comissió o qualsevol altre Estat membre interessat podrà recórrer directament al Tribunal de Justícia de la Unió Europea, no obstant el que disposen els articles III-360 i III-361.

A petició d'un Estat membre, el Consell podrà adoptar per unanimitat una decisió europea segons la qual, i no obstant el que disposa l'article III-167 o els reglaments europeus que preveu l'article III-169, l'ajuda que ha concedit o concedirà eixe Estat siga considerada compatible amb el mercat interior, quan circumstàncies excepcionals justifiquen eixa decisió. Si, respecte a esta ajuda, la Comissió ha iniciat el procediment que estableix el primer paràgraf del present apartat, la petició de l'Estat membre interessat dirigida al Consell tindrà per efecte la suspensió d'eixe procediment fins que este últim s'haja pronunciat sobre la qüestió.

No obstant això, si el Consell no s'ha pronunciat dins dels tres mesos següents a la petició, la Comissió prendrà una decisió.

3. Els Estats membres informaran la Comissió dels seus projectes de concedir o modificar ajudes amb la suficient antelació perquè esta puga presentar les seues observacions. Si considera que un projecte no és compatible amb el mercat interior d'acord amb l'article III-167, la Comissió iniciarà sense demora el procediment que estableix l'apartat 2 del present article. L'Estat membre interessat no podrà executar les mesures projectades abans que en este procediment haja recaigut decisió definitiva.

4. La Comissió podrà adoptar reglaments europeus relatius a les categories d'ajudes públiques sobre les quals el Consell haja determinat, d'acord amb l'article III-169, que poden quedar exemptes del procediment que estableix l'apartat 3 del present article.

ARTICLE III-169

El Consell podrà adoptar, a proposta de la Comissió, els reglaments europeus per a l'aplicació dels articles III-167 i III-168 i, en particular, per a determinar les condicions d'aplicació de l'apartat 3 de l'article III-168 i les categories d'ajudes que queden exemptes del procediment que estableix eixe apartat. Es pronunciarà prèvia consulta al Parlament Europeu.

SECCIÓ 6

DISPOSICIONS FISCALS

ARTICLE III-170

1. Cap Estat membre gravarà directament o indirectament els productes dels altres Estats membres amb tributs interns, siga quina siga la seua naturalesa, superiors als que graven directament o indirectament els productes nacionals semblants.

Així mateix, cap Estat membre gravarà els productes dels altres Estats membres amb tributs interns que puguen protegir indirectament altres produccions.

2. Els productes exportats d'un Estat membre al territori d'un altre Estat membre no podran beneficiar-se de cap devolució de tributs interns superior a l'import d'aquells amb què hagen sigut gravats directament o indirectament.

3. Pel que fa als tributs diferents dels impostos sobre el volum de negocis, els impostos sobre consums específics i els altres impostos indirectes, no es podran concedir exoneracions ni reembossaments a les exportacions als altres Estats membres ni imposar gravàmens compensatoris a les importacions procedents dels Estats membres, a menys que les disposicions projectades hagen sigut prèviament aprovades per a un període de temps limitat per una decisió europea adoptada pel Consell, a proposta de la Comissió.

ARTICLE III-171

Una llei o una llei marc europea del Consell establirà les mesures referents a l'harmonització de les legislacions relatives als impostos sobre el volum de negocis, els impostos sobre consums específics i altres impostos indirectes, sempre que esta harmonització siga necessària per a garantir l'establiment o el funcionament del mercat interior i evitar les distorsions de la competència. El Consell es pronunciarà per unanimitat, prèvia consulta al Parlament Europeu i al Comitè Econòmic i Social.

SECCIÓ 7

DISPOSICIONS COMUNES

ARTICLE III-172

1. Llevat que la Constitució dispose una altra cosa, s'aplicarà el present article per a la consecució dels objectius que enuncia l'article III-130. La llei o la llei marc europea establirà les mesures relatives a l'aproximació de les disposicions legals, reglamentàries i administratives dels Estats membres que tinguen com a objecte l'establiment o el funcionament del mercat interior. Esta llei o llei marc s'adoptarà prèvia consulta al Comitè Econòmic i Social.

2. L'apartat 1 no s'aplicarà a les disposicions fiscals, a les disposicions relatives a la lliure circulació de persones ni a les relatives als drets i interessos dels treballadors per compte d'altri.

3. En les seues propostes presentades d'acord amb l'apartat 1 en matèria de salut, seguretat, protecció del medi ambient i protecció dels consumidors, la Comissió es basarà en un nivell elevat de protecció, tenint en compte especialment qualsevol novetat fonamentada en fets científics. En el marc de les seues respectives atribucions, el Parlament Europeu i el Consell procuraran també assolir eixe objectiu.

4. Si, després de l'adopció d'una mesura d'harmonització per mitjà d'una llei o una llei marc europea o per mitjà d'un reglament europeu de la Comissió, un Estat membre considera necessari mantindre disposicions nacionals justificades per alguna de les raons importants que preveu l'article III-154 o relacionades amb la protecció del medi laboral o del medi ambient, eixe Estat membre notificarà a la Comissió estes disposicions així com els motius del seu manteniment.

5. Així mateix, sense perjudi de l'apartat 4, si, després de l'adopció d'una mesura d'harmonització mitjançant una llei o una llei marc europea o mitjançant un reglament europeu de la Comissió, un Estat membre creu necessari establir noves disposicions nacionals basades en novetats científiques relatives a la protecció del medi laboral o del medi ambient i justificades per un problema específic d'eixe Estat membre sorgit amb posterioritat a l'adopció de la mesura d'harmonització, notificarà a la Comissió les disposicions previstes així com els motius de la seua adopció.

6. La Comissió adoptarà, en un termini de sis mesos a partir de les notificacions a què es referixen els apartats 4 i 5, una decisió europea que aprobe o rebutge les disposicions nacionals mencionades, després d'ha ver comprovat si constituïxen o no un mitjà de discriminació arbitrària o una restricció encoberta del comerç entre Estats membres i si constituïxen o no un obstacle per al funcionament del mercat interior.

Si la Comissió no ha adoptat una decisió en l'esmentat termini, les disposicions nacionals a què es referixen els apartats 4 i 5 es consideraran aprovades.

Quan estiga justificat per la complexitat de l'assumpte i no hi haja riscos per a la salut humana, la Comissió podrà notificar a l'Estat membre de què es tracte que el termini mencionat en este apartat s'amplia per un nou període de fins a sis mesos.

7. Quan, de conformitat amb l'apartat 6, s'autoritze un Estat membre a mantindre o establir disposicions nacionals que s'aparten d'una mesura d'harmonització, la Comissió estudiarà immediatament la possibilitat de proposar una adaptació a eixa mesura.

8. Quan un Estat membre plantege un problema concret relacionat amb la salut pública en un àmbit que prèviament haja sigut objecte de mesures d'harmonització, haurà d'informar-ne la Comissió, que examinarà immediatament la conveniència de proposar les mesures adequades.

9. Com a excepció al procediment que estableixen els articles III-360 i III-361, la Comissió i qualsevol Estat membre podran recórrer directament al Tribunal de Justícia de la Unió Europea si consideren que un altre Estat membre abusa de les facultats que preveu el present article.

10. Les mesures d'harmonització que preveu el present article inclouran, en els casos apropiats, una clàusula de salvaguarda que autoritze els Estats membres a adoptar, per un o diversos motius no econòmics indicats en l'article III-154, mesures provisionals sotmeses a un procediment de control de la Unió.

ARTICLE III-173

Sense perjuí de l'article III-172, una llei marc europea del Consell establirà les mesures encaminades a l'aproximació de les disposicions legals, reglamentàries i administratives dels Estats membres que incidisquen directament en l'establiment o el funcionament del

mercat interior. El Consell es pronunciarà per unanimitat, prèvia consulta al Parlament Europeu i al Comité Econòmic i Social.

ARTICLE III-174

Si la Comissió comprova que una divergència entre les disposicions legals, reglamentàries o administratives dels Estats membres falseja les condicions de competència en el mercat interior i provoca una distorsió que calga eliminar, consultarà els Estats membres interessats.

Si estes consultes no permeten arribar a un acord, la llei marc europea establirà les mesures necessàries per a eliminar la distorsió de què es tracte. Podran adoptar-se qualssevol altres mesures apropiades que preveu la Constitució.

ARTICLE III-175

1. Quan hi haja motiu per a témer que l'adopció o la modificació d'una disposició legal, reglamentària o administrativa d'un Estat membre pugui provocar una distorsió en el sentit de l'article III-174, l'Estat membre que pretenga adoptar estes mesures consultarà la Comissió. Després d'haver consultat els Estats membres, la Comissió dirigirà als Estats membres interessats una recomanació sobre les mesures apropiades per a evitar eixa distorsió.

2. Si l'Estat membre que pretén adoptar o modificar disposicions nacionals no s'até a la recomanació que la Comissió li haja dirigit, no podrà demanar-se als altres Estats membres, en aplicació de l'article III-174, que modifiquen les seues disposicions nacionals per a eliminar eixa distorsió. Si l'Estat membre que no ha tingut en compte la recomanació de la Comissió provoca una distorsió únicament en perjudici propi, no s'aplicarà l'article III-174.

ARTICLE III-176

En l'àmbit de l'establiment o del funcionament del mercat interior, la llei o la llei marc europea establirà les mesures relatives a la creació de títols europeus per a garantir una protecció uniforme dels drets de propietat intel·lectual i industrial en la Unió i a l'establiment de règims d'autorització, coordinació i control centralitzats en l'àmbit de la Unió.

Una llei europea del Consell establirà els règims lingüístics dels títols europeus. El Consell es pronunciarà per unanimitat, prèvia consulta al Parlament Europeu.

CAPÍTOL II

POLÍTICA ECONÒMICA I MONETÀRIA

ARTICLE III-177

Per a assolir els fins que enuncia l'article I-3, l'acció dels Estats membres i de la Unió inclourà, en les condicions fixades per la Constitució, la instauració d'una política econòmica que es basarà en l'estreta coordinació de les polítiques econòmiques dels Estats membres, en el mercat interior i en la definició d'objectius comuna, i que es durà a terme de conformitat amb el respecte al principi d'una economia de mercat oberta i de lliure competència.

Paral·lelament, en les condicions i segons els procediments que estableix la Constitució, esta acció suposarà una moneda única, l'euro, i la definició i execució d'una política monetària i de tipus de canvi única l'objectiu primordial de la qual siga mantindre l'estabilitat de preus

i, sense perjudi d'este objectiu, donar suport a la política econòmica general de la Unió, de conformitat amb el principi d'una economia de mercat oberta i de lliure competència.

Esta acció dels Estats membres i de la Unió comporta el respecte dels següents principis rectoris: preus estables, finances públiques i condicions monetàries sanejades i balança de pagaments estable.

SECCIÓ 1

POLÍTICA ECONÒMICA

ARTICLE III-178

Els Estats membres duran a terme les seues polítiques econòmiques amb l'objectiu de contribuir a la consecució dels objectius de la Unió, definits en l'article I-3, i en el marc de les orientacions generals que preveu l'apartat 2 de l'article III-179. Els Estats membres i la Unió actuaran respectant el principi d'una economia de mercat oberta i de lliure competència, afavorint una eficient assignació de recursos i de conformitat amb els principis que enuncia l'article III-177.

ARTICLE III-179

1. Els Estats membres consideraran les seues polítiques econòmiques com una qüestió d'interés comú i les coordinaran al si del Consell, de conformitat amb l'article III-178.
2. El Consell, per recomanació de la Comissió, elaborarà un projecte d'orientacions generals de les polítiques econòmiques dels Estats membres i de la Unió i en presentarà un informe al Consell Europeu.

El Consell Europeu, basant-se en l'informe del Consell, debatrà unes conclusions sobre les orientacions generals de les polítiques econòmiques dels Estats membres i de la Unió. D'acord amb estes conclusions, el Consell adoptarà una recomanació en la qual establirà estes orientacions generals. N'haurà d'informar el Parlament Europeu.

3. A fi de garantir una coordinació més estreta de les polítiques econòmiques i una convergència sostinguda dels resultats econòmics dels Estats membres, el Consell, basant-se en informes presentats per la Comissió, supervisarà l'evolució econòmica de cada Estat membre i de la Unió, així com la coherència de les polítiques econòmiques amb les orientacions generals que preveu l'apartat 2, i procedirà regularment a una avaluació global.

Als efectes d'esta supervisió multilateral, els Estats membres informaran la Comissió sobre les mesures importants que hagen pres en relació amb la seua política econòmica, així com de tots els altres aspectes que consideren necessaris.

4. Quan, d'acord amb el procediment que estableix l'apartat 3, es comprove que la política econòmica d'un Estat membre contradiu les orientacions generals mencionades en l'apartat 2 o pot posar en perill el funcionament correcte de la unió econòmica i monetària, la Comissió podrà dirigir una advertència a eixe Estat membre. El Consell, per recomanació de la Comissió, podrà dirigir les recomanacions necessàries a l'Estat membre de què es tracte. El Consell podrà decidir, a proposta de la Comissió, fer públiques les seues recomanacions.

Als efectes d'este apartat, el Consell es pronunciarà sense prendre en consideració el vot del membre del Consell que represente l'Estat membre de què es tracte.

La majoria qualificada es definirà com un mínim del 55% dels altres membres del Consell que represente Estats membres que reunisquen com a mínim el 65% de la població dels Estats membres participants.

Una minoria de bloqueig estarà composta almenys pel nombre mínim d'eixos altres membres del Consell que represente més del 35% de la població dels Estats membres participants, més un membre; a falta d'això, la majoria qualificada es considerarà aconseguida.

5. El president del Consell i la Comissió informaran el Parlament Europeu sobre els resultats de la supervisió multilateral. Si el Consell ha fet públiques les seues recomanacions, es podrà invitar el seu president a comparéixer davant de la comissió competent del Parlament Europeu.

6. La llei europea podrà establir les normes relatives al procediment de supervisió multilateral que preveuen els apartats 3 i 4.

ARTICLE III-180

1. Sense perjudi dels altres procediments que estableix la Constitució, el Consell podrà adoptar, a proposta de la Comissió, una decisió europea per la qual s'establisquen mesures adequades a la situació econòmica, en particular si sorgixen dificultats greus en el subministrament de determinats productes.

2. Quan un Estat membre tinga dificultats o córrega un risc seriós de tindre dificultats greus per causa de catàstrofes naturals o esdeveniments excepcionals que eixe Estat no pot controlar, el Consell podrà adoptar, a proposta de la Comissió, una decisió europea per la qual es concedisca a l'Estat membre, en determinades condicions, una ajuda financera de la Unió. El president del Consell n'haurà d'informar el Parlament Europeu.

ARTICLE III-181

1. Queda prohibida l'autorització de descoberts o la concessió de qualsevol altre tipus de crèdits pel Banc Central Europeu i pels bancs centrals dels Estats membres, anomenats d'ara en avant "bancs centrals nacionals", en favor d'institucions, òrgans o organismes de la Unió, administracions centrals, autoritats regionals o locals o altres autoritats públiques, organismes de dret públic o empreses públiques dels Estats membres, així com l'adquisició directa a estos d'instruments de deute pel Banc Central Europeu o els bancs centrals nacionals.

2. L'apartat 1 no s'aplicarà a les entitats de crèdit públiques, que, en el marc de la provisió de reserves pels bancs centrals, hauran de rebre dels bancs centrals nacionals i del Banc Central Europeu el mateix tractament que les entitats de crèdit privades.

ARTICLE III-182

Queden prohibides totes les mesures i disposicions que no es basen en consideracions prudencials i que establisquen un accés privilegiat a les entitats financeres per a les institucions, òrgans o organismes de la Unió, administracions centrals, autoritats regionals o locals o altres autoritats públiques, organismes de dret públic o empreses públiques dels Estats membres.

ARTICLE III-183

1. La Unió no assumirà ni respondrà dels compromisos de les administracions centrals, autoritats regionals o locals o altres autoritats públiques, organismes de dret públic o empreses públiques dels Estats membres, sense perjudi de les garanties financeres mútues per a la realització conjunta de projectes específics. Els Estats membres no assumiran els compromisos de les administracions centrals, autoritats regionals o locals o altres autoritats públiques, organismes de dret públic o empreses públiques d'un altre Estat membre ni respondran d'estos, sense perjudi de les garanties financeres mútues per a la realització conjunta de projectes específics.

2. El Consell podrà adoptar, a proposta de la Comissió, reglaments o decisions europeus que especifiquen les definicions per a l'aplicació de les prohibicions a què es referixen els articles III-181 i III-182 i el present article. Es pronunciarà prèvia consulta al Parlament Europeu.

ARTICLE III-184

1. Els Estats membres evitaran dèficits públics excessius.

2. La Comissió supervisarà l'evolució de la situació pressupostària i del nivell d'endeutament públic dels Estats membres a fi de detectar errors manifestos. En particular, examinarà si es respecta la disciplina pressupostària tenint en compte els dos criteris següents:

a) si la proporció entre el dèficit públic previst o real i el producte interior brut supera un valor de referència, a menys:

- i) que la proporció haja disminuït de forma considerable i continuada i haja arribat a un nivell pròxim al valor de referència, o
 - ii) que el valor de referència se supere només de forma excepcional i temporal i la proporció es mantinga pròxima al valor de referència;
- b) si la proporció entre el deute públic i el producte interior brut supera un valor de referència, a menys que la proporció disminuïska prou i s'aproxime a un ritme satisfactori al valor de referència.

Els valors de referència s'especifiquen en el Protocol sobre el procediment aplicable en cas de dèficit excessiu.

3. Si un Estat membre no complix els requisits d'un d'estos criteris o dels dos, la Comissió elaborarà un informe, en què també es tindrà en compte si el dèficit públic supera les despeses públiques d'inversió, així com la resta de factors pertinents, inclosa la situació econòmica i pressupostària a mitjà termini de l'Estat membre.

La Comissió també podrà elaborar un informe quan considere que, fins i tot complint-se els requisits derivats dels criteris, hi ha el risc d'un dèficit excessiu en un Estat membre.

4. El Comitè Econòmic i Financer instituït d'acord amb l'article III-192 emetrà un dictamen sobre l'informe de la Comissió.

5. Si la Comissió considera que un Estat membre presenta o pot presentar un dèficit excessiu, remetrà un dictamen a eixe Estat membre i n'haurà d'informar el Consell.

6. El Consell, a proposta de la Comissió, considerant les possibles observacions de l'Estat membre de què es tracte i després d'una valoració global, decidirà si hi ha un dèficit excessiu. En cas afirmatiu, adoptarà sense demora injustificada, per recomanació de la Comissió, unes recomanacions dirigides a l'Estat membre de què es tracte perquè este pose fi a esta situació en un termini determinat. Excepte el que disposa l'apartat 8, estes recomanacions no es faran públiques.

Als efectes d'este apartat, el Consell es pronunciarà sense prendre en consideració el vot del membre del Consell que represente l'Estat membre de què es tracte.

La majoria qualificada es definirà com un mínim del 55% dels altres membres del Consell que represente Estats membres que reunisquen com a mínim el 65% de la població dels Estats membres participants.

Una minoria de bloqueig estarà composta almenys pel nombre mínim d'eixos altres membres del Consell que represente més del 35% de la població dels Estats membres participants, més un membre; a falta d'això, la majoria qualificada es considerarà aconseguida.

7. El Consell adoptarà, per recomanació de la Comissió, les decisions europees i les recomanacions que preveuen els apartats 8 a 11.

El Consell es pronunciarà sense prendre en consideració el vot del membre del Consell que represente l'Estat membre de què es tracte.

La majoria qualificada es definirà com un mínim del 55% dels altres membres del Consell que represente Estats membres que reunisquen com a mínim el 65% de la població dels Estats membres participants.

Una minoria de bloqueig estarà composta almenys pel nombre mínim d'eixos altres membres del Consell que represente més del 35% de la població dels Estats membres participants, més un membre; a falta d'això, la majoria qualificada es considerarà aconseguida.

8. Quan el Consell adopte una decisió europea en què constate que no hi ha hagut cap acció efectiva en resposta a les seues recomanacions en el termini fixat, podrà fer públiques eixes recomanacions.

9. Si un Estat membre persistix a no donar curs a les recomanacions del Consell, este podrà adoptar una decisió europea per la qual s'emplace eixe Estat membre a adoptar, en un termini determinat, mesures dirigides a la reducció del dèficit que el Consell considere necessària per a posar remei a la situació.

En este cas, el Consell podrà exigir a l'Estat membre de què es tracte que presente informes d'acord amb un calendari específic per a poder examinar els esforços d'ajust realitzats per eixe Estat membre.

10. Fins que un Estat membre no complisca una decisió europea adoptada de conformitat amb l'apartat 9, el Consell podrà decidir que se li aplique o, si és el cas, es reforce una o diverses de les mesures següents:

- a) exigir a eixe Estat membre que publique informació addicional, que el Consell haurà d'especificar, abans d'emetre obligacions i valors;
- b) invitar el Banc Europeu d'Inversions a reconsiderar la seua política de préstecs respecte d'eixe Estat membre;

- c) exigir que eixe Estat membre efectue davant de la Unió un depòsit sense meritació d'interessos, per un import apropiat, fins que el Consell considere que s'ha corregit el dèficit excessiu;
- d) imposar multes per un import apropiat.

El president del Consell haurà d'informar el Parlament Europeu sobre les mesures adoptades.

11. El Consell derogarà algunes o totes les mesures mencionades en els apartats 6, 8, 9 i 10 quan considere que s'ha corregit el dèficit excessiu de l'Estat membre de què es tracte. Si anteriorment el Consell ha fet públiques les seues recomanacions, quan haja sigut derogada la decisió europea adoptada en virtut de l'apartat 8, declararà públicament que el dèficit excessiu ha deixat d'existir en eixe Estat membre.

12. Els drets de recurs que preveuen els articles III-360 i III-361 no podran exercir-se en el marc dels apartats 1 a 6, 8 i 9.

13. En el protocol sobre el procediment aplicable en cas de dèficit excessiu s'arrepleguen disposicions complementàries sobre l'aplicació del procediment que estableix el present article.

Una llei europea del Consell establirà les mesures apropiades en substitució del mencionat protocol. El Consell es pronunciarà per unanimitat, prèvia consulta al Parlament Europeu i al Banc Central Europeu.

Sense perjuí de la resta de disposicions del present apartat, el Consell adoptarà, a proposta de la Comissió, els reglaments o les decisions europeus que establisquen les modalitats i definicions per a l'aplicació del mencionat protocol. Es pronunciarà prèvia consulta al Parlament Europeu.

SECCIÓ 2

POLÍTICA MONETÀRIA

ARTICLE III-185

1. L'objectiu principal del Sistema Europeu de Bancs Centrals serà mantindre l'estabilitat de preus. Sense perjudi d'este objectiu, el Sistema Europeu de Bancs Centrals donarà suport a les polítiques econòmiques generals de la Unió per a contribuir a la realització dels objectius d'esta definits en l'article I-3. El Sistema Europeu de Bancs Centrals actuarà de conformitat amb el principi d'una economia de mercat oberta i de lliure competència, fomentant una eficient assignació de recursos d'acord amb els principis que enuncia l'article III-177.

2. Les funcions bàsiques corresponents al Sistema Europeu de Bancs Centrals seran:
 - a) definir i executar la política monetària de la Unió;

 - b) realitzar operacions de divises de conformitat amb l'article III-326;

 - c) posseir i gestionar les reserves oficials de divises dels Estats membres;

 - d) promoure el bon funcionament dels sistemes de pagament.

3. La lletra c) de l'apartat 2 s'entendrà sense perjudi de la possessió i gestió de fons de maniobra en divises per part dels governs dels Estats membres.

4. El Banc Central Europeu serà consultat:
 - a) sobre qualsevol proposta d'acte de la Unió que entre en l'àmbit de les seues atribucions;
 - b) per les autoritats nacionals, sobre qualsevol projecte de normativa que entre en l'àmbit de les seues atribucions, però dins dels límits i en les condicions fixades pel Consell d'acord amb el procediment que estableix l'apartat 4 de l'article III-187.

El Banc Central Europeu podrà presentar dictàmens a les institucions, òrgans o organismes de la Unió o a les autoritats nacionals sobre matèries que entren en l'àmbit de les seues atribucions.

5. El Sistema Europeu de Bancs Centrals contribuirà a la bona gestió de les polítiques que duguen a terme les autoritats competents respecte de la supervisió prudencial de les entitats de crèdit i a l'estabilitat del sistema financer.

6. Una llei europea del Consell podrà encomanar al Banc Central Europeu funcions específiques respecte de polítiques relacionades amb la supervisió prudencial de les entitats de crèdit i altres entitats financeres, a excepció de les empreses d'assegurances. El Consell es pronunciarà per unanimitat, prèvia consulta al Parlament Europeu i al Banc Central Europeu.

ARTICLE III-186

1. Correspondrà en exclusiva al Banc Central Europeu autoritzar l'emissió de bitllets de banc en euros en la Unió. El Banc Central Europeu i els bancs centrals nacionals podran emetre eixos bitllets. Els bitllets emesos pel Banc Central Europeu i els bancs centrals nacionals seran els únics bitllets de curs legal en la Unió.

2. Els Estats membres podran emetre moneda metàl·lica en euros, prèvia aprovació del volum d'emissió pel Banc Central Europeu.

El Consell podrà adoptar, a proposta de la Comissió, reglaments europeus pels quals s'establisquen mesures per a harmonitzar els valors nominals i les especificacions tècniques de les monedes destinades a la circulació, en la mesura que això siga necessari per a la seua bona circulació en la Unió. El Consell es pronunciarà prèvia consulta al Parlament Europeu i al Banc Central Europeu.

ARTICLE III-187

1. El Sistema Europeu de Bancs Centrals serà dirigit pels òrgans rectors del Banc Central Europeu, que seran el Consell de Govern i el Comitè Executiu.

2. Els Estatuts del Sistema Europeu de Bancs Centrals figuren en el Protocol sobre els Estatuts del Sistema Europeu de Bancs Centrals i del Banc Central Europeu.

3. Els apartats 1, 2 i 3 de l'article 5, els articles 17 i 18, l'apartat 1 de l'article 19, els articles 22, 23, 24 i 26, els apartats 2, 3, 4 i 6 de l'article 32, la lletra a) de l'apartat 1 de l'article 33 i l'article 36 dels Estatuts del Sistema Europeu de Bancs Centrals i del Banc Central Europeu podran ser modificats mitjançant una llei europea:

a) bé a proposta de la Comissió i prèvia consulta al Banc Central Europeu;

b) bé per recomanació del Banc Central Europeu i prèvia consulta a la Comissió.

4. El Consell adoptarà els reglaments i les decisions europeus pels quals s'establisquen les mesures que preveuen l'article 4, l'apartat 4 de l'article 5, l'apartat 2 de l'article 19, l'article 20, l'apartat 1 de l'article 28, l'apartat 2 de l'article 29, l'apartat 4 de l'article 30 i l'apartat 3 de l'article 34 dels Estatuts del Sistema Europeu de Bancs Centrals i del Banc Central Europeu. Es pronunciarà prèvia consulta al Parlament Europeu:

- a) bé a proposta de la Comissió i prèvia consulta al Banc Central Europeu;
- b) bé per recomanació del Banc Central Europeu i prèvia consulta a la Comissió.

ARTICLE III-188

En l'exercici dels poders i en l'exercici de les funcions i obligacions que els atribueixen la Constitució i els Estatuts del Sistema Europeu de Bancs Centrals i del Banc Central Europeu, ni el Banc Central Europeu, ni els bancs centrals nacionals, ni cap dels membres dels seus òrgans rectors podran sol·licitar o acceptar instruccions de les institucions, òrgans o organismes de la Unió, ni dels governs dels Estats membres, ni de cap altre òrgan. Les institucions, òrgans o organismes de la Unió, així com els governs dels Estats membres, es comprometen a respectar este principi i a no tractar d'influir en els membres dels òrgans rectors del Banc Central Europeu i dels bancs centrals nacionals en l'exercici de les seues funcions.

ARTICLE III-189

Cada Estat membre vetlarà perquè la seua legislació nacional, inclosos els estatuts del seu banc central nacional, siga compatible amb la Constitució i amb els Estatuts del Sistema Europeu de Bancs Centrals i del Banc Central Europeu.

ARTICLE III-190

1. Per a l'exercici de les funcions encomanades al Sistema Europeu de Bancs Centrals, el Banc Central Europeu, de conformitat amb la Constitució i en les condicions fixades pels Estatuts del Sistema Europeu de Bancs Centrals i del Banc Central Europeu, adoptarà:

- a) reglaments europeus en la mesura que això siga necessari per a l'exercici de les funcions definides en la lletra a) de l'apartat 1 de l'article 3 i en l'apartat 1 de l'article 19, l'article 22 o l'apartat 2 de l'article 25 dels Estatuts del Sistema Europeu de Bancs Centrals i del Banc Central Europeu, i en els casos que s'establisquen en els reglaments i les decisions europeus mencionats en l'apartat 4 de l'article III-187;
- b) les decisions europees necessàries per a l'exercici de les funcions encomanades al Sistema Europeu de Bancs Centrals per la Constitució i pels Estatuts del Sistema Europeu de Bancs Centrals i del Banc Central Europeu;
- c) recomanacions i dictàmens.

2. El Banc Central Europeu podrà decidir que es publiquen les seues decisions europees, recomanacions i dictàmens.

3. El Consell adoptarà, d'acord amb el procediment que estableix l'apartat 4 de l'article III-187, els reglaments europeus pels quals es fixen els límits i les condicions en què el Banc Central Europeu estarà autoritzat a imposar multes i multes coercitives a les empreses que no complisquen els seus reglaments i decisions europeus.

ARTICLE III-191

Sense perjudi de les atribucions del Banc Central Europeu, la llei o la llei marc europea establirà les mesures necessàries per a la utilització de l'euro com a moneda única. Esta llei o llei marc s'adoptarà prèvia consulta al Banc Central Europeu.

SECCIÓ 3

DISPOSICIONS INSTITUCIONALS

ARTICLE III-192

1. A fi de promoure la coordinació de les polítiques dels Estats membres en tot el que és necessari per al funcionament del mercat interior, es crea un Comitè Econòmic i Financer.
2. El Comitè tindrà les funcions següents:
 - a) emetre dictàmens, bé a petició del Consell o de la Comissió, bé per iniciativa pròpia, destinats a estes institucions;
 - b) supervisar la situació econòmica i financera dels Estats membres i de la Unió i informar regularment el Consell i la Comissió, en particular sobre les relacions financeres amb tercers països i amb institucions internacionals;

- c) contribuir, sense perjudi de l'article III-344, a la preparació dels treballs del Consell a què es referixen l'article III-159, els apartats 2, 3, 4 i 6 de l'article III-179, els articles III-180, III-183 i III-184, l'apartat 6 de l'article III-185, l'apartat 2 de l'article III-186, els apartats 3 i 4 de l'article III-187, els articles III-191, III-196, els apartats 2 i 3 de l'article III-198, l'article III-201, els apartats 2 i 3 de l'article III-202 i els articles III-322 i III-326, i dur a terme altres funcions consultives i preparatòries que li encomane el Consell;
- d) examinar, almenys una vegada a l'any, la situació relativa als moviments de capitals i a la llibertat de pagaments, resultants de l'aplicació de la Constitució i dels actes de la Unió. Este examen comprendrà totes les mesures relatives als moviments de capitals i als pagaments. El Comitè haurà d'informar la Comissió i el Consell sobre el resultat d'este examen.

Els Estats membres, la Comissió i el Banc Central Europeu nomenaran cada un d'ells un màxim de dos membres del Comitè.

3. El Consell adoptarà, a proposta de la Comissió, una decisió europea que fixe els procediments relatius a la composició del Comitè Econòmic i Financer. Es pronunciarà prèvia consulta al Banc Central Europeu i a este Comitè. El president del Consell haurà d'informar el Parlament Europeu sobre esta decisió.

4. A més de les funcions exposades en l'apartat 2, si hi ha, i mentre hi haja, Estats membres acollits a una excepció d'acord amb l'article III-197, el Comitè supervisarà la situació monetària i financera i el sistema general de pagaments d'eixos Estats membres i n'haurà d'informar regularment el Consell i la Comissió.

ARTICLE III-193

Respecte dels assumptes compresos en l'àmbit d'aplicació de l'apartat 4 de l'article III-179, de l'article III-184, excepte el seu apartat 13, dels articles III-191 i III-196, de l'apartat 3 de l'article III-198 i de l'article III-326, el Consell o un Estat membre podrà sol·licitar de la Comissió que formule una recomanació o una proposta, segons siga procedent. La Comissió examinarà la sol·licitud i presentarà sense demora les seues conclusions al Consell.

SECCIÓ 4

DISPOSICIONS ESPECÍFIQUES PER ALS ESTATS MEMBRES LA MONEDA DELS QUALS ÉS L'EURO

ARTICLE III-194

1. A fi de contribuir al funcionament correcte de la unió econòmica i monetària i de conformitat amb les disposicions pertinents de la Constitució, el Consell adoptarà, d'acord amb el procediment que corresponga dels que preveuen els articles III-179 i III-184, a excepció del procediment que estableix l'apartat 13 de l'article III-184, mesures relatives als Estats membres la moneda dels quals és l'euro per a:

- a) reforçar la coordinació i supervisió de la seua disciplina pressupostària;
- b) elaborar les orientacions de política econòmica referents a estos Estats, vetlant perquè siguin compatibles amb les adoptades per al conjunt de la Unió, i garantir la seua vigilància.

2. Únicament participaran en les votacions sobre les mesures que preveu l'apartat 1 els membres del Consell que representen els Estats membres la moneda dels quals és l'euro.

La majoria qualificada es definirà com un mínim del 55% d'estos membres del Consell que represente Estats membres que reunisquen com a mínim el 65% de la població dels Estats membres participants.

Una minoria de bloqueig estarà composta almenys pel nombre mínim d'estos membres del Consell que represente més del 35% de la població dels Estats membres participants, més un membre; a falta d'això, la majoria qualificada es considerarà aconseguida.

ARTICLE III-195

Les modalitats de les reunions entre els ministres dels Estats membres la moneda dels quals és l'euro s'establixen en el protocol sobre l'Eurogrup.

ARTICLE III-196

1. Per a garantir la posició de l'euro en el sistema monetari internacional, el Consell adoptarà, a proposta de la Comissió, una decisió europea per la qual es determinen les posicions comunes sobre les qüestions que revestixen especial interès per a la unió econòmica i monetària en les institucions i conferències financeres internacionals competents. El Consell es pronunciarà prèvia consulta al Banc Central Europeu.

2. El Consell podrà adoptar, a proposta de la Comissió, les mesures adequades per a comptar amb una representació única en les institucions i conferències financeres internacionals. El Consell es pronunciarà prèvia consulta al Banc Central Europeu.

3. Únicament participaran en les votacions sobre les mesures que preveuen els apartats 1 i 2 els membres del Consell que representen els Estats membres la moneda dels quals és l'euro.

La majoria qualificada es definirà com un mínim del 55% d'estos membres del Consell que represente Estats membres que reunisquen com a mínim el 65% de la població dels Estats membres participants.

Una minoria de bloqueig estarà composta almenys pel nombre mínim d'estos membres del Consell que represente més del 35% de la població dels Estats membres participants, més un membre; a falta d'això, la majoria qualificada es considerarà aconseguida.

SECCIÓ 5

DISPOSICIONS TRANSITÒRIES

ARTICLE III-197

1. Els Estats membres sobre els quals el Consell no haja decidit que complixen les condicions necessàries per a l'adopció de l'euro es denominaran d'ara en avant "Estats membres acollits a una excepció".

2. Les següents disposicions de la Constitució no s'aplicaran als Estats membres acollits a una excepció:

- a) adopció de les parts de les orientacions generals de les polítiques econòmiques que afecten la zona de l'euro de forma general (apartat 2 de l'article III-179);
- b) mitjans estrictes per a posar remei als dèficit excessius (apartats 9 i 10 de l'article III-184);
- c) objectius i funcions del Sistema Europeu de Bancs Centrals (apartats 1, 2, 3 i 5 de l'article III-185);
- d) emissió de l'euro (article III-186);
- e) actes del Banc Central Europeu (article III-190);
- f) mesures relatives a la utilització de l'euro (article III-191);
- g) acords monetaris i altres mesures relatives a la política de tipus de canvi (article III-326);
- h) designació dels membres del Comitè Executiu del Banc Central Europeu (apartat 2 de l'article III-382);
- i) decisions europees per les quals es determinen posicions comunes sobre qüestions que revestixen especial interès per a la unió econòmica i monetària en les institucions i conferències financeres internacionals competents (apartat 1 de l'article III-196);

- j) mesures per a comptar amb una representació única en les institucions i conferències financeres internacionals (apartat 2 de l'article III-196).

Per consegüent, en els articles esmentats en les lletres a) a j) s'entendrà per "Estats membres" els Estats membres la moneda dels quals és l'euro.

3. Els Estats membres acollits a una excepció i els seus bancs centrals nacionals estaran exclosos dels drets i de les obligacions en el marc del Sistema Europeu de Bancs Centrals de conformitat amb el capítol IX dels Estatuts del Sistema Europeu de Bancs Centrals i del Banc Central Europeu.

4. Els drets de vot dels membres del Consell que representen els Estats membres acollits a una excepció quedaran suspesos quan el Consell adopte les mesures que preveuen els articles esmentats en l'apartat 2, així com en els casos següents:

- a) recomanacions dirigides als Estats membres la moneda dels quals és l'euro en el marc de la supervisió multilateral, incloses les recomanacions relatives als programes d'estabilitat i les advertències (apartat 4 de l'article III-179);
- b) mesures relatives als dèficits excessius que afecten els Estats membres la moneda dels quals és l'euro (apartats 6, 7, 8 i 11 de l'article III-184).

La majoria qualificada es definirà com un mínim del 55% dels altres membres del Consell que represente Estats membres que reunisquen com a mínim el 65% de la població dels Estats membres participants.

Una minoria de bloqueig estarà composta almenys pel nombre mínim d'eixos altres membres del Consell que represente més del 35% de la població dels Estats membres participants, més un membre; a falta d'això, la majoria qualificada es considerarà aconseguida.

ARTICLE III-198

1. Una vegada cada dos anys com a mínim, o a petició de qualsevol Estat membre acollit a una excepció, la Comissió i el Banc Central Europeu presentaran informes al Consell sobre els avanços que hagen realitzat els Estats membres acollits a una excepció en el compliment de les seues obligacions en relació amb la realització de la unió econòmica i monetària. Estos informes examinaran, en particular, si la legislació nacional de cada un d'estos Estats membres, inclosos els estatuts del seu banc central nacional, és compatible amb els articles III-188 i III-189, així com també amb els Estatuts del Sistema Europeu de Bancs Centrals i del Banc Central Europeu. Els informes examinaran també si s'ha aconseguit un alt grau de convergència sostenible, tenint en compte el compliment dels criteris següents per part de cada un d'estos Estats membres:

- a) la consecució d'un alt grau d'estabilitat de preus, que quedarà de manifest en una taxa d'inflació pròxima a la de, com a màxim, els tres Estats membres amb millors resultats d'estabilitat de preus;
- b) les finances públiques hauran de trobar-se en una situació sostenible, i això quedarà de manifest en una situació del pressupost sense un dèficit públic excessiu, definit de conformitat amb el que disposa l'apartat 6 de l'article III-184;
- c) el respecte, durant dos anys com a mínim, dels marges normals de fluctuació que estableix el mecanisme de tipus de canvi del sistema monetari europeu, sense devaluació de la moneda enfront de l'euro;

- d) el caràcter durador de la convergència aconseguida per l'Estat membre acollit a una excepció i de la seua participació en el mecanisme de tipus de canvi, que es veurà reflectit en els nivells de tipus d'interés a llarg termini.

Els quatre criteris mencionats en este apartat i els períodes pertinents durant els quals hauran de respectar-se estos criteris són desenvolupats en el protocol sobre els criteris de convergència. Els informes de la Comissió i del Banc Central Europeu hauran de prendre en consideració així mateix els resultats de la integració dels mercats, la situació i l'evolució de les balances de pagaments per compte corrent i un estudi de l'evolució dels costos laborals unitaris i d'altres índexs de preus.

2. Prèvia consulta al Parlament Europeu i una vegada debatuda la qüestió en el Consell Europeu, el Consell adoptarà, a proposta de la Comissió, una decisió europea que determinarà quins Estats membres acollits a una excepció complixen les condicions necessàries d'acord amb els criteris exposats en l'apartat 1 i posarà fi a les excepcions d'eixos Estats membres.

El Consell es pronunciarà després de rebre una recomanació d'una majoria qualificada dels seus membres que represente els Estats membres la moneda dels quals és l'euro. Estos Estats es pronunciaran en un termini de sis mesos a partir de la recepció pel Consell de la proposta de la Comissió.

La majoria qualificada a què es referix el segon paràgraf es definirà com un mínim del 55% dels membres del Consell que represente Estats membres que reunisquen com a mínim el 65% de la població dels Estats membres participants. Una minoria de bloqueig estarà composta almenys pel nombre mínim d'estos membres del Consell que represente més del 35% de la població dels Estats membres participants, més un membre; a falta d'això, la majoria qualificada es considerarà aconseguida.

3. Si, d'acord amb el procediment que estableix l'apartat 2, es decidix posar fi a una excepció, el Consell, a proposta de la Comissió, adoptarà reglaments o decisions europeus pels quals es fixe irrevocablement el tipus a què l'euro substituirà la moneda de l'Estat membre de què es tracte i pels quals s'establisquen la resta de mesures necessàries per a la introducció de l'euro com a moneda única en eixe Estat membre. El Consell, per unanimitat dels membres representants dels Estats membres la moneda dels quals és l'euro i de l'Estat membre de què es tracte, es pronunciarà prèvia consulta al Banc Central Europeu.

ARTICLE III-199

1. Mentre hi haja Estats membres acollits a una excepció i sense perjudi del que disposa l'apartat 1 de l'article III-187, el Consell General del Banc Central Europeu mencionat en l'article 45 dels Estatuts del Sistema Europeu de Bancs Centrals i del Banc Central Europeu es constituirà com a tercer òrgan rector del Banc Central Europeu.

2. Mentre hi haja Estats membres acollits a una excepció, el Banc Central Europeu, pel que fa a eixos Estats membres:

- a) reforçarà la cooperació entre els bancs centrals nacionals;
- b) reforçarà la coordinació de les polítiques monetàries dels Estats membres a fi de garantir l'estabilitat de preus;
- c) supervisarà el funcionament del mecanisme de tipus de canvi;

- d) celebrarà consultes sobre assumptes que siguin competència dels bancs centrals nacionals i que afecten l'estabilitat de les entitats i mercats financers;
- e) exercirà les antigues funcions del Fons Europeu de Cooperació Monetària, que anteriorment havia assumit l'Institut Monetari Europeu.

ARTICLE III-200

Cada Estat membre acollit a una excepció considerarà la seua política de canvi com una qüestió d'interés comú. Tindrà en compte, en fer-ho, les experiències adquirides per mitjà de la cooperació en el marc del mecanisme de tipus de canvi.

ARTICLE III-201

1. Si un Estat membre acollit a una excepció té dificultats o corre un risc seriós de tindre dificultats en la balança de pagaments, originades per un desequilibri global d'esta balança o pel tipus de divises de què dispose i que puguen, en particular, comprometre el funcionament del mercat interior o la realització de la política comercial comuna, la Comissió examinarà sense demora la situació d'eixe Estat, així com l'acció que este haja emprés o puga emprendre de conformitat amb la Constitució, recorrent a tots els mitjans que estiguen al seu abast. La Comissió indicarà les mesures l'adopció de les quals recomana a l'Estat membre interessat.

Si l'acció empresa per un Estat membre acollit a una excepció i les mesures suggerides per la Comissió resulten insuficients per a superar les dificultats sorgides o el risc de dificultats, la Comissió recomanarà al Consell, prèvia consulta al Comité Econòmic i Financer, la concessió d'assistència mútua i els mètodes pertinents.

La Comissió haurà d'informar regularment el Consell sobre la situació i la seua evolució.

2. El Consell adoptarà els reglaments o decisions europeus pels quals es concedisca l'assistència mútua i se'n determinen les condicions i modalitats. L'assistència mútua podrà assumir, en particular, la forma de:

- a) una acció concertada davant d'altres organitzacions internacionals a què puguem recórrer els Estats membres acollits a una excepció;
- b) mesures necessàries per a evitar desviacions del tràfic comercial, quan l'Estat membre acollit a una excepció que estiga en dificultats mantinga o restablisca restriccions quantitatives respecte de tercers països;
- c) concessió de crèdits limitats per part d'altres Estats membres, quan estos donen el seu consentiment.

3. Si el Consell no aprova l'assistència mútua recomanada per la Comissió o si l'assistència mútua aprovada i les mesures adoptades són insuficients, la Comissió autoritzarà l'Estat membre acollit a una excepció que passe per dificultats a adoptar mesures de salvaguarda en les condicions i modalitats que aquella determine.

El Consell podrà revocar esta autorització i modificar-ne les condicions i modalitats.

ARTICLE III-202

1. En cas de crisi sobtada en la balança de pagaments i si no s'adopta immediatament una decisió europea que preveu l'apartat 2 de l'article III-201, un Estat membre acollit a una excepció podrà prendre, amb caràcter cautelar, les mesures de salvaguarda necessàries. Estes mesures hauran de pertorbar el mínim possible el funcionament del mercat interior i no podran tindre més abast que l'estrictament indispensable per a superar les dificultats que hagen sorgit sobtadament.

2. La Comissió i els altres Estats membres hauran de ser informats de les mesures de salvaguarda que preveu l'apartat 1, com a molt tard en el moment de la seua entrada en vigor. La Comissió podrà recomanar al Consell la concessió d'assistència mútua de conformitat amb l'article III-201.

3. Per recomanació de la Comissió i prèvia consulta al Comité Econòmic i Financer, el Consell podrà adoptar una decisió europea que establisca que l'Estat membre interessat modifique, suspenga o suprimisca les mesures de salvaguarda que preveu l'apartat 1.

CAPÍTOL III

POLÍTIQUES EN ALTRES ÀMBITS

SECCIÓ 1

OCUPACIÓ

ARTICLE III-203

La Unió i els Estats membres s'esforçaran, de conformitat amb la present secció, per desenvolupar una estratègia coordinada per a l'ocupació, en particular per a potenciar una mà d'obra qualificada, formada i adaptable, així com uns mercats laborals capaços de reaccionar ràpidament a l'evolució de l'economia, amb vista a assolir els objectius que enuncia l'article I-3.

ARTICLE III-204

1. Els Estats membres contribuiran, per mitjà de les seues polítiques d'ocupació, a la consecució dels objectius que enuncia l'article III-203, de forma compatible amb les orientacions generals de les polítiques econòmiques dels Estats membres i de la Unió adoptades en aplicació de l'apartat 2 de l'article III-179.
2. Tenint en compte les pràctiques nacionals relatives a les responsabilitats dels interlocutors socials, els Estats membres consideraran el foment de l'ocupació com un assumpte d'interés comú i coordinaran les seues actuacions en este camp en el si del Consell, de conformitat amb el que disposa l'article III-206.

ARTICLE III-205

1. La Unió contribuirà a la consecució d'un nivell elevat d'ocupació mitjançant el foment de la cooperació entre els Estats membres, així com donant suport a la seua acció i, si cal, complementant-la. En fer-ho respectarà plenament les competències dels Estats membres.

2. En la definició i l'execució de les polítiques i accions de la Unió caldrà tindre en compte l'objectiu d'aconseguir un nivell elevat d'ocupació.

ARTICLE III-206

1. El Consell Europeu examinarà cada any la situació de l'ocupació en la Unió i adoptarà conclusions en esta matèria, basant-se en un informe conjunt anual elaborat pel Consell i la Comissió.

2. Basant-se en les conclusions del Consell Europeu, el Consell adoptarà cada any, a proposta de la Comissió, orientacions que els Estats membres tindran en compte en les seues respectives polítiques d'ocupació. Es pronunciarà prèvia consulta al Parlament Europeu, al Comité de les Regions, al Comité Econòmic i Social i al Comité d'Ocupació.

Estes orientacions seran compatibles amb les orientacions generals adoptades en aplicació de l'apartat 2 de l'article III-179.

3. Cada Estat membre facilitarà al Consell i a la Comissió un informe anual sobre les principals disposicions que hagen adoptat per a aplicar la seua política d'ocupació, en vista de les orientacions sobre l'ocupació que preveu l'apartat 2.

4. El Consell, basant-se en els informes a què es referix l'apartat 3 i després de rebre el dictamen del Comitè d'Ocupació, examinarà cada any l'aplicació de les polítiques d'ocupació dels Estats membres en vista de les orientacions sobre l'ocupació. El Consell, per recomanació de la Comissió, podrà adoptar recomanacions dirigides als Estats membres.

5. A partir del resultat d'aquest examen, el Consell i la Comissió prepararan un informe anual conjunt per al Consell Europeu sobre la situació de l'ocupació en la Unió i de l'aplicació de les orientacions sobre l'ocupació.

ARTICLE III-207

La llei o la llei marc europea podrà establir mesures de foment per a propiciar la cooperació entre els Estats membres i donar suport a la seua acció en l'àmbit de l'ocupació, a través d'iniciatives destinades a desenvolupar l'intercanvi d'informació i bones pràctiques, facilitant anàlisis comparatives i assessorament, així com promovent plantejaments innovadors i avaluant experiències, en particular per mitjà de projectes pilot. La llei o la llei marc s'adoptarà prèvia consulta al Comitè de les Regions i al Comitè Econòmic i Social.

La llei o la llei marc europea no inclourà cap harmonització de les disposicions legals i reglamentàries dels Estats membres.

ARTICLE III-208

El Consell adoptarà per majoria simple una decisió europea per la qual es cree un Comitè d'Ocupació de caràcter consultiu per a fomentar la coordinació entre els Estats membres de les polítiques en matèria d'ocupació i del mercat laboral. Es pronunciarà prèvia consulta al Parlament Europeu.

El Comit   tindr   les funcions seg  ents:

- a) supervisar l'evoluci   de la situaci   de l'ocupaci   i de les pol  tiques d'ocupaci   de la Uni   i dels Estats membres;
- b) sense perjudi del que disposa l'article III-344, formular dict  mens a petici   del Consell, de la Comissi   o per iniciativa pr  pia, i contribuir a la preparaci   de les mesures del Consell que preveu l'article III-206.

Per a dur a terme el seu mandat, el Comit   consultar   els interlocutors socials.

Cada Estat membre i la Comissi   nomenaran dos membres del Comit  .

SECCI   2

POL  TICA SOCIAL

ARTICLE III-209

La Uni   i els Estats membres, tenint presents drets socials fonamentals com els que enuncia la Carta Social Europea, firmada a Tori el 18 d'octubre de 1961, i la Carta comunit  ria dels drets socials fonamentals dels treballadors, de 1989, tindran com a objectiu el foment de l'ocupaci  , la millora de les condicions de vida i de treball per a fer possible la seua equiparaci   per la via del progr  s, una protecci   social adequada, el di  leg social, el desenvolupament dels recursos humans per a aconseguir un nivell d'ocupaci   elevat i durador, i la lluita contra les exclusions.

Amb este fi, la Unió i els Estats membres actuaran tenint en compte la diversitat de les pràctiques nacionals, en particular en l'àmbit de les relacions contractuals, així com la necessitat de mantindre la competitivitat de l'economia de la Unió.

Consideren que esta evolució serà conseqüència tant del funcionament del mercat interior, que afavorirà l'harmonització dels sistemes socials, com dels procediments que estableix la Constitució i de l'aproximació de les disposicions legals, reglamentàries i administratives dels Estats membres.

ARTICLE III-210

1. Per a assolir els objectius mencionats en l'article III-209, la Unió complementarà l'acció dels Estats membres i els donarà suport en els àmbits següents:

- a) la millora, en particular, de l'entorn de treball, per a protegir la salut i la seguretat dels treballadors;
- b) les condicions de treball;
- c) la seguretat social i la protecció social dels treballadors;
- d) la protecció dels treballadors en cas de resolució del contracte laboral;
- e) la informació i la consulta als treballadors;
- f) la representació i la defensa col·lectiva dels interessos dels treballadors i dels empresaris, inclosa la cogestió, sense perjudi del que disposa l'apartat 6;

- g) les condicions d'ocupació dels nacionals de tercers països que residisquen legalment en el territori de la Unió;
- h) la integració de les persones excloses del mercat laboral, sense perjudi del que disposa l'article III-283;
- i) la igualtat entre dones i hòmens pel que fa a les oportunitats en el mercat laboral i al tracte en el treball;
- j) la lluita contra l'exclusió social;
- k) la modernització dels sistemes de protecció social, sense perjudi del que disposa la lletra c).

2. Als efectes de l'apartat 1:

- a) la llei o la llei marc europea podrà establir mesures destinades a fomentar la cooperació entre els Estats membres per mitjà d'iniciatives per a millorar els coneixements, desenvolupar l'intercanvi d'informació i bones pràctiques, promoure plantejaments innovadors i avaluar experiències, exclouent-ne qualsevol harmonització de les disposicions legals i reglamentàries dels Estats membres;
- b) en els àmbits mencionats en les lletres a) a i) de l'apartat 1, la llei marc europea podrà establir normes mínimes que hauran d'aplicar-se progressivament, tenint en compte les condicions i reglamentacions tècniques existents en cada Estat membre. Esta llei marc europea evitarà establir traves de caràcter administratiu, financer i jurídic que obstaculitzen la creació i el desenvolupament de xicotetes i mitjanes empreses.

En tots els casos, la llei o la llei marc europea s'adoptarà prèvia consulta al Comitè de les Regions i al Comitè Econòmic i Social.

3. No obstant el que disposa l'apartat 2, en els àmbits que preveuen les lletres c), d), f) i g) de l'apartat 1, el Consell adoptarà les lleis o les lleis marc europees per unanimitat, prèvia consulta al Parlament Europeu, al Comitè de les Regions i al Comitè Econòmic i Social.

El Consell podrà adoptar, a proposta de la Comissió, una decisió europea perquè el procediment legislatiu ordinari siga aplicable a les lletres d), f) i g) de l'apartat 1. Es pronunciarà per unanimitat, prèvia consulta al Parlament Europeu.

4. Tot Estat membre podrà confiar als interlocutors socials, a petició conjunta d'estos, l'aplicació de les lleis marc europees adoptades d'acord amb els apartats 2 i 3 o, si és el cas, l'aplicació dels reglaments o decisions europeus adoptats de conformitat amb l'article III-212.

En este cas s'assegurarà que, com a molt tard en la data en què haja de traslladar-se una llei marc europea i en la data en què haja d'aplicar-se un reglament europeu o una decisió europea, els interlocutors socials hagen establert, mitjançant un acord, les disposicions necessàries; l'Estat membre interessat haurà de prendre totes les disposicions necessàries per a poder garantir, en tot moment, els resultats fixats per la llei marc, el reglament o la decisió mencionats.

5. Les lleis i les lleis marc europees adoptades en virtut del present article:

- a) no afectaran la facultat reconeguda als Estats membres de definir els principis fonamentals del seu sistema de seguretat social, ni hauran d'afectar de manera significativa el seu equilibri financer;
- b) no impediran als Estats membres mantindre o establir mesures de protecció més estrictes compatibles amb la Constitució.

6. El present article no s'aplicarà a les retribucions, al dret d'associació i sindicació, al dret de vaga ni al dret de locaut.

ARTICLE III-211

1. La Comissió fomentarà la consulta als interlocutors socials a nivell de la Unió i adoptarà qualsevol mesura oportuna per a facilitar el seu diàleg, vetlant perquè les dos parts reben un suport equilibrat.

2. Als efectes de l'apartat 1, abans de presentar propostes en l'àmbit de la política social, la Comissió consultarà els interlocutors socials sobre la possible orientació d'una acció de la Unió.

3. Si, després de la consulta que preveu l'apartat 2, la Comissió creu convenient una acció de la Unió, consultarà els interlocutors socials sobre el contingut de la proposta considerada. Els interlocutors socials remetran a la Comissió un dictamen o, si és el cas, una recomanació.

4. Amb motiu de les consultes que preveuen els apartats 2 i 3, els interlocutors socials podran comunicar a la Comissió la seua voluntat d'iniciar el procés que preveu l'apartat 1 de l'article III-212. La duració d'este procés no podrà ser superior a nou mesos, excepte si els interlocutors socials interessats decidixen prolongar-lo de comú acord amb la Comissió.

ARTICLE III-212

1. El diàleg entre interlocutors socials a nivell de la Unió podrà conduir, si estos ho desitgen, a l'establiment de relacions convencionals, acords inclosos.

2. L'aplicació dels acords celebrats a nivell de la Unió es realitzarà, ja siga segons els procediments i pràctiques propis dels interlocutors socials i dels Estats membres, ja siga, en els àmbits que tracta l'article III-210, a petició conjunta de les parts firmants, mitjançant reglaments o decisions europeus adoptats pel Consell a proposta de la Comissió. Se n'haurà d'informar el Parlament Europeu.

Quan l'acord en qüestió continga una o diverses disposicions relatives a algun dels àmbits en què es requereix la unanimitat en virtut de l'apartat 3 de l'article III-210, el Consell es pronunciarà per unanimitat.

ARTICLE III-213

Per a assolir els objectius mencionats en l'article III-209, i sense perjudici del que disposen les altres disposicions de la Constitució, la Comissió fomentarà la cooperació entre els Estats membres i facilitarà la coordinació de les seues accions en els àmbits de la política social tractats en la present secció, particularment en les matèries relacionades amb:

- a) l'ocupació;
- b) el dret del treball i les condicions de treball;
- c) la formació i perfeccionament professionals;
- d) la seguretat social;
- e) la protecció contra els accidents de treball i les malalties professionals;
- f) la higiene en el treball;

g) el dret de sindicació i les negociacions col·lectives entre empresaris i treballadors.

Amb este fi, la Comissió actuarà en estret contacte amb els Estats membres, per mitjà d'estudis, dictàmens i l'organització de consultes, tant sobre els problemes que es plantegen a nivell nacional com sobre aquells que interessin a les organitzacions internacionals, en particular per mitjà d'iniciatives tendents a establir orientacions i indicadors, a organitzar l'intercanvi de millors pràctiques i a preparar els elements necessaris per al control i l'avaluació periòdics. Es donarà complida informació al Parlament Europeu.

Abans d'emetre els dictàmens que preveu el present article, la Comissió consultarà el Comitè Econòmic i Social.

ARTICLE III-214

1. Cada Estat membre garantirà l'aplicació del principi d'igualtat de retribució entre treballadores i treballadors pel mateix treball o per un treball del mateix valor.

2. Als efectes d'este article, s'entén per "retribució" el salari o sou normal de base o mínim, i qualssevol altres gratificacions satisfetes, directament o indirectament, en diners o en espècie, per l'empresari al treballador en raó de la relació laboral.

La igualtat de retribució, sense discriminació per raó de sexe, significa:

- a) que la retribució establida per a un mateix treball remunerat per unitat d'obra es fixe d'acord amb una mateixa unitat de mesura;
- b) que la retribució establida per a un treball remunerat per unitat de temps siga igual per a un mateix lloc de treball.

3. La llei o la llei marc europea establirà les mesures per a garantir l'aplicació del principi d'igualtat d'oportunitats i igualtat de tracte entre dones i hòmens en assumptes laborals i d'ocupació, inclòs el principi d'igualtat de retribució per un mateix treball o per un treball del mateix valor. La llei o la llei marc s'adoptarà prèvia consulta al Comitè Econòmic i Social.

4. A fi de garantir en la pràctica la plena igualtat entre dones i hòmens en la vida professional, el principi d'igualtat de tracte no impedirà a cap Estat membre mantindre o adoptar mesures que oferisquen avantatges concrets destinats a facilitar al sexe menys representat l'exercici d'una activitat professional o a previndre o compensar desavantatges en les seues carreres professionals.

ARTICLE III-215

Els Estats membres procuraran mantindre l'equivalència existent entre els règims de vacances retribuïdes.

ARTICLE III-216

La Comissió elaborarà un informe anual sobre l'evolució en la consecució dels objectius de l'article III-209, que inclourà la situació demogràfica en la Unió. La Comissió remetrà este informe al Parlament Europeu, al Consell i al Comitè Econòmic i Social.

ARTICLE III-217

El Consell adoptarà per majoria simple una decisió europea per la qual es crea un Comitè de Protecció Social, de caràcter consultiu, per a fomentar la cooperació en matèria de

protecció social entre els Estats membres i amb la Comissió. El Consell es pronunciarà prèvia consulta al Parlament Europeu.

El Comit  tindrà les funcions següents:

- a) supervisar la situació social i l'evolució de les polítiques de protecció social dels Estats membres i de la Unió;
- b) facilitar l'intercanvi d'informació, experiències i bones pràctiques entre els Estats membres i amb la Comissió;
- c) sense perjudi del que disposa l'article III-344, elaborar informes, emetre dictàmens o mamprendre altres activitats en els àmbits referents a les seues atribucions, ja siga a petició del Consell o de la Comissió, ja siga per iniciativa pròpia.

Per a dur a terme el seu mandat, el Comit  establirà els contactes adequats amb els interlocutors socials.

Cada Estat membre i la Comissió nomenaran dos membres del Comit .

ARTICLE III-218

La Comissió dedicar , en el seu informe anual al Parlament Europeu, un capítol especial a l'evolució de la situació social en la Unió.

El Parlament Europeu podrà invitar la Comissió a elaborar informes sobre problemes particulars relatius a la situació social.

ARTICLE III-219

1. Per a millorar les possibilitats d'ocupació dels treballadors en el mercat interior i contribuir així a l'elevació del nivell de vida, es crea un Fons Social Europeu destinat a fomentar, dins de la Unió, les oportunitats d'ocupació i la mobilitat geogràfica i professional dels treballadors, així com a facilitar la seua adaptació a les transformacions industrials i a l'evolució dels sistemes de producció, en especial per mitjà de la formació i la reconversió professionals.
2. La Comissió administrarà el Fons. En esta tasca estarà assistida per un comitè, presidit per un membre de la Comissió i compost per representants dels Estats membres, de les organitzacions sindicals de treballadors i de les associacions empresarials.
3. La llei europea establirà les mesures d'aplicació relatives al Fons. S'adoptarà prèvia consulta al Comitè de les Regions i al Comitè Econòmic i Social.

SECCIÓ 3

COHESIÓ ECONÒMICA, SOCIAL I TERRITORIAL

ARTICLE III-220

A fi de promoure un desenvolupament harmoniós del conjunt de la Unió, esta desenvoluparà i prosseguirà la seua acció encaminada a reforçar la seua cohesió econòmica, social i territorial.

En particular, la Unió intentarà reduir les diferències entre els nivells de desenvolupament de les distintes regions i el retard de les regions menys afavorides.

Entre les regions afectades es prestarà especial atenció a les zones rurals, a les zones afectades per una transició industrial i a les regions que patixen desavantatges naturals o demogràfics greus i permanents com, per exemple, les regions septentrionals amb una escassa densitat de població i les regions insulars, transfrontereres i de muntanya.

ARTICLE III-221

Els Estats membres conduiran la seua política econòmica i la coordinaran amb vista a assolir també els objectius que enuncia l'article III-220. La definició i l'execució de les polítiques i accions de la Unió i la realització del mercat interior tindran en compte estos objectius i contribuiran a la seua consecució. La Unió donarà suport així mateix a esta consecució a través de l'actuació que realitza per mitjà dels fons amb finalitat estructural (Fons Europeu d'Orientació i de Garantia Agrícola, secció "Orientació"; Fons Social Europeu; Fons Europeu de Desenvolupament Regional), el Banc Europeu d'Inversions i els altres instruments financers existents.

Cada tres anys, la Comissió presentarà un informe al Parlament Europeu, al Consell, al Comitè de les Regions i al Comitè Econòmic i Social sobre els avanços realitzats en la consecució de la cohesió econòmica, social i territorial i sobre la forma en què els diversos mitjans que estableix este article hi hagen contribuït. Si és el cas, l'informe anirà acompanyat de les propostes adequades.

La llei o la llei marc europea podrà establir mesures específiques al marge dels fons, sense perjudici de les mesures que s'adopten en el marc de la resta de polítiques de la Unió. La llei o la llei marc s'adoptarà prèvia consulta al Comitè de les Regions i al Comitè Econòmic i Social.

ARTICLE III-222

El Fons Europeu de Desenvolupament Regional estarà destinat a contribuir a la correcció dels principals desequilibris regionals dins de la Unió per mitjà d'una participació en el desenvolupament i en l'ajust estructural de les regions menys desenvolupades i en la reconversió de les regions industrials en declivi.

ARTICLE III-223

1. Sense perjudici del que disposa l'article III-224, la llei europea determinarà les funcions, els objectius prioritaris i l'organització dels fons amb finalitat estructural, la qual cosa podrà comportar l'agrupació dels fons, les normes generals aplicables als fons, així com les disposicions necessàries per a garantir la seua eficàcia i la coordinació dels fons entre si i amb els altres instruments financers existents.

Un Fons de Cohesió, creat mitjançant una llei europea, proporcionarà una contribució financera a la realització de projectes en els sectors del medi ambient i de les xarxes transeuropees en matèria d'infraestructures del transport.

En tots els casos, la llei europea s'adoptarà prèvia consulta al Comitè de les Regions i al Comitè Econòmic i Social.

2. Les primeres disposicions relatives als fons amb finalitat estructural i al Fons de Cohesió que s'adopten després de les que estiguen vigents en la data de la firma del Tractat pel qual s'establix una Constitució per a Europa s'establiran mitjançant una llei europea del Consell. Este es pronunciarà per unanimitat, prèvia aprovació del Parlament Europeu.

ARTICLE III-224

La llei europea establirà les mesures d'aplicació relatives al Fons Europeu de Desenvolupament Regional. S'adoptarà prèvia consulta al Comitè de les Regions i al Comitè Econòmic i Social.

Pel que fa al Fons Europeu d'Orientació i de Garantia Agrícola, secció "Orientació", i al Fons Social Europeu, seran aplicables, respectivament, l'article III-231 i l'apartat 3 de l'article III-219.

SECCIÓ 4

AGRICULTURA I PESCA

ARTICLE III-225

La Unió definirà i aplicarà una política comuna d'agricultura i pesca.

Per “productes agrícoles” s'entén els productes de la terra, de la ramaderia i de la pesca, així com els productes de primera transformació directament relacionats amb aquells. S'entendrà que les referències a la política agrícola comuna o a l'agricultura i la utilització del terme “agrícola” comprenen també la pesca, tenint en compte les característiques particulars d'este sector.

ARTICLE III-226

1. El mercat interior comprendrà l'agricultura i el comerç dels productes agrícoles.
2. Excepte disposició en contra dels articles III-227 a III-232, les normes previstes per a l'establiment o el funcionament del mercat interior seran aplicables als productes agrícoles.
3. Els productes enumerats en l'Annex I estaran subjectes als articles III-227 a III-232.
4. El funcionament i desenvolupament del mercat interior per als productes agrícoles hauran d'anar acompanyats d'una política agrícola comuna.

ARTICLE III-227

1. Els objectius de la política agrícola comuna seran:
 - a) incrementar la productivitat agrícola, fomentant el progrés tècnic i assegurant el desenvolupament racional de la producció agrícola, així com l'ocupació òptima dels factors de producció, especialment de la mà d'obra;
 - b) garantir així un nivell de vida equitatiu a la població agrícola, en especial per mitjà de l'augment de la renda individual dels que treballen en l'agricultura;
 - c) estabilitzar els mercats;
 - d) garantir la seguretat dels abastiments;
 - e) assegurar al consumidor subministraments a preus raonables.

2. En l'elaboració de la política agrícola comuna i dels mètodes especials que esta puga comportar, es tindran en compte:
 - a) les característiques especials de l'activitat agrícola, que deriven de l'estructura social de l'agricultura i de les desigualtats estructurals i naturals entre les diverses regions agrícoles;
 - b) la necessitat d'efectuar gradualment les oportunes adaptacions;
 - c) el fet que, en els Estats membres, l'agricultura constituïx un sector estretament vinculat al conjunt de l'economia.

ARTICLE III-228

1. Per a assolir els objectius que enuncia l'article III-227, es crea una organització comuna dels mercats agrícoles.

Segons els productes, esta organització adoptarà una de les formes següents:

- a) normes comunes sobre la competència;
- b) una coordinació obligatòria de les diverses organitzacions nacionals de mercat;
- c) una organització europea del mercat.

2. L'organització comuna establida sota una de les formes indicades en l'apartat 1 podrà comprendre totes les mesures necessàries per a assolir els objectius que enuncia l'article III-227, en particular la regulació de preus, subvencions a la producció i a la comercialització dels diversos productes, sistemes d'emmagatzemament i de compensació de romanents i mecanismes comuns d'estabilització de les importacions o exportacions.

L'organització comuna haurà de limitar-se a perseguir els objectius que enuncia l'article III-227 i excloure qualsevol discriminació entre productors o consumidors de la Unió.

Qualsevol política comuna de preus haurà de basar-se en criteris comuns i en mètodes de càlcul uniformes.

3. Per a fer possible que l'organització comuna mencionada en l'apartat 1 assolisca els seus objectius, es podran crear un o més fons d'orientació i de garantia agrícola.

ARTICLE III-229

Per a assolir els objectius que enuncia l'article III-227, podran establir-se, en l'àmbit de la política agrícola comuna, mesures com ara:

- a) una coordinació eficaç dels esforços mampresos en els sectors de la formació professional, la investigació i la divulgació de coneixements agronòmics, que podrà comprendre projectes o institucions finançats en comú;
- b) actuacions conjuntes per al desenvolupament del consum de determinats productes.

ARTICLE III-230

1. La secció relativa a les normes sobre la competència s'aplicarà a la producció i al comerç dels productes agrícoles tan sols en la mesura que determine la llei o la llei marc europea de conformitat amb l'apartat 2 de l'article III-231, tenint en compte els objectius que enuncia l'article III-227.

2. El Consell, a proposta de la Comissió, podrà adoptar un reglament europeu o una decisió europea que autoritze la concessió d'ajudes:

- a) per a la protecció de les explotacions desfavorides per condicions estructurals o naturals;
- b) en el marc de programes de desenvolupament econòmic.

ARTICLE III-231

1. La Comissió presentarà propostes relatives a l'elaboració i execució de la política agrícola comuna, inclosa la substitució de les organitzacions nacionals per alguna de les formes d'organització comuna que preveu l'apartat 1 de l'article III-228, així com a l'aplicació de les mesures que preveu la present secció.

Estes propostes tindran en compte la interdependència de les qüestions agrícoles que preveu la present secció.

2. La llei o la llei marc europea establirà l'organització comuna de mercats agrícoles que preveu l'apartat 1 de l'article III-228, així com la resta de disposicions necessàries per a perseguir els objectius de la política comuna d'agricultura i pesca. Esta llei o llei marc s'adoptarà prèvia consulta al Comitè Econòmic i Social.

3. El Consell, a proposta de la Comissió, adoptarà els reglaments o decisions europeus relatius a la fixació dels preus, les exaccions, les ajudes i les limitacions quantitatives, així com a la fixació i el repartiment de les possibilitats de pesca.

4. En les condicions establides en l'apartat 2, les organitzacions nacionals de mercat podran substituir-se per l'organització comuna que preveu l'apartat 1 de l'article III-228:

- a) quan l'organització comuna oferisca als Estats membres que s'oposen a esta mesura i disposen d'una organització nacional per a la producció de què es tracte garanties equivalents per a l'ocupació i el nivell de vida dels productors interessats, tenint en compte el ritme de les possibles adaptacions i de les necessàries especialitzacions, i
- b) quan esta organització assegure als intercanvis dins de la Unió condicions anàlogues a les existents en un mercat nacional.

5. En el cas que es cree una organització comuna per a determinades matèries primeres, sense que existisca encara una organització comuna per als corresponents productes transformats, estes matèries primeres utilitzades en els productes transformats destinats a l'exportació a tercers països podran importar-se des de fora de la Unió.

ARTICLE III-232

Quan en un Estat membre un producte estiga subjecte a una organització nacional de mercat o a qualsevol reglamentació interna d'efecte equivalent que afecte la situació competitiva d'una producció semblant en un altre Estat membre, els Estats membres aplicaran un gravamen compensatori a l'entrada d'este producte procedent de l'Estat membre que posseïska l'esmentada organització o reglamentació, a menys que eixe Estat aplique ja un gravamen compensatori a l'eixida del producte.

La Comissió adoptarà reglaments o decisions europeus que fixaran l'import d'estos gravàmens en la mesura necessària per a restablir l'equilibri. Podrà autoritzar igualment l'adopció d'altres mesures en les condicions i segons les modalitats que la Comissió determine.

SECCIÓ 5

MEDI AMBIENT

ARTICLE III-233

1. La política mediambiental de la Unió contribuirà a assolir els següents objectius:
 - a) preservar, protegir i millorar la qualitat del medi ambient;
 - b) protegir la salut de les persones;
 - c) utilitzar els recursos naturals de manera prudent i racional;
 - d) promoure mesures a nivell internacional destinades a fer front als problemes regionals o mundials del medi ambient.

2. La política mediambiental de la Unió tindrà com a objectiu un nivell elevat de protecció, tenint present la diversitat de situacions existents en les diverses regions de la Unió. Es basarà en els principis de precaució i d'acció preventiva, en el principi de correcció dels danys al medi ambient, preferentment en l'origen, i en el principi que qui contamina paga.

En este context, les mesures d'harmonització que responguen a exigències de la protecció del medi ambient inclouran, en els casos apropiats, una clàusula de salvaguarda que autoritze els Estats membres a adoptar, per motius mediambientals no econòmics, disposicions provisionals sotmeses a un procediment de control de la Unió.

3. En l'elaboració de la seua política mediambiental, la Unió tindrà en compte:

- a) les dades científiques i tècniques disponibles;
- b) les condicions mediambientals en les diverses regions de la Unió;
- c) els avantatges i les càrregues que puguen derivar-se de l'acció o de la falta d'acció;
- d) el desenvolupament econòmic i social de la Unió en el seu conjunt i el desenvolupament equilibrat de les seues regions.

4. En el marc de les seues respectives competències, la Unió i els Estats membres cooperaran amb els tercers països i les organitzacions internacionals competents. Les modalitats de la cooperació de la Unió podran ser objecte d'acords entre esta i les terceres parts interessades.

El primer paràgraf s'entendrà sense perjudi de les competències dels Estats membres per a negociar en els fòrums internacionals i per a celebrar acords internacionals.

ARTICLE III-234

1. La llei o la llei marc europea establirà les accions que hagen de mamprendre's per a assolir els objectius fixats en l'article III-233. S'adoptarà prèvia consulta al Comitè de les Regions i al Comitè Econòmic i Social.
2. No obstant el que disposa l'apartat 1 i sense perjudi del que disposa l'article III-172, el Consell adoptarà per unanimitat lleis o lleis marc europees que establisquen:
 - a) disposicions essencialment de caràcter fiscal;
 - b) mesures que afecten:

- i) a l'ordenació del territori;
 - ii) a la gestió quantitativa dels recursos hídrics o, directament o indirectament, a la disponibilitat d'estos recursos;
 - iii) a la utilització del sòl, a excepció de la gestió dels residus;
- c) mesures que afecten de forma significativa l'elecció per un Estat membre entre diverses fonts d'energia i l'estructura general del seu abastiment energètic.

El Consell podrà adoptar per unanimitat, a proposta de la Comissió, una decisió europea perquè pugui aplicar-se el procediment legislatiu ordinari als àmbits mencionats en el primer paràgraf.

En tots els casos, el Consell es pronunciarà prèvia consulta al Parlament Europeu, al Comitè de les Regions i al Comitè Econòmic i Social.

3. La llei europea establirà programes d'acció de caràcter general que fixen els objectius prioritaris que hagen d'assolir-se. Esta llei s'adoptarà prèvia consulta al Comitè de les Regions i al Comitè Econòmic i Social.

Les mesures necessàries per a l'execució d'estos programes s'adoptaran de conformitat amb les condicions que preveuen els apartats 1 o 2, segons siga procedent.

4. Sense perjudi de determinades mesures adoptades per la Unió, els Estats membres tindran a càrrec seu el finançament i l'execució de la política mediambiental.

5. Sense perjudi del principi que qui contamina paga, quan una mesura basada en l'apartat 1 comporte costos considerats desproporcionats per a les autoritats públiques d'un Estat membre, eixa mesura establirà de la manera adequada una de les següents possibilitats o les dos:

- a) excepcions de caràcter temporal,
- b) suport financer a càrrec del Fons de Cohesió.

6. Les mesures de protecció adoptades en virtut del present article no obstaran perquè cada Estat membre mantinga o adopte mesures de major protecció. Estes hauran de ser compatibles amb la Constitució i es notificaran a la Comissió.

SECCIÓ 6

PROTECCIÓ DELS CONSUMIDORS

ARTICLE III-235

1. Per a promoure els interessos dels consumidors i garantir-los un nivell elevat de protecció, la Unió contribuirà a protegir la salut, la seguretat i els interessos econòmics dels consumidors, així com a promoure el seu dret a la informació, a l'educació i a organitzar-se per a defensar els seus interessos.
2. La Unió contribuirà a assolir els objectius que enuncia l'apartat 1 per mitjà de:
 - a) mesures adoptades en aplicació de l'article III-172 en el marc de l'establiment o del funcionament del mercat interior;
 - b) mesures que donen suport a la política duta a terme pels Estats membres, la complementen i la supervisen.

3. La llei o la llei marc europea establirà les mesures mencionades en la lletra b) de l'apartat 2. S'adoptarà prèvia consulta al Comité Econòmic i Social.

4. Els actes adoptats en aplicació de l'apartat 3 no obstaran perquè cada Estat membre mantinga o adopte disposicions de major protecció. Estes hauran de ser compatibles amb la Constitució i es notificaran a la Comissió.

SECCIÓ 7

TRANSPORTS

ARTICLE III-236

1. Els objectius de la Constitució es perseguiran, en la matèria regulada per la present secció, en el marc d'una política comuna de transports.

2. L'apartat 1 s'aplicarà, tenint en compte les peculiaritats del sector dels transports, mitjançant una llei o una llei marc europea, que s'adoptarà després de consultar el Comité de les Regions i el Comité Econòmic i Social.

La llei o la llei marc europea establirà:

a) normes comunes aplicables als transports internacionals efectuats des de o cap al territori d'un Estat membre, o a través del territori d'un o més Estats membres;

- b) les condicions d'accés dels transportistes no residents als servicis de transports nacionals en un Estat membre;
- c) les mesures que permeten millorar la seguretat dels transports;
- d) qualssevol altres mesures oportunes.

3. Quan s'adopti la llei o la llei marc europea que preveu l'apartat 2, es tindran en compte els casos en què la seua aplicació pugui afectar greument el nivell de vida i l'ocupació d'algunes regions, així com l'explotació del material de transport.

ARTICLE III-237

Fins a l'adopció de la llei o la llei marc europea que preveu l'apartat 2 de l'article III-236, i llevat que el Consell adopte per unanimitat una decisió europea per la qual es concedisca una excepció, cap Estat membre podrà fer que les diverses disposicions que estigueren regulant esta matèria l'1 de gener de 1958 o, per als Estats que s'hi hagen adherit, en la data de la seua adhesió, produïsquen efectes que, directament o indirectament, resulten menys favorables als transportistes dels altres Estats membres que als transportistes nacionals.

ARTICLE III-238

Serán compatibles amb la Constitució les ajudes que responguen a les necessitats de coordinació dels transports o que corresponguen al reembossament de certes obligacions inherents a la noció de servici públic.

ARTICLE III-239

Qualsevol mesura en matèria de preus i condicions de transport que s'adopti en el marc de la Constitució haurà de tindre en compte la situació econòmica dels transportistes.

ARTICLE III-240

1. Respecte al tràfic intern de la Unió, queden prohibides les discriminacions consistents en l'aplicació per un transportista, per a les mateixes mercaderies i les mateixes relacions de tràfic, de preus i condicions de transport diferents en raó de l'Estat membre d'origen o de destinació dels productes transportats.

2. L'apartat 1 no exclou que puguin adoptar-se altres lleis o lleis marc europees en aplicació de l'apartat 2 de l'article III-236.

3. El Consell adoptarà, a proposta de la Comissió, reglaments o decisions europeus que garantisquen l'aplicació de l'apartat 1. Es pronunciarà prèvia consulta al Parlament Europeu i al Comitè Econòmic i Social.

El Consell podrà adoptar, en particular, els reglaments i les decisions europeus necessaris per a permetre a les institucions vetlar pel compliment de la norma que estableix l'apartat 1 i assegurar-ne als usuaris el ple benefici.

4. La Comissió, per iniciativa pròpia o a instància d'un Estat membre, examinarà els casos de discriminació a què fa referència l'apartat 1 i, prèvia consulta a qualsevol Estat membre interessat, adoptarà, en el marc dels reglaments i les decisions europees que preveu l'apartat 3, les decisions europees necessàries.

ARTICLE III-241

1. Queda prohibida la imposició per un Estat membre, al transport dins de la Unió, de preus i condicions que suposen qualsevol forma d'ajuda o protecció a una o més empreses o indústries determinades, a menys que tal imposició haja sigut autoritzada mitjançant una decisió europea de la Comissió.

2. La Comissió, per iniciativa pròpia o a instància d'un Estat membre, examinarà els preus i les condicions esmentats en l'apartat 1, tenint en compte especialment, d'una banda, les exigències d'una política econòmica regional adequada, les necessitats de les regions subdesenvolupades i els problemes de les regions greument afectades per circumstàncies polítiques, i, d'una altra, la repercussió de tals preus i condicions en la competència entre les diverses formes de transport.

La Comissió, prèvia consulta a tots els Estats membres interessats, adoptarà les decisions europees necessàries.

3. La prohibició esmentada en l'apartat 1 no s'aplicarà a les tarifes de competència.

ARTICLE III-242

Els drets o cànon que, independentment dels preus de transport, perceba un transportista per travessar les fronteres no hauran de sobrepassar una quantia raonable, tenint en compte les despeses reals a què efectivament done lloc este encreuament.

Els Estats membres procuraran reduir estes despeses.

La Comissió podrà dirigir als Estats membres recomanacions relatives a l'aplicació d'este article.

ARTICLE III-243

Les disposicions de la present secció no obstaran a les mesures adoptades en la República Federal d'Alemanya, en la mesura que siguen necessàries per a compensar els desavantatges econòmics ocasionats per la divisió d'Alemanya a l'economia de determinades regions de la República Federal afectades per esta divisió. Cinc anys després de l'entrada en vigor del Tractat pel qual s'establix una Constitució per a Europa, el Consell podrà adoptar, a proposta de la Comissió, una decisió europea per la qual es derogue el present article.

ARTICLE III-244

Es crea un Comité Consultiu adjunt a la Comissió, compost per experts designats pels governs dels Estats membres. La Comissió consultarà este Comité sobre assumptes de transports sempre que ho crega convenient.

ARTICLE III-245

1. La present secció s'aplicarà als transports per ferrocarril, carretera o vies navegables.

2. La llei o la llei marc europea podrà establir mesures apropiades per a la navegació marítima i aèria. S'adoptarà prèvia consulta al Comitè de les Regions i al Comitè Econòmic i Social.

SECCIÓ 8

XARXES TRANSEUROPEES

ARTICLE III-246

1. Per a contribuir a la realització dels objectius esmentats en els articles III-130 i III-220 i fer possible que els ciutadans de la Unió, els operadors econòmics i els ens regionals i locals participen plenament dels beneficis derivats de la creació d'un espai sense fronteres interiors, la Unió contribuirà a l'establiment i al desenvolupament de xarxes transeuropees en els sectors de les infraestructures de transports, les telecomunicacions i l'energia.

2. En el context d'un sistema de mercats oberts i competitius, l'acció de la Unió tindrà com a objectiu afavorir la interconnexió i interoperabilitat de les xarxes nacionals, així com l'accés a eixes xarxes. Tindrà en compte, en particular, la necessitat de connectar les regions insulars, aïllades i perifèriques amb les regions centrals de la Unió.

ARTICLE III-247

1. Per a assolir els objectius mencionats en l'article III-246, la Unió:
 - a) elaborarà un conjunt d'orientacions sobre els objectius, prioritats i grans línies de les accions previstes en l'àmbit de les xarxes transeuropees; estes orientacions determinaran projectes d'interés comú;
 - b) realitzarà les accions que puguen resultar necessàries per a garantir la interoperabilitat de les xarxes, especialment en l'àmbit de l'harmonització de les normes tècniques;
 - c) podrà donar suport a projectes d'interés comú que reben el suport dels Estats membres i hagen sigut determinats en el marc de les orientacions esmentades en la lletra a), especialment en forma d'estudis de viabilitat, garanties de crèdit o bonificacions d'interés; la Unió podrà aportar també una contribució financera per mitjà del Fons de Cohesió a projectes específics d'infraestructures del transport en els Estats membres.

L'acció de la Unió tindrà en compte la viabilitat econòmica potencial dels projectes.

2. La llei o la llei marc europea establirà les orientacions i les altres mesures que preveu l'apartat 1. S'adoptarà prèvia consulta al Comitè de les Regions i al Comitè Econòmic i Social.

Les orientacions i els projectes d'interés comú relatius al territori d'un Estat membre requeriran la conformitat de l'Estat membre interessat.

3. Els Estats membres coordinaran entre si, en col·laboració amb la Comissió, les polítiques que apliquen a nivell nacional i que puguin tindre una influència significativa en la consecució dels objectius mencionats en l'article III-246. La Comissió, en estreta col·laboració amb els Estats membres, podrà prendre qualsevol iniciativa adequada per a fomentar esta coordinació.

4. La Unió podrà cooperar amb tercers països per a fomentar projectes d'interés comú i garantir la interoperabilitat de les xarxes.

SECCIÓ 9

INVESTIGACIÓ, DESENVOLUPAMENT TECNOLÒGIC I ESPAI

ARTICLE III-248

1. L'acció de la Unió tindrà com a objectiu reforçar les seues bases científiques i tecnològiques, per mitjà de la realització d'un espai europeu d'investigació en què els investigadors, els coneixements científics i les tecnologies circulen lliurement; afavorir el desenvolupament de la seua competitivitat, inclosa la de la seua indústria, i fomentar les accions d'investigació que es consideren necessàries en virtut dels altres capítols de la Constitució.

2. Als efectes de l'apartat 1, la Unió estimularà en tot el seu territori les empreses, incloses les xicotetes i les mitjanes, els centres d'investigació i les universitats en els seus esforços d'investigació i de desenvolupament tecnològic d'alta qualitat. Donarà suport als seus esforços de cooperació, a fi de permetre, sobretot, que els investigadors cooperen lliurement més enllà de les fronteres i que les empreses aprofiten les possibilitats del mercat interior, en particular gràcies a l'obertura de la contractació pública nacional, la definició de normes comunes i la supressió dels obstacles jurídics i fiscals a esta cooperació.

3. Totes les accions de la Unió en l'àmbit de la investigació i del desenvolupament tecnològic, incloses les accions de demostració, es decidiran i s'executaran d'acord amb la present secció.

ARTICLE III-249

Per a perseguir els objectius mencionats en l'article III-248, la Unió realitzarà les accions següents, que complementaran les accions mampreses en els Estats membres:

- a) execució de programes d'investigació, desenvolupament tecnològic i demostració, promovent la cooperació amb les empreses, els centres d'investigació i les universitats, i d'estes entitats entre si;
- b) promoció de la cooperació en matèria d'investigació, desenvolupament tecnològic i demostració de la Unió amb els tercers països i les organitzacions internacionals;
- c) difusió i explotació dels resultats de les activitats en investigació, de desenvolupament tecnològic i demostració de la Unió;
- d) estímul a la formació i a la mobilitat dels investigadors de la Unió.

ARTICLE III-250

1. La Unió i els Estats membres coordinaran la seua acció en matèria d'investigació i de desenvolupament tecnològic, a fi de garantir la coherència recíproca entre les polítiques nacionals i la política de la Unió.

2. La Comissió, en estreta col·laboració amb els Estats membres, podrà adoptar qualsevol iniciativa adequada per a promoure la coordinació que preveu l'apartat 1, en particular iniciatives tendents a establir orientacions i indicadors, organitzar l'intercanvi de millors pràctiques i preparar els elements necessaris per al control i l'avaluació periòdics. Es donarà complida informació al Parlament Europeu.

ARTICLE III-251

1. La llei europea establirà el Programa Marc plurianual, que inclourà el conjunt de les accions finançades per la Unió. Esta llei s'adoptarà prèvia consulta al Comitè Econòmic i Social.

El Programa Marc:

- a) fixarà els objectius científics i tecnològics que hagen d'assolir-se per mitjà de les accions que preveu l'article III-249 i les prioritats corresponents;
 - b) indicarà les grans línies d'estes accions;
 - c) fixarà l'import global màxim i les normes de participació financera de la Unió en el Programa Marc, així com les quotes respectives de cada una de les accions previstes.
2. El Programa Marc plurianual s'adaptarà o completarà en funció de l'evolució de les situacions.

3. Una llei europea del Consell establirà els programes específics que desenvolupen el Programa Marc plurianual en cada una de les accions. Cada programa específic precisarà els criteris de la seua realització, fixarà la seua duració i preveurà els mitjans que es consideren necessaris. La suma dels imports que es consideren necessaris fixats pels programes específics no podrà superar l'import global màxim fixat per al Programa Marc i per a cada acció. Esta llei s'adoptarà prèvia consulta al Parlament Europeu i al Comitè Econòmic i Social.

4. Com a complement de les accions que preveu el Programa Marc plurianual, la llei europea establirà les mesures necessàries per a la realització de l'espai europeu d'investigació. Esta llei s'adoptarà prèvia consulta al Comitè Econòmic i Social.

ARTICLE III-252

1. Per a l'execució del Programa Marc plurianual, la llei o la llei marc europea establirà:
 - a) les normes per a la participació de les empreses, els centres d'investigació i les universitats;
 - b) les normes aplicables a la difusió dels resultats de la investigació.

La llei o la llei marc europea s'adoptarà prèvia consulta al Comitè Econòmic i Social.

2. En l'execució del Programa Marc plurianual, la llei europea podrà establir programes complementaris en què només participen determinats Estats membres que en garantisquen el finançament, sense perjudi d'una possible participació de la Unió.

La llei europea establirà les normes aplicables als programes complementaris, en particular pel que fa a la difusió dels coneixements i a l'accés d'altres Estats membres. S'adoptarà prèvia consulta al Comitè Econòmic i Social i amb la conformitat dels Estats membres interessats.

3. En l'execució del Programa Marc plurianual, la llei europea podrà establir, d'acord amb els Estats membres interessats, una participació en programes d'investigació i desenvolupament mampresos per diversos Estats membres, inclosa la participació en les estructures creades per a l'execució d'estos programes.

La llei europea s'adoptarà prèvia consulta al Comitè Econòmic i Social.

4. En l'execució del Programa Marc plurianual, la Unió podrà preveure una cooperació en matèria d'investigació, desenvolupament tecnològic i demostració de la Unió amb tercers països o amb organitzacions internacionals.

Les modalitats d'esta cooperació podran ser objecte d'acords entre la Unió i les terceres parts interessades.

ARTICLE III-253

El Consell podrà adoptar, a proposta de la Comissió, reglaments o decisions europeus destinats a crear empreses comunes o qualsevol altra estructura que es considere necessària per a la correcta execució dels programes d'investigació, de desenvolupament tecnològic i de demostració de la Unió. Es pronunciarà prèvia consulta al Parlament Europeu i al Comitè Econòmic i Social.

ARTICLE III-254

1. A fi d'afavorir el progrés científic i tècnic, la competitivitat industrial i l'aplicació de les seues polítiques, la Unió elaborarà una política espacial europea. Amb este fi podrà fomentar iniciatives comunes, donar suport a la investigació i el desenvolupament tecnològic i coordinar els esforços necessaris per a l'exploració i la utilització de l'espai.
2. Per a contribuir a la consecució dels objectius mencionats en l'apartat 1, la llei o la llei marc europea establirà les mesures necessàries, que podran tindre la forma d'un programa espacial europeu.
3. La Unió establirà les relacions que siguen apropiades amb l'Agència Espacial Europea.

ARTICLE III-255

A l'inici de cada any, la Comissió presentarà un informe al Parlament Europeu i al Consell. Este informe versarà en particular sobre les activitats realitzades durant l'any precedent en matèria d'investigació, desenvolupament tecnològic i difusió dels resultats, així com sobre el programa de treball de l'any en curs.

SECCIÓ 10

ENERGIA

ARTICLE III-256

1. En el marc de l'establiment o del funcionament del mercat interior i tenint en compte l'exigència de conservar i millorar el medi ambient, la política energètica de la Unió tindrà com a objectiu:

- a) garantir el funcionament del mercat de l'energia;
- b) garantir la seguretat de l'abastiment energètic en la Unió, i
- c) fomentar l'eficiència energètica i l'estalvi energètic, així com el desenvolupament d'energies noves i renovables.

2. Sense perjudi de l'aplicació d'altres disposicions de la Constitució, la llei o la llei marc europea establirà les mesures necessàries per a assolir els objectius mencionats en l'apartat 1. S'adoptarà prèvia consulta al Comitè de les Regions i al Comitè Econòmic i Social.

La llei o la llei marc europea no afectarà el dret d'un Estat membre a determinar les condicions d'exploració dels seus recursos energètics, les seues possibilitats de triar entre distintes fonts d'energia i l'estructura general del seu abastiment energètic, sense perjudi del que disposa la lletra c) de l'apartat 2 de l'article III-234.

3. No obstant el que disposa l'apartat 2, una llei o una llei marc europea del Consell establirà les mesures mencionades en eixe apartat quan siguin essencialment de caràcter fiscal. El Consell es pronunciarà per unanimitat, prèvia consulta al Parlament Europeu.

CAPÍTOL IV

ESPAI DE LLIBERTAT, SEGURETAT I JUSTÍCIA

SECCIÓ 1

DISPOSICIONS GENERALS

ARTICLE III-257

1. La Unió constituïx un espai de llibertat, seguretat i justícia dins del respecte dels drets fonamentals i dels distints sistemes i tradicions jurídics dels Estats membres.
2. Garantirà l'absència de controls de les persones en les fronteres interiors i desenvoluparà una política comuna d'asil, immigració i control de les fronteres exteriors que estiga basada en la solidaritat entre Estats membres i siga equitativa respecte dels nacionals de tercers països. Als efectes d'este capítol, els apàtrides s'assimilaran als nacionals de tercers països.

3. La Unió s'esforçarà per garantir un nivell elevat de seguretat per mitjà de mesures de prevenció de la delinqüència, el racisme i la xenofòbia i de lluita en contra d'ells, mesures de coordinació i cooperació entre autoritats policials i judicials i altres autoritats competents, així com per mitjà del reconeixement mutu de les resolucions judicials en matèria penal i, si cal, per mitjà de l'aproximació de les legislacions penals.

4. La Unió facilitarà la tutela judicial, garantint sobretot el principi de reconeixement mutu de les resolucions judicials i extrajudicials en matèria civil.

ARTICLE III-258

El Consell Europeu definirà les orientacions estratègiques de la programació legislativa i operativa en l'espai de llibertat, seguretat i justícia.

ARTICLE III-259

Pel que fa a les propostes i iniciatives legislatives presentades en el marc de les seccions 4 i 5, els parlaments nacionals vetllaran perquè es respecte el principi de subsidiarietat, d'acord amb el Protocol sobre l'aplicació dels principis de subsidiarietat i proporcionalitat.

ARTICLE III-260

Sense perjudi del que disposen els articles III-360 a III-362, el Consell podrà adoptar, a proposta de la Comissió, reglaments o decisions europeus que establisquen els procediments que seguiran els Estats membres per a efectuar, en col·laboració amb la Comissió, una avaluació objectiva i imparcial de l'aplicació, per les autoritats dels Estats membres, de les polítiques de la Unió que preveu el present capítol, a fi d'afavorir particularment la plena aplicació del principi de reconeixement mutu. Caldrà informar el Parlament Europeu i els parlaments nacionals del contingut i els resultats d'esta avaluació.

ARTICLE III-261

Es crearà un comitè permanent en el Consell a fi de garantir dins de la Unió el foment i la intensificació de la cooperació operativa en matèria de seguretat interior. Sense perjudi del que disposa l'article III-344, este comitè propiciarà la coordinació de l'actuació de les autoritats competents dels Estats membres. Podran participar en els seus treballs els representants dels òrgans i organismes de la Unió afectats. El Parlament Europeu i els parlaments nacionals seran informats d'estos treballs.

ARTICLE III-262

El present capítol s'entendrà sense perjudi de l'exercici de les responsabilitats que incumbixen als Estats membres quant al manteniment de l'orde públic i la salvaguarda de la seguretat interior.

ARTICLE III-263

El Consell adoptarà reglaments europeus per a garantir la cooperació administrativa entre els servicis competents dels Estats membres en els àmbits a què es referix el present capítol, així com entre estos servicis i la Comissió. Es pronunciarà a proposta de la Comissió, sense perjuí del que disposa l'article III-264 i prèvia consulta al Parlament Europeu.

ARTICLE III-264

Els actes que preveuen les seccions 4 i 5, així com els reglaments europeus mencionats en l'article III-263 que garantisquen la cooperació administrativa en els àmbits a què es referixen eixes seccions, s'adoptaran:

- a) a proposta de la Comissió, o
- b) per iniciativa de la quarta part dels Estats membres.

SECCIÓ 2

POLÍTIQUES SOBRE CONTROLS EN LES FRONTERES, ASIL I IMMIGRACIÓ

ARTICLE III-265

1. La Unió desenvoluparà una política que tindrà com a objectiu:

- a) garantir l'absència total de controls de les persones, siga quin siga la seua nacionalitat, quan creuen les fronteres interiors;
 - b) garantir els controls de les persones i la vigilància eficaç en l'encreuament de les fronteres exteriors;
 - c) instaurar progressivament un sistema integrat de gestió de les fronteres exteriors.
2. Als efectes de l'apartat 1, la llei o la llei marc europea establirà les mesures relatives a:
- a) la política comuna de visats i altres permisos de residència de curta duració;
 - b) els controls als quals seran sotmeses les persones que creuen les fronteres exteriors;
 - c) les condicions en què els nacionals de tercers països podran circular lliurement per la Unió durant un curt període;
 - d) qualsevol mesura necessària per a l'establiment progressiu d'un sistema integrat de gestió de les fronteres exteriors;
 - e) l'absència de controls de les persones, siga quina siga la seua nacionalitat, quan creuen les fronteres interiors.
3. El present article no afectarà la competència dels Estats membres respecte de la delimitació geogràfica de les seues fronteres, d'acord amb el dret internacional.

ARTICLE III-266

1. La Unió desenvoluparà una política comuna en matèria d'asil, protecció subsidiària i protecció temporal destinada a oferir un estatut apropiat a qualsevol nacional d'un tercer país que necessite protecció internacional i a garantir el respecte del principi de no devolució. Esta política haurà d'ajustar-se a la Convenció de Ginebra de 28 de juliol de 1951 i al Protocol de 31 de gener de 1967 sobre l'Estatut dels Refugiats, així com als altres tractats pertinents.

2. Als efectes de l'apartat 1, la llei o la llei marc europea establirà les mesures relatives a un sistema europeu comú d'asil que incloga:

- a) un estatut uniforme d'asil per a nacionals de tercers països, vàlid en tota la Unió;
- b) un estatut uniforme de protecció subsidiària per als nacionals de tercers països que, sense obtenir l'asil europeu, necessiten protecció internacional;
- c) un sistema comú per a la protecció temporal de les persones desplaçades, en cas d'afluència massiva;
- d) procediments comuns per a la concessió o la retirada de l'estatut uniforme d'asil o de protecció subsidiària;
- e) criteris i mecanismes per a determinar l'Estat membre responsable d'examinar una sol·licitud d'asil o de protecció subsidiària;
- f) normes relatives a les condicions d'acollida dels sol·licitants d'asil o de protecció subsidiària;

g) l'associació i la cooperació amb tercers països per a gestionar els fluxos de persones que sol·liciten asil o una protecció subsidiària o temporal.

3. Si un o més Estats membres s'enfronten a una situació d'emergència caracteritzada per l'afluència sobtada de nacionals de tercers països, el Consell podrà adoptar, a proposta de la Comissió, reglaments o decisions europeus que establisquen mesures provisionals en benefici dels Estats membres afectats. Es pronunciarà prèvia consulta al Parlament Europeu.

ARTICLE III-267

1. La Unió desenvoluparà una política comuna d'immigració destinada a garantir, en tot moment, una gestió eficaç dels fluxos migratoris, un tractament equitatiu dels nacionals de tercers països que residisquen legalment en els Estats membres, així com una prevenció i una intensificació de la lluita contra la immigració il·legal i la tracta d'éssers humans.

2. Als efectes de l'apartat 1, la llei o la llei marc europea establirà les mesures en els àmbits següents:

- a) les condicions d'entrada i de residència i les normes relatives a l'expedició pels Estats membres de visats i permisos de residència de llarga duració, inclosos els destinats a la reagrupació familiar;
- b) la definició dels drets dels nacionals de tercers països que residisquen legalment en un Estat membre, incloent-hi les condicions que regixen la llibertat de circulació i de residència en els altres Estats membres;

c) la immigració i residència il·legals, incloses l'expulsió i la repatriació de residents en situació il·legal;

d) la lluita contra la tracta d'éssers humans, particularment de dones i xiquets.

3. La Unió podrà celebrar amb tercers països acords per a la readmissió, en els seus països d'origen o de procedència, de nacionals de tercers països que no complisquen o que hagen deixat de complir les condicions d'entrada, presència o residència en el territori d'un dels Estats membres.

4. La llei o la llei marc europea podrà establir mesures per a fomentar i donar suport a l'acció dels Estats membres destinada a propiciar la integració dels nacionals de tercers països que residisquen legalment en el seu territori, excloent-ne qualsevol harmonització de les disposicions legals i reglamentàries dels Estats membres.

5. El present article no afectarà el dret dels Estats membres a establir el volum d'admissió en el seu territori de nacionals de tercers països procedents de tercers països a fi de buscar treball per compte d'altri o per compte propi.

ARTICLE III-268

Les polítiques de la Unió referides en la present secció i la seua execució es regiran pel principi de solidaritat i de repartiment equitatiu de la responsabilitat entre els Estats membres, incloent-hi l'aspecte financer. Cada vegada que siga necessari, els actes de la Unió adoptats en virtut de la present secció contindran mesures apropiades per a l'aplicació d'este principi.

SECCIÓ 3

COOPERACIÓ JUDICIAL EN MATÈRIA CIVIL

ARTICLE III-269

1. La Unió desenvoluparà una cooperació judicial en assumptes civils amb repercussió transfronterera, basada en el principi de reconeixement mutu de les resolucions judicials i extrajudicials. Esta cooperació podrà incloure l'adopció de mesures d'aproximació de les disposicions legals i reglamentàries dels Estats membres.

2. Als efectes de l'apartat 1, la llei o la llei marc europea establirà, en particular quan resulte necessari per al bon funcionament del mercat interior, mesures per a garantir, entre altres coses:

- a) el reconeixement mutu, entre els Estats membres, de les resolucions judicials i extrajudicials, així com la seua execució;
- b) la notificació i el trasllat transfronterers de documents judicials i extrajudicials;
- c) la compatibilitat de les normes aplicables en els Estats membres en matèria de conflictes de lleis i de jurisdicció;
- d) la cooperació en l'obtenció de proves;
- e) una tutela judicial efectiva;

- f) l'eliminació dels obstacles al bon funcionament dels procediments civils, fomentant si cal la compatibilitat de les normes de procediment civil aplicables en els Estats membres;
- g) el desenvolupament de mètodes alternatius de resolució de litigis;
- h) el suport a la formació de magistrats i del personal al servici de l'administració de justícia.

3. No obstant el que disposa l'apartat 2, les mesures relatives al dret de família amb repercussió transfronterera s'establiran mitjançant una llei o una llei marc europea del Consell, que es pronunciarà per unanimitat, prèvia consulta al Parlament Europeu.

El Consell podrà adoptar, a proposta de la Comissió, una decisió europea que determine els aspectes de l dret de família amb repercussió transfronterera que puguin ser objecte d'actes adoptats pel procediment legislatiu ordinari. El Consell es pronunciarà per unanimitat, prèvia consulta al Parlament Europeu.

SECCIÓ 4

COOPERACIÓ JUDICIAL EN MATÈRIA PENAL

ARTICLE III-270

1. La cooperació judicial en matèria penal en la Unió es basarà en el principi de reconeixement mutu de les sentències i resolucions judicials, i inclou l'aproximació de les disposicions legals i reglamentàries dels Estats membres en els àmbits referits en l'apartat 2 i en l'article III-271.

La llei o la llei marc europea establirà mesures per a:

- a) establir normes i procediments per a garantir el reconeixement en tota la Unió de totes les formes de sentències i resolucions judicials;
- b) previndre i resoldre els conflictes de jurisdicció entre els Estats membres;
- c) afavorir la formació de magistrats i del personal al servici de l'administració de justícia;
- d) facilitar la cooperació entre les autoritats judicials o equivalents dels Estats membres en el marc del procediment penal i de l'execució de resolucions.

2. En la mesura que siga necessari per a facilitar el reconeixement mutu de les sentències i resolucions judicials i la cooperació policial i judicial en assumptes penals amb dimensió transfronterera, la llei marc europea podrà establir normes mínimes. Estes normes mínimes tindran en compte les diferències entre les tradicions i els sistemes jurídics dels Estats membres.

Estes normes es referiran a:

- a) l'admissibilitat mútua de proves entre els Estats membres;
- b) els drets de les persones durant el procediment penal;
- c) els drets de les víctimes dels delictes;

- d) altres elements específics del procediment penal, que el Consell haurà determinat prèviament mitjançant una decisió europea. Per a l'adopció d'esta decisió, el Consell es pronunciarà per unanimitat, prèvia aprovació del Parlament Europeu.

L'adopció de les normes mínimes que preveu el present apartat no impedirà que els Estats membres mantinguin o instauren un nivell més elevat de protecció de les persones.

3. Quan un membre del Consell considere que un projecte de llei marc europea prevista en l'apartat 2 afecta aspectes fonamentals del seu sistema de justícia penal, podrà sol·licitar que l'assumpte es remeta al Consell Europeu, i en eixe cas quedarà suspès el procediment que estableix l'article III-396. Prèvia deliberació, el Consell Europeu, en el termini de quatre mesos a partir d'esta suspensió:

- a) tornarà el projecte al Consell, posant fi a la suspensió del procediment que estableix l'article III-396, o bé
- b) demanarà a la Comissió o al grup d'Estats membres del qual emane el projecte, que en presente un de nou, i en eixe cas es considerarà que no ha sigut adoptat l'acte proposat inicialment.

4. Si, en finalitzar el termini mencionat en l'apartat 3, el Consell Europeu no ha pres cap mesura o si, en el termini de dotze mesos a partir de la presentació d'un nou projecte en virtut de la lletra b) de l'apartat 3, la llei marc europea no ha sigut adoptada i almenys un terç dels Estats membres vol establir una cooperació reforçada, d'acord amb el projecte de llei marc de què es tracte, ho comunicaran al Parlament Europeu, al Consell i a la Comissió.

En este cas, l'autorització per a iniciar la cooperació reforçada a què es referixen l'apartat 2 de l'article I-44 i l'apartat 1 de l'article III-419 es considerarà concedida, i s'aplicaran les disposicions relatives a la cooperació reforçada.

ARTICLE III-271

1. La llei marc europea podrà establir normes mínimes relatives a la definició de les infraccions penals i de les sancions en àmbits delictius que siguin d'especial gravetat i tinguin una dimensió transfronterera derivada del caràcter o de les repercussions d'estes infraccions o d'una necessitat particular de combatre-les segons criteris comuns.

Estos àmbits delictius són els següents: el terrorisme, la tracta d'éssers humans i l'explotació sexual de dones i xiquets, el tràfic il·lícit de drogues, el tràfic il·lícit d'armes, el blanqueig de capitals, la corrupció, la falsificació de mitjans de pagament, la delinqüència informàtica i la delinqüència organitzada.

Tenint en compte l'evolució de la delinqüència, el Consell podrà adoptar una decisió europea que determine altres àmbits delictius que responguen als criteris que preveu el present apartat. Es pronunciarà per unanimitat, prèvia aprovació del Parlament Europeu.

2. Quan l'aproximació de les disposicions legals i reglamentàries dels Estats membres en matèria penal resulte imprescindible per a garantir l'execució eficaç d'una política de la Unió en un àmbit que haja sigut objecte de mesures d'harmonització, la llei marc europea podrà establir normes mínimes relatives a la definició de les infraccions penals i de les sancions en l'àmbit de què es tracte. Sense perjudi del que disposa l'article III-264, esta llei marc s'adoptarà pel mateix procediment emprat per a l'adopció de les mesures d'harmonització en qüestió.

3. Quan un membre del Consell considere que un projecte de llei marc europea prevista en els apartats 1 o 2 afecta aspectes fonamentals del seu sistema de justícia penal, podrà sol·licitar que l'assumpte es remeta al Consell Europeu, i en eixe cas quedarà suspès el procediment que estableix l'article III-396, en el cas que siga aplicable. Prèvia deliberació, el Consell Europeu, en el termini de quatre mesos a partir d'esta suspensió:

- a) tornarà el projecte al Consell, posant fi d'esta manera a la suspensió del procediment que estableix l'article III-396, en el cas que siga aplicable, o bé
- b) demanarà a la Comissió o al grup d'Estats membres de què emane el projecte que presente un nou projecte, i en eixe cas es considerarà que no ha sigut adoptat l'acte proposat inicialment.

4. Si, en finalitzar el termini mencionat en l'apartat 3, el Consell Europeu no ha pres cap mesura o si, en el termini de dotze mesos a partir de la presentació d'un nou projecte en virtut de la lletra b) de l'apartat 3, la llei marc europea no ha sigut adoptada i almenys un terç dels Estats membres vol establir una cooperació reforçada d'acord amb el projecte de llei marc de què es tracte, ho comunicaran al Parlament Europeu, al Consell i a la Comissió.

En este cas, l'autorització per a iniciar la cooperació reforçada que preveuen l'apartat 2 de l'article I-44 i l'apartat 1 de l'article III-419 es considerarà concedida, i s'aplicaran les disposicions relatives a la cooperació reforçada.

ARTICLE III-272

La llei o la llei marc europea podrà establir mesures que impulsen i donen suport a l'actuació dels Estats membres en l'àmbit de la prevenció de la delinqüència, excloent-ne qualsevol harmonització de les disposicions legals i reglamentàries dels Estats membres.

ARTICLE III-273

1. La funció de l'Eurojust és potenciar i reforçar la coordinació i la cooperació entre les autoritats nacionals encarregades d'investigar i perseguir la delinqüència greu que afecte dos o més Estats membres o que haja de perseguir -se segons criteris comuns, basant-se en les operacions efectuades i en la informació proporcionada per les autoritats dels Estats membres i per l'Europol.

Amb este fi, la llei europea determinarà l'estructura, el funcionament, l'àmbit d'actuació i les competències de l'Eurojust. Estes competències podran incloure:

- a) l'inici de diligències d'investigació penal, així com la proposta d'incoació de procediments penals per les autoritats nacionals competents, especialment els relatius a infraccions que perjudiquen els interessos financers de la Unió;
- b) la coordinació de les investigacions i els procediments mencionats en la lletra a);
- c) la intensificació de la cooperació judicial, fins i tot per mitjà de la resolució de conflictes de jurisdicció i una estreta cooperació amb la Xarxa Judicial Europea.

La llei europea determinarà així mateix el procediment de participació del Parlament Europeu i dels parlaments nacionals en l'avaluació de les activitats de l'Eurojust.

2. En el context de les accions penals que preveu l'apartat 1, i sense perjudi del que disposa l'article III-274, els actes formals de caràcter processal seran duts a terme pels funcionaris nacionals competents.

ARTICLE III-274

1. Per a combatre les infraccions que perjudiquen els interessos financers de la Unió, una llei europea del Consell podrà crear una Fiscalia Europea a partir de l'Eurojust. El Consell es pronunciarà per unanimitat, prèvia aprovació del Parlament Europeu.
2. La Fiscalia Europea, si és el cas en col·laboració amb l'Europol, serà competent per a descobrir els autors, i els seus còmplices, d'infraccions que perjudiquen els interessos financers de la Unió definits en la llei europea que preveu l'apartat 1, i per a incoar un procediment penal i sol·licitar l'obertura de juí contra ells. Exercitarà davant dels òrgans jurisdiccionals competents dels Estats membres l'acció penal relativa a estes infraccions.
3. La llei europea que preveu l'apartat 1 fixarà l'Estatut de la Fiscalia Europea, les condicions per a l'exercici de les seues funcions, les normes de procediment aplicables a les seues activitats i aquelles que regisquen l'admissibilitat de les proves, així com les normes aplicables al control jurisdiccional dels actes processals realitzats en l'exercici de les seues funcions.
4. Simultàniament o amb posterioritat, el Consell Europeu podrà adoptar una decisió europea que modifique l'apartat 1, a fi d'ampliar les competències de la Fiscalia Europea a la lluita contra la delinqüència greu que tinga una dimensió transfronterera, i que modifique en conseqüència l'apartat 2 pel que fa als autors, i als seus còmplices, de delictes greus que afecten diversos Estats membres. El Consell Europeu es pronunciarà per unanimitat, prèvia aprovació del Parlament Europeu i prèvia consulta a la Comissió.

SECCIÓ 5

COOPERACIÓ POLICIAL

ARTICLE III-275

1. La Unió desenvoluparà una cooperació policial en què participen totes les autoritats competents dels Estats membres, inclosos els serveis de policia, els serveis de duanes i altres serveis amb funcions coercitives especialitzats en la prevenció i en la detecció i investigació d'infraccions penals.
2. Als efectes de l'apartat 1, la llei o la llei marc europea podrà establir mesures sobre:
 - a) l'arreplega, l'arxivament, el tractament, l'anàlisi i l'intercanvi d'informació pertinent;
 - b) el suport a la formació de personal, així com la cooperació per a l'intercanvi de personal, els equips i la investigació científica policial;
 - c) les tècniques comunes d'investigació relacionades amb la detecció de formes greus de delinqüència organitzada.
3. Una llei o una llei marc europea del Consell podrà establir mesures relatives a la cooperació operativa entre les autoritats a què es referix el present article. El Consell es pronunciarà per unanimitat, prèvia consulta al Parlament Europeu.

ARTICLE III-276

1. La funció de l'Europol és potenciar i reforçar l'actuació de les autoritats policials i dels altres servicis amb funcions coercitives dels Estats membres, així com la seua col·laboració mútua en la prevenció de la delinqüència greu que afecte dos o més Estats membres, del terrorisme i de les formes de delinqüència que lesionen un interès comú que siga objecte d'una política de la Unió, així com en la lluita en contra d'ells.

2. La llei europea determinarà l'estructura, el funcionament, l'àmbit d'actuació i les competències de l'Europol. Estes competències podran incloure:

- a) l'arplega, l'arxivament, el tractament, l'anàlisi i l'intercanvi de la informació, en particular la transmesa per les autoritats dels Estats membres o de tercers països o terceres instàncies;
- b) la coordinació, organització i realització d'investigacions i activitats operatives, dutes a terme conjuntament amb les autoritats competents dels Estats membres o en el marc d'equips conjunts d'investigació, eventualment en col·laboració amb l'Eurojust.

La llei europea fixarà així mateix el procediment de control de les activitats de l'Europol pel Parlament Europeu, control en què participaran els parlaments nacionals.

3. Qualsevol activitat operativa de l'Europol haurà de dur-se a terme en contacte i d'acord amb les autoritats dels Estats membres el territori de les quals resulte afectat. L'aplicació de mesures coercitives correspondrà exclusivament a les autoritats nacionals competents.

ARTICLE III-277

Una llei o una llei marc europea del Consell fixarà les condicions i els límits d'acord amb els quals les autoritats competents dels Estats membres mencionades en els articles III-270 i III-275 podran actuar en el territori d'un altre Estat membre en contacte i d'acord amb les autoritats d'eixe Estat. El Consell es pronunciarà per unanimitat, prèvia consulta al Parlament Europeu.

CAPÍTOL V

ÀMBITS EN QUÈ LA UNIÓ POT DECIDIR REALITZAR UNA ACCIÓ DE SUPORT, COORDINACIÓ O COMPLEMENT

SECCIÓ 1

SALUT PÚBLICA

ARTICLE III-278

1. En la definició i l'execució de totes les polítiques i accions de la Unió es garantirà un nivell elevat de protecció de la salut humana.

L'acció de la Unió, que complementarà les polítiques nacionals, s'adreçarà a millorar la salut pública i a previndre les malalties humanes i les fonts de perill per a la salut física i psíquica. Esta acció comprendrà també:

- a) la lluita contra les pandèmies, promovent la investigació de la seua etiologia, transmissió i prevenció, així com la informació i l'educació sanitàries;
- b) la vigilància de les amenaces transfrontereres greus per a la salut, l'alerta en el cas de tals amenaces i la lluita contra elles.

La Unió complementarà l'acció dels Estats membres dirigida a reduir la incidència nociva de les drogues en la salut, especialment per mitjà de la informació i la prevenció.

2. La Unió fomentarà la cooperació entre els Estats membres en els àmbits que comprén el present article i, si cal, donarà suport a la seua acció. Fomentarà, en particular, la cooperació entre els Estats membres destinada a millorar la complementarietat dels seus servicis de salut en les regions frontereres.

Els Estats membres, en col·laboració amb la Comissió, coordinaran entre si les seues polítiques i programes respectius en els àmbits a què es referix l'apartat 1. La Comissió, en estret contacte amb els Estats membres, podrà prendre qualsevol iniciativa adequada per a fomentar eixa coordinació, sobretot les iniciatives tendents a establir orientacions i indicadors, a organitzar l'intercanvi de millors pràctiques i a preparar els elements necessaris per al control i l'avaluació periòdics. Es donarà complida informació al Parlament Europeu.

3. La Unió i els Estats membres propiciaran la cooperació amb els tercers països i amb les organitzacions internacionals competents en matèria de salut pública.

4. No obstant el que disposa l'apartat 5 de l'article I-12 i la lletra a) de l'article I-17, i de conformitat amb la lletra k) de l'apartat 2 de l'article I-14, la llei o la llei marc europea contribuirà a la consecució dels objectius que enuncia el present article establint les següents mesures per a fer front als problemes comuns de seguretat:

- a) mesures que establisquen normes elevades de qualitat i seguretat dels òrgans i substàncies d'origen humà, així com de la sang i derivats de la sang; estes mesures no impediran a cap Estat membre que mantinga o instaure mesures de protecció més estrictes;
- b) mesures en els sectors veterinari i fitosanitari que tinguen directament com a objectiu la protecció de la salut pública.
- c) mesures que establisquen normes elevades de qualitat i seguretat dels medicaments i productes sanitaris;
- d) mesures relatives a la vigilància de les amenaces transfrontereres greus per a la salut, l'alerta en el cas de tals amenaces i la lluita contra elles.

La llei o la llei marc europea s'adoptarà prèvia consulta al Comitè de les Regions i al Comitè Econòmic i Social.

5. La llei o la llei marc europea podrà establir també mesures de foment destinades a protegir i millorar la salut humana i, especialment, a lluitar contra les pandèmies transfrontereres, així com mesures que tinguen directament com a objectiu la protecció de la salut pública pel que fa al tabac i al consum excessiu d'alcohol, excloent-ne qualsevol harmonització de les disposicions legals i reglamentàries dels Estats membres. La llei o la llei marc s'adoptarà prèvia consulta al Comitè de les Regions i al Comitè Econòmic i Social.

6. Als efectes d'este article, el Consell podrà adoptar també recomanacions, a proposta de la Comissió.

7. L'acció de la Unió en l'àmbit de la salut pública respectarà les responsabilitats dels Estats membres pel que fa a la definició de la seua política de salut, així com a l'organització i la prestació de servicis sanitaris i atenció mèdica. Les responsabilitats dels Estats membres inclouen la gestió dels servicis de salut i d'atenció mèdica, així com l'assignació dels recursos que es destinen a estos servicis. Les mesures que preveu la lletra a) de l'apartat 4 s'entendran sense perjudi del que disposen les disposicions nacionals en matèria de donacions o ús mèdic d'òrgans i sang.

SECCIÓ 2

INDÚSTRIA

ARTICLE III-279

1. La Unió i els Estats membres vetlaran perquè es donen les condicions necessàries per a la competitivitat de la indústria de la Unió.

Amb este fi, en un sistema de mercats oberts i competitiu, la seua acció tindrà com a objectiu:

- a) accelerar l'adaptació de la indústria als canvis estructurals;
- b) fomentar un entorn favorable a la iniciativa i al desenvolupament de les empreses de tota la Unió, especialment de les xicotetes i mitjanes empreses;

- c) fomentar un entorn favorable a la cooperació entre empreses;
- d) afavorir un millor aprofitament del potencial industrial de les polítiques d'innovació, d'investigació i de desenvolupament tecnològic.

2. Els Estats membres es consultaran mútuament en col·laboració amb la Comissió i, quan siga necessari, coordinaran les seues accions. La Comissió podrà adoptar qualsevol iniciativa adequada per a fomentar eixa coordinació, sobretot les iniciatives tendents a establir orientacions i indicadors, organitzar l'intercanvi de millors pràctiques i preparar els elements necessaris per al control i l'avaluació periòdics. Es donarà complida informació al Parlament Europeu.

3. La Unió contribuirà a la consecució dels objectius mencionats en l'apartat 1 per mitjà de les polítiques i accions que du a terme en virtut d'altres disposicions de la Constitució. La llei o la llei marc europea podrà establir mesures específiques destinades a donar suport a les accions que es duguen a terme en els Estats membres per a assolir els objectius mencionats en l'apartat 1, excloent-ne qualsevol harmonització de les disposicions legals i reglamentàries dels Estats membres. La llei o la llei marc s'adoptarà prèvia consulta al Comitè Econòmic i Social.

La present secció no constituirà una base perquè la Unió instaure cap mesura que pugui falsejar la competència o incloga disposicions fiscals o relatives als drets i interessos dels treballadors per compte d'altri.

SECCIÓ 3

CULTURA

ARTICLE III-280

1. La Unió contribuirà al ple desenvolupament de les cultures dels Estats membres, dins del respecte de la seua diversitat nacional i regional, posant en relleu alhora el patrimoni cultural comú.

2. L'acció de la Unió tindrà com a objectiu fomentar la cooperació entre Estats membres i, si cal, reforçar i complementar la seua acció en els àmbits següents:
 - a) la millora del coneixement i la difusió de la cultura i la història dels pobles europeus;
 - b) la conservació i protecció del patrimoni cultural d'importància europea;
 - c) els intercanvis culturals no comercials;
 - d) la creació artística i literària, inclòs el sector audiovisual.

3. La Unió i els Estats membres propiciaran la cooperació amb els tercers països i amb les organitzacions internacionals competents en l'àmbit de la cultura, especialment amb el Consell d'Europa.

4. La Unió tindrà en compte els aspectes culturals en l'actuació que duga a terme en virtut d'altres disposicions de la Constitució, en particular a fi de respectar i fomentar la diversitat de les seues cultures.

5. Per a contribuir a la consecució dels objectius que enuncia el present article:
- a) la llei o la llei marc europea establirà mesures de foment, excloent-ne qualsevol harmonització de les disposicions legals i reglamentàries dels Estats membres. La llei o la llei marc s'adoptarà prèvia consulta al Comitè de les Regions;
 - b) el Consell adoptarà recomanacions a proposta de la Comissió.

SECCIÓ 4

TURISME

ARTICLE III-281

1. La Unió complementarà l'acció dels Estats membres en el sector turístic, especialment promovent la competitivitat de les empreses de la Unió en este sector.

Amb este fi, la Unió tindrà com a objectiu:

- a) fomentar la creació d'un entorn favorable al desenvolupament de les empreses en este sector;
- b) propiciar la cooperació entre Estats membres, especialment per mitjà de l'intercanvi de bones pràctiques.

2. La llei o la llei marc europea establirà les mesures específiques destinades a complementar les accions dutes a terme en els Estats membres per a assolir els objectius mencionats en este article, excloent-ne qualsevol harmonització de les disposicions legals i reglamentàries dels Estats membres.

SECCIÓ 5

EDUCACIÓ, JOVENTUT, ESPORTS I FORMACIÓ PROFESSIONAL

ARTICLE III-282

1. La Unió contribuirà al desenvolupament d'una educació de qualitat fomentant la cooperació entre Estats membres i, si cal, reforçant i complementant la seua acció. Respectarà plenament la responsabilitat dels Estats membres pel que fa als continguts de l'ensenyança i l'organització del sistema educatiu, així com la seua diversitat cultural i lingüística.

La Unió contribuirà a fomentar els aspectes europeus de l'esport, tenint en compte les seues característiques específiques, les seues estructures basades en el voluntariat i la seua funció social i educativa.

L'acció de la Unió tindrà com a objectiu:

- a) desenvolupar la dimensió europea en l'ensenyança, especialment per mitjà de l'aprenentatge i la difusió de les llengües dels Estats membres;

- b) afavorir la mobilitat d'estudiants i professors, fomentant en particular el reconeixement acadèmic dels títols i dels períodes d'estudis;
 - c) promoure la cooperació entre els centres docents;
 - d) incrementar l'intercanvi d'informació i les experiències sobre les qüestions comunes als sistemes educatius dels Estats membres;
 - e) afavorir el desenvolupament dels intercanvis de jòvens i animadors socioeducatius i fomentar la participació dels jòvens en la vida democràtica d'Europa;
 - f) fomentar el desenvolupament de l'educació a distància;
 - g) desenvolupar la dimensió europea de l'esport, promovent l'equitat i l'obertura en les competicions esportives i la cooperació entre els organismes responsables de l'esport, i protegint la integritat física i moral dels esportistes, especialment la dels jòvens.
2. La Unió i els Estats membres propiciaran la cooperació amb els tercers països i amb les organitzacions internacionals competents en matèria d'educació i esport, especialment amb el Consell d'Europa.
3. Per a contribuir a la consecució dels objectius mencionats en este article:
- a) la llei o la llei marc europea establirà mesures de foment, excloent-ne qualsevol harmonització de les disposicions legals i reglamentàries dels Estats membres. La llei o la llei marc s'adoptarà prèvia consulta al Comité de les Regions i al Comité Econòmic i Social;

- b) el Consell adoptarà recomanacions a proposta de la Comissió.

ARTICLE III-283

1. La Unió desenvoluparà una política de formació professional que reforce i complemente les accions dels Estats membres, respectant plenament la seua responsabilitat quant al contingut i l'organització de la formació professional.

L'acció de la Unió tindrà com a objectiu:

- a) facilitar l'adaptació a les transformacions industrials, especialment per mitjà de la formació i la reconversió professionals;
- b) millorar la formació professional inicial i permanent, per a facilitar la inserció i la reinserció professional en el mercat laboral;
- c) facilitar l'accés a la formació professional i afavorir la mobilitat dels educadors i de les persones en formació, especialment dels jòvens;
- d) estimular la cooperació en matèria de formació entre centres d'ensenyança o de formació professional i empreses;
- e) incrementar l'intercanvi d'informació i d'experiències sobre les qüestions comunes als sistemes de formació dels Estats membres.

2. La Unió i els Estats membres propiciaran la cooperació amb els tercers països i amb les organitzacions internacionals competents en matèria de formació professional.

3. Per a contribuir a la consecució dels objectius mencionats en este article:
 - a) la llei o la llei marc europea establirà les mesures necessàries, excloent-ne qualsevol harmonització de les disposicions legals i reglamentàries dels Estats membres. La llei o la llei marc s'adoptarà prèvia consulta al Comitè de les Regions i al Comitè Econòmic i Social.
 - b) el Consell adoptarà recomanacions a proposta de la Comissió.

SECCIÓ 6

PROTECCIÓ CIVIL

ARTICLE III-284

1. La Unió fomentarà la cooperació entre els Estats membres a fi de millorar l'eficàcia dels sistemes de prevenció i de protecció contra les catàstrofes naturals o d'origen humà.

L'acció de la Unió tindrà com a objectiu:

- a) reforçar i complementar l'acció dels Estats membres a nivell nacional, regional i local pel que fa a la prevenció de riscos, la preparació de les persones encarregades de la protecció civil en els Estats membres i la intervenció en cas de catàstrofes naturals o d'origen humà dins de la Unió;

- b) fomentar una cooperació operativa ràpida i eficaç dins de la Unió entre els servicis de protecció civil nacionals;
- c) afavorir la coherència de les accions mampreses a nivell internacional en matèria de protecció civil.

2. La llei o la llei marc europea establirà les mesures necessàries per a contribuir a la consecució dels objectius que preveu l'apartat 1, excloent-ne qualsevol harmonització de les disposicions legals i reglamentàries dels Estats membres.

SECCIÓ 7

COOPERACIÓ ADMINISTRATIVA

ARTICLE III-285

1. L'aplicació efectiva del dret de la Unió pels Estats membres, essencial per al bon funcionament de la Unió, es considerarà matèria d'interés comú.
2. La Unió podrà donar suport als esforços dels Estats membres per millorar la seua capacitat administrativa per a aplicar el dret de la Unió. Esta acció podrà consistir especialment a facilitar l'intercanvi d'informació i de funcionaris, així com a donar suport a programes de formació. Cap Estat membre estarà obligat a recórrer a este suport. La llei europea establirà les mesures necessàries a este efecte, excloent-ne qualsevol harmonització de les disposicions legals i reglamentàries dels Estats membres.

3. El present article s'entendrà sense perjudi de l'obligació dels Estats membres d'aplicar el dret de la Unió, ni de les prerrogatives i deures de la Comissió. S'entendrà també sense perjudi del que disposen les altres disposicions de la Constitució que preveuen una cooperació administrativa entre els Estats membres i entre estos i la Unió.

TÍTOL IV

ASSOCIACIÓ DELS PAÏSOS I TERRITORIS D'ULTRAMAR

ARTICLE III-286

1. Els països i territoris no europeus que mantenen relacions especials amb Dinamarca, França, els Països Baixos i el Regne Unit estan associats a la Unió. Estos països i territoris, anomenats d'ara en avant "països i territoris", s'enumeren en l'annex II.

El present títol és aplicable a Groenlàndia, sense perjudi del que estableixen les disposicions particulars del Protocol sobre el règim especial aplicable a Groenlàndia.

2. La finalitat de l'associació serà promoure el desenvolupament econòmic i social dels països i territoris i establir estretes relacions econòmiques entre estos i la Unió.

L'associació haurà de contribuir, de manera prioritària, a afavorir els interessos dels habitants d'eixos països i territoris i la seua prosperitat, de manera que els conduisca al desenvolupament econòmic, social i cultural a què aspiren.

ARTICLE III-287

L'associació perseguirà els següents objectius:

- a) els Estats membres aplicaran als seus intercanvis comercials amb els països i territoris el règim que s'atorguen entre si en virtut de la Constitució;
- b) cada país o territori aplicarà als seus intercanvis comercials amb els Estats membres i amb els altres països i territoris el règim que aplique a l'Estat europeu amb què mantinga relacions especials;
- c) els Estats membres contribuiran a les inversions que requerisca el desenvolupament progressiu d'estos països i territoris;
- d) per a les inversions finançades per la Unió, la participació en adjudicacions i subministraments estarà oberta, en igualtat de condicions, a totes les persones físiques i jurídiques que tinguen la nacionalitat dels Estats membres o dels països i territoris;
- e) en les relacions entre els Estats membres i els països i territoris, el dret d'establiment dels ciutadans i de les societats es regularà de conformitat amb les disposicions de la subsecció 2 relativa a la llibertat d'establiment de la secció 2 del capítol I del títol III i en aplicació dels procediments que preveu esta subsecció i sobre una base no discriminatòria, sense perjuí dels actes que s'adopten en virtut de l'article III-291.

ARTICLE III-288

1. Les importacions originàries dels països i territoris es beneficiaran, a l'entrada en els Estats membres, de la prohibició dels drets de duana entre Estats membres establida en la Constitució.

2. Queden prohibits, de conformitat amb l'apartat 4 de l'article III-151, els drets de duana que graven, a l'entrada en cada país i territori, les importacions procedents dels Estats membres i dels altres països i territoris.

3. No obstant això, els països i territoris podran percebre drets de duana que corresponguen a les exigències del seu desenvolupament i a les necessitats de la seua industrialització, o drets de caràcter fiscal destinats a nodrir el seu pressupost.

Els drets mencionats en el primer paràgraf no podran ser superiors als que graven les importacions de productes procedents de l'Estat membre amb què cada país o territori mantinga relacions especials.

4. L'apartat 2 no serà aplicable als països i territoris que, per estar subjectes a obligacions internacionals especials, estiguen aplicant un aranzel duaner no discriminatori.

5. L'establiment o la modificació dels drets de duana que graven les mercaderies importades pels països i territoris no haurà de provocar, de fet o de dret, una discriminació directa o indirecta entre les importacions procedents dels diversos Estats membres.

ARTICLE III-289

Si la quantia dels drets aplicables a les mercaderies procedents d'un tercer país a la seua entrada en un país o territori és tal que, tenint en compte l'apartat 1 de l'article III-288, pot originar desviacions del tràfic comercial en perjudi d'un dels Estats membres, este podrà demanar a la Comissió que propose als altres Estats membres que adopten les mesures necessàries per a corregir esta situació.

ARTICLE III-290

Sense perjudi del que establixen les disposicions que regulen la salut i seguretat públiques i l'orde públic, la llibertat de circulació dels treballadors dels països i territoris en els Estats membres, així com la dels treballadors dels Estats membres en els països i territoris, es regirà per actes adoptats de conformitat amb l'article III-291.

ARTICLE III-291

El Consell adoptarà per unanimitat, a proposta de la Comissió i a partir dels resultats aconseguits en el context de l'associació entre els països i territoris i la Unió, les lleis, les lleis marc, els reglaments i les decisions europeus relatius a les modalitats i al procediment d'associació entre els països i territoris i la Unió. Estes lleis i lleis marc s'adoptaran prèvia consulta al Parlament Europeu.

TÍTOL V

ACCIÓ EXTERIOR DE LA UNIÓ

CAPÍTOL I

DISPOSICIONS D'APLICACIÓ GENERAL

ARTICLE III-292

1. L'acció de la Unió en l'escena internacional es basarà en els principis que han inspirat la seua creació, el seu desenvolupament i la seua ampliació i que pretén fomentar en la resta del món: la democràcia, l'Estat de dret, la universalitat i la indivisibilitat dels drets humans i de les llibertats fonamentals, el respecte de la dignitat humana, els principis d'igualtat i solidaritat i el respecte dels principis de la Carta de les Nacions Unides i del dret internacional.

La Unió procurarà desenvolupar relacions i crear associacions amb els tercers països i amb les organitzacions internacionals, regionals o mundials que compartisquen els principis mencionats en el primer paràgraf. Propiciarà solucions multilaterals als problemes comuns, particularment en el marc de les Nacions Unides.

2. La Unió definirà i executarà polítiques comunes i accions i s'esforçarà per aconseguir un alt grau de cooperació en tots els àmbits de les relacions internacionals a fi de:

a) defensar els valors, els interessos fonamentals, la seguretat, la independència i la integritat de la Unió;

- b) consolidar i reforçar la democràcia, l'Estat de dret, els drets humans i els principis del dret internacional;
- c) mantindre la pau, previndre els conflictes i reforçar la seguretat internacional, d'acord amb els propòsits i els principis de la Carta de les Nacions Unides, així com amb els principis de l'Acta Final d'Hèlsinki i amb els objectius de la Carta de París, inclosos els relacionats amb les fronteres exteriors;
- d) donar suport al desenvolupament sostenible en els plans econòmic, social i mediambiental dels països en desenvolupament, amb l'objectiu fonamental d'eradicar la pobresa;
- e) fomentar la integració de tots els països en l'economia mundial, entre altres coses per mitjà de la supressió progressiva dels obstacles al comerç internacional;
- f) contribuir a elaborar mesures internacionals de protecció i millora de la qualitat del medi ambient i de la gestió sostenible dels recursos naturals mundials, per a aconseguir el desenvolupament sostenible;
- g) ajudar les poblacions, països i regions que s'enfronten a catàstrofes naturals o d'origen humà; i
- h) promoure un sistema internacional basat en una cooperació multilateral sòlida i en una bona governança mundial.

3. La Unió respectarà els principis i perseguirà els objectius enumerats en els apartats 1 i 2 en formular i dur a terme la seua acció exterior en els distints àmbits que tracta el present títol, així com els aspectes exteriors de les seues altres polítiques.

La Unió vetlarà per mantindre la coherència entre els diversos àmbits de la seua acció exterior i entre estos i les seues altres polítiques. El Consell i la Comissió, assistits pel ministre d'Assumptes Exteriors de la Unió, garantiran esta coherència i cooperaran a este efecte.

ARTICLE III-293

1. Basant-se en els principis i objectius enumerats en l'article III-292, el Consell Europeu determinarà els interessos i objectius estratègics de la Unió.

Les decisions europees del Consell Europeu sobre els interessos i objectius estratègics de la Unió tractaran de la política exterior i de seguretat comuna i d'altres àmbits de l'acció exterior de la Unió. Podran referir-se a les relacions de la Unió amb un país o una regió, o tindre un plantejament temàtic. Definiran la seua duració i els mitjans que hauran de facilitar la Unió i els Estats membres.

El Consell Europeu es pronunciarà per unanimitat, basant-se en una recomanació del Consell adoptada per este segons les modalitats que preveu per a cada àmbit. Les decisions europees del Consell Europeu s'executaran d'acord amb els procediments que estableix la Constitució.

2. El ministre d'Assumptes Exteriors de la Unió en l'àmbit de la política exterior i de seguretat comuna, i la Comissió en els altres àmbits de l'acció exterior, podran presentar propostes conjuntes al Consell.

CAPÍTOL II

POLÍTICA EXTERIOR I DE SEGURETAT COMUNA

SECCIÓ 1

DISPOSICIONS COMUNES

ARTICLE III-294

1. En el marc dels principis i objectius de la seua acció exterior, la Unió definirà i aplicarà una política exterior i de seguretat comuna que comprega tots els àmbits de la política exterior i de seguretat.

2. Els Estats membres donaran suport activament i sense reserves a la política exterior i de seguretat comuna, amb esperit de lleialtat i de solidaritat mútua.

Els Estats membres actuaran concertadament per a reforçar i desenvolupar la seua solidaritat política mútua. S'abstindran de qualsevol acció que siga contrària als interessos de la Unió o que pugua minvar la seua eficàcia com a força de cohesió en les relacions internacionals.

El Consell i el ministre d'Assumptes Exteriors de la Unió vetllaran perquè es respecten estos principis.

3. La Unió durà a terme la política exterior i de seguretat comuna:

a) definint les seues orientacions generals;

- b) adoptant decisions europees per les quals s'establisquen:
 - i) les accions que realitzarà la Unió,
 - ii) les posicions que adoptarà la Unió,
 - iii) les modalitats d'execució de les decisions europees que preveuen els incisos i) i ii);
- c) reforçant la cooperació sistemàtica entre els Estats membres per a dur a terme les seues polítiques.

ARTICLE III-295

1. El Consell Europeu definirà les orientacions generals de la política exterior i de seguretat comuna, incloent-hi els assumptes que tinguen repercussions en l'àmbit de la defensa.

Si un esdeveniment internacional així ho exigix, el president del Consell Europeu convocarà una reunió extraordinària del Consell Europeu per a definir les línies estratègiques de la política de la Unió davant d'eixe esdeveniment.

2. Basant-se en les orientacions generals i en les línies estratègiques definides pel Consell Europeu, el Consell adoptarà les decisions europees necessàries per a definir i aplicar la política exterior i de seguretat comuna.

ARTICLE III-296

1. El ministre d'Assumptes Exteriors de la Unió, que presidirà el Consell d'Assumptes Exteriors, contribuirà amb les seues propostes a elaborar la política exterior i de seguretat comuna i s'encarregarà d'executar les decisions europees adoptades pel Consell Europeu i el Consell.
2. El ministre d'Assumptes Exteriors representarà la Unió en les matèries relatives a la política exterior i de seguretat comuna. Dirigirà el diàleg polític amb tercers en nom de la Unió i expressarà la posició de la Unió en les organitzacions internacionals i en les conferències internacionals.
3. En l'exercici del seu mandat, el ministre d'Assumptes Exteriors de la Unió es recolzarà en un servei europeu d'acció exterior. Este servei treballarà en col·laboració amb els serveis diplomàtics dels Estats membres i estarà compost per funcionaris dels serveis competents de la Secretaria General del Consell i de la Comissió i per personal en comissió de serveis dels serveis diplomàtics nacionals. L'organització i el funcionament del servei europeu d'acció exterior s'establiran mitjançant una decisió europea del Consell, que es pronunciarà a proposta del ministre d'Assumptes Exteriors de la Unió, prèvia consulta al Parlament Europeu i prèvia aprovació de la Comissió.

ARTICLE III-297

1. Quan una situació internacional exigisca una acció operativa de la Unió, el Consell adoptarà les decisions europees necessàries. Estes decisions fixaran els objectius, l'abast i els mitjans que calga facilitar a la Unió, així com les condicions d'execució de l'acció i, si cal, la seua duració.

Si es produïx un canvi de circumstàncies amb una clara incidència sobre un assumpte que siga objecte d'una decisió europea, el Consell revisarà els principis i objectius d'eixa decisió i adoptarà les decisions europees necessàries.

2. Les decisions europees que preveu l'apartat 1 seran vinculants per als Estats membres en adoptar la seua posició i en dur a terme la seua acció.

3. Sempre que es preveja adoptar una posició nacional o mamprendre una acció nacional en aplicació d'una decisió europea prevista en l'apartat 1, l'Estat membre interessat proporcionarà informació en un termini que permeta, si cal, una concertació prèvia en el si del Consell. L'obligació d'informació prèvia no s'aplicarà a les mesures que constituïsquen una mera transposició de la decisió a l'àmbit nacional.

4. En cas d'imperiosa necessitat derivada de l'evolució de la situació i a falta d'una revisió de la decisió europea que preveu l'apartat 1, els Estats membres podran adoptar amb caràcter d'urgència les mesures que calguen, tenint en compte els objectius generals d'eixa decisió. L'Estat membre que adopte estes mesures n'haurà d'informar immediatament el Consell.

5. Si un Estat membre té dificultats importants per a aplicar una decisió europea a què es referix el present article, plantejarà l'assumpte al Consell, que deliberarà sobre ell i procurarà trobar les solucions adequades. Estes solucions no podran ser contràries als objectius de l'acció ni perjudicar la seua eficàcia.

ARTICLE III-298

El Consell adoptarà decisions europees que definisquen la posició de la Unió sobre un assumpte concret de caràcter geogràfic o temàtic. Els Estats membres vetlaran perquè les seues polítiques nacionals estiguen d'acord amb les posicions de la Unió.

ARTICLE III-299

1. Qualsevol Estat membre, el ministre d'Assumptes Exteriors de la Unió, o este amb el suport de la Comissió, podrà plantejar al Consell qualsevol qüestió relacionada amb la política exterior i de seguretat comuna i presentar-li respectivament iniciatives o propostes.

2. En els casos que exigisquen una decisió ràpida, el ministre d'Assumptes Exteriors de la Unió convocarà, d'ofici o a petició d'un Estat membre, una reunió extraordinària del Consell, en un termini de quaranta-huit hores o, en cas de necessitat absoluta, en un termini més breu.

ARTICLE III-300

1. El Consell adoptarà per unanimitat les decisions europees que preveu el present capítol.

Si un membre del Consell s'absté en una votació, podrà completar la seua abstenció amb una declaració oficial. En eixe cas, no estarà obligat a aplicar la decisió europea, però ha d'admetre que esta siga vinculant per a la Unió. Amb esperit de solidaritat mútua, eixe Estat membre ha d'abstindre's de qualsevol acció que pugua entrar en conflicte amb l'acció de la Unió basada en la referida decisió o obstaculitzar-la, i els altres Estats membres respectaran la seua posició. Si el nombre de membres del Consell que completa la seua abstenció amb tal declaració representa almenys un terç dels Estats membres que reunixen com a mínim un terç de la població de la Unió, no s'adoptarà la decisió.

2. No obstant el que disposa l'apartat 1, el Consell es pronunciarà per majoria qualificada quan adopte:

- a) una decisió europea que establisca una acció o una posició de la Unió a partir d'una decisió europea del Consell Europeu relativa als interessos i objectius estratègics de la Unió que preveu l'apartat 1 de l'article III-293;
- b) una decisió europea que establisca una acció o una posició de la Unió a partir d'una proposta presentada pel ministre d'Assumptes Exteriors de la Unió en resposta a una petició específica que el Consell Europeu li haja dirigit bé per iniciativa pròpia, bé per iniciativa del ministre;
- c) una decisió europea per la qual s'aplique una decisió europea que establisca una acció o una posició de la Unió;
- d) una decisió europea relativa al nomenament d'un representant especial de conformitat amb l'article III-302.

Si un membre del Consell declara que, per motius vitals i explícits de política nacional, té intenció d'oposar-se a l'adopció d'una decisió europea que s'haja d'adoptar per majoria qualificada, no es procedirà a la votació. El ministre d'Assumptes Exteriors intentarà trobar, en estret contacte amb l'Estat membre de què es tracte, una solució acceptable per a este. En absència de resultats, el Consell, per majoria qualificada, podrà demanar que l'assumpte es remeta al Consell Europeu perquè adopte respecte a esta qüestió una decisió europea per unanimitat.

3. De conformitat amb l'apartat 7 de l'article I-40, el Consell Europeu podrà adoptar per unanimitat una decisió europea que establisca que el Consell es pronuncie per majoria qualificada en casos diferents dels que preveu l'apartat 2 del present article.

4. Els apartats 2 i 3 no s'aplicaran a les decisions que tinguen repercussions militars o en l'àmbit de la defensa.

ARTICLE III-301

1. Quan el Consell Europeu o el Consell haja establert un enfocament comú de la Unió en el sentit de l'apartat 5 de l'article I-40, el ministre d'Assumptes Exteriors de la Unió i els ministres d'Assumptes Exteriors dels Estats membres coordinaran la seua actuació en el si del Consell.

2. Les missions diplomàtiques dels Estats membres i les delegacions de la Unió en els tercers països i davant de les organitzacions internacionals cooperaran entre si i contribuiran a la formulació i posada en pràctica de l'enfocament comú mencionat en l'apartat 1.

ARTICLE III-302

El Consell podrà nomenar, a proposta del ministre d'Assumptes Exteriors de la Unió, un representant especial al qual conferirà un mandat en relació amb qüestions polítiques específiques. El representant especial exercirà el seu mandat sota l'autoritat del ministre.

ARTICLE III-303

La Unió podrà celebrar acords amb un o més Estats o organitzacions internacionals en els àmbits que tracta el present capítol.

ARTICLE III-304

1. El ministre d'Assumptes Exteriors de la Unió haurà de consultar i informar el Parlament Europeu, de conformitat amb l'apartat 8 de l'article I-40 i amb l'apartat 8 de l'article I-41. Vetlarà perquè es tinguin degudament en compte les opinions del Parlament Europeu. Els representants especials podran estar associats a la informació del Parlament Europeu.

2. El Parlament Europeu podrà dirigir preguntes o formular recomanacions al Consell i al ministre d'Assumptes Exteriors de la Unió. Celebrarà dos vegades a l'any un debat sobre els avanços realitzats en la posada en pràctica de la política exterior i de seguretat comuna, inclosa la política comuna de seguretat i defensa.

ARTICLE III-305

1. Els Estats membres coordinaran la seua acció en les organitzacions internacionals i en les conferències internacionals. Els Estats membres defendran en eixos fòrums les posicions de la Unió. El ministre d'Assumptes Exteriors de la Unió organitzarà eixa coordinació.

En les organitzacions internacionals i en les conferències internacionals en què no participen tots els Estats membres, aquells que hi participen defendran les posicions de la Unió.

2. De conformitat amb l'apartat 2 de l'article I-16, els Estats membres representats en organitzacions internacionals o en conferències internacionals en què no participen tots els Estats membres mantindran informats els altres Estats membres, així com el ministre d'Assumptes Exteriors de la Unió, sobre qualsevol assumpte que presente un interès comú.

Els Estats membres que també siguin membres del Consell de Seguretat de les Nacions Unides es concertaran i mantindran complidament informats els altres Estats membres i el ministre d'Assumptes Exteriors de la Unió. Els Estats membres que siguin membres del Consell de Seguretat hauran de defensar, en l'exercici de les seues funcions, les posicions i interessos de la Unió, sense perjudici de les responsabilitats que els incumbisquen en virtut de la Carta de les Nacions Unides.

Quan la Unió haja definit una posició sobre un tema inclòs en l'ordre del dia del Consell de Seguretat de les Nacions Unides, els Estats membres que en siguin membres demanaran que s'invite el ministre d'Assumptes Exteriors de la Unió a presentar la posició de la Unió.

ARTICLE III-306

Les missions diplomàtiques i consulars dels Estats membres i les de legacions de la Unió en els tercers països i en les conferències internacionals, així com les seues representacions en les organitzacions internacionals, cooperaran per a garantir el respecte i l'execució de les decisions europees que establisquen posicions o accions de la Unió adoptades en virtut del present capítol. Intensificaran la seua cooperació intercanviant informació i realitzant valoracions comunes.

Contribuiran a l'aplicació del dret dels ciutadans europeus a gaudir de protecció en el territori de tercers països, establert en la lletra c) de l'apartat 2 de l'article I-10, així com de les mesures adoptades en aplicació de l'article III-127.

ARTICLE III-307

1. Sense perjudi del que disposa l'article III-344, un Comit  Polític i de Seguretat seguirà la situació internacional en els àmbits concernents a la política exterior i de seguretat comuna, i contribuirà a definir les polítiques emetent dictàmens dirigits al Consell, bé a petició d'este o del ministre d'Assumptes Exteriors de la Unió, bé per iniciativa pròpia. Aix  mateix, supervisarà l'execució de les polítiques acordades, sense perjudi de les competències del ministre d'Assumptes Exteriors de la Unió.

2. En el marc del present capítol, el Comit  Polític i de Seguretat exercirà, sota la responsabilitat del Consell i del ministre d'Assumptes Exteriors de la Unió, el control polític i la direcció estrat gica de les operacions de gestió de crisi que preveu l'article III-309.

Als efectes d'una operació de gestió de crisi i per a la duració d'esta, tal com les determine el Consell, este podrà autoritzar el Comit  a adoptar les mesures pertinents en matèria de control polític i de direcció estrat gica de l'operació.

ARTICLE III-308

L'execució de la política exterior i de seguretat comuna no afectarà l'aplicació dels procediments i l'abast respectiu de les atribucions de les institucions que establix la Constitució per a l'exercici de les competències de la Unió mencionades en els articles I-13 a I-15 i en l'article I-17.

Aix  mateix, l'execució de les polítiques mencionades en estos articles no afectarà l'aplicació dels procediments i l'abast respectiu de les atribucions de les institucions que establix la Constitució per a l'exercici de les competències de la Unió en virtut del present capítol.

SECCIÓ 2

POLÍTICA COMUNA DE SEGURETAT I DEFENSA

ARTICLE III-309

1. Les missions que preveu l'apartat 1 de l'article I-41, en les quals la Unió podrà recórrer a mitjans civils i militars, comprendran les actuacions conjuntes en matèria de desarmament, les missions humanitàries i de rescat, les missions d'assessorament i assistència en qüestions militars, les missions de prevenció de conflictes i de manteniment de la pau, les missions en què intervinguen forces de combat per a la gestió de crisi, incloses les missions de restabliment de la pau i les operacions d'estabilització en finalitzar els conflictes. Totes estes missions podran contribuir a la lluita contra el terrorisme, entre altres coses per mitjà del suport prestat a tercers països per a combatre'l en el seu territori.

2. El Consell adoptarà les decisions europees relatives a les missions que preveu l'apartat 1, i hi definirà l'objectiu i l'abast d'estes missions i les normes generals de la seua execució. El ministre d'Assumptes Exteriors de la Unió, sota l'autoritat del Consell i en contacte estret i permanent amb el Comité Polític i de Seguretat, es farà càrrec de la coordinació dels aspectes civils i militars d'estes missions.

ARTICLE III-310

1. En el marc de les decisions europees que adopte de conformitat amb l'article III-309, el Consell podrà encomanar la realització d'una missió a un grup d'Estats membres que ho desitgen i que disposen de les capacitats necessàries per a eixa missió. La gestió de la missió s'acordarà entre eixos Estats membres, en associació amb el ministre d'Assumptes Exteriors de la Unió.

2. Els Estats membres que participen en la realització de la missió informaran periòdicament el Consell sobre el seu desenvolupament, per iniciativa pròpia o a petició d'un Estat membre. Els Estats membres participants comunicaran immediatament al Consell si la realització de la missió ocasiona conseqüències importants o exigix una modificació de l'objectiu, de l'abast o de les condicions de la missió que estableixen les decisions europees a què es referix l'apartat 1. En estos casos, el Consell adoptarà les decisions europees necessàries.

ARTICLE III-311

1. L'Agència en l'àmbit del desenvolupament de les capacitats de defensa, la investigació, l'adquisició i l'armament (Agència Europea de Defensa) creada per l'apartat 3 de l'article I-41 estarà sota l'autoritat del Consell, i tindrà les funcions següents:

- a) contribuir a identificar els objectius de capacitats militars dels Estats membres i a avaluar el respecte dels compromisos de capacitats contrets pels Estats membres;
- b) fomentar l'harmonització de les necessitats operatives i l'adopció de mètodes d'adquisició eficaços i compatibles;
- c) proposar projectes multilaterals per a complir els objectius de capacitats militars i coordinar els programes executats pels Estats membres i la gestió de programes de cooperació específics;
- d) donar suport a la investigació sobre tecnologia de defensa i coordinar i planificar activitats d'investigació conjuntes i estudis de solucions tècniques que responguen a les futures necessitats operatives;

e) contribuir a identificar i, si és el cas, aplicar qualsevol mesura oportuna per a reforçar la base industrial i tecnològica del sector de la defensa i per a millorar l'eficàcia de les despeses militars.

2. Podran participar en l'Agència Europea de Defensa tots els Estats membres que ho desitgen. El Consell adoptarà per majoria qualificada una decisió europea en què es determinarà l'Estatut, la seu i la forma de funcionament de l'Agència. La decisió tindrà en compte el grau de participació efectiva en les activitats de l'Agència. Dins d'esta es constituïran grups específics, formats pels Estats membres que realitzen projectes conjunts. L'Agència exercirà les seues funcions mantenint-se, si cal, en contacte amb la Comissió.

ARTICLE III-312

1. Els Estats membres que vullguen participar en la cooperació estructurada permanent mencionada en l'apartat 6 de l'article I-41 i que reunisquen els criteris i assumisquen els compromisos en matèria de capacitats militars que figuren en el Protocol sobre la cooperació estructurada permanent notificaran la seua intenció al Consell i al ministre d'Assumptes Exteriors de la Unió.

2. En un termini de tres mesos a partir de la notificació mencionada en l'apartat 1, el Consell adoptarà una decisió europea per la qual s'establisca la cooperació estructurada permanent i es fixe la llista dels Estats membres participants. El Consell es pronunciarà per majoria qualificada prèvia consulta al ministre d'Assumptes Exteriors de la Unió.

3. Qualsevol Estat membre que, amb posterioritat, vullga participar en la cooperació estructurada permanent, notificarà la seua intenció al Consell i al ministre d'Assumptes Exteriors de la Unió.

El Consell adoptarà una decisió europea per la qual es confirme la participació de l'Estat membre de què es tracte, que complisca els criteris i assumisca els compromisos que preveuen els articles 1 i 2 del Protocol sobre la cooperació estructurada permanent. El Consell es pronunciarà per majoria qualificada prèvia consulta al ministre d'Assumptes Exteriors de la Unió. Únicament participaran en la votació els membres del Consell que representen els Estats membres participants.

La majoria qualificada es definirà com un mínim del 55% dels membres del Consell que represente els Estats membres participants que reunisquen com a mínim el 65% de la població de tals Estats.

Una minoria de bloqueig estarà composta almenys pel nombre mínim de membres del Consell que represente més del 35% de la població dels Estats membres participants, més un membre; a falta d'això, la majoria qualificada es considerarà aconseguida.

4. Si un Estat membre participant ja no complix els criteris o ja no pot assumir els compromisos que preveuen els articles 1 i 2 del Protocol sobre la cooperació estructurada permanent, el Consell podrà adoptar una decisió europea per la qual es suspenga la participació d'eixe Estat.

El Consell es pronunciarà per majoria qualificada. Únicament participaran en la votació els membres del Consell que representen els Estats membres participants, a excepció de l'Estat membre de què es tracte.

La majoria qualificada es definirà com un mínim del 55% dels membres del Consell que represente els Estats membres participants que reunisquen com a mínim el 65% de la població d'estos Estats.

Una minoria de bloqueig estarà composta almenys pel nombre mínim de membres del Consell que represente més del 35% de la població dels Estats membres participants, més un membre; a falta d'això, la majoria qualificada es considerarà aconseguida.

5. Si un Estat membre participant decidix abandonar la cooperació estructurada permanent, notificarà la seua decisió al Consell, que prendrà nota que ha finalitzat la participació d'eixe Estat membre.

6. Les decisions europees i les recomanacions del Consell en el marc de la cooperació estructurada permanent, diferents de les que preveuen els apartats 2 a 5, s'adoptaran per unanimitat. Als efectes d'aplicar el present apartat, la unanimitat estarà constituïda únicament pels vots dels representants dels Estats membres participants.

SECCIÓ 3

DISPOSICIONS FINANCERES

ARTICLE III-313

1. Les despeses administratives que l'aplicació del present capítol ocasione a les institucions s'imputaran al Pressupost de la Unió.

2. Les despeses operatives ocasionades per l'aplicació del present capítol també s'imputaran al Pressupost de la Unió, excepte les derivades de les operacions que tinguen repercussions militars o en l'àmbit de la defensa i els casos en què el Consell decidisca una altra cosa.

Quan una despesa no s'impute al Pressupost de la Unió, serà sufragada pels Estats membres d'acord amb una clau de repartiment basada en el producte nacional brut, excepte en el cas que el Consell decidisca una altra cosa. Quant a les despeses derivades de les operacions que tinguen repercussions militars o en l'àmbit de la defensa, els Estats membres els representants dels quals en el Consell hagen efectuat una declaració oficial d'acord amb el segon paràgraf de l'apartat 1 de l'article III-300 no estaran obligats a contribuir al seu finançament.

3. El Consell adoptarà una decisió europea per la qual s'establisca els procediments específics per a garantir l'accés ràpid als crèdits del Pressupost de la Unió destinats al finançament urgent d'iniciatives en el marc de la política exterior i de seguretat comuna, en particular els preparatius d'una missió referida en l'apartat 1 de l'article I-41 i l'article III-309. El Consell es pronunciarà prèvia consulta al Parlament Europeu.

Els preparatius de les missions referides en l'apartat 1 de l'article I-41 i l'article III-309 que no s'imputen al Pressupost de la Unió es finançaran per mitjà d'un fons inicial constituït per contribucions dels Estats membres.

El Consell adoptarà per majoria qualificada, a proposta del ministre d'Assumptes Exteriors de la Unió, les decisions europees que establisquen:

- a) les modalitats de constitució i de finançament del fons inicial, en particular els imports financers assignats a este;
- b) les modalitats de gestió del fons inicial;
- c) les modalitats de control financer.

Quan la missió prevista de conformitat amb l'apartat 1 de l'article I-41 i l'article III-309 no puga imputar-se al Pressupost de la Unió, el Consell autoritzarà el ministre d'Assumptes Exteriors de la Unió a utilitzar eixe fons. El ministre d'Assumptes Exteriors de la Unió haurà d'informar el Consell sobre l'execució d'este mandat.

CAPÍTOL III

POLÍTICA COMERCIAL COMUNA

ARTICLE III-314

Per mitjà de l'establiment d'una unió duanera de conformitat amb l'article III-151, la Unió contribuirà, en l'interés comú, al desenvolupament harmoniós del comerç mundial, a la supressió progressiva de les restriccions als intercanvis internacionals i a les inversions estrangeres directes, així com a la reducció de les barreres aranzelàries i d'un altre tipus.

ARTICLE III-315

1. La política comercial comuna es basarà en principis uniformes, en particular pel que fa a les modificacions aranzelàries, la celebració d'acords aranzelaris i comercials relatius als intercanvis de mercaderies i de servicis, i els aspectes comercials de la propietat intel·lectual i industrial, les inversions estrangeres directes, la uniformització de les mesures de liberalització, la política d'exportació, així com les mesures de protecció comercial, tals com les mesures que hagen d'adoptar-se en cas de dúmping i de subvencions. La política comercial comuna es durà a terme en el marc dels principis i objectius de l'acció exterior de la Unió.

2. La llei europea establirà les mesures per les quals es definix el marc d'aplicació de la política comercial comuna.

3. En el cas que hagen de negociar-se i celebrar-se acords amb un o diversos tercers països o organitzacions internacionals, s'aplicarà l'article III-325, sense perjudi del que estableixen les disposicions específiques del present article.

La Comissió presentarà recomanacions al Consell, que l'autoritzarà a iniciar les negociacions necessàries. Correspondrà al Consell i a la Comissió vetlar perquè els acords negociats siguin compatibles amb les polítiques i normes internes de la Unió.

La Comissió durà a terme estes negociacions en consulta amb un comitè especial designat pel Consell per a assistir-la en eixa tasca i d'acord amb les directrius que el Consell pugui dirigir-li. La Comissió haurà d'informar periòdicament el comitè especial i el Parlament Europeu de la marxa de les negociacions.

4. Per a la negociació i celebració dels acords mencionats en l'apartat 3, el Consell decidirà per majoria qualificada.

Per a la negociació i celebració d'acords en els àmbits del comerç de servicis i dels aspectes comercials de la propietat intel·lectual i industrial, així com de les inversions estrangeres directes, el Consell es pronunciarà per unanimitat quan estos acords continguin disposicions en què es requereix la unanimitat per a l'adopció de normes internes.

El Consell es pronunciarà també per unanimitat per a la negociació i la celebració d'acords:

a) en l'àmbit del comerç de servicis culturals i audiovisuals, quan estos acords puguin perjudicar la diversitat cultural i lingüística de la Unió;

- b) en l'àmbit del comerç de servicis socials, educatius i sanitaris, quan estos acords puguen pertorbar greument l'organització nacional d'estos servicis i perjudicar la responsabilitat dels Estats membres en la seua prestació.
5. La negociació i la celebració d'acords internacionals en l'àmbit dels transports es regiran per la secció 7 del capítol III del títol III i per l'article III-325.
6. L'exercici de les competències atribuïdes pel present article en l'àmbit de la política comercial comuna no afectarà la delimitació de les competències entre la Unió i els Estats membres ni comportarà una harmonització de les disposicions legals o reglamentàries dels Estats membres en la mesura que la Constitució excloga eixa harmonització.

CAPÍTOL IV

COOPERACIÓ AMB TERCERS PAÏSOS I AJUDA HUMANITÀRIA

SECCIÓ 1

COOPERACIÓ PER AL DESENVOLUPAMENT

ARTICLE III-316

1. La política de la Unió en l'àmbit de la cooperació per al desenvolupament es durà a terme en el marc dels principis i objectius de l'acció exterior de la Unió. Les polítiques de cooperació per al desenvolupament de la Unió i dels Estats membres es complementaran i es reforçaran mútuament.

L'objectiu principal de la política de la Unió en este àmbit serà la reducció i, finalment, l'eradicació de la pobresa. La Unió tindrà en compte els objectius de la cooperació per al desenvolupament en aplicar les polítiques que puguen afectar els països en desenvolupament.

2. La Unió i els Estats membres respectaran els compromisos i tindran en compte els objectius que hagen aprovat en el marc de les Nacions Unides i de les altres organitzacions internacionals competents.

ARTICLE III-317

1. La llei o la llei marc europea establirà les mesures necessàries per a executar la política de cooperació per al desenvolupament, que podran referir-se a programes plurianuals de cooperació amb països en desenvolupament o a programes que tinguen un enfocament temàtic.

2. La Unió podrà celebrar amb els tercers països i amb les organitzacions internacionals competents qualsevol acord adequat per a la consecució dels objectius que enuncien els articles III-292 i III-316.

El primer paràgraf s'entendrà sense perjudi de les competències dels Estats membres per a negociar en els fòrums internacionals i celebrar acords.

3. El Banc Europeu d'Inversions contribuirà, en les condicions fixades pels seus Estatuts, a l'execució de les mesures que preveu l'apartat 1.

ARTICLE III-318

1. A fi d'afavorir la complementarietat i l'eficàcia de la seua actuació, la Unió i els Estats membres coordinaran les seues polítiques de cooperació per al desenvolupament i concertaran els seus programes d'ajuda, també en les organitzacions internacionals i en les conferències internacionals. Podran mamprendre accions conjuntes. Els Estats membres contribuiran, si cal, a l'execució dels programes d'ajuda de la Unió.
2. La Comissió podrà adoptar qualsevol iniciativa adequada per a fomentar la coordinació a què es referix l'apartat 1.
3. En el marc de les seues respectives competències, la Unió i els Estats membres cooperaran amb els tercers països i amb les organitzacions internacionals competents.

SECCIÓ 2

COOPERACIÓ ECONÒMICA, FINANCERA I TÈCNICA AMB TERCERS PAÏSOS

ARTICLE III-319

1. Sense perjudi del que estableixen les altres disposicions de la Constitució, i en particular dels articles III-316 a III-318, la Unió durà a terme accions de cooperació econòmica, financera i tècnica, incloent-hi les d'ajuda, en particular en l'àmbit financer, amb tercers països diferents dels països en desenvolupament. Estes accions seran coherents amb la política de desenvolupament de la Unió i es duran a terme de conformitat amb els principis i objectius de la seua acció exterior. Les accions de la Unió i dels Estats membres es complementaran i es reforçaran mútuament.

2. La llei o la llei marc europea establirà les mesures necessàries per a l'aplicació de l'apartat 1.

3. En el marc de les seues respectives competències, la Unió i els Estats membres cooperaran amb els tercers països i amb les organitzacions internacionals competents. Les formes de cooperació de la Unió podran ser objecte d'acords entre esta i les terceres parts interessades.

El primer paràgraf s'entendrà sense perjudi de les competències dels Estats membres per a negociar en els fòrums internacionals i celebrar acords.

ARTICLE III-320

Quan la situació en un tercer país requerisca que la Unió preste ajuda financera urgent, el Consell adoptarà, a proposta de la Comissió, les decisions europees necessàries.

SECCIÓ 3

AJUDA HUMANITÀRIA

ARTICLE III-321

1. Les accions de la Unió en l'àmbit de l'ajuda humanitària es duran a terme en el marc dels principis i objectius de l'acció exterior de la Unió. Estes accions tindran com a objecte, en casos concrets, prestar assistència i socors a les poblacions dels tercers països víctimes de catàstrofes naturals o d'origen humà, i protegir-les, per a fer front a les necessitats humanitàries resultants d'eixes diverses situacions. Les accions de la Unió i dels Estats membres es complementaran i es reforçaran mútuament.

2. Les accions d'ajuda humanitària es duran a terme d'acord amb els principis del dret internacional i els principis d'imparcialitat, neutralitat i no-discriminació.

3. La llei o la llei marc europea establirà les mesures que determinen el marc en què es realitzaran les accions d'ajuda humanitària de la Unió.

4. La Unió podrà celebrar amb els tercers països i amb les organitzacions internacionals competents qualsevol acord adequat per a la consecució dels objectius que enuncien l'apartat 1 i l'article III-292.

El primer paràgraf s'entendrà sense perjudi de les competències dels Estats membres per a negociar en els fòrums internacionals i celebrar acords.

5. A fi d'establir un marc perquè els joves europeus puguin aportar contribucions comunes a les accions d'ajuda humanitària de la Unió, es crearà un Cos Voluntari Europeu d'Ajuda Humanitària. La llei europea fixarà el seu estatut i les seues normes de funcionament.

6. La Comissió podrà adoptar qualsevol iniciativa adequada per a fomentar la coordinació entre les accions de la Unió i les dels Estats membres, a fi d'augmentar l'eficàcia i la complementarietat dels mecanismes de la Unió i dels mecanismes nacionals d'ajuda humanitària.

7. La Unió vetlarà perquè les seues accions d'ajuda humanitària estiguen coordinades i siguin coherents amb les de les organitzacions i organismes internacionals, especialment els que formen part del sistema de les Nacions Unides.

CAPÍTOL V

MESURES RESTRICTIVES

ARTICLE III-322

1. Quan una decisió europea adoptada de conformitat amb el capítol II preveja la interrupció o la reducció, total o parcial, de les relacions econòmiques i financeres amb un o diversos tercers països, el Consell adoptarà per majoria qualificada, a proposta conjunta del ministre d'Assumptes Exteriors de la Unió i de la Comissió, els reglaments o decisions europeus necessaris. N'haurà d'informar el Parlament Europeu.

2. Quan una decisió europea adoptada de conformitat amb el capítol II així ho preveja, el Consell podrà adoptar pel procediment que estableix l'apartat 1 mesures restrictives contra persones físiques o jurídiques, grups o entitats no estatals.

3. Els actes que preveu el present article inclouran les disposicions necessàries en matèria de garanties jurídiques.

CAPÍTOL VI

ACORDS INTERNACIONALS

ARTICLE III-323

1. La Unió podrà celebrar un acord amb un o diversos tercers països o organitzacions internacionals quan la Constitució així ho preveja o quan la celebració d'un acord bé siga necessària per a assolir, en el context de les polítiques de la Unió, algun dels objectius que estableix la Constitució, bé estiga prevista en un acte jurídicament vinculant de la Unió, o bé pugui afectar normes comunes o alterar-ne l'abast.

2. Els acords celebrats per la Unió vincularan les institucions de la Unió i els Estats membres.

ARTICLE III-324

La Unió podrà celebrar un acord d'associació amb un o diversos tercers països o organitzacions internacionals per a establir una associació que comporte drets i obligacions recíprocs, accions en comú i procediments particulars.

ARTICLE III-325

1. Sense perjudi del que estableixen les disposicions particulars de l'article III-315, per a la negociació i celebració d'acords entre la Unió i tercers països o organitzacions internacionals s'aplicarà el procediment següent.
2. El Consell autoritzarà l'obertura de negociacions, aprovarà les directrius de negociació, autoritzarà la firma i celebrarà els acords.
3. La Comissió, o el ministre d'Assumptes Exteriors de la Unió, quan l'acord previst es referisca exclusiva o principalment a la política exterior i de seguretat comuna, presentarà recomanacions al Consell, que adoptarà una decisió europea per la qual s'autoritze l'obertura de negociacions i designarà, en funció de la matèria de l'acord previst, el negociador o el cap de l'equip de negociació de la Unió.
4. El Consell podrà dictar directrius al negociador i designar un comitè especial, al qual caldrà consultar durant les negociacions.
5. El Consell adoptarà, a proposta del negociador, una decisió europea per la qual s'autoritze la firma de l'acord i, si és el cas, la seua aplicació provisional abans de l'entrada en vigor.

6. El Consell adoptarà, a proposta del negociador, una decisió europea de celebració de l'acord.

A excepció dels acords que es referisquen exclusivament a la política exterior i de seguretat comuna, el Consell adoptarà la decisió europea de celebració de l'acord:

- a) prèvia aprovació del Parlament Europeu en els casos següents:
 - i) acords d'associació;
 - ii) adhesió de la Unió al Conveni Europeu per a la Protecció dels Drets Humans i de les Llibertats Fonamentals;
 - iii) acords que creen un marc institucional específic en organitzar procediments de cooperació;
 - iv) acords que tinguen repercussions pressupostàries importants per a la Unió;
 - v) acords que es referisquen a àmbits als quals s'aplique el procediment legislatiu ordinari o, si es requerix l'aprovació del Parlament Europeu, el procediment legislatiu especial.

En cas d'urgència, el Parlament Europeu i el Consell podran acordar un termini per a l'aprovació.

- b) prèvia consulta al Parlament Europeu en la resta de casos. El Parlament Europeu emetrà el seu dictamen en un termini que el Consell podrà fixar segons la urgència. Si no s'ha emés un dictamen en finalitzar eixe termini, el Consell podrà pronunciar-se.

7. No obstant el que disposen els apartats 5, 6 i 9, el Consell, en celebrar un acord, podrà autoritzar el negociador a aprovar, en nom de la Unió, les modificacions de l'acord per a l'adopció del qual este preveja un procediment simplificat o la intervenció d'un òrgan creat per l'acord. El Consell podrà supeditar eixa autorització a condicions específiques.

8. El Consell es pronunciarà per majoria qualificada durant tot el procediment.

No obstant això, el Consell es pronunciarà per unanimitat quan l'acord es referisca a un àmbit en què es requerisca la unanimitat per a l'adopció d'un acte de la Unió i quan es tracte d'acords d'associació i dels acords que preveu l'article III-319 amb els Estats candidats a l'adhesió.

9. El Consell adoptarà, a proposta de la Comissió o del ministre d'Assumptes Exteriors de la Unió, una decisió europea per la qual suspenga l'aplicació d'un acord i s'establisquen les posicions que hagen d'adoptar-se en nom de la Unió en un organisme creat per un acord, quan eixe organisme haja d'adoptar actes que produïsquen efectes jurídics, a excepció dels actes que completen o modifiquen el marc institucional de l'acord.

10. Caldrà informar-ne immediatament i complidament el Parlament Europeu en totes les fases del procediment.

11. Un Estat membre, el Parlament Europeu, el Consell o la Comissió podran sol·licitar el dictamen del Tribunal de Justícia sobre la compatibilitat amb la Constitució de qualsevol acord previst. En cas de dictamen negatiu del Tribunal de Justícia, l'acord previst no podrà entrar en vigor, excepte en cas de modificació d'este o de revisió de la Constitució.

ARTICLE III-326

1. No obstant el que disposa l'article III-325, el Consell, bé per recomanació del Banc Central Europeu, bé per recomanació de la Comissió i prèvia consulta al Banc Central Europeu a fi d'arribar a un consens compatible amb l'objectiu de l'estabilitat de preus, podrà celebrar acords formals relatius a un sistema de tipus de canvi per a l'euro en relació amb les monedes de tercers Estats. El Consell es pronunciarà per unanimitat, prèvia consulta al Parlament Europeu i d'acord amb el procediment que estableix l'apartat 3.

El Consell, bé per recomanació del Banc Central Europeu, bé per recomanació de la Comissió i prèvia consulta al Banc Central Europeu a fi d'arribar a un consens compatible amb l'objectiu de l'estabilitat de preus, podrà adoptar, modificar o abandonar els tipus centrals de l'euro en el sistema de tipus de canvi. El president del Consell haurà d'informar el Parlament Europeu de l'adopció, la modificació o l'abandó dels tipus centrals de l'euro.

2. A falta d'un sistema de tipus de canvi respecte d'una o més monedes de tercers Estats d'acord amb l'apartat 1, el Consell, bé per recomanació del Banc Central Europeu, bé per recomanació de la Comissió i prèvia consulta al Banc Central Europeu, podrà formular orientacions generals per a la política de tipus de canvi respecte d'eixes monedes. Estes orientacions generals no afectaran l'objectiu fonamental del Sistema Europeu de Bancs Centrals de mantindre l'estabilitat de preus.

3. No obstant el que disposa l'article III-325, si la Unió ha de negociar acords sobre qüestions referents al règim monetari o canviari amb un o diversos tercers Estats o organitzacions internacionals, el Consell, per recomanació de la Comissió i prèvia consulta al Banc Central Europeu, decidirà el procediment de negociació i celebració d'eixos acords. Este procediment haurà de garantir que la Unió expresse una posició única. La Comissió estarà plenament associada a les negociacions.

4. Sense perjudi de les competències i dels acords de la Unió en l'àmbit de la unió econòmica i monetària, els Estats membres podran negociar en els fòrums internacionals i celebrar acords.

CAPÍTOL VII

RELACIONS DE LA UNIÓ AMB LES ORGANITZACIONS INTERNACIONALS, TERCERS PAÏSOS I DELEGACIONS DE LA UNIÓ

ARTICLE III-327

1. La Unió establirà totes les formes útils de cooperació amb els òrgans de les Nacions Unides i dels seus organismes especialitzats, el Consell d'Europa, l'Organització per a la Seguretat i la Cooperació a Europa i l'Organització de Cooperació i Desenvolupament Econòmics.

La Unió mantindrà també les relacions que considere oportunes amb altres organitzacions internacionals.

2. El ministre d'Assumptes Exteriors de la Unió i la Comissió s'encarregaran d'aplicar el que disposa el present article.

ARTICLE III-328

1. Les delegacions de la Unió en tercers països i davant d'organitzacions internacionals assumiran la representació de la Unió.
2. Les delegacions de la Unió estaran sota l'autoritat del ministre d'Assumptes Exteriors de la Unió. Actuaran en estreta cooperació amb les missions diplomàtiques i consulars dels Estats membres.

CAPÍTOL VIII

APLICACIÓ DE LA CLÀUSULA DE SOLIDARITAT

ARTICLE III-329

1. Si un Estat membre és objecte d'un atac terrorista o víctima d'una catàstrofe natural o d'origen humà, a petició de les seues autoritats polítiques els altres Estats membres li prestaran assistència. Amb este fi, els Estats membres es coordinaran en el si del Consell.
2. Les modalitats d'aplicació per la Unió de la clàusula de solidaritat que preveu l'article I-43 serà definida mitjançant una decisió europea adoptada pel Consell, a proposta conjunta de la Comissió i del ministre d'Assumptes Exteriors de la Unió. Quan eixa decisió tinga repercussions en l'àmbit de la defensa, el Consell es pronunciarà de conformitat amb l'apartat 1 de l'article III-300. Caldrà informar-ne el Parlament Europeu.

Als efectes d'este apartat, i sense perjudi del que estableix l'article III-344, el Consell estarà assistit pel Comit  Polític i de Seguretat, amb el suport de les estructures creades en el marc de la política comuna de seguretat i defensa, i pel comit  que preveu l'article III-261, que li presentaran, si és el cas, dictàmens conjunts.

3. Per a assegurar l'eficàcia de l'actuació de la Unió i dels seus Estats membres, el Consell Europeu avaluarà periòdicament les amenaces a qu  s'enfronta la Unió.

TÍTOL VI

FUNCIONAMENT DE LA UNIÓ

CAPÍTOL I

DISPOSICIONS INSTITUCIONALS

SECCIÓ 1

INSTITUCIONS

Subsecció 1

El Parlament Europeu

ARTICLE III-330

1. Una llei o una llei marc europea del Consell establirà les mesures necessàries per a fer possible l'elecció dels diputats al Parlament Europeu per sufragi universal directe segons un procediment uniforme en tots els Estats membres o d'acord amb principis comuns a tots els Estats membres.

El Consell es pronunciarà per unanimitat, per iniciativa del Parlament Europeu i prèvia aprovació d'este, que es pronunciarà per majoria dels membres que el componen. Esta llei o llei marc entrarà en vigor una vegada haja sigut aprovada pels Estats membres de conformitat amb les seues respectives normes constitucionals.

2. Una llei europea del Parlament Europeu regularà l'Estatut i les condicions generals d'exercici de les funcions dels diputats. El Parlament Europeu es pronunciarà per iniciativa pròpia, previ dictamen de la Comissió i prèvia aprovació del Consell. El Consell es pronunciarà per unanimitat sobre qualsevol norma o condició relativa al règim fiscal dels diputats o dels antics diputats.

ARTICLE III-331

La llei europea regularà l'Estatut dels partits polítics de dimensió europea a què es referix l'apartat 4 de l'article I-46, i en particular les normes relatives al seu finançament.

ARTICLE III-332

Per decisió de la majoria dels membres que el componen, el Parlament Europeu podrà sol·licitar a la Comissió que presente les propostes oportunes sobre qualsevol assumpte que segons el parer d'aquell requerisca l'elaboració d'un acte de la Unió per a aplicar la Constitució. Si la Comissió no presenta cap proposta, comunicarà les raons al Parlament Europeu.

ARTICLE III-333

En compliment de les seues funcions i a petició de la quarta part dels membres que el componen, el Parlament Europeu podrà constituir una comissió temporal d'investigació per a examinar, sense perjuí de les atribucions que la Constitució conferix a altres institucions o òrgans, al·legacions d'infracció o de mala administració en l'aplicació del dret de la Unió, llevat que dels fets al·legats estiga coneixent un òrgan jurisdiccional, fins que no haja conclòs el procediment jurisdiccional.

L'existència de la comissió temporal d'investigació finalitzarà amb la presentació del seu informe.

Una llei europea del Parlament Europeu regularà les modalitats de l'exercici del dret d'investigació. El Parlament Europeu es pronunciarà per iniciativa pròpia, prèvia aprovació del Consell i de la Comissió.

ARTICLE III-334

De conformitat amb la lletra d) de l'apartat 2 de l'article I-10, qualsevol ciutadà de la Unió, així com qualsevol persona física o jurídica que residisca en un Estat membre, o hi tinga el seu domicili social, tindrà dret a presentar al Parlament Europeu, individualment o associat amb altres persones, una petició sobre un assumpte propi dels àmbits d'actuació de la Unió que l'afecte directament.

ARTICLE III-335

1. El Parlament Europeu elegirà el Defensor del Poble Europeu. Este, de conformitat amb la lletra d) de l'apartat 2 de l'article I-10 i amb l'article I-49, estarà facultat per a rebre les queixes de qualsevol ciutadà de la Unió, o de qualsevol persona física o jurídica que residisca en un Estat membre, o hi tinga el seu domicili social, relatives a casos de mala administració en l'actuació de les institucions, òrgans o organismes de la Unió, excloent-ne el Tribunal de Justícia de la Unió Europea en l'exercici de les seues funcions jurisdiccionals.

En l'exercici de les seues funcions, el Defensor del Poble durà a terme les investigacions que considere justificades, bé per iniciativa pròpia, bé a partir de les queixes rebudes directament o a través d'un diputat al Parlament Europeu, llevat que els fets al·legats siguen o hagen sigut objecte d'un procediment jurisdiccional. Quan el Defensor del Poble haja comprovat un cas de mala administració, n'haurà d'informar la institució, l'òrgan o l'organisme interessat, que disposarà d'un termini de tres mesos per a exposar la seua posició al Defensor del Poble. Este remetrà tot seguit un informe el Parlament Europeu i a la institució, l'òrgan o l'organisme de què es tracte. La persona de qui emane la queixa serà informada del resultat d'estes investigacions.

El Defensor del Poble presentarà cada any al Parlament Europeu un informe sobre el resultat de les seues investigacions.

2. El Defensor del Poble serà elegit després de cada elecció al Parlament Europeu per a tota la legislatura. El seu mandat serà renovable.

A petició del Parlament Europeu, el Tribunal de Justícia podrà destituir el Defensor del Poble si este deixa de complir les condicions necessàries per a l'exercici de les seues funcions o ha comés una falta greu.

3. El Defensor del Poble exercirà les seues funcions amb total independència. En l'exercici de les seues funcions no sol·licitarà ni admetrà instruccions de cap institució, òrgan o organisme. Durant el seu mandat, el Defensor del Poble no podrà exercir cap altra activitat professional, retribuïda o no.

4. Una llei europea del Parlament Europeu regularà l'Estatut i les condicions generals d'exercici de les funcions del Defensor del Poble. El Parlament Europeu es pronunciarà per iniciativa pròpia, previ dictamen de la Comissió i prèvia aprovació del Consell.

ARTICLE III-336

El Parlament Europeu celebrarà cada any un període de sessions. Es reunirà sense necessitat d'una convocatòria prèvia el segon dimarts de març.

El Parlament Europeu podrà reunir-se en període parcial de sessions extraordinari a petició de la majoria dels membres que el componen, del Consell o de la Comissió.

ARTICLE III-337

1. El Consell Europeu i el Consell compareixeran davant del Parlament Europeu en les condicions fixades pel Reglament Intern del Consell Europeu i pel del Consell.

2. La Comissió podrà assistir a totes les sessions del Parlament Europeu i compareixerà davant d'este si així ho sol·licita. Respondrà oralment o per escrit a les preguntes que li siguen formulades pel Parlament Europeu o pels seus diputats.

3. El Parlament Europeu debatrà en sessió pública l'informe general anual que li presentarà la Comissió.

ARTICLE III-338

Excepte disposició en contra de la Constitució, el Parlament Europeu es pronunciarà per majoria dels vots emesos. El seu Reglament Intern fixarà el quòrum.

ARTICLE III-339

El Parlament Europeu aprovarà el seu propi Reglament Intern per majoria dels membres que el componen.

Els actes del Parlament Europeu es publicaran en la forma prevista per la Constitució i pel seu Reglament Intern.

ARTICLE III-340

En el cas que se li sotmeta una moció de censura sobre la gestió de la Comissió, el Parlament Europeu només podrà pronunciar-se sobre esta moció una vegada hagen transcorregut tres dies com a mínim des de la data de la seua presentació i en votació pública.

Si la moció de censura és aprovada per majoria de dos terços dels vots emesos que representen, al seu torn, la majoria dels diputats que componen el Parlament Europeu, els membres de la Comissió hauran de dimitir col·lectivament dels seus càrrecs i el ministre d'Assumptes Exteriors de la Unió haurà de dimitir del càrrec que exercix en la Comissió. Romandran en els seus càrrecs i continuaran despatxant els assumptes d'administració ordinària fins que siguin substituïts de conformitat amb els articles I-26 i I-27. En este cas, el mandat dels membres de la Comissió designats per a substituir-los expirarà en la data en què hauria expirat el mandat dels membres de la Comissió obligats a dimitir col·lectivament dels seus càrrecs.

Subsecció 2

El Consell Europeu

ARTICLE III-341

1. En cas de votació, cada membre del Consell Europeu podrà actuar en representació de només un dels altres membres.

L'abstenció dels membres presents o representats no obstarà perquè s'adopten els acords del Consell Europeu que requerisquen unanimitat.

2. El Consell Europeu podrà invitar el president del Parlament Europeu a comparéixer davant d'ell.

3. El Consell Europeu es pronunciarà per majoria simple en les qüestions de procediment i per a l'aprovació del seu Reglament Intern.

4. El Consell Europeu estarà assistit per la Secretaria General del Consell.

Subsecció 3

El Consell de Ministres

ARTICLE III-342

El Consell es reunirà per convocatòria del seu president, per iniciativa d'este, d'un dels seus membres o de la Comissió.

ARTICLE III-343

1. En cas de votació, cada membre del Consell podrà actuar en representació de només un dels altres membres.
2. Quan haja d'adoptar un acord per majoria simple, el Consell es pronunciarà per majoria dels membres que el componen.
3. L'abstenció dels membres presents o representats no obstarà perquè s'adopten els acords del Consell que requerisquen unanimitat.

ARTICLE III-344

1. Un Comité compost pels Representants Permanents dels governs dels Estats membres s'encarregarà de preparar els treballs del Consell i de realitzar les tasques que este li confie. El Comité podrà adoptar decisions de procediment en els casos establits pel Reglament Intern del Consell.

2. El Consell estarà assistit per una Secretaria General, que estarà sota la responsabilitat d'un secretari general nomenat pel Consell.

El Consell decidirà per majoria simple l'organització de la Secretaria General.

3. El Consell es pronunciarà per majoria simple en les qüestions de procediment i per a l'aprovació del seu Reglament Intern.

ARTICLE III-345

El Consell, per majoria simple, podrà demanar a la Comissió que efectue tots els estudis que considere oportuns per a la consecució dels objectius comuns i que li sotmeta les propostes pertinents. Si la Comissió no presenta cap proposta, comunicarà les raons al Consell.

ARTICLE III-346

El Consell adoptarà les decisions europees per les quals s'establisquen els Estatuts dels comitès que preveu la Constitució. Es pronunciarà per majoria simple, prèvia consulta a la Comissió.

Subsecció 4

La Comissió Europea

ARTICLE III-347

Els membres de la Comissió s'abstindran de qualsevol acte incompatible amb les seues funcions. Els Estats membres respectaran la seua independència i no intentaran influir en ells en l'exercici de les seues funcions.

Els membres de la Comissió no podran exercir, mentre dure el seu mandat, cap altra activitat professional, retribuïda o no. En assumir les seues funcions, es comprometran solemnement a respectar, mentre dure el seu mandat i fins i tot després de finalitzar este, les obligacions derivades del seu càrrec, especialment els deures d'integritat i discreció quant a l'acceptació, una vegada acabat el seu mandat, de determinades funcions o beneficis. En cas d'incompliment d'estes obligacions, el Tribunal de Justícia, a instància del Consell, que es pronunciarà per majoria simple, o de la Comissió, podrà, segons els casos, destituir l'interessat en les condicions que preveu l'article III-349 o privar-lo del dret a pensió o de qualsevol altre benefici substitutiu.

ARTICLE III-348

1. A banda dels casos de renovació periòdica i defunció, el mandat dels membres de la Comissió conclourà individualment per dimissió voluntària o destitució.

2. El membre de la Comissió dimissionari, destituït o difunt serà substituït per la resta del seu mandat per un nou membre de la Comissió de la mateixa nacionalitat, nomenat pel Consell, de comú acord amb el president de la Comissió, prèvia consulta al Parlament Europeu i d'acord amb els criteris que estableix l'apartat 4 de l'article I-26.

El Consell, per unanimitat i a proposta del president de la Comissió, podrà decidir que eixe lloc no quede cobert, especialment quan quede poc de temps perquè acabe el mandat d'eixe membre.

3. En cas de dimissió, destitució o defunció, el president serà substituït per la resta del seu mandat, de conformitat amb l'apartat 1 de l'article I-27.

4. En cas de dimissió, destitució o defunció, el ministre d'Assumptes Exteriors de la Unió serà substituït per la resta del seu mandat, de conformitat amb l'apartat 1 de l'article I-28.

5. En cas de dimissió de tots els membres de la Comissió, estos romandran en els seus càrrecs i continuaran despatxant els assumptes d'administració ordinària fins a la seua substitució, per la resta del mandat, de conformitat amb els articles I-26 i I-27.

ARTICLE III-349

Qualsevol membre de la Comissió que deixe de reunir les condicions necessàries per a l'exercici de les seues funcions o haja comés una falta greu podrà ser destituït pel Tribunal de Justícia, a instància del Consell, que es pronunciarà per majoria simple, o de la Comissió.

ARTICLE III-350

Sense perjudi del que disposa l'apartat 4 de l'article I-28, les responsabilitats que incumbixen la Comissió seran estructurades i repartides entre els seus membres pel president, de conformitat amb el que disposa l'apartat 3 de l'article I-27. El president podrà reorganitzar el repartiment d'estes responsabilitats durant el mandat. Els membres de la Comissió exerciran les funcions que els atribuisca el president sota la seua autoritat.

ARTICLE III-351

La Comissió adoptarà els seus acords per majoria dels seus membres. El seu Reglament Intern establirà el quòrum.

ARTICLE III-352

1. La Comissió adoptarà el seu Reglament Intern a fi d'assegurar el seu propi funcionament i el dels seus servicis. La Comissió publicarà eixe reglament.
2. La Comissió publicarà tots els anys, almenys un mes abans de l'obertura del període de sessions del Parlament Europeu, un informe general sobre les activitats de la Unió.

Subsecció 5

El Tribunal de Justícia de la Unió Europea

ARTICLE III-353

El Tribunal de Justícia actuarà en Sales, en Gran Sala o en Ple, de conformitat amb l'Estatut del Tribunal de Justícia de la Unió Europea.

ARTICLE III-354

El Tribunal de Justícia estarà assistit per huit advocats generals. Si el Tribunal de Justícia ho sol·licita, el Consell podrà adoptar per unanimitat una decisió europea per a incrementar el nombre d'advocats generals.

La funció de l'advocat general consistirà a presentar públicament, amb tota imparcialitat i independència, conclusions motivades sobre els assumptes que, de conformitat amb l'Estatut del Tribunal de Justícia de la Unió Europea, requerisquen la seua intervenció.

ARTICLE III-355

Els jutges i els advocats generals del Tribunal de Justícia, elegits d'entre personalitats que oferisquen plenes garanties d'independència i que reunisquen les condicions requerides per a exercir en els seus respectius països les més altes funcions jurisdiccionals, o que siguen jurisconsults de reconeguda competència, seran nomenats de comú acord pels governs dels Estats membres, prèvia consulta al comitè previst en l'article III-357.

Cada tres anys tindrà lloc una renovació parcial dels jutges i dels advocats generals, en les condicions que estableix l'Estatut del Tribunal de Justícia de la Unió Europea.

Els jutges designaran d'entre ells el president del Tribunal de Justícia per a un mandat de tres anys. El seu mandat serà renovable.

El Tribunal de Justícia adoptarà el seu Reglament de Procediment. Eixe reglament se sotmetrà a l'aprovació del Consell.

ARTICLE III-356

El nombre de jutges del Tribunal General serà fixat per l'Estatut del Tribunal de Justícia de la Unió Europea. L'Estatut podrà disposar que el Tribunal General estiga assistit per advocats generals.

Els membres del Tribunal General seran elegits d'entre persones que oferisquen plenes garanties d'independència i que posseïsquen la capacitat necessària per a exercir altes funcions jurisdiccionals. Seran nomenats de comú acord pels governs dels Estats membres, prèvia consulta al comitè previst en l'article III-357.

Cada tres anys tindrà lloc una renovació parcial del Tribunal General.

Els jutges designaran d'entre ells el president del Tribunal General per a un mandat de tres anys. El seu mandat serà renovable.

El Tribunal General adoptarà el seu Reglament de Procediment d'acord amb el Tribunal de Justícia. Tal reglament se sotmetrà a l'aprovació del Consell.

A menys que l'Estatut dispose el contrari, les disposicions de la Constitució relatives al Tribunal de Justícia seran aplicables al Tribunal General.

ARTICLE III-357

Es constituirà un comitè perquè es pronuncie sobre la idoneïtat dels candidats per a l'exercici de les funcions de jutge i advocat general del Tribunal de Justícia i del Tribunal General, abans que els governs dels Estats membres procedisquen als nomenaments de conformitat amb els articles III-355 i III-356.

El comitè estarà compost per set personalitats elegides d'entre antics membres del Tribunal de Justícia i del Tribunal General, membres dels òrgans jurisdiccionals nacionals superiors i juristes de reconeguda competència, un dels quals serà proposat pel Parlament Europeu. El Consell adoptarà una decisió europea per la qual s'establisquen les normes de funcionament del comitè, així com una decisió europea per la qual es designe els seus membres. El Consell es pronunciarà per iniciativa del president del Tribunal de Justícia.

ARTICLE III-358

1. El Tribunal General serà competent per a conèixer en primera instància dels recursos que preveuen els articles III-365, III-367, III-370, III-372 i III-374, a excepció dels que s'atribuïsquen a un tribunal especialitzat creat en aplicació de l'article III-359 i dels que l'Estatut del Tribunal de Justícia de la Unió Europea reserve al Tribunal de Justícia. L'Estatut podrà establir que el Tribunal General siga competent en altres categories de recursos.

Contra les resolucions dictades pel Tribunal General en virtut del present apartat es podrà interposar davant del Tribunal de Justícia un recurs de cassació limitat a les qüestions de dret, en les condicions i dins dels límits establits per l'Estatut.

2. El Tribunal General serà competent per a conèixer dels recursos que s'interposen contra les resolucions dels tribunals especialitzats.

Les resolucions dictades pel Tribunal General en virtut del present apartat podran ser reexaminades amb caràcter excepcional pel Tribunal de Justícia, en les condicions i dins dels límits establits per l'Estatut del Tribunal de Justícia de la Unió Europea, en cas de risc greu que es vulnere la unitat o la coherència del dret de la Unió.

3. El Tribunal General serà competent per a conèixer de les qüestions prejudicials, plantejades en virtut de l'article III-369, en matèries específiques determinades per l'Estatut del Tribunal de Justícia de la Unió Europea.

Quan el Tribunal General considere que l'assumpte requereix una resolució de principi susceptible d'afectar la unitat o la coherència del dret de la Unió, podrà remetre eixe assumpte al Tribunal de Justícia perquè este resolga.

Les resolucions dictades pel Tribunal General sobre qüestions prejudicials podran ser reexaminades amb caràcter excepcional pel Tribunal de Justícia, en les condicions i dins dels límits establits per l'Estatut, en cas de risc greu que es vulnere la unitat o la coherència del dret de la Unió.

ARTICLE III-359

1. La llei europea podrà crear tribunals especialitzats adjunts al Tribunal General, encarregats de conèixer en primera instància de determinades categories de recursos interposats en matèries específiques. Esta llei s'adoptarà, bé a proposta de la Comissió i prèvia consulta al Tribunal de Justícia, bé a instància del Tribunal de Justícia i prèvia consulta a la Comissió.

2. La llei europea per la qual es crea un tribunal especialitzat fixarà les normes relatives a la composició d'eixe tribunal i precisarà l'abast de les atribucions que se li conferisquen.

3. Contra les resolucions dictades pels tribunals especialitzats podrà interposar-se davant del Tribunal General un recurs de cassació limitat a les qüestions de dret o, quan la llei europea per la qual es crea un tribunal especialitzat així ho preveja, un recurs d'apel·lació referent també a les qüestions de fet.

4. Els membres dels tribunals especialitzats seran elegits d'entre persones que oferisquen plenes garanties d'independència i que posseïsquen la capacitat necessària per a exercir funcions jurisdiccionals. Seran nomenats pel Consell per unanimitat.

5. Els tribunals especialitzats adoptaran el seu Reglament de Procediment d'acord amb el Tribunal de Justícia. Este reglament se sotmetrà a l'aprovació del Consell.

6. Excepte disposició en contra de la llei europea per la qual es crea el tribunal especialitzat, les disposicions de la Constitució relatives al Tribunal de Justícia de la Unió Europea i les disposicions de l'Estatut del Tribunal de Justícia de la Unió Europea seran aplicables als tribunals especialitzats. El títol I de l'Estatut i el seu article 64 s'aplicaran en tot cas als tribunals especialitzats.

ARTICLE III-360

Si la Comissió estima que un Estat membre ha incomplert una de les obligacions que li incumbixen en virtut de la Constitució, emetrà un dictamen motivat sobre este assumpte, després d'haver oferit a eixe Estat la possibilitat de presentar les seues observacions.

Si l'Estat de què es tracte no s'até a este dictamen en el termini determinat per la Comissió, esta podrà sotmetre l'assumpte al Tribunal de Justícia de la Unió Europea.

ARTICLE III-361

Qualsevol Estat membre podrà recórrer al Tribunal de Justícia de la Unió Europea si considera que un altre Estat membre ha incomplert una de les obligacions que li incumbixen en virtut de la Constitució.

Abans que un Estat membre interpose, contra un altre Estat membre, un recurs fundat en un suposat incompliment de les obligacions que li incumbixen en virtut de la Constitució, haurà de sotmetre l'assumpte a la Comissió.

La Comissió emetrà un dictamen motivat, una vegada que els Estats interessats hagen tingut la possibilitat de formular les seues observacions per escrit i oralment en procediment contradictori.

Si la Comissió no ha emés el dictamen en un termini de tres mesos a partir de la sol·licitud, la falta de dictamen no serà un impediment perquè se sotmeta l'assumpte al Tribunal.

ARTICLE III-362

1. Si el Tribunal de Justícia de la Unió Europea declara que un Estat membre ha incomplert una de les obligacions que li incumbixen en virtut de la Constitució, eixe Estat estarà obligat a adoptar les mesures necessàries per a l'execució de la sentència del Tribunal.

2. Si la Comissió considera que l'Estat membre afectat no ha adoptat les mesures necessàries per a l'execució de la sentència mencionada en l'apartat 1, podrà sotmetre l'assumpte al Tribunal de Justícia de la Unió Europea, després d'haver oferit a eixe Estat la possibilitat de presentar les seues observacions. La Comissió indicarà l'import de la suma a tant alçat o de la multa coercitiva que haja de ser pagada per l'Estat membre afectat i que considere adaptat a les circumstàncies.

Si el Tribunal declara que l'Estat membre afectat ha incomplert la seua sentència, podrà imposar-li el pagament d'una suma a tant alçat o d'una multa coercitiva.

Este procediment s'entendrà sense perjudi del que disposa l'article III-361.

3. Quan la Comissió presente un recurs davant del Tribunal de Justícia de la Unió Europea en virtut de l'article III-360 per considerar que l'Estat membre afectat ha incomplert l'obligació d'informar sobre les mesures de transposició d'una llei marc europea, podrà, si ho considera oportú, indicar l'import de la suma a tant alçat o de la multa coercitiva que haja de ser pagada per eixe Estat i que considere adaptat a les circumstàncies.

Si el Tribunal comprova l'existència de l'incompliment, podrà imposar a l'Estat membre afectat el pagament d'una suma a tant alçat o d'una multa coercitiva dins del límit de l'import indicat per la Comissió. L'obligació de pagament produirà efecte en la data fixada pel Tribunal en la sentència.

ARTICLE III-363

Les lleis o els reglaments europeus del Consell podran atribuir al Tribunal de Justícia de la Unió Europea competència jurisdiccional plena per a les sancions que prevegen.

ARTICLE III-364

Sense perjudi del que estableixen les altres disposicions de la Constitució, la llei europea podrà atribuir al Tribunal de Justícia de la Unió Europea, en la mesura que esta determine, la competència per a resoldre litigis relatius a l'aplicació dels actes adoptats en virtut de la Constitució pels quals es creen títols europeus de propietat intel·lectual i industrial.

ARTICLE III-365

1. El Tribunal de Justícia de la Unió Europea controlarà la legalitat de les lleis i les lleis marc europees, dels actes del Consell, de la Comissió i del Banc Central Europeu que no siguin recomanacions o dictàmens, així com dels actes del Parlament Europeu i del Consell Europeu destinats a produir efectes jurídics enfront de tercers. Controlarà també la legalitat dels actes dels òrgans o dels organismes de la Unió destinats a produir efectes jurídics enfront de tercers.

2. Als efectes de l'apartat 1, el Tribunal de Justícia de la Unió Europea serà competent per a pronunciar-se sobre els recursos per incompetència, vicis substancials de forma, violació de la Constitució o de qualsevol norma jurídica relativa a la seua execució, o desviació de poder, interposats per un Estat membre, el Parlament Europeu, el Consell o la Comissió.

3. El Tribunal de Justícia de la Unió Europea serà competent, en les condicions que preveuen els apartats 1 i 2, per a pronunciar-se sobre els recursos interposats pel Tribunal de Comptes, el Banc Central Europeu i el Comitè de les Regions a fi de salvaguardar les seues prerrogatives.

4. Qualsevol persona física o jurídica podrà interposar recurs, en les condicions que preveuen els apartats 1 i 2, contra els actes de què siga destinatària o que l'afecten directament i individualment i contra els actes reglamentaris que l'afecten directament i que no incloguen mesures d'execució.

5. Els actes pels quals es creen els òrgans i organismes de la Unió podran preveure condicions i procediments específics per als recursos presentats per persones físiques o jurídiques contra actes d'estos òrgans o d'organismes destinats a produir efectes jurídics enfront d'ells.

6. Els recursos que preveu el present article hauran d'interposar-se en el termini de dos mesos a partir, segons els casos, de la publicació de l'acte, de la seua notificació al demandant o, a falta d'esta, des del dia en què este n'haja tingut coneixement.

ARTICLE III-366

Si el recurs és fundat, el Tribunal de Justícia de la Unió Europea declararà nul i sense valor ni cap efecte l'acte impugnat.

No obstant això, indicarà, si ho creu necessari, aquells efectes de l'acte declarat nul que hagen de ser considerats com a definitius.

ARTICLE III-367

Si, en violació de la Constitució, el Parlament Europeu, el Consell Europeu, el Consell, la Comissió o el Banc Central Europeu s'abstenen de pronunciar-se, els Estats membres i les altres institucions de la Unió podran recórrer al Tribunal de Justícia de la Unió Europea perquè declare esta violació. El present article s'aplicarà, en les mateixes condicions, als òrgans i organismes de la Unió que s'abstinguen de pronunciar-se.

Este recurs només serà admissible si la institució, l'òrgan o l'organisme de què es tracte ha sigut requerit prèviament perquè actue. Si, transcorregut un termini de dos mesos a partir d'eixe requeriment, la institució, l'òrgan o l'organisme no ha definit la seua posició, el recurs podrà ser interposat dins d'un nou termini de dos mesos.

Qualsevol persona física o jurídica podrà recórrer en queixa al Tribunal, en les condicions fixades en els paràgrafs primer i segon, pel fet de no haver-li dirigit una de les institucions, òrgans o organismes de la Unió un acte diferent d'una recomanació o d'un dictamen.

ARTICLE III-368

La institució, l'òrgan o l'organisme de què emane l'acte anul·lat, o l'abstenció de la qual haja sigut declarada contrària a la Constitució, estarà obligat a adoptar les mesures necessàries per a l'execució de la sentència del Tribunal de Justícia de la Unió Europea.

Esta obligació s'entén sense perjudi de la que pugua resultar de l'aplicació del segon paràgraf de l'article III-431.

ARTICLE III-369

El Tribunal de Justícia de la Unió Europea serà competent per a pronunciar-se, amb caràcter prejudicial, sobre:

- a) la interpretació de la Constitució;
- b) la validesa i interpretació dels actes adoptats per les institucions, òrgans o organismes de la Unió.

Quan es plantege una qüestió d'este tipus davant d'un òrgan jurisdiccional d'un dels Estats membres, eixe òrgan podrà demanar al Tribunal que es pronuncie sobre esta, si creu necessària una decisió sobre este punt per a poder emetre el seu veredict.

Quan es plantege una qüestió d'este tipus en un assumpte pendent davant d'un òrgan jurisdiccional nacional les resolucions del qual no siguen susceptibles d'un ulterior recurs judicial de dret intern, eixe òrgan estarà obligat a sotmetre la qüestió al Tribunal.

Quan es plantege una qüestió d'este tipus en un assumpte pendent davant d'un òrgan jurisdiccional nacional en relació amb una persona privada de llibertat, el Tribunal es pronunciarà amb la màxima brevetat.

ARTICLE III-370

El Tribunal de Justícia de la Unió Europea serà competent per a conèixer dels litigis relatius a la reparació dels danys que preveuen el segon i el tercer paràgraf de l'article III-431.

ARTICLE III-371

El Tribunal de Justícia serà competent per a pronunciar-se sobre la legalitat d'un acte adoptat pel Consell Europeu o pel Consell en virtut de l'article I-59, només a petició de l'Estat membre objecte de la constatació del Consell Europeu o del Consell i únicament en allò que es referix al respecte de les disposicions de procediment establides en l'esmentat article.

Esta petició haurà de presentar-se en el termini d'un mes a partir de la constatació. El Tribunal es pronunciarà en el termini d'un mes a partir de la data de la petició.

ARTICLE III-372

El Tribunal de Justícia de la Unió Europea serà competent per a pronunciar-se sobre qualsevol litigi entre la Unió i els seus agents dins dels límits i en les condicions que determinen l'Estatut dels funcionaris de la Unió i el règim aplicable als altres agents de la Unió.

ARTICLE III-373

El Tribunal de Justícia de la Unió Europea serà competent, dins dels límits que s'exposen a continuació, per a conèixer dels litigis relatius:

- a) al compliment de les obligacions dels Estats membres que deriven dels Estatuts del Banc Europeu d'Inversions. El Consell d'Administració del Banc tindrà, a este respecte, els poders que l'article III-360 reconeix a la Comissió;
- b) als acords del Consell de Governadors del Banc Europeu d'Inversions. Qualsevol Estat membre, la Comissió i el Consell d'Administració del Banc podran interposar recurs en esta matèria, en les condicions fixades en l'article III-365;
- c) als acords del Consell d'Administració del Banc Europeu d'Inversions. Només podran interposar recurs contra estos acords els Estats membres o la Comissió, en les condicions fixades en l'article III-365, i només per vici de forma en el procediment que estableixen els apartats 2, 5, 6 i 7 de l'article 19 dels Estatuts del Banc;

- d) al compliment per part dels bancs centrals nacionals de les obligacions que deriven de la Constitució i dels Estatuts del Sistema Europeu de Bancs Centrals i del Banc Central Europeu. El Consell de Govern del Banc Central Europeu disposarà a este respecte, enfront dels bancs centrals nacionals, dels poders que l'article III-360 reconeix a la Comissió respecte dels Estats membres. Si el Tribunal de Justícia de la Unió Europea declara que un banc central nacional ha incomplert una de les obligacions que li incumbixen en virtut de la Constitució, eixe banc estarà obligat a adoptar les mesures necessàries per a l'execució de la sentència del Tribunal.

ARTICLE III-374

El Tribunal de Justícia de la Unió Europea serà competent per a pronunciar-se en virtut d'una clàusula compromissòria continguda en un contracte de dret públic o de dret privat celebrat per la Unió o pel seu compte.

ARTICLE III-375

1. Sense perjudi de les competències que la Constitució atribuïx al Tribunal de Justícia de la Unió Europea, els litigis en què la Unió siga part no podran ser, per eixe motiu, sostrets a la competència de les jurisdiccions nacionals.
2. Els Estats membres es comprometen a no sotmetre les controvèrsies relatives a la interpretació o aplicació de la Constitució a un procediment de solució diferent dels que estableix la mateixa Constitució.
3. El Tribunal de Justícia serà competent per a pronunciar-se sobre qualsevol controvèrsia entre Estats membres relacionada amb l'objecte de la Constitució, si esta controvèrsia se li sotmet en virtut d'un compromís.

ARTICLE III-376

El Tribunal de Justícia de la Unió Europea no serà competent per a pronunciar-se respecte dels articles I-40 i I-41, de les disposicions del capítol II del títol V relatives a la política exterior i de seguretat comuna i de l'article III-293 en la mesura que es referisca a la política exterior i de seguretat comuna.

No obstant això, el Tribunal de Justícia serà competent per a controlar el respecte de l'article III-308 i per a pronunciar-se sobre els recursos interposats en les condicions que preveuen l'apartat 4 de l'article III-365 i els relatius al control de la legalitat de les decisions europees per les quals s'establisquen mesures restrictives enfront de persones físiques o jurídiques adoptades pel Consell en virtut del capítol II del títol V.

ARTICLE III-377

En l'exercici de les seues atribucions respecte de les disposicions de les seccions 4 i 5 del capítol IV del títol III relatives a l'espai de llibertat, seguretat i justícia, el Tribunal de Justícia de la Unió Europea no serà competent per a comprovar la validesa o proporcionalitat d'operacions efectuades per la policia o altres servicis amb funcions coercitives d'un Estat membre, ni per a pronunciar-se sobre l'exercici de les responsabilitats que incumbixen als Estats membres respecte del manteniment de l'orde públic i de la salvaguarda de la seguretat interior.

ARTICLE III-378

Encara que haja expirat el termini que preveu l'apartat 6 de l'article III-365, qualsevol de les parts d'un litigi en què es qüestione un acte d'abast general adoptat per una institució,

òrgan o organisme de la Unió podrà recórrer al Tribunal de Justícia de la Unió Europea al·legant la inaplicabilitat d'eixe acte pels motius que preveu l'apartat 2 de l'article III-365.

ARTICLE III-379

1. Els recursos interposats davant del Tribunal de Justícia de la Unió Europea no tindran efecte suspensiu. No obstant això, el Tribunal podrà, si considera que les circumstàncies així ho exigixen, ordenar la suspensió de l'execució de l'acte impugnat.

2. El Tribunal de Justícia de la Unió Europea podrà ordenar les mesures provisionals necessàries en els assumptes que estiga coneixent.

ARTICLE III-380

Les sentències del Tribunal de Justícia de la Unió Europea tindran força executiva en les condicions fixades en l'article III-401.

ARTICLE III-381

L'Estatut del Tribunal de Justícia de la Unió Europea s'establirà en un protocol.

Les disposicions de l'Estatut, a excepció del títol II i de l'article 64, podran modificar-se mitjançant una llei europea, que s'adoptarà bé a petició del Tribunal de Justícia i prèvia consulta a la Comissió, bé a proposta de la Comissió i prèvia consulta al Tribunal de Justícia.

Subsecció 6

El Banc Central Europeu

ARTICLE III-382

1. El Consell de Govern del Banc Central Europeu estarà format pels membres del Comitè Executiu del Banc Central Europeu i els governadors dels bancs centrals nacionals dels Estats membres que no estiguen acollits a una excepció d'acord amb l'article III-197.
2. El Comitè Executiu estarà compost pel president, el vicepresident i altres quatre membres.

El president, el vicepresident i els altres membres del Comitè Executiu seran nomenats pel Consell Europeu, per majoria qualificada, d'entre persones de reconegut prestigi i experiència professional en assumptes monetaris o bancaris, per recomanació del Consell i prèvia consulta al Parlament Europeu i al Consell de Govern del Banc Central Europeu.

El seu mandat tindrà una duració de huit anys i no serà renovable.

Només podran ser membres del Comitè Executiu els nacionals dels Estats membres.

ARTICLE III-383

1. El president del Consell i un membre de la Comissió podran participar, sense dret a vot, en les reunions del Consell de Govern del Banc Central Europeu.

El president del Consell podrà sotmetre una moció a la deliberació del Consell de Govern del Banc Central Europeu.

2. S'invitarà el president del Banc Central Europeu que participe en les reunions del Consell en què es delibera sobre qüestions relatives als objectius i funcions del Sistema Europeu de Bancs Centrals.

3. El Banc Central Europeu remetrà un informe anual sobre les activitats del Sistema Europeu de Bancs Centrals i sobre la política monetària de l'any precedent i de l'any en curs al Parlament Europeu, al Consell Europeu, al Consell i a la Comissió. El president del Banc Central Europeu presentarà eixe informe al Parlament Europeu, que podrà celebrar un debat general basant-se en este, i al Consell.

El president del Banc Central Europeu i els altres membres del Comitè Executiu, a petició del Parlament Europeu o per iniciativa pròpia, podran comparèixer davant dels òrgans competents del Parlament Europeu.

Subsecció 7

El Tribunal de Comptes

ARTICLE III-384

1. El Tribunal de Comptes examinarà els comptes de la totalitat dels ingressos i les despeses de la Unió. Examinarà també els comptes de la totalitat dels ingressos i les despeses de qualsevol òrgan o organisme creat per la Unió en la mesura que l'acte pel qual es crea eixe òrgan o organisme no excloga tal examen.

El Tribunal de Comptes presentarà al Parlament Europeu i al Consell una declaració sobre la fiabilitat dels comptes i la legalitat i regularitat de les operacions corresponents, que serà publicada en el Diari Oficial de la Unió Europea. Esta declaració podrà completar-se amb observacions específiques sobre cada un dels àmbits principals de l'activitat de la Unió.

2. El Tribunal de Comptes examinarà la legalitat i la regularitat dels ingressos i de les despeses i garantirà una bona gestió financera. En fer-ho, haurà d'informar, especialment, de qualsevol irregularitat.

El control dels ingressos s'efectuarà a partir de les liquidacions i les quantitats entregades a la Unió.

El control de les despeses s'efectuarà a partir dels compromisos assumits i els pagaments realitzats.

Estos dos controls podran efectuar-se abans del tancament dels comptes de l'exercici pressupostari considerat.

3. El control es durà a terme sobre la documentació comptable i, si cal, en les dependències corresponents de les altres institucions, així com en les dependències de qualsevol òrgan o organisme que gestione ingressos o despeses en nom de la Unió i en els Estats membres, incloses les dependències de qualsevol persona física o jurídica que perceba fons del Pressupost. En els Estats membres, el control s'efectuarà en col·laboració amb les institucions nacionals de control o, si estes no tenen les competències necessàries, amb els servicis nacionals competents. El Tribunal de Comptes i les institucions nacionals de control dels Estats membres cooperaran amb esperit de confiança i respectant la seua independència. Estes institucions o servicis comunicaran al Tribunal de Comptes si tenen la intenció de participar en el mencionat control.

Les altres institucions, qualsevol òrgan o organisme que gestione ingressos o despeses en nom de la Unió, qualsevol persona física o jurídica que perceba fons del Pressupost i les institucions nacionals de control o, si estes no posseïxen les competències necessàries, els servicis nacionals competents, comunicaran al Tribunal de Comptes, a instància d'este, qualsevol document o informació necessari per al compliment de la seua funció.

Respecte a l'activitat del Banc Europeu d'Inversions en la gestió dels ingressos i de les despeses de la Unió, el dret d'accés del Tribunal de Comptes a les informacions que posseïx el Banc es regirà per un acord celebrat entre el Tribunal de Comptes, el Banc i la Comissió. A falta d'eixe acord, el Tribunal de Comptes tindrà, no obstant això, accés a les informacions necessàries per al control dels ingressos i de les despeses de la Unió gestionats pel Banc.

4. El Tribunal de Comptes elaborarà un informe anual després del tancament de cada exercici. Este informe serà transmés a les institucions i publicat en el Diari Oficial de la Unió Europea, junt amb les respostes d'estes institucions a les observacions del Tribunal de Comptes.

El Tribunal de Comptes podrà, a més, presentar en qualsevol moment les seues observacions, que podran consistir en informes especials, sobre qüestions particulars i emetre dictàmens a instància d'una de les altres institucions.

El Tribunal de Comptes aprovarà els seus informes anuals, informes especials o dictàmens per majoria dels membres que el componen. No obstant això, podrà crear en el seu si sales per a aprovar determinats tipus d'informes o de dictàmens en les condicions establides pel seu Reglament Intern.

El Tribunal de Comptes assistirà el Parlament Europeu i el Consell en l'exercici de la seua funció de control de l'execució del Pressupost.

El Tribunal de Comptes adoptarà el seu Reglament Intern. Este reglament se sotmetrà a l'aprovació del Consell.

ARTICLE III-385

1. Els membres del Tribunal de Comptes seran elegits d'entre personalitats que pertanguen o hagen pertangut en els seus respectius Estats a les institucions de control extern o que estiguen especialment qualificades per a eixa funció. Hauran d'oferir plenes garanties d'independència.

2. Els membres del Tribunal de Comptes seran nomenats per a un període de sis anys. El seu mandat serà renovable. El Consell adoptarà mitjançant una decisió europea la llista de membres establida de conformitat amb les propostes presentades per cada Estat membre. Es pronunciarà prèvia consulta al Parlament Europeu.

Els membres del Tribunal de Comptes designaran d'entre ells el seu president per a un període de tres anys. El seu mandat serà renovable.

3. En l'exercici de les seues funcions, els membres del Tribunal de Comptes no sol·licitaran ni acceptaran instruccions de cap Govern ni de cap organisme. S'abstindran de qualsevol acte incompatible amb les seues funcions.

4. Els membres del Tribunal de Comptes no podran exercir, mentres dure el seu mandat, cap altra activitat professional, retribuïda o no. En assumir les seues funcions, es comprometran solemnement a respectar, mentres dure el seu mandat, i fins i tot després de finalitzar, les obligacions derivades del seu càrrec, sobretot els deures d'integritat i discreció quant a l'acceptació, una vegada haja acabat el seu mandat, de determinades funcions o beneficis.

5. A banda dels casos de renovació periòdica i defunció, el mandat dels membres del Tribunal de Comptes conclourà individualment per dimissió voluntària o destitució declarada pel Tribunal de Justícia de conformitat amb el que disposa l'apartat 6.

L'interessat serà substituït per la resta del seu mandat.

Excepte en cas de destitució, els membres del Tribunal de Comptes romandran en el seu càrrec fins a la seua substitució.

6. Els membres del Tribunal de Comptes només podran ser rellevats de les seues funcions o privats del seu dret a la pensió, o de qualsevol altre benefici substitutiu, si el Tribunal de Justícia, a instància del Tribunal de Comptes, declara que deixen de reunir les condicions requerides o de complir les obligacions derivades del seu càrrec.

SECCIÓ 2

ÒRGANS CONSULTIUS DE LA UNIÓ

Subsecció 1

El Comité de les Regions

ARTICLE III-386

El nombre de membres del Comité de les Regions no serà superior a tres-cents cinquanta. El Consell adoptarà per unanimitat, a proposta de la Comissió, una decisió europea per la qual s'establisca la composició del Comité.

Els membres del Comit , aix  com un nombre igual de suplents, seran nomenats per a un període de cinc anys. El seu mandat serà renovable. Cap membre del Comit  podrà ser simultàniament membre del Parlament Europeu.

El Consell adoptarà mitjançant una decisió europea la llista de membres i suplents establida de conformitat amb les propostes presentades per cada Estat membre.

En finalitzar el mandat mencionat en l'apartat 2 de l'article I-32 en virtut del qual hagen sigut proposats, el mandat dels membres del Comit  conclourà automàticament i seran substituïts, pel mateix procediment, per la resta del mandat.

ARTICLE III-387

El Comit  de les Regions designarà d'entre els seus membres el president i la Mesa per a un període de dos anys i mig.

El Comit  serà convocat pel seu president, a instància del Parlament Europeu, del Consell o de la Comiss . També podrà reunir-se per iniciativa pròpia.

El Comit  aprovarà el seu Reglament Intern.

ARTICLE III-388

El Comit  de les Regions serà consultat pel Parlament Europeu, pel Consell o per la Comiss  en els casos previstos per la Constitució i en qualssevol altres en què una d'estes institucions ho considere oportú, en particular aquells que afecten la cooperació transfronterera.

Si ho considera necessari, el Parlament Europeu, el Consell o la Comissió fixaran al Comit  un termini per a la presentació del seu dictamen, que no podr  ser inferior a un mes a partir de la data de la notificació que, amb este fi, es curse al president. Transcorregut el termini fixat sense que s'haja rebut el dictamen, podrà prescindir-se'n.

Quan el Comit  Econòmic i Social siga consultat, el Parlament Europeu, el Consell o la Comissió informaran el Comit  de les Regions d'esta sol·licitud de dictamen. El Comit  de les Regions podrà emetre un dictamen respecte a esta qüestió quan considere que hi ha en joc interessos regionals específics. També podrà emetre un dictamen per iniciativa pròpia.

El dictamen del Comit  serà rem s al Parlament Europeu, al Consell i a la Comissió, junt amb l'acta de les seues deliberacions.

Subsecció 2

El Comit  Econòmic i Social

ARTICLE III-389

El nombre de membres del Comit  Econòmic i Social no serà superior a tres-cents cinquanta. El Consell adoptarà per unanimitat, a proposta de la Comissió, una decisió europea per la qual s'establisca la composició del Comit .

ARTICLE III-390

Els membres del Comit  Econòmic i Social seran nomenats per a un període de cinc anys.
El seu mandat serà renovable.

El Consell adoptarà mitjançant una decisió europea la llista de membres establida de conformitat amb les propostes presentades per cada Estat membre.

El Consell es pronunciarà prèvia consulta a la Comissió. Podrà demanar l'opinió de les organitzacions europees representatives dels diversos sectors econòmics i socials i de la societat civil a qu  concernisquen les activitats de la Unió.

ARTICLE III-391

El Comit  Econòmic i Social designarà d'entre els seus membres el president i la Mesa per a un període de dos anys i mig.

El Comit  serà convocat pel seu president, a instància del Parlament Europeu, del Consell o de la Comissió. També podrà reunir-se per iniciativa pròpia.

El Comit  aprovarà el seu Reglament Intern.

ARTICLE III-392

El Comité Econòmic i Social serà consultat pel Parlament Europeu, pel Consell o per la Comissió en els casos que preveu la Constitució. Estes institucions podran consultar-lo en qualsevol altre cas en què ho consideren oportú. Podrà així mateix emetre un dictamen per iniciativa pròpia.

Si ho creuen necessari, el Parlament Europeu, el Consell o la Comissió fixaran al Comité un termini per a la presentació del seu dictamen, que no podrà ser inferior a un mes a partir de la data de la notificació que, amb este fi, es curse al president. Transcorregut el termini fixat sense que s'haja rebut el dictamen, podrà prescindir-se'n.

El dictamen del Comité serà remès al Parlament Europeu, al Consell i a la Comissió, junt amb l'acta de les seues deliberacions.

SECCIÓ 3

EL BANC EUROPEU D'INVERSIONS

ARTICLE III-393

El Banc Europeu d'Inversions tindrà personalitat jurídica.

Els seus membres són els Estats membres.

Els Estatuts del Banc Europeu d'Inversions figuren en un protocol.

Una llei europea del Consell podrà modificar els Estatuts del Banc Europeu d'Inversions. El Consell es pronunciarà per unanimitat, bé a petició del Banc Europeu d'Inversions i prèvia consulta al Parlament Europeu i a la Comissió, bé a proposta de la Comissió i prèvia consulta al Parlament Europeu i al Banc Europeu d'Inversions.

ARTICLE III-394

El Banc Europeu d'Inversions tindrà com a funció contribuir al desenvolupament equilibrat i estable del mercat interior en interès de la Unió, recorrent als mercats de capitals i als seus propis recursos. Amb este fi, el Banc facilitarà, en especial per mitjà de la concessió de préstecs i garanties i sense perseguir fins lucratiu, el finançament, en tots els sectors de l'economia, dels projectes següents:

- a) projectes per al desenvolupament de les regions menys desenvolupades;
- b) projectes destinats a la modernització o reconversió d'empreses o a la creació de noves activitats necessàries per a l'establiment o el funcionament del mercat interior que, per la seua amplitud o naturalesa, no puguin ser enterament finançats amb els diversos mitjans de finançament existents en cada Estat membre;
- c) projectes d'interés comú a diversos Estats membres que, per la seua amplitud o naturalesa, no puguin ser enterament finançats amb els diversos mitjans de finançament existents en cada Estat membre.

En el compliment de la seua funció, el Banc Europeu d'Inversions facilitarà el finançament de programes d'inversió en combinació amb intervencions dels fons amb finalitat estructural i amb altres instruments financers de la Unió.

SECCIÓ 4

DISPOSICIONS COMUNES A LES INSTITUCIONS, ÒRGANS I ORGANISMES DE LA UNIÓ

ARTICLE III-395

1. Quan, en virtut de la Constitució, el Consell es pronuncie a proposta de la Comissió, únicament podrà modificar esta proposta per unanimitat, excepte en els casos que preveuen l'article I-55, l'article I-56, els apartats 10 i 13 de l'article III-396, l'article III-404 i l'apartat 2 de l'article III-405.
2. Fins que el Consell no s'haja pronunciat, la Comissió podrà modificar la seua proposta mentres duren els procediments conduents a l'adopció d'un acte de la Unió.

ARTICLE III-396

1. Quan, en virtut de la Constitució, les lleis o les lleis marc europees s'adopten pel procediment legislatiu ordinari, s'aplicaran les disposicions següents.
2. La Comissió presentarà una proposta al Parlament Europeu i al Consell.

Primera lectura

3. El Parlament Europeu aprovarà la seua posició en primera lectura i la transmetrà al Consell.
4. Si el Consell aprova la posició del Parlament Europeu, s'adoptarà l'acte de què es tracte en la formulació corresponent a la posició del Parlament Europeu.

5. Si el Consell no aprova la posició del Parlament Europeu, adoptarà la seua posició en primera lectura i la transmetrà al Parlament Europeu.

6. El Consell donarà complida informació al Parlament Europeu de les raons que l'hagen portat a adoptar la seua posició en primera lectura. La Comissió donarà complida informació de la seua posició al Parlament Europeu.

Segona lectura

7. Si, en un termini de tres mesos a partir d'eixa transmissió, el Parlament Europeu:

a) aprova la posició del Consell en primera lectura o no pren cap decisió, l'acte de què es tracte es considerarà adoptat en la formulació corresponent a la posició del Consell;

b) rebutja, per majoria dels membres que el componen, la posició del Consell en primera lectura, l'acte proposat es considerarà no adoptat;

c) proposa, per majoria dels membres que el componen, esmenes a la posició del Consell en primera lectura, el text així modificat es transmetrà al Consell i a la Comissió, que dictaminarà sobre eixes esmenes.

8. Si, en un termini de tres mesos a partir de la recepció de les esmenes del Parlament Europeu, el Consell, per majoria qualificada,

a) aprova totes estes esmenes, l'acte de què es tracte es considerarà adoptat;

b) no aprova totes les esmenes, el president del Consell, d'acord amb el president del Parlament Europeu, convocarà el Comité de Conciliació en un termini de sis setmanes.

9. El Consell es pronunciarà per unanimitat sobre les esmenes que hagen sigut objecte d'un dictamen negatiu de la Comissió.

Conciliació

10. El Comitè de Conciliació, que estarà compost pels membres del Consell o els seus representants i per un nombre igual de membres que representen el Parlament Europeu, tindrà com a missió arribar, en el termini de sis setmanes a partir de la seua convocatòria, a un acord per majoria qualificada dels membres del Consell o els seus representants i per majoria dels membres que representen el Parlament Europeu, sobre un text conjunt basat en les posicions del Parlament Europeu i del Consell en segona lectura.

11. La Comissió participarà en els treballs del Comitè de Conciliació i prendrà totes les iniciatives necessàries per a propiciar un acostament entre les posicions del Parlament Europeu i del Consell.

12. Si, en un termini de sis setmanes a partir de la convocatòria, el Comitè de Conciliació no aprova un text conjunt, l'acte proposat es considerarà no adoptat.

Tercera lectura

13. Si, en este termini, el Comitè de Conciliació aprova un text conjunt, el Parlament Europeu i el Consell disposaran cada un de sis setmanes a partir de l'aprovació per a adoptar l'acte de què es tracte d'acord amb eixe text; el Parlament Europeu es pronunciarà per majoria dels vots emesos, i el Consell, per majoria qualificada. A falta d'una decisió, l'acte proposat es considerarà no adoptat.

14. Els períodes de tres mesos i de sis setmanes que preveu este article podran ampliar-se, com a màxim, en un mes i dos setmanes respectivament, per iniciativa del Parlament Europeu o del Consell.

Disposicions particulars

15. Quan, en els casos que preveuen la Constitució, una llei o una llei marc europea, se sotmeta al procediment legislatiu ordinari per iniciativa d'un grup d'Estats membres, per recomanació del Banc Central Europeu o a instància del Tribunal de Justícia, no s'aplicaran l'apartat 2, la segona frase de l'apartat 6 ni l'apartat 9.

En estos casos, el Parlament Europeu i el Consell transmetran a la Comissió el projecte d'acte, així com les seues posicions en primera i segona lectures. El Parlament Europeu o el Consell podrà demanar el dictamen de la Comissió al llarg de tot el procediment i la Comissió podrà dictaminar així mateix per iniciativa pròpia. La Comissió també podrà, si ho considera necessari, participar en el Comitè de Conciliació de conformitat amb l'apartat 11.

ARTICLE III-397

El Parlament Europeu, el Consell i la Comissió duran a terme consultes recíproques i organitzaran de comú acord la forma de la seua cooperació. A este efecte i dins del respecte a la Constitució, podran celebrar acords interinstitucionals que podran tindre caràcter vinculant.

ARTICLE III-398

1. En el compliment de les seues funcions, les institucions, òrgans i organismes de la Unió es recolzaran en una administració europea oberta, eficaç i independent.

2. Dins del respecte a l'Estatut i al règim adoptats d'acord amb l'article III-427, la llei europea establirà les disposicions a este efecte.

ARTICLE III-399

1. Les institucions, òrgans i organismes de la Unió garantiran la transparència dels seus treballs i adoptaran en els seus reglaments interns, en aplicació de l'article I-50, les disposicions particulars relatives a l'accés del públic als seus documents. El Tribunal de Justícia de la Unió Europea, el Banc Central Europeu i el Banc Europeu d'Inversions només estaran subjectes a l'apartat 3 de l'article I-50 i al present article quan exercisquen funcions administratives.

2. El Parlament Europeu i el Consell vetlaran perquè es facen públics els documents relatius als procediments legislatius en les condicions establides per la llei europea que preveu l'apartat 3 de l'article I-50.

ARTICLE III-400

1. El Consell adoptarà reglaments i decisions europeus pels quals es fixen:
 - a) els sous, les dietes i les pensions del president del Consell Europeu, del president de la Comissió, del ministre d'Assumptes Exteriors de la Unió, dels membres de la Comissió, dels presidents, membres i secretaris del Tribunal de Justícia de la Unió Europea i del secretari general del Consell;
 - b) les condicions d'ocupació, en particular els sous, les dietes i les pensions del president i dels membres del Tribunal de Comptes;

c) qualssevol altres emoluments de caràcter retributiu de les persones mencionades en les lletres a) i b).

2. El Consell adoptarà reglaments i decisions europeus pels quals es fixen les dietes dels membres del Comitè Econòmic i Social.

ARTICLE III-401

Els actes del Consell, de la Comissió o del Banc Central Europeu que imposen una obligació pecuniària a persones diferents dels Estats membres seran títols executius.

L'execució forçosa es regirà per les normes de procediment civil vigents en l'Estat membre en el territori del qual es duga a terme. L'orde d'execució serà consignada, sense més control que el de la comprovació de l'autenticitat del títol, per l'autoritat nacional que el Govern de cada Estat membre designe a este efecte i el nom del qual haurà de comunicar a la Comissió i al Tribunal de Justícia de la Unió Europea.

Complides estes formalitats a petició de l'interessat, este podrà promoure l'execució forçosa d'acord amb la legislació nacional, recorrent directament a l'autoritat competent.

L'execució forçosa només podrà ser suspesa en virtut d'una decisió del Tribunal de Justícia de la Unió Europea. No obstant això, el control de la regularitat de les mesures d'execució serà competència dels òrgans jurisdiccionals nacionals.

CAPÍTOL II

DISPOSICIONS FINANCERES

SECCIÓ 1

MARC FINANCER PLURIANUAL

ARTICLE III-402

1. El Marc Financer plurianual s'establirà per a un període no inferior a cinc anys, de conformitat amb l'article I-55.
2. El Marc Financer fixarà els imports dels límits màxims anuals de crèdits per a compromisos, per categoria de despeses, i del límit màxim anual de crèdits per a pagaments. Les categories de despeses, el nombre de les quals haurà de ser limitat, correspondran als grans sectors d'activitat de la Unió.
3. El Marc Financer establirà qualssevol altres disposicions adequades per al bon desenvolupament del procediment pressupostari anual.
4. Si, al venciment del Marc Financer anterior, no s'ha adoptat una llei europea del Consell per la qual s'establix un nou Marc Financer, es prorrogaran els límits màxims i les altres disposicions corresponents a l'últim any d'aquell fins que s'adopti eixa llei.
5. Durant el procediment conduent a l'adopció del Marc Financer, el Parlament Europeu, el Consell i la Comissió adoptaran qualsevol mesura necessària per a facilitar la finalització del procediment.

SECCIÓ 2

PRESSUPOST ANUAL DE LA UNIÓ

ARTICLE III-403

L'exercici pressupostari començarà l'1 de gener i acabarà el 31 de desembre.

ARTICLE III-404

La llei europea establirà el Pressupost anual de la Unió d'acord amb les disposicions següents:

1. Cada institució elaborarà, abans de l'1 de juliol, un estat de previsions de les seues despeses per a l'exercici pressupostari següent. La Comissió reunirà estes previsions en un projecte de pressupost, que podrà contindre previsions divergents.

Este projecte comprendrà una previsió d'ingressos i una previsió de despeses.

2. La Comissió presentarà al Parlament Europeu i al Consell una proposta que continga el projecte de pressupost, com a molt tard l'1 de setembre de l'any que precedix al de la seua execució.

La Comissió podrà modificar el projecte de pressupost durant el procediment, fins a la convocatòria del Comité de Conciliació que preveu l'apartat 5.

3. El Consell adoptarà la seua posició sobre el projecte de pressupost i la transmetrà al Parlament Europeu, com a molt tard l'1 de octubre de l'any que precedix al de l'execució

del pressupost. Donarà complida informació al Parlament Europeu de les raons que l'hagen portat a adoptar la seua posició.

4. Si, en un termini de quaranta-dos dies des de l'esmentada transmissió, el Parlament Europeu:

- a) aprova la posició del Consell, la llei europea per la qual s'establix el Pressupost es considerarà adoptada;
- b) no es pronuncia, la llei europea per la qual s'establix el Pressupost es considerarà adoptada;
- c) aprova esmenes per majoria dels membres que el componen, el projecte així esmenat serà transmés al Consell i a la Comissió. El president del Parlament Europeu, d'acord amb el president del Consell, convocarà sense demora el Comité de Conciliació. No obstant això, si en un termini de deu dies a partir de la transmissió del projecte el Consell comunica al Parlament Europeu que aprova totes les seues esmenes, el Comité de Conciliació no es reunirà.

5. El Comité de Conciliació, que estarà compost pels membres del Consell o els seus representants i per un nombre igual de membres que representen el Parlament Europeu, tindrà com a missió arribar, en un termini de vint-i-un dies a partir de la seua convocatòria, a un acord per majoria qualificada dels membres del Consell o els seus representants i per majoria dels membres que representen el Parlament Europeu, sobre un text conjunt basat en les posicions del Parlament Europeu i del Consell.

La Comissió participarà en els treballs del Comité de Conciliació i prendrà totes les iniciatives necessàries per a propiciar un acostament entre les posicions del Parlament Europeu i del Consell.

6. Si, en el termini de vint-i-un dies mencionat en l'apartat 5, el Comit  de Conciliació aconsegueix un acord sobre un text conjunt, el Parlament Europeu i el Consell disposaran cada un de catorze dies a partir de la data d'eixe acord per a aprovar el text conjunt.
7. Si, en el termini de catorze dies esmentat en l'apartat 6:
- a) el Parlament Europeu i el Consell aproven el text conjunt o no adopten cap decisió, o si una d'estes institucions aprova el text conjunt mentre que l'altra no adopta cap decisió, la llei europea per la qual s'establix el Pressupost es considerarà definitivament adoptada de conformitat amb el text conjunt, o bé
 - b) el Parlament Europeu, per majoria dels membres que el componen, i el Consell rebutgen el text conjunt, o si una d'estes institucions rebutja el text conjunt mentre que l'altra no adopta cap decisió, la Comiss  presentarà un nou projecte de pressupost, o bé
 - c) el Parlament Europeu, per majoria dels membres que el componen, rebutja el text conjunt mentre que el Consell l'aprova, la Comiss  presentarà un nou projecte de pressupost, o bé
 - d) el Parlament Europeu aprova el text conjunt mentre que el Consell el rebutja, el Parlament Europeu podrà, en un termini de catorze dies a partir de la data del rebuig del Consell, decidir per majoria dels membres que el componen i tres quintes parts dels vots emesos que confirma en la seua totalitat o en part les esmenes a qu  es referix la lletra c) de l'apartat 4. Si no es confirma una esmena del Parlament Europeu, es mantindrà la posició adoptada en el Comit  de Conciliació respecte a la partida pressupostària objecte de l'esmena. La llei europea per la qual s'establix el Pressupost es considerarà definitivament adoptada sobre esta base.

8. Si, en el termini de vint-i-un dies mencionat en l'apartat 5, el Comit  de Conciliació no arriba a un acord sobre un text conjunt, la Comiss  presentarà un nou projecte de pressupost.

9. Quan haja conclòs el procediment que estableix el present article, el president del Parlament Europeu declarar  que la llei europea per la qual s'estableix el Pressupost ha quedat definitivament adoptada.

10. Cada institució exercirà les competències que li atribu  el present article dins del respecte a la Constitució i als actes adoptats en virtut d'esta, en particular en matèria de recursos propis de la Unió i d'equilibri entre els ingressos i les despeses.

ARTICLE III-405

1. Si la llei europea per la qual s'estableix el Pressupost no està definitivament adoptada en iniciar-se un exercici pressupostari, les despeses podran efectuar-se mensualment per capítols de conformitat amb la llei europea que preveu l'article III-412, dins del límit de la dotzena part dels crèdits consignats en el capítol corresponent del Pressupost de l'exercici precedent, sense que pugui superar-se la dotzena part dels crèdits que preveu el mateix capítol del projecte de pressupost.

2. El Consell podrà adoptar, a proposta de la Comiss  i respectant les altres condicions que estableix l'apartat 1, una decisió europea per la qual s'autoritzen despeses que excedisquen la dotzena part, de conformitat amb la llei europea que preveu l'article III-412. Transmetrà immediatament esta decisió al Parlament Europeu.

Esta decisió europea haurà de preveure les mesures necessàries en matèria de recursos per a l'aplicació del present article, respectant les lleis europees que preveuen els apartats 3 i 4 de l'article I-54.

Esta decisió entrarà en vigor als trenta dies de la seua adopció, a menys que dins d'eixe termini el Parlament Europeu decidisca, per majoria dels membres que el componen, reduir les despeses.

ARTICLE III-406

En les condicions que determine la llei europea que preveu l'article III-412, els crèdits que no corresponguen a despeses de personal i que queden sense utilitzar al final de l'exercici pressupostari només podran ser prorrogats fins a l'exercici següent.

Els crèdits s'especificaran per capítols, que agruparan les despeses segons la seua naturalesa o destinació i se subdividiran de conformitat amb la llei europea que preveu l'article III-412.

Les despeses

- del Parlament Europeu,
- del Consell Europeu i del Consell,
- de la Comissió i
- del Tribunal de Justícia de la Unió Europea

figuraran en seccions diferents del Pressupost, sense perjudi d'un règim especial per a determinades despeses comunes.

SECCIÓ 3

EXECUCIÓ DEL PRESSUPOST I APROVACIÓ DE LA GESTIÓ

ARTICLE III-407

La Comissió, sota la seua pròpia responsabilitat i dins del límit dels crèdits autoritzats, executarà el Pressupost en cooperació amb els Estats membres, de conformitat amb la llei europea que preveu l'article III-412 i d'acord amb el principi de bona gestió financera. Els Estats membres cooperaran amb la Comissió per a garantir que els crèdits autoritzats s'utilitzen d'acord amb este principi.

La llei europea que preveu l'article III-412 determinarà les obligacions de control i auditoria dels Estats membres en l'execució del Pressupost, així com les responsabilitats que en deriven. Esta llei establirà les responsabilitats i les formes específiques de participació de cada institució en l'execució de les seues pròpies despeses.

Dins del Pressupost, la Comissió podrà transferir crèdits entre capítols o entre subdivisions, dins dels límits i en les condicions que establisca la llei europea que preveu l'article III-412.

ARTICLE III-408

La Comissió presentarà cada any al Parlament Europeu i al Consell els comptes de l'exercici tancat relatius a les operacions del Pressupost. A més, els remetrà un balanç financer de l'actiu i passiu de la Unió.

La Comissió presentarà així mateix al Parlament Europeu i al Consell un informe d'avaluació de les finances de la Unió basat en els resultats obtinguts, en particular, en relació amb les indicacions donades pel Parlament Europeu i el Consell en virtut de l'article III-409.

ARTICLE III-409

1. El Parlament Europeu, per recomanació del Consell, aprovarà la gestió de la Comissió en l'execució del Pressupost. A este efecte, examinarà, després del Consell, els comptes, el balanç financer i l'informe d'avaluació mencionats en l'article III-408, l'informe anual del Tribunal de Comptes, junt amb les respostes de les institucions controlades a les observacions del Tribunal de Comptes, la declaració de fiabilitat a què es referix el segon paràgraf de l'apartat 1 de l'article III-384 i els informes especials pertinents del Tribunal de Comptes.
2. Abans d'aprovar la gestió de la Comissió, o amb qualsevol altra finalitat emmarcada en l'exercici de les atribucions d'esta en matèria d'execució del Pressupost, el Parlament Europeu podrà demanar la compareixença de la Comissió en relació amb l'execució de les despeses o el funcionament dels sistemes de fiscalització financera. La Comissió facilitarà al Parlament Europeu, a instància d'este, tota la informació necessària.
3. La Comissió farà tot el que siga necessari per a donar curs a les observacions que acompanyen les decisions d'aprovació de la gestió i les altres observacions del Parlament Europeu sobre l'execució de les despeses, així com als comentaris que acompanyen les recomanacions d'aprovació de la gestió adoptades pel Consell.
4. A instància del Parlament Europeu o del Consell, la Comissió haurà d'informar de les mesures adoptades arran d'estes observacions i comentaris i, en particular, de les instruccions impartides als servicis encarregats de l'execució del Pressupost. Estos informes s'enviaran també al Tribunal de Comptes.

SECCIÓ 4

DISPOSICIONS COMUNES

ARTICLE III-410

El Marc Financer plurianual i el Pressupost anual s'establiran en euros.

ARTICLE III-411

La Comissió podrà transferir a la moneda d'un dels Estats membres els actius que posseïska en la moneda d'un altre Estat membre, en la mesura necessària perquè puguin ser utilitzats per als fins que els assigna la Constitució, sempre que n'informe les autoritats competents dels Estats membres de què es tracte. La Comissió evitarà, en la mesura que siga possible, efectuar eixes transferències si posseïx actius disponibles o realitzables en les monedes que necessite.

La Comissió es relacionarà amb cada un dels Estats membres de què es tracte a través de l'autoritat que este designe. Per a l'execució de les operacions financeres, la Comissió recorrerà al banc d'emissió de l'Estat membre de què es tracte o a una altra institució financera autoritzada per este.

ARTICLE III-412

1. La llei europea establirà:

- a) les normes financeres per les quals es determinaran, en particular, les modalitats d'adopció i execució del Pressupost, així com les referents a la rendició i censura de comptes;
- b) les normes per les quals s'organitzarà el control de la responsabilitat dels agents financers, en particular dels ordenadors de pagaments i dels comptables.

La llei europea s'adoptarà prèvia consulta al Tribunal de Comptes.

2. El Consell adoptarà, a proposta de la Comissió, un reglament europeu pel qual s'establisquen les modalitats i el procediment d'acord amb els quals hauran de posar-se a disposició de la Comissió els ingressos pressupostaris que preveu el règim de recursos propis de la Unió, així com les mesures que hagen d'aplicar-se per a fer front, si és el cas, a les necessitats de tresoreria. El Consell es pronunciarà prèvia consulta al Parlament Europeu i al Tribunal de Comptes.

3. Fins al 31 de desembre del 2006, el Consell es pronunciarà per unanimitat en tots els casos que preveu el present article.

ARTICLE III-413

El Parlament Europeu, el Consell i la Comissió vetlaran perquè la Unió dispose dels mitjans financers que li permeten complir les seues obligacions jurídiques enfront de tercers.

ARTICLE III-414

Per iniciativa de la Comissió, es convocaran reunions periòdiques dels presidents del Parlament Europeu, del Consell i de la Comissió en el marc dels procediments

pressupostaris que preveu el present capítol. Els presidents adoptaran totes les mesures necessàries per a propiciar la concertació i l'acostament de les posicions de les institucions que presidixen a fi de facilitar l'aplicació del present capítol.

SECCIÓ 5

LLUITA CONTRA EL FRAU

ARTICLE III-415

1. La Unió i els Estats membres combatran el frau i tota activitat il·legal que perjudique els interessos financers de la Unió per mitjà de mesures adoptades de conformitat amb el present article, que hauran de ser dissuasòries i oferir una protecció eficaç en els Estats membres i en les institucions, òrgans i organismes de la Unió.

2. A fi de combatre el frau que perjudique els interessos financers de la Unió, els Estats membres adoptaran les mateixes mesures que les que adopten per a combatre el frau que perjudique els seus propis interessos financers.

3. Sense perjudi del que estableixen altres disposicions de la Constitució, els Estats membres coordinaran les seues accions encaminades a protegir els interessos financers de la Unió contra el frau. Amb este fi, organitzaran, junt amb la Comissió, una col·laboració estreta i regular entre les autoritats competents.

4. La llei o la llei marc europea establirà les mesures necessàries en els àmbits de la prevenció i lluita contra el frau que perjudique els interessos financers de la Unió, amb vista a oferir una protecció eficaç i equivalent en els Estats membres i en les institucions, òrgans i organismes de la Unió. La llei o la llei marc s'adoptarà prèvia consulta al Tribunal de Comptes.

5. La Comissió, en cooperació amb els Estats membres, presentarà cada any al Parlament Europeu i al Consell un informe sobre les mesures adoptades per a aplicar el present article.

CAPÍTOL III

COOPERACIONS REFORÇADES

ARTICLE III-416

Les cooperacions reforçades respectaran la Constitució i el dret de la Unió.

Les cooperacions reforçades no perjudicaran el mercat interior ni la cohesió econòmica, social i territorial. No constituïran un obstacle ni una discriminació per als intercanvis entre Estats membres, ni provocaran distorsions de competència entre ells.

ARTICLE III-417

Les cooperacions reforçades respectaran les competències, els drets i les obligacions dels Estats membres que no hi participen. Estos no impediran que les apliquen els Estats membres que hi participen.

ARTICLE III-418

1. Les cooperacions reforçades estaran obertes a tots els Estats membres en el moment en què s'establisquen, sempre que es respecten les possibles condicions de participació establides en la decisió europea d'autorització. També ho estaran en qualsevol altre moment, sempre que es respecten, a més de les possibles condicions mencionades, els actes ja adoptats en este marc.

La Comissió i els Estats membres que participen en una cooperació reforçada procuraran fomentar la participació del màxim nombre possible d'Estats membres.

2. La Comissió i, si és el cas, el ministre d'Assumptes Exteriors de la Unió, informaran periòdicament el Parlament Europeu i el Consell sobre l'evolució de les cooperacions reforçades.

ARTICLE III-419

1. Els Estats membres que vullguen establir entre si una cooperació reforçada en qualsevol dels àmbits que preveu la Constitució, a excepció dels àmbits de competència exclusiva i de la política exterior i de seguretat comuna, dirigiran a la Comissió una sol·licitud, en la qual precisaran l'àmbit d'aplicació i els objectius de la cooperació reforçada prevista. La Comissió podrà presentar al Consell una proposta en este sentit. Si no presenta cap proposta, comunicarà les raons als Estats membres interessats.

L'autorització per a dur a terme una cooperació reforçada es concedirà mitjançant una decisió europea del Consell, que es pronunciarà a proposta de la Comissió i prèvia aprovació del Parlament Europeu.

2. La sol·licitud dels Estats membres que vullguen establir entre si una cooperació reforçada en el marc de la política exterior i de seguretat comuna es dirigirà al Consell. Serà transmesa al ministre d'Assumptes Exteriors de la Unió, perquè este dictamine sobre la coherència de la cooperació reforçada prevista amb la política exterior i de seguretat comuna de la Unió, així com a la Comissió, perquè esta dictamine, en particular, sobre la coherència de la cooperació reforçada prevista amb les altres polítiques de la Unió. Es transmetrà així mateix al Parlament Europeu a títol informatiu.

L'autorització de dur a terme una cooperació reforçada es concedirà mitjançant una decisió europea del Consell, que es pronunciarà per unanimitat.

ARTICLE III-420

1. Tot Estat membre que vullga participar en una cooperació reforçada ja existent en un dels àmbits que preveu l'apartat 1 de l'article III-419 ho notificarà al Consell i a la Comissió.

La Comissió confirmarà la participació de l'Estat membre de què es tracte en un termini de quatre mesos a partir de la recepció de la notificació. Farà constar, si és el cas, que es complixen les condicions de participació i adoptarà les mesures transitòries necessàries per a l'aplicació dels actes ja adoptats en el marc de la cooperació reforçada.

No obstant això, si la Comissió considera que no es complixen les condicions de participació, indicarà les disposicions necessàries per a això i establirà un termini per a reconsiderar la sol·licitud. En acabar este termini, reconsiderarà la sol·licitud d'acord amb el procediment que estableix el segon paràgraf. Si la Comissió considera que continuen sense complir-se les condicions de participació, l'Estat membre de què es tracte podrà sotmetre la qüestió al Consell, que haurà de pronunciar-se sobre la sol·licitud. El Consell es pronunciarà de conformitat amb l'apartat 3 de l'article I-44. Podrà adoptar així mateix, a proposta de la Comissió, les mesures transitòries mencionades en el segon paràgraf.

2. Tot Estat membre que vullga participar en una cooperació reforçada ja existent en el marc de la política exterior i de seguretat comuna ho notificarà al Consell, al ministre d'Assumptes Exteriors de la Unió i a la Comissió.

El Consell confirmarà la participació de l'Estat membre de què es tracte, prèvia consulta al ministre d'Assumptes Exteriors de la Unió i després de comprovar, si és el cas, que complix les condicions de participació. El Consell, a proposta del ministre d'Assumptes Exteriors de la Unió, podrà adoptar així mateix les mesures transitòries necessàries per a l'aplicació dels actes ja adoptats en el marc de la cooperació reforçada. No obstant això, si

el Consell considera que no es complixen les condicions de participació, indicarà les disposicions necessàries per a això i establirà un termini per a reconsiderar la sol·licitud de participació.

Als efectes d'este apartat, el Consell es pronunciarà per unanimitat i de conformitat amb l'apartat 3 de l'article I-44.

ARTICLE III-421

Les despeses resultants de l'aplicació d'una cooperació reforçada que no siguen les despeses administratives ocasionades a les institucions seran sufragades pels Estats membres participants, a menys que el Consell, per unanimitat de tots els seus membres i prèvia consulta al Parlament Europeu, decidisca una altra cosa.

ARTICLE III-422

1. Quan una disposició de la Constitució que puga aplicar-se en el marc d'una cooperació reforçada establisca que el Consell ha de pronunciar-se per unanimitat, este podrà adoptar per unanimitat, de conformitat amb el que disposa l'apartat 3 de l'article I-44, una decisió europea que establisca que es pronunciarà per majoria qualificada.

2. Quan una disposició de la Constitució que puga aplicar-se en el marc d'una cooperació reforçada establisca que el Consell ha d'adoptar lleis o lleis marc europees d'acord amb un procediment legislatiu especial, el Consell podrà adoptar per unanimitat, de conformitat amb el que disposa l'apartat 3 de l'article I-44, una decisió europea que establisca que es pronunciarà d'acord amb el procediment legislatiu ordinari. El Consell es pronunciarà prèvia consulta al Parlament Europeu.

3. Els apartats 1 i 2 no s'aplicaran a les decisions que tinguen repercussions militars o en l'àmbit de la defensa.

ARTICLE III-423

El Consell i la Comissió vetlaran per la coherència de les accions mampreses en el marc d'una cooperació reforçada, així com per la coherència d'estes accions amb les polítiques de la Unió, i cooperaran a este efecte.

TÍTOL VII

DISPOSICIONS COMUNES

ARTICLE III-424

Tenint en compte la situació social i econòmica estructural de Guadeloupe, la Guaiana Francesa, Martinica, la Reunió, les Açores, Madeira i les Illes Canàries, agreujada per la seua llunyania, insularitat, superfície reduïda, relleu i clima adversos i dependència econòmica respecte d'un reduït nombre de productes, factors la persistència i combinació dels quals perjudiquen greument el seu desenvolupament, el Consell adoptarà, a proposta de la Comissió, lleis, lleis marc, reglaments i decisions europeus orientats, en particular, a fixar les condicions per a l'aplicació de la Constitució en estes regions, incloses les polítiques comunes. Es pronunciarà prèvia consulta al Parlament Europeu.

Els actes que preveu el primer paràgraf comprendran, en particular, les polítiques duanera i comercial, la política fiscal, les zones franques, les polítiques agrícola i pesquera, les condicions d'abastiment de matèries primeres i béns de consum essencials, les ajudes

públiques i les condicions d'accés als fons amb finalitat estructural i als programes horitzontals de la Unió.

El Consell adoptarà els actes que preveu el primer paràgraf tenint en compte les característiques i exigències particulars de les regions ultraperifèriques, sense menyscabar la integritat i coherència de l'ordenament jurídic de la Unió, inclosos el mercat interior i les polítiques comunes.

ARTICLE III-425

La Constitució no prejutja de cap manera el règim de la propietat en els Estats membres.

ARTICLE III-426

La Unió gaudirà en cada Estat membre de la més àmplia capacitat jurídica que les legislacions nacionals reconeguen a les persones jurídiques. Podrà, en particular, adquirir o alienar béns mobles i immobles i comparéixer en juí. A este efecte, estarà representada per la Comissió. No obstant això, la Unió estarà representada per cada una de les institucions, en virtut de l'autonomia administrativa d'estes, per a les qüestions relacionades amb el seu funcionament.

ARTICLE III-427

La llei europea regularà l'Estatut dels funcionaris de la Unió i el règim aplicable als altres agents de la Unió. S'adoptarà prèvia consulta a les institucions interessades.

ARTICLE III-428

Per a exercir les funcions que se li encomanen, la Comissió podrà demanar tot tipus d'informacions i procedir a totes les comprovacions necessàries, dins dels límits i en les condicions que establisca un reglament o decisió europeu adoptat pel Consell per majoria simple.

ARTICLE III-429

1. Sense perjudi del que disposa l'article 5 del Protocol sobre els Estatuts del Sistema Europeu de Bancs Centrals i del Banc Central Europeu, la llei o la llei marc europea establirà les mesures per a l'elaboració d'estadístiques quan això siga necessari per a dur a terme les activitats de la Unió.
2. L'elaboració d'estadístiques respectarà la imparcialitat, la fiabilitat, l'objectivitat, la independència científica, la rendibilitat i el secret estadístic, i no ocasionarà càrregues excessives als operadors econòmics.

ARTICLE III-430

Els membres de les institucions de la Unió, els membres dels comitès i els funcionaris i agents de la Unió estaran obligats, fins i tot després d'haver cessat en els seus càrrecs, a no divulgar les informacions que, per la seua naturalesa, estiguen emparades pel secret professional, en especial les dades relatives a les empreses i que es referisquen a les seues relacions comercials o als elements dels seus costos.

ARTICLE III-431

La responsabilitat contractual de la Unió es regirà pel dret aplicable al contracte de què es tracte.

En matèria de responsabilitat extracontractual, la Unió haurà de reparar els danys causats per les seues institucions o els seus agents en l'exercici de les seues funcions, de conformitat amb els principis generals comuns als drets dels Estats membres.

No obstant el que disposa el segon paràgraf, el Banc Central Europeu haurà de reparar els danys causats per si mateix o pels seus agents en l'exercici de les seues funcions, de conformitat amb els principis generals comuns als drets dels Estats membres.

La responsabilitat personal dels agents davant de la Unió es regirà per les disposicions del seu Estatut o del règim que els siga aplicable.

ARTICLE III-432

La seu de les institucions de la Unió serà fixada de comú acord pels governs dels Estats membres.

ARTICLE III-433

El Consell adoptarà per unanimitat un reglament europeu pel qual es fixe el règim lingüístic de les institucions de la Unió, sense perjuí del que disposa l'Estatut del Tribunal de Justícia de la Unió Europea.

ARTICLE III-434

La Unió gaudirà en el territori dels Estats membres dels privilegis i immunitats necessaris per al compliment de la seua missió, en les condicions establides en el Protocol sobre els privilegis i immunitats de la Unió Europea.

ARTICLE III-435

La Constitució no afectarà els drets i les obligacions que resulten de convenis celebrats amb anterioritat a l'1 de gener de 1958 o, per als Estats que s'hi hagen adherit, amb anterioritat a la data de la seua adhesió, entre un o més Estats membres, d'una banda, i un o diversos tercers Estats, d'una altra.

En la mesura que estos convenis siguen incompatibles amb la Constitució, l'Estat o els Estats membres de què es tracte recorreran a tots els mitjans apropiats per a eliminar les incompatibilitats que s'hagen observat. Si cal, els Estats membres es prestaran ajuda mútua per a aconseguir eixa finalitat i adoptaran, si és el cas, una posició comuna.

En aplicar els convenis mencionats en el primer paràgraf, els Estats membres tindran en compte que els avantatges concedits en la Constitució per cada Estat membre són part integrant de la Unió i estan, per això, inseparablement lligats a la creació d'institucions dotades d'atribucions per la Constitució i a la concessió d'avantatges idèntics per tots els altres Estats membres.

ARTICLE III-436

1. La Constitució no obstarà a les normes següents:
 - a) cap Estat membre estarà obligat a facilitar informació la divulgació de la qual considere contrària als interessos essencials de la seua seguretat;
 - b) tot Estat membre podrà adoptar les mesures que considere necessàries per a la protecció dels interessos essencials de la seua seguretat i que es referisquen a la producció o al comerç d'armes, municions i material de guerra; estes mesures no hauran d'alterar les condicions de competència en el mercat interior respecte dels productes que no estiguen destinats a fins específicament militars.

2. El Consell podrà adoptar per unanimitat, a proposta de la Comissió, una decisió europea que modifique la llista de 15 de abril de 1958 dels productes a què s'apliquen les disposicions de la lletra b) de l'apartat 1.

PART IV

DISPOSICIONS GENERALS I FINALS

ARTICLE IV-437

Derogació dels Tractats anteriors

1. El present Tractat pel qual s'establix una Constitució per a Europa deroga el Tractat constitutiu de la Comunitat Europea i el Tractat de la Unió Europea, així com, en les condicions fixades en el Protocol sobre els actes i tractats que van completar o van modificar el Tractat constitutiu de la Comunitat Europea i el Tractat de la Unió Europea, els actes i tractats que els van completar o van modificar, sense perjudi del que disposa l'apartat 2 del present article.
2. Queden derogats els Tractats relatius a l'adhesió:
 - a) del Regne de Dinamarca, d'Irlanda i del Regne Unit de Gran Bretanya i Irlanda del Nord,
 - b) de la República Hel·lènica,
 - c) del Regne d'Espanya i de la República Portuguesa,
 - d) de la República d'Àustria, de la República de Finlàndia i del Regne de Suècia, i

- e) de la República Txeca, de la República d'Estònia, de la República de Xipre, de la República de Letònia, de la República de Lituània, de la República d'Hongria, de la República de Malta, de la República de Polònia, de la República d'Eslovènia i de la República Eslovaca.

No obstant això:

- les disposicions dels Tractats mencionats en les lletres a) a d) que s'arreglen o citen en el Protocol sobre els Tractats i les Actes d'adhesió del Regne de Dinamarca, d'Irlanda i del Regne Unit de Gran Bretanya i Irlanda del Nord, de la República Hel·lènica, del Regne d'Espanya i de la República Portuguesa, i de la República d'Àustria, de la República de Finlàndia i del Regne de Suècia continuen en vigor i conserven els seus efectes jurídics de conformitat amb este protocol;
- les disposicions del Tractat mencionat en la lletra e) que s'arreglen o citen en el Protocol sobre el Tractat i l'Acta d'adhesió de la República Txeca, de la República d'Estònia, de la República de Xipre, de la República de Letònia, de la República de Lituània, de la República d'Hongria, de la República de Malta, de la República de Polònia, de la República d'Eslovènia i de la República Eslovaca continuen en vigor i conserven els seus efectes jurídics de conformitat amb este protocol.

ARTICLE IV-438

Successió i continuïtat jurídica

1. La Unió Europea creada pel present Tractat succeïx la Unió Europea constituïda pel Tractat de la Unió Europea i la Comunitat Europea.
2. Sense perjudi del que disposen l'article IV-439, les institucions, òrgans i organismes existents en la data d'entrada en vigor del present Tractat, en la seua composició en eixa data, exerciran les seues atribucions en el sentit del present Tractat, fins que no s'hagen adoptat les noves disposicions per a la seua aplicació, o fins al final del seu mandat.
3. Els actes de les institucions, òrgans i organismes, adoptats a partir dels Tractats i actes derogats per l'article IV-437, continuen en vigor. Els seus efectes jurídics es mantenen fins que eixos actes no hagen sigut derogats, anul·lats o modificats en aplicació del present Tractat. El mateix passa amb els convenis celebrats entre Estats membres a partir dels Tractats i actes derogats per l'article IV-437.

Els altres elements del patrimoni comunitari i de la Unió existents en el moment de l'entrada en vigor del present Tractat es mantenen també, fins que no hagen sigut suprimits o modificats; en particular els acords interinstitucionals, les decisions i els acords adoptats pels representants dels governs dels Estats membres reunits en el si del Consell, els acords celebrats pels Estats membres relatius al funcionament de la Unió o de la Comunitat o que estiguen vinculats amb l'actuació d'estes, les declaracions, incloses les formulades en conferències intergovernamentals, així com les resolucions o altres preses de posició del Consell Europeu o del Consell i les relatives a la Unió o a la Comunitat que els Estats membres hagen adoptat de comú acord.

4. La jurisprudència del Tribunal de Justícia de les Comunitats Europees i del Tribunal de Primera Instància relativa a la interpretació i l'aplicació dels Tractats i actes derogats per l'article IV-437, així com dels actes i convenis adoptats en aplicació d'aquells, continuen sent, *mutatis mutandis*, la font d'interpretació del dret de la Unió i, en particular, de les disposicions comparables de la Constitució.

5. La continuïtat dels procediments administratius i jurisdiccionals iniciats abans de la data d'entrada en vigor del present Tractat es garantix dins del respecte a la Constitució. Les institucions, òrgans i organismes responsables d'estos procediments adoptaran totes les mesures adequades a este efecte.

ARTICLE IV-439

Disposicions transitòries relatives a determinades institucions

Les disposicions transitòries relatives a la composició del Parlament Europeu, a la definició de la majoria qualificada en el Consell Europeu i en el Consell, inclosos els casos en què no tots els membres del Consell Europeu o del Consell participen en la votació, i a la composició de la Comissió, inclòs el ministre d'Assumptes Exteriors de la Unió, estan previstes en el Protocol sobre les disposicions transitòries relatives a les institucions i òrgans de la Unió.

ARTICLE IV-440

Àmbit d'aplicació territorial

1. El present Tractat s'aplica al Regne de Bèlgica, a la República Txeca, al Regne de Dinamarca, a la República Federal d'Alemanya, a la República d'Estònia, a la República Hel·lènica, al Regne d'Espanya, a la República Francesa, a Irlanda, a la República Italiana, a la República de Xipre, a la República de Letònia, a la República de Lituània, al Gran Ducat de Luxemburg, a la República d'Hongria, a la República de Malta, al Regne dels Països Baixos, a la República d'Àustria, a la República de Polònia, a la República Portuguesa, a la República d'Eslovènia, a la República Eslovaca, a la República de Finlàndia, al Regne de Suècia i al Regne Unit de Gran Bretanya i Irlanda del Nord.

2. El present Tractat s'aplica a Guadeloupe, la Guaiana Francesa, Martinica, la Reunió, les Açores, Madeira i les Illes Canàries, de conformitat amb el que disposa l'article III-424.

3. Els països i territoris d'ultramar la llista dels quals figura en l'Annex II estan sotmesos al règim especial d'associació definit en el títol IV de la part III.

El present Tractat no s'aplica als països i territoris d'ultramar que mantinguen relacions particulars amb el Regne Unit de Gran Bretanya i Irlanda del Nord que no figuren en l'esmentada llista.

4. El present Tractat s'aplica als territoris europeus les relacions exteriors dels quals assumisca un Estat membre.

5. El present Tractat s'aplica a les Illes Àland amb les excepcions que figuraven inicialment en el Tractat mencionat en la lletra d) de l'apartat 2 de l'article IV-437 i que s'arrepleguen en el Protocol sobre els Tractats i les Actes d'adhesió del Regne de Dinamarca, d'Irlanda i del Regne Unit de Gran Bretanya i Irlanda del Nord; de la República Hel·lènica; del Regne d'Espanya i de la República Portuguesa, i de la República d'Àustria, de la República de Finlàndia i del Regne de Suècia.

6. No obstant el que disposen els apartats 1 a 5:

a) el present Tractat no s'aplica a les Illes Fèroe;

b) el present Tractat s'aplica a Akrotiri i Dhekelia, zones de sobirania del Regne Unit de Gran Bretanya i Irlanda del Nord a Xipre, tan sols en la mesura necessària per a garantir l'aplicació del règim establert inicialment en el Protocol relatiu a les zones de sobirania del Regne Unit de Gran Bretanya i Irlanda del Nord a Xipre, annex a l'Acta d'adhesió que forma part integrant del Tractat mencionat en la lletra e) de l'apartat 2 de l'article IV-437, i que s'arreplega en el títol III de la part II del Protocol sobre el Tractat i l'Acta d'adhesió de la República Txeca, la República d'Estònia, la República de Xipre, la República de Letònia, la República de Lituània, la República d'Hongria, la República de Malta, la República de Polònia, la República d'Eslovènia i la República Eslovaca;

c) el present Tractat s'aplica a les Illes del Canal i a l'Illa de Man tan sols en la mesura necessària per a garantir l'aplicació del règim establert inicialment per a estes illes en el Tractat mencionat en la lletra a) de l'apartat 2 de l'article IV-437, i que s'arreplega en la secció 3 del títol II del Protocol sobre els Tractats i les Actes d'adhesió del Regne de Dinamarca, d'Irlanda i del Regne Unit de Gran Bretanya i Irlanda del Nord; de la República Hel·lènica; del Regne d'Espanya i de la República Portuguesa, i de la República d'Àustria, de la República de Finlàndia i del Regne de Suècia.

7. El Consell Europeu, per iniciativa de l'Estat membre de què es tracte, podrà adoptar una decisió europea que modifiqui l'estatut respecte de la Unió d'alguns dels països o territoris danesos, francesos o neerlandesos a què es referixen els apartats 2 i 3. El Consell Europeu es pronunciarà per unanimitat, prèvia consulta a la Comissió.

ARTICLE IV-441

Unions regionals

Les disposicions del present Tractat no obstenen a l'existència i perfeccionament de les unions regionals entre Bèlgica i Luxemburg, així com entre Bèlgica, Luxemburg i els Països Baixos, en la mesura que els objectius d'estes unions regionals no siguin assolits per mitjà de l'aplicació d'este Tractat.

ARTICLE IV-442

Protocols i annexos

Els protocols i annexos del present Tractat en formen part.

ARTICLE IV-443

Procediment de revisió ordinari

1. El Govern de qualsevol Estat membre, el Parlament Europeu o la Comissió podran presentar al Consell projectes de revisió del present Tractat. El Consell remetrà estos projectes al Consell Europeu i els notificarà als parlaments nacionals.

2. Si el Consell Europeu, prèvia consulta al Parlament Europeu i a la Comissió, adopta per majoria simple una decisió favorable a l'examen de les modificacions proposades, el president del Consell Europeu convocarà una Convenció composta per representants dels parlaments nacionals, dels caps d'Estat o de Govern dels Estats membres, del Parlament Europeu i de la Comissió. Quan es tracte de modificacions institucionals en l'àmbit monetari, es consultarà també el Banc Central Europeu. La Convenció examinarà els projectes de revisió i adoptarà per consens una recomanació a una Conferència dels representants dels governs dels Estats membres segons el que disposa l'apartat 3.

El Consell Europeu podrà decidir per majoria simple, prèvia aprovació del Parlament Europeu, no convocar una Convenció quan la importància de les modificacions no ho justifique. En este últim cas, el Consell Europeu establirà un mandat per a una Conferència dels representants dels governs dels Estats membres.

3. Una Conferència dels representants dels governs dels Estats membres serà convocada pel president del Consell a fi que s'aproven de comú acord les modificacions del present Tractat.

Les modificacions entraran en vigor després d'haver sigut ratificades per tots els Estats membres de conformitat amb les seues respectives normes constitucionals.

4. Si, transcorregut un termini de dos anys des de la firma del Tractat pel qual es modifica el present Tractat, les quatre quintes parts dels Estats membres l'han ratificat i un o més Estats membres han trobat dificultats per a procedir a la ratificació, el Consell Europeu examinarà la qüestió.

ARTICLE IV-444

Procediment de revisió simplificat

1. Quan la part III dispose que el Consell es pronuncie per unanimitat en un àmbit o en un cas determinat, el Consell Europeu podrà adoptar una decisió europea que autoritze el Consell a pronunciar-se per majoria qualificada en tal àmbit o en tal cas.

El present apartat no s'aplicarà a les decisions que tinguen repercussions militars o en l'àmbit de la defensa.

2. Quan la part III dispose que el Consell adopte lleis o lleis marc europees per un procediment legislatiu especial, el Consell Europeu podrà adoptar una decisió europea que autoritze a adoptar estes lleis o lleis marc pel procediment legislatiu ordinari.

3. Qualsevol iniciativa presa pel Consell Europeu en virtut dels apartats 1 o 2 es transmetrà als parlaments nacionals. En cas d'oposició d'un parlament nacional notificada en un termini de sis mesos a partir d'esta transmissió, no s'adoptarà la decisió europea que preveuen els apartats 1 o 2. Si no hi ha oposició, el Consell Europeu podrà adoptar l'esmentada decisió.

Per a l'adopció de les decisions europees que preveuen els apartats 1 i 2, el Consell Europeu es pronunciarà per unanimitat, prèvia aprovació del Parlament Europeu, que es pronunciarà per majoria dels membres que el componen.

ARTICLE IV-445

Procediment de revisió simplificat relatiu a les polítiques i accions internes de la Unió

1. El Govern de qualsevol Estat membre, el Parlament Europeu o la Comissió podran presentar al Consell Europeu projectes de revisió de la totalitat o part de les disposicions del títol III de la part III relatives a les polítiques i accions internes de la Unió.
2. El Consell Europeu podrà adoptar una decisió europea que modifiqui la totalitat o part de les disposicions del títol III de la part III. El Consell Europeu es pronunciarà per unanimitat prèvia consulta al Parlament Europeu i a la Comissió, així com al Banc Central Europeu en el cas de modificacions institucionals en l'àmbit monetari.

Esta decisió europea només entrarà en vigor després d'haver sigut aprovada pels Estats membres, de conformitat amb les seues respectives normes constitucionals.
3. La decisió europea que preveu l'apartat 2 no podrà augmentar les competències atribuïdes a la Unió pel present Tractat.

ARTICLE IV-446

Duració

El present Tractat se celebra per un període de temps il·limitat.

ARTICLE IV-447

Ratificació i entrada en vigor

1. El present Tractat serà ratificat per les Altes Parts Contractants, de conformitat amb les seues respectives normes constitucionals. Els instruments de ratificació seran depositats davant del Govern de la República Italiana.
2. El present Tractat entrarà en vigor l'1 de novembre del 2006, sempre que s'hagen depositat tots els instruments de ratificació o, si no n'hi ha, el primer dia del segon mes següent al del depòsit de l'instrument de ratificació de l'últim Estat signatari que complisca esta formalitat.

ARTICLE IV-448

Textos autèntics i traduccions

1. El present Tractat, redactat en un exemplar únic, en llengües alemanya, txeca, danesa, eslovaca, eslovena, espanyola, estoniana, finesa, francesa, grega, hongaresa, anglesa, irlandesa, italiana, letona, lituana, maltesa, neerlandesa, polonesa, portuguesa i sueca, els textos del qual en cada una d'estes llengües són igualment autèntics, serà depositat en els arxius del Govern de la República Italiana, que en remetrà una còpia autenticada a cada un dels governs dels altres Estats signataris.

2. El present Tractat podrà així mateix traduir-se a qualsevol altra llengua que determinen els Estats membres entre aquelles que, de conformitat amb els seus ordenaments constitucionals, tinguen estatut de llengua oficial en la totalitat o en part del seu territori. L'Estat membre de què es tracte facilitarà una còpia certificada d'estes traduccions, que es depositarà en els arxius del Consell.

EN FE DE TOT AIXÒ, els plenipotenciaris infrascrits subscriuen el present Tractat.

Fet a..., el...
